کلیات رحمن بابا (رح)

Ketabton.com

فیسبوک غلام حضرت غلام

فیسبوک حاجی عجب خان

(c) ketabton.com: The Digital Library

ا

۳۴ ۱/۱

کوره هسے کردګار دے رب زما
چه صاحب د کل اختیار دے رب زما
همګی بزرګواران چه څوک دي واړه
تر همه و بزرګوار دے رب زما
نه ئے هیڅ حاجت په چا باندے موقوف دے
نه د هیچا منت بار دے رب زما
له نیستۍ ئے د هستۍ صورت پیدا که
هسے رنګ پروردګار دے رب زما
هم صانع دے د جمله و مصنوعاتو
هم سامع د هر ګفتار دے رب زما
چه ئے هیچرے نه مثل نه مثال شته
د هغو عطر و عطار دے رب زما
هر تعمیر چه د دنیا او د عقبیٰ دے
د همه واړو معمار دے رب زما
خوانده د نانویسو صحیفو دے
دانندہ د هر اسرار دے رب زما

که ظاهر دے که باطن دے که مابین دے
له همه و خبردار دے رب زما
شریک نه لري په خپله بادشاهي کښے
بے شریک شهریار دے رب زما
هسے نه چه واحدی ئے ده له عجزه
په واحد وجود بسیار دے رب زما
حاجت نه لري د هیچا و یاری ته
له هغو سره چه یار دے رب زما
څه حاجت دے چه ئے بل خواته غوارم
په خپل کور کښے همکنار دے رب زما
هیڅ تغیر و تبدیل نه لري رحمانه
تل ترتله برقرار دے رب زما

۱۳ ۲/۲ ۲۷

که صورت د محمد نه وے پیدا
پیدا کړے به خدائے نه وه دا دنیا
کل جهان د محمد په طفیل پیدا شه
محمد دے د تمام جهان ابا
نبوت په محمد باندے تمام شه
نشته پس له محمد نه انبیاء
نور هاله د محمد وو پیدا شوے
چه نه عرش وو نه کرسی وه نه سما

بوی هاله د محمد وو په جهان کښے
چه بوی نه وو د ادمؑ او د حواؑ
په صورت که اخرین دے پیدا شوے
په معنیٰ کښے اولین دے تر هر چا
که نبی دے که ولی دے که عاصی دے
محمد دے د همه واړو پیشوا
چه ئے دین د محمد دے قبول کړے
جنتی دے که فاسق دے که پارسا
محمد د ګمراهانو رهنما دے
محمد دے د رندو د لاس عصا
که رښا ده پس روی د محمد ده
ګنه نشته په جهان بله رښا
محمد د بیچاره و چاره ګر دے
محمد دے هر دردمند لره دوا
خدائے ئے مه ګڼه بیشک چه بنده دے
نور ئے کل واړه صفات دي په رښتیا
زه رحمان د محمد د در خاکروب یم
که مے خدائے نه که نه دے دره جدا

۹ ۲/۲ ۳۶

صاحبان چه د ارشاد دي مقتدا
چار یاران د پاک رسولؐ دي په رښتیا

لہ اولہ ابوبکرؓ چہ صدیق دے
بهترین دے لہ یارانو پہ هرچا
پس لہ دہ نہ بیا بهتر حضرت عمرؓ دے
چہ ئے حق باطل پہ عدل کړ جدا
بیا دریم پسے عثمانؓ بن عفان دے
ذوالنورین ئے نام پہ روغہ پہ رښتیا
څلورم پسے بهتر حضرت علیؓ دے
لہ اصحابو اولیاؤ کبریا
څلور وارہ څلور رکنہ د اسلام دی
د اسلام کوټہ ہے دوئی دہ بے بقا
اصحابؓ د پاک رسول وو لکہ ستوری
هسے وارہ د حق لارے رهنما
چہ خلاف د دوئی لہ قول لہ عمل کہ
د هغو خلل پہ دین کښے شو پیدا
ما رحمان دی څلور وارہ قبول کړی
دوئی زما هم مقتدا دی هم پیشوا

۴۴ ۸ ۴/۴

عالمان دی روښنائی د دے دنیا
عالمان دی د تمام جهان پیشوا
کہ څوک لار غواړی وخدائے او و رسولؐ تہ
عالمان دی د دے لارے رهنما

کیمیاگر کہ د کیمیا پہ طلب گرځی
صدمی د عالمانو دہ کیمیا
پہ مجلس د عالمانو بہ سرہ زر شی
کہ څوک کاڼہ وی کہ لوټہ د صحرا
جاهلان دی پہ مثال د مردہ کانو
عالمان دی پہ مثال د مسیحاء
چہ مُردہ ئے لہ نفسہ ژوندے کیږی
عالمان دی وارہ هسے اولیا
هر سړے چہ رتبہ نہ لری د علمؑ
سړے نہ دے خالی نقش دے گویا
زہ رحمان حلقہ بگوش د هر عالم یم
کہ عالی دے کہ اوسط دے کہ اَدنیٰ

۶۵ ۲۱ ۵/۵

دوبارہ دے راتلہ نشتہ پہ دنیا
مَن د وار دے کہ دروغ کړے کہ رښتیا
هرہ چارچہ تر وقت تیرہ شی عنقا شی
عنقا نہ دے پہ دام نښتے د هیچا
تر ورځ تیرے اوبہ بیرتہ نہ چاروړی
نہ چار وړی تیر ساعت پہ بیرتہ بیا
تیر ساعت پہ مثال مړے د هغہ دے
مړ چا نہ دے ژوندے کړے پہ ژړا

کہ مقصود لرے تلوار کړہ وقت کوتاہ دے
غرہ مہ شہ د دے عمر پہ بقا
هرہ نبہ چہ صحیح گڼے پہ زړہ کښے
پہ غرور بہ دغہ نبہ کړے خطا
پہ امید امید ئے خلق نا امید کړ
د ایام لہ مکرہ مہ شہ بے پروا
چہ د مرگ پہ تماچہ د شی خولہ ماتہ
ترو پہ ماتہ خولہ بہ څہ رنگ کړے ثنا
ویرہ ژړے ارتینے چہ وینا وائی
تا تہ وائی کہ پوهیږے پہ وینا
علک شے چہ پہ زور د څوک تعلیم کا
هم عاقل ئے هم بالغ ئے هم دانا
پہ عمل د نیکو بدو فهم وکړہ
چہ پہ دا کښے د بهبود دے کہ پہ دا
سر دننہ پہ گریوان کړہ سترگے روغے
دیر پہ پورتہ پورتہ مہ ځہ سرهوا
سرهوا سرهوا مہ ځہ و اسمان تہ
تہ پہ اصل کښے لہ زمکے ئے پیدا
د عمل پہ خاشے بہ داپښتنہ دوی
چہ تہ زوئے ئے یا نمسے ئے د فلانا
پہ خپل خان بنیگړہ وکړہ غرہ مہ شے
پہ بنیگړہ د ادے او د ابا

هغہ ناوے چہ پہ خان پانشتہ دوی
څوک ئے څہ کاندی پانشت د موراونیا
دا خبرہ زہ هسے و څان تہ وایم
دنگیر مہ شہ کہ مے نوم واخست د ستا
نوم د ستا او د بل اخلم څان تہ وایم
ندے کار نہ مے غرض شتہ پہ نورچا
هر چہ وایم هسے وارہ څان تہ وایم
دا هسے وارہ عیبونہ دی زما
کہ مے خانے د دے عیبونو مے پہ زړہ کښے
ما بہ څہ لرہ کولہ دا انشا
چہ د مرگ سختے خواری د ستا پہ خوا دی
اے رحمان ولے نہ مرے لا پخوا

۱۰۵ ۴۰ ۷/۷

راشہ مہ کوہ لہ چا سرہ جفا
لږ ژوندون د ضائع کیږی بے وفا
پہ دُنیا کښے هیڅوک نہ دی پاتو شوی
وارہ تلونی دی کہ مَن دی کہ سبا
دا یاران چہ مَن وتا وتہ جلوہ کا
پہ دوہ ورځے پس بہ وارہ شی فنا
کہ دیدن د دچا خوښ وی ورتہ گورہ
چہ فنا شی بیا بہ کلہ شی پیدا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ذ خزان پاڼه چه پیټ شي له شاخه
په حکمت به یې پیوند نه کا حکما
چې په زمکه څاڅکي پریوځي له اسمانه
بیا له زمکې ختې نه شي په سما
گومان مه کړه چه به بیا سترگو له ورشي
هغه اوښه چه له سترگو شي جدا
دا په هره ورځ چه خیږي بل بیل تمودې
هرچې پریوځي هغه نه شي ختې بیا
که جنت په زُهد نه دې بې کرمه
هر سړې د خپله غاړه کا ادا
که ذ نفس دپاره سل محنته وکړې
یو محنت به د پکار نه شي فردا
که تمام جهان پخپله گیڼه وخوړې
یاد به نه شې په درود او په دُعا
که یوه دانه ذ وُړي په لاس ورکړې
هم دغه به د توبه شي ذ عقبیٰ
که یو څاڅکي اوبه تږي له ورکړې
ذ دوزخ او ستا ترمیان به شي دریا
که یو څه سر ذ خدائي په لوري ټیټ کړې
په قیامت به سربلند شې تر هرچا
بازار دا دې که څوک سود و سودا کاندي
په هغه جهان نه سود شته نه سودا

اشنایان که ځه پوهیږې نن لې وقت د
چه څاریږي یو اشنا تر بل اشنا
که ژوندون دې څو هم دا دې په جهاکې
چه له چا سره تیریږي په خندا
خدائے امان وکړه له هسې زندگیه
چې نه بد وائي له بد بل له تنا
زهر ښه دی که په صلح په صلاح وي
نه شکرې په فتنو او په غوغا
نفس په خارو په خس وک ښه ذ یې عمه
نه ذ غم په غوړو وریږو په حلوا
مات ملا په مشقت په محنت ښه ده
نه حرام صیانې ذ چا تر ملا
ړوند بهتر دې چه څه نه وینې په سترگو
نه چه سترگې په پردی حرام کا وا
گونگ بهتر دې چه بې کلم و بې زبان وي
نه چه ژبه شي په بد ویل گویا
کوڼ بهتر دې چه څه نه اوري په غوږو
نه چه غوږ کاندی ذ بدو په وینا
دیو او دَدَ که په خوا درشي بهتر دې
خدائے د بد سړې درنه ولي په خوا
ذ جاهل تر صحبت میه به بهتر وي
که له چا سره صدم وي اژدها

که مشکل دی څو ذ زړونو رغول دي
سهل کار دې سود و زیان ذ دې دنیا
سود و زیان ذ دنیا واړه سهل کار دې
خدائے د نه کا څوک په سهل کار رسوا
چه ذ ورور ذ عزیز زړه پر ازاریږي
حاصل مه شه هغه خپله مدعا
کاه ذ نورو رضا بوي کا هغه خپله
په کار نه ده همیشه خپله رضا
ښه خواړه چه یو یې خوري بل ورته گوري
خواړه نه دي هغه زهر دي گویا
چه ښادي یې یو زمان وي غم تر قیله
دغه هسې چارې نه کاندي دانا
لکه خان هسې و بل وته نظر کړه
لکه ستا دې هسې ښان دې ذ هرچا
منصفانو لره بویه چه انصاف کا
نه چه نخوت کا ذ حرص او ذ هوا
ذ سړي په خاطر هرڅه هرڅه کړي
نه چه وکړي همه واړه روا
دینداران د وخپل دین وته نظر کا
څوک فکرونه ذ صواب څوک ذ خطا
خدائے د نه کاندي خطا ذ چا له لاسه
څه نسبت دې ذ خطا او ذ عطا

هسې نه چه سړي واړه سره سم دي
څوک عالي دي څوک اوسط دي څوک ادنا
ذ هرچا حرمت پخپله اندازه دې
نه چه موږي نفر خانه ذ امرا
زه رحمان له چا شکوه شکایت نه کړم
نشته بل دوست و دښمن زما بې ما

113

هیڅ ثابت نه کړه چا ذ دې دنیا وفا
واړه هیڅ کاندي بیهوده په دا دنیا
هر څوک چه دعوي په دا دنیا کا ذ خپلوي
واړه باطل وائي دنیا نه ده ذ هیچا
دا فلک کلال دې سازه وي او ماتول کا
ویره مه او تا خوند یې پیدا کړه هم فنا
هر سنگ و کلوخ چه څرگندیږي ذ دې دهر
واړه ټکري دي څوک ذ شاه څوک ذ گدا
دام و هیڅوک نه پردی ذ دنیا و رهگذر ته
ښکار به وکړې نه شي ذ سیمرغ او ذ عنقا
هر څوک چه له دې فاني نفس وابستگي کړي
نه به شي تیرله په ذ تغیر سره هوا
ماه ذ که افتاب ذ عاقبت واړه خراب ذ
کل که همیشه دي هم څه نه تر ابتدا

(c) ketabton.com: The Digital Library

مه درومه رحمانه په خلاف د داناياڼو
مينه د دنيا پسند نه ده هيڅ دانا

۱۳۲ ۹ ۱/۹

په بناډی بناد شوے نه يم د هيڅا
تورتپ سوے يم په غم د هر اشنا
که زه طمع توقع له بله نه کړم
د بل طمع توقع کيږي له ما
که مے ورور که مے عزيز دے که مے يار دے
واړه غواړي خپله خپله مدعا
په هر کور کښے رنځوران دانه زيړگي کا
لاس مے نه رسي د هيچا په دوا
د دنيا خبرے واړه په دنيا شي
ما به څه کا څوک چه نه لرم دنيا
که په کلي کښے مے کور دے زه کمان کړم
چه کور نه دے دا مے کور دے په صحرا
چه د نه پر څه پوره وی نه نيکړي
څوک به څه کا له هغو سره خندا
چه نے هيڅ په بنه توبه وبد نه شي
تر هغه اشنا بهتر دے نا اشنا
په توده زمکه استوګه ده مشکله
څه به زيست شي له رحمان سره د چا

۱۳۰ ۸ ۹/۹

که خپل زړه خواړے له چا	ځان صياد کړه د عنقا
د حباب کلاه په سر کړه	سور په اس شه د هوا
لکه خضر هسے پا څه	اوبه وڅښه د بقا
له زمينه قدم کيږده	په اسمان لکه عيسیٰ
د هغه استاد شاګرد شه	چه دروښي کيميا
ته سر پريکړه وے غواړه	چه موندہ شي په بها
دا چه ما درته بيان کړه	که حاصل کړے واړه دا
هاله طمع کړه رحمانه	د خوبانو له وفا

۱۳۹ ۹ ۱۱/۱۱

ته چه مات واڼے چه په څه کوے ژړا
نه درمعلوميږي دغه خپل جور وجفا
ته جور و جفا کړے زه ژړا کوم دلبره
ستا که دغه نه وے دا به هم نه وے زما
څه بناډي به کاندي ظالمه د عاشقانو
رسم د ښتانو که هم دا وی لکه ستا
دا خصلت چه ستا دے که هم تل په دغه شا وي
نه را معلوميږي د دردمند د زړه دوا
څو به دا جفا کړے نه پوهيږم څه بلا شوه
څو به وی تر کومه دا جفا و دا بلا
يو د ستا ماته شه بل غورزي د رقيبانو
وار په وار سے وژني کله هغه کله دا

هر چه عاشقي کا که په قطع افلاطون وي
زه خو نے مجنون ګڼم که ش وي که سبا
سپي هم په عذاب د جدای د وژلو ندي
زه خو ګوندے ستا د کوڅے سپي شوم په ويا
هيڅ مے پکار نه وي رحمان تا غواړم دلبره
زه په دا راضي يم باقي هر چه ستا رضا

۱۵۲ ۳ ۱۱/۱۱

دا دنيا ده بے وفا	بے وفا ده بے بقا
نه ئے څ ښته نه ئے څ ښته	لکه لوټه د صحرا
په يوه ګړي ئے څ وي	په يوه ګړي ئے شا
په يوه ګړي د ستا شي	په يوه ګړي زما
په يوه ګړي ئے درد وي	په يوه ګړي دوا
په يوه ګړي ئے خوف وي	په يوه ګړي رجا
په ساعت کښے ئے بقا وي	په ساعت کښے ئے فنا
په ساعت کښے ئے سکوت وي	په ساعت کښے ئے غوغا
په ساعت کښے ئے خندا وي	په ساعت کښے ئے ژړا
په ساعت کښے ئے وفا وي	په ساعت کښے ئے جفا
په ساعت کښے ئے افلاس وي	په ساعت کښے ئے غنا
نه څه شان لري نه شکل	کله دا شي کله دا
خدائے ئے څوک رسيښي مه کړه رحمانه
په دا هسے رنګ بلا

۲۰۹ ۵۹ ۳/۳

بنه ده بنه ده دا دنيا	چه توښه ده د عقبیٰ
مذمت د دنيا مه کړه	واوره پند کړه دا ويڼا
د دنيا په بازار کښيږي	د هغه جهان سودا
په دنيا کښے ويرحکمت دے	ورشه وپښته حکما
که عليم لره ئے ورکړے	عليم دوست کا په هوا
که تر سره ئے صدقه کړے	رفع دفع که بلا
که په داور باندے ئے کيږدے	بوی د عودو کا پيدا
که ئے توي په صحرا کړے	بنا ئسته کاندي صحرا
که ئے نذر کړے وپيرته	خوشحال دروي په خندا
څو ژوندے په دنيا پاتي	ياده وی د په دعا
د حاتم په خير و ستائي	خطاب درکا د سخا
سخي هر يو د خدائے دوست دے	و لو ځان فاسقا
هر بخيل د خدائے دښمن دے	و لو ځان زاهدا
دنيا کښت د اخرت دے	دا خبره ده ربشتيا
د دنيا طالبان ډير دي	که ئے مومي څوک د چا
فاله مرد پکښے هغه دے	چه سخي وی هم پارسا
په دنيا کښے بدي ښته	که بدي نه وی له تا
په دنيا کښے خطا ښته	که له تا نه وی خطا
دنيا بحر دے بهيږي	آئينه غوندے صفا
خپل خپل څ پکښے ليده شي	که څوک ښشت وی که زيبا
هم خطر پکښے د سر ښته	هم ګوهر دے بے بها

(c) ketabton.com: The Digital Library

وفادار لره وفا شوه — جفاکار لره جفا
له یوه مخه درد وی — له یوه مخه دوا
چرته خوند کاندی د عمر — چرته خوند کا د حلوا
کار هسې واړه موقوف دي — د سړي پر مدعا
سالکان د منداری شي — د خپل ځان په تماشا
هرڅه کا هغه به مومي — دنیا ځائے دے د جزا
لکه وی هسې به پاڅي — که نادان وی که دانا
که دانا ئې وپوهیږه — په روا په ناروا
فتوی وشه په څه کښې — پښه مه کږه په تقوی
دنیا نه ده هغه دین دے — چې له نهي وی سیوا
وطاعت وته ولاړ وی — همیشه تړلے ملا
له حرامو ئے پرهیز وی — بیائے شپول وی پنځ بنا
کلمه ئے وی قبوله — هم په جهر هم په خفا
د دنیا د کار د پاره — فرض لمونځ نه کاندی قضا
هم صائم د رمضان وی — هم زکوٰة ئے کاندی ادا
که ئے توان د حج پیدا وی — حج هم وکا لپسے بیا
دا پنځه بنا د دین دی — چې بیان ئے وکړ ما
چې ئې یون په دا طریق دے — هغه کس دے د اولیا
که ئے مال د دنیا ډیر وی — هیڅ ئې نه کاندی پروا
دنیا بده د هغو ده — چې ئې کسب وی ریا
ق یائے کسب د ریا وی — یائے وکړي په غلا
یائے تول کا په ظلم — یا د غمرو په سودا

یائے وړکا په شرابو — یائے وړکا په زنا
یا ناحق خونونه کاندی — یا مالونه خوری د چا
عبادت کا په ځان فرض — د بادشاه د امرا
حق باطل کا باطل حق کا — په سبب د روئے ریا
نه ئے ویره وی له خدایه — نه ئے شرم نه حیا
د یوے گیډے د پاره — هزار خوئے کا پیدا
همیشه ئے له ستمه — خلق وی په غوغا
گوش و هوش ئے هرگز نه وی — د مظلومو په ژړا
د فرعون په څیر ناست وی — بے پروا و کبریا
بت خانے وته ئے مخ وی — و مسجد وته ئے شا
اختلاط کا له بدانو — له نیکانو وی جدا
هیڅ ئے نه وی په خاطر کښې — تولا و تبرا
و رحمان ته پیښه مه کړے — خدایه هسې رنگ بلا

۲۲۰ ۳/۳ ۲

چې له تا سره په سر کاندی سودا
بل به نه وی هسې ما غوندے شیدا
نه به ما غوندے شیدا وی په جهان کښې
نه به تا غوندے دلبر شی بل پیدا
ما به صبر ستا په جور و جفا وکړ
ولے نه شی د ژړا په ځلے خندا
بے د ستا له مخه کوم دے که مکان دے
بنده توبه ئے مه په دا شی نه په ما

جدائی به د هیڅ رنگ قبوله نه کړم
څوک چې نه وی روح کالبوت سره جدا
لکه وروستو مقتدیان وراندے امام وی
ما په تا پسے ده کړے اقتدا
زه یو نه یم درست جهان په تا مئین دے
که بادشاه دے که وزیر دے که گدا
کښلے خط د امانیه وما راکړے
چې له ما سره وعده کړے د فردا
زه څنګله په تا نه یم مئین شوے
ستا له لورے په ما شوے ده ندا
زه په تا پاندے مئین یم له ازله
نه چې کړے مے نن ورځ ده ابتدا
چې د ستا د عاشقۍ په تیغ اداشی
د رحمان غاړه به هله شی ادا
د رحمان و زیړی مخ وته نظر کړه
چې مدام کاندی په تا پسے ژړا

۲۳۹ ۹

چې ئے لوئے کاندی په ووړ او په شڼا
بیا پرے وائی زمانه د وړو وړو
که هرڅو مے دلبری او د لوئی کا
زه پوهیږم د خپل یار په استغنا

په یوه گړی مے یار هم مے آشنا وی
بیا مے بله گړی نه گڼي آشنا
دا زه څنګه قبله کړم یار ئے بولم
څه یاری ده د ناتوان او د توانا
یو زمان او یو دم بے د خپله صنمه
زه بهتره تر بقا گڼم فنا
هر سبب په یوے چارے خدائے مشغول کړ
زه مشغول کړم خدائے د ترکو په شا
ما بے عشقه بل هنر نه زده ناصحه
بخښنده و شه که نادان یم که دانا
چې مے غوږ په ناړو نه بلسی حیران یم
پروا نه لری که وړوکے دے که برنا
بے د یار له څه دید نه و خدائے نه کا
د رحمان په زړه کښې هله تمنا

۲۳۸ ۹ ۱۵/۱۵

که تمامام تر مستوق کینته کړے حلوا
سیا خواست کوے له خدایه د بیوروا
په هیڅ حال کښې د قرار و صبر نه شی
لیونے کړے ډیر حرص و ډیر هوا
تمامی عمر تر یار تر عزیز پورے
لوئے گیډے مختورن کړے هم رسوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

چه په خپله رسوایی د پروا نه شي
تور به څه کړې په جهان د چا پروا
چه د نفس د پاره لاس وخښئ ته خدې
دا رحمت له خدایه غواړئ که دوا
نفس په شاره عالم پسې پست وکوي نه
خدائے و نه کا نابینا د چا پیشوا
په روا به نا روا کله پوهیږي
وچارپایئ نه څه روا څه ناروا
چارپایان که غوږ او سترګې لري څه شو
په معنیٰ کښې نابینا دي ناشنوا
زه رحمان له هغه علمه پناه غواړم
چه له دینه له مذهب وي سیوا

۲۳۶ ۸ ۲۱/۲۱

دل و دین مې هغه ترک کړ رضا
لاړ نه ته حساب وي د خان بها
د بنا ئست صفت ئې څوکوم حیران یم
په هیڅ رنګ ئې موندې نه شي انتها
د صورت له عیب هسې پاکیږه دې
لکه ذات د ولیتو نشته دې په هوا
کړه ئې مخ په زلفو پټ دې باک ئې نشته
تل په ګنج باندې پراته وي اژدها

لکه نمر هسې جلوه کا په شفق کښې
چه په سر کاندي اوړمنۍ د سُها
نه پوهیږم چه په کوم لار وردروم
چاپیراسته ئې رقیبان دي هزارها
خدائے د هسې تنها نه کا څوک په غم کښې
لکه زهٔ د یار په غم کښې یم تنها
همیشه د بیلتانه په غم کښې لولم
زه رحمان اعوذ بالله منها

۲۵۸ ۴ ۲۷/۲۷

که منېن ئې په خپل یار بانده رېښتیا
اواره کړه اول دین پسې دنیا
په وفا د دلبرانو غلط مه شه
دغه قوم دې بې وفا و کبریا
د خوبانو طائفه ده هسې شوخه
چه غوږ نه باسي د چا په واویلا
د ډیر ناز او د ډیر کبر له سببه
عمل نه کا په ګفتار د اولیا
دل و دین په نیم نګاه د سړي یوسي
نه ئې ویره له چا کیږي نه حیا
یل به هسې سرګردان په جهان نه وي
یا عاشق دې یا اسمان دې یا آسیا

نه چه د غوږې سر و مال په عاشقۍ کښې
عاشقي دا هسې چرې ده ویښیا
د جنت تر حورو تېر شه که یار غواړې
خدائے د نقده د چا نه کاندي نسیا
د ساقي له لاسه هسې باده نوش کړه
چه و غوځ کړه له زړه خیرې د ریا
چه ئې کسب عاشقي شي د دلبرو
نظر نه کاندي په کسب د کیمیا
عشق هنر د مخلصانو دې رحمانه
نه حصلیږي علمي په روزیا ق
یو ګفتار درلره بس کاندي رحمانه
څه په هر ساعت پښتنه کړې بیابیا

۲۶۹ ۱۱ ۱۸/۱۸

بادشاهي لري هر یو غلام د ستا
د خاصانو په خائے ناست وي عام دستا
پخته کله وي چه لاف د پختګۍ کا
پختګان دي په دا خم کښې خام دستا
څو هم هومره ئې په ننګ و نام نظر وي
څو چا نه وي اوریدلې نام دستا
همیشه به له مقامه بې مقام وي
هغه څوک چه لټوي مقام دستا

څو په خپلو ویو کل غوندې غرق نه وي
و به نه وینې رخسار ګل فام دستا
صبح و شام په هغو خلقو بانده یوه وي
چه ارزو لري هر صبح و شام دستا
بل کلام ئې په زړه کله اثر کاندي
چه تر غوږ ئې شي شیرین کلام دستا
فراموش کاندي همه نورې مستي
هر چه نوش کاندي باده په جام دستا
دام و ستا د تورو زلفو عالمګیر دې
تنها نه یم نښتې زه په دام دستا
هسې نه چه زه رحمان یواځې بند یم
تول عالم دې بندیوان په دام دستا ق
زه رحمان دعا سلام په هغو وایم
هر چه ما لره راوړي سلام دستا

۲۸۱ ۴ ۱۹/۱۹

هر چه وویني په سترګو روئے دستا
غم ئې کوي وي همیشه په سوئے دستا
بې دماغه به تر سر و ماله تیر شي
چه ئې تیر شي تر دماغه بوئے دستا
که لوئي کړې څه به ځاي حوئې نه کړې
چه په دا رنګ قامت دې لوئے دستا

نوبهار شه عالم سیر د بوستان کا
خدائے وما وته بوستان کرکوئے دستا
د عیسٰی له دمه دم وهلے نه شم
چه خوله بیرته شی په گفتگوئے دستا
هم په داسے له چشمانو جوئے بهیږی
چه یادیږی مے قامت دلجوئے دستا
همیشه ئے زړه په اوربانده سپندوی
وهغو ته چه څرګند شی خوئے دستا
د لرم لاشه ئے ماته وی په زړه کښے
چه ئے نقش وی په زړه ابروئے دستا
وزنځیر وته ئے څه لره واکاږے
لیونیو لره بس دے موئے دستا
وګرنګ وته پخپله ځان پرپیاسی
چه و زړه وته پرپیاسی ووئے دستا
که ته سل ځله زمائے زه د ستا یم
تلونے نه دے له ما جستجوئے دستا
ګل لمبه شه د بلبل په آه رحمانه
نه ګروهیږی یار په هائے هوئے دستا

۲۹۶ ۱۵ ۲۰/۲۰

خوئ که په دا شای وی دل آزار ستا
څه بنادی به کاندی طلبګار ستا

حیف چه اوریده شی لیده نه شی
حسن لطافت دے پری وار ستا
بیا دوباره نه ګوری و بل ته
هرچا چه لیدلی دی رخسار ستا
خدائے زده چه به ته دکوم یو یار ئے
هر طرف یاران دی صد هزار ستا
ځائے د پښو پښوے موندہ نه شی
هومره عاشقان دی په دربار ستا
بل به هسے نه وی که ئے خدائے کا
ما غوندے خاکسار او هوادار ستا
بل ګمان دا هسے یه په ما مکړه
عمر واړه زه او انتظار ستا
عشق دے له حسن او حسن دے له عشق
ته نګار زما ئے زه نګار ستا
ته زما مطلوب زه د طالب یم
ته زما طبیب ئے زه بیمار ستا
ته که تازه ګل د نوبهار ئے
زه یم عندلیب په لاله زار ستا
جور که جفا ده که ستم دے
واړه مے منلی دی یکبار ستا
جور د چا څوک په بها پیری
زه یم د جورونو خریدار ستا

یو تار که ضائع شی ستا د زلفو
ځان به صدقه کړم تر هر تار ستا
سل ازمائښتونه د را وکړه
حیف دے چه لا نه شی اعتبار ستا
تیر یم زه رحمان تر نوره کاره
اوس مے ملا تړلے ده په کار ستا

۳۰۵ ۹ ۲۱/۲۱

که څوک یار په جهان غواړی یار دے دا
یار دے دا که دجهان ستګار دے دا
خیال د زلفوئے زما تر زړه چاپیر شه
یا تر ګنجه چاپیر شوے مار دے دا
دا جهان دے خدائے له عشقه پیدا کړے
د جمله و مخلوقاتو پلار دے دا
تر عشق غوره بل څه کار په جهان نشته
تر همه کارونو غوره کار دے دا
به له عشقه روزګارونه واړه پوچ دی
که روزګار دے خو بهتر روزګار دے دا
هیڅ بلبل به د ګل نوم اخستے نه وو
که خبر وے چه ګل نه دے خار دے دا
بیا راتله ودے جهان ته بل وار نشته
بل وار نشته بل وار نشته وار دے دا

د حباب عمر د وګوری چه څو دے
که څوک شمار کاندی د عمر شمار دے دا
د مجنون صورت په زړه کا رحمان ګوره
ستا په عشق کښے هسے خوار و زار دے دا

۳۲۶ ۲۱ ۲۲/۲۲

چه امید په عمارت د دے دنیا کا
د کاغذ په کشتی سیر د دریا کا
د اسمان توسن هیچا نه دے تیږلے
څوک به څه رنګه سورلی د بادپا کا
نه لیوه په ادمیت اموخته کیږی
نه امید د مروت شی له اژدها کا
له فلکه د وفا امید باطل دے
کله دیو له ادم زاد سره وفا کا
زمانه په اسلام کفر سمه ګرځی
فرق د نور و د سپین کله نابینا کا
ما د دهر علامت په سترګو ولید
چه هر دم هزار پیدا هزار فنا کا
هیڅ امید دے د ایام په ګردش نشی
چه فرصت به پخپل دور د ماړا کا
په خپل عمر به هیچا لیدلے نه وی
هغه چارے چه ئے هر ساعت په ما کا

کہ د ګلو غنچه کیږدم په دستار کښې
شوم طالع مې هلته خار ځنې پیدا کا
که و زرو وته لاس کړم خاورې کیږي
که د خاورو په ارزو شم استغنا کا
جدائي د خدائے بلا شوه نه توانیږم
خوشې زړه مې په دیدن پسې بلا کا
د دیدن شوي په څه رنګ سهیږي
ق چه د حسن ابر هر نوري برېښنا کا
هومره صبر دے عاشق څخه له کومه
چه د نن وعده موقوفه په فردا کا
که د اور جامه را واغوندې دلبره
په نظر زما جلوه لکه دیبا کا
په خپل عشق کښې که څوک بد راباندې وائي
زه ګمان کړم چه همه زما ثنا کا
ملامت په عاشق بناقي دا دستور دے
چه روغ خلق په رنځور پورې خندا کا
عاشق او ننګ و نام دي و بله لرے
په روښانه ورځ به څه رنګ څوک غلا کا
که زه طمع کړم د ګلو له طالع نه
ما عاجز لره د ګل په ځائے خار را کا
که زه ځان ژغورم په عشق کښې له غله
زمانه مې په جهان باندې رسوا کا

همیشه به په عالم کښې وي سُرخرویه
چه ثنا لکه بلبل د خپل اشنا کا
دا ځواب رحمان هغه کا چه دولتمند شه
که دلبر د دیدن مئے پیاپے را کا

۳۴۳ ۱۷ ۲۳/۴۳

هرچه ستا کوڅه ماویٰ کا — ځائے ئے بر شي تر افلاکا
ځان هاله ورته پادشاه شي — چه ئے ستا د درګدا کا
چه د ستا د درګدا شي — پادشاهي وته شا کا
نظر بے د ستا له رویه — نه په ارض نه په سما کا
مینه بے د ستا له مخه — نه په دین نه په دنیا کا
ستا په مهر محبت کښې — ځان جهان واړه فنا کا
د دنیا کور او کوڅے — ستا په مینه کښې تالا کا
رضا ستا په رضا کیږدي — ترکه خپله مدعا کا
په هرځوا چه دستا څړوي — دے هم ځي په هغه ځوا کا
که له چا سره جفا کړے — له هغه سره جفا کا
که له چا سره وفا کړے — له هغه سره وفا کا
که په عمر چرے خاندي — خو له تا سره خندا کا
که په عمر چرے ژاړي — خو په تا پسې ژړا کا
که مطلب ئے د دیدار وي — ستا د حسن تماشا کا
که مطلب ئے د ګفتار وي — ستا په ذکر مشغولا کا
د رښتینیو مقام دا دے — که څوک مینه په رښتیا کا

عاشقان په عاشقي کښې — چه رحمان وائي هم دا کا

۳۴۸ ۵ ۲۳/۲۴

مخه نه چه زما یار واړه جفا کا
صد چندان لکه جفا هومره وفا کا
لکه زه چه په خپل یار باندې مئین یم
لو په سله هومره مینه یار په ما کا
زړه ئے وپیه په احسان دے نه په زور
مجنون څکه په لیلیٰ پسے ژړا کا
ورست جهان د خوبرویانو ناز پرورده
نه یوائے دغه ناز په ما او تا کا
څه شکل نه ګوري رحمان و هغه مخ ته
چه فرښته ئے هم د حسن تماشا کا

۳۴۹ ۸ ۲۵/۲۵

چه په سترګو کښے ئے غاړي شربه خوب کا
چه په زړه ئے غم د یار وي څه به خوب کا
خوب له یاره سره هم د عاشق نه شي
چه ئے یار په بل دیار وي څه به خوب کا
په دنیا کښے خوب هغه کا چه نادان وي
هغه ژړي چه هوښیار وي څه به خوب کا
کوم طالب مطلوب موندلے دے په خوب کښې
هغه څوک چه طلبګار وي څه به خوب کا

دیدار نه دے چا په پټو سترګو کړے
چه مطلب ئے د دیدار وي څه به خوب کا
بله لار د مرګ تر لارے ګرانه نشته
چه په خوائے هغې لار وي څه به خوب کا
هر نګاه د دلبرانو ذوالفقار دے
هر چه شوخ په ذوالفقار وي څه به خوب کا
زه رحمان د یار بنده او خدمتګار یم
چه بنده او خدمتګار وي څه به خوب کا

۳۶۳ ۴ ۲۶/۲۹

هغه ژړي چه مئین وي څه به خوب کا
چه مجنون او کوهکن وي څه به خوب کا
هر نفس د سري تله دي له جهانه
چه ئے هر نفس رفتن وي څه به خوب کا
چه سبا له خپله یاره جدا کیږي
که د سلوشپو کپهن وي څه به خوب کا
عاشقي ده خدائے له اوږه پیدا کړے
چه په اور کښې ئے وطن وي څه به خوب کا
د اوبو تږي هم خوب کولے نه شي
ترو چه تږے د دیدن وي څه به خوب کا
د رقیب له جوره خوب د عاشق نه شي
د هغو چه دیو دشمن وي څه به خوب کا

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوب خندا له بې غمیه شي رحمانه
څوک چه ستا په ښیر غرڅن وي څه بخوب کا

۳۷۱ ۸ ۲۷/۷۷

هغه ژوی چه بې خدایه محبت کا
هسګي واړه بې خدایه محبت کا
محبت بې خدایه واړه د ژړه رنځ دے
کړ مدام له چنګ و نایه محبت کا
خرخاري ده چه ئې یو ځینه کاندي
هر خود رائے چه له خود رایه محبت کا
نتیجه ئې ریش کنده جامه پاره وي
ادم زاد چه له چارپایه محبت کا
هغه سرائے لره به تله وربانده ګران وي
هر سرے چه له دے سرایه محبت کا
بوالهوس به نه پتنګ نه پروانه شي
د مګس په څیر له ورایه محبت کا
چه د تورو زلفو سیورے به چا وشي
هغه کله له هسایه محبت کا
رحمان ځکه د ریبار متابعت کرم
چه رهرو له رهنمایه محبت کا

۳۷۹ ۵ ۲۸/۲۸

د بې دردو همدمي به د بې درد کا
د نامردو همدمي به د نامرد کا
صحبت بې تاثیره نه دے دا حدیث دے
کونګو شري د کونګو په څیر زرد کا
هر کالے چه څوک په زمکه باندے کیږدي
هغه زمکه ئې له جسمه د خپل ګرد کا
په مجلس د ویره ژلیو څوک ورمه شي
که صحیح وسلامت وي او سرد کا
چه دوني له میانه نړے شي رحمانه
معشوقه عاشق خپله نازپرورد کا

۳۸۸ ۳ ۲۹/۲۹

ک په کنج د شاهي فخر شهریار کا
عاشقان ئې د دلبرو په رخسار کا
خرقه پوشو په خرقه کښې دے موندلے
هغه حظ چه په دنیا کښې دنیادار کا
پتنګانو لره ورکړي خدائے په اور کښې
هغه عیش چه بلبل ئې په ګلزار کا
نیک ساعت په بد بدل د هیچا مه شه
په وصال کښې غم د هجر ورده خار کا
نفس د ګورو د مور بود دے په معنی کښې
خو په چا ئې تور لعد په چا بازار کا

د پیري په وویده چه خدائے راضي شي
یکانګیه د ماشکیانو کله کار کا
هغه مځ چه مادرزاد ښائسته نه وي
مشقت د مشاطې واړه مردار کا
یار د ناز له خوبه پاڅي پسے ګرځي
چه فلک د عاشقانو بخت بیدار کا
نیمه شپه غوا تر سره پورے کښیني
لکه شمع چه څوک بله په مزار کا
د مستۍ د هوښیارۍ یون ګډ کندے
په هر چا کښې چه څه وي هغه رفتار کا
د بلبلو نغمه زاغ کولے نه شي
هر سرود اواز په طور د خپل تار کا
رحمان هسے بې وقوف سوداګر نه دے
چه د دین متاع بدله په دینار کا

۳۹۷ ۹ ۳۰/۳۰

ق

هر ګفتار هره وینا چه څوک عبث کا
تر عبث ویل دا به دي چه ئې بس کا
په ورومبي وینا چه وروستو پښیماني وي
له اوله و ئې نه کا تر څو ئې هسګ
هره چار چه له اختیاره وي وتلے
به هوده به ئې څوک لاڅه د دسترس کا

فقیري د خدائے په مهرموندله کیږي
د هنر په کبر نه شي چه ئې نفس کا
ادم زاد په معنی واړه یو وجود دے
یو وجود دے هم ئې پاک هم ئې نجس کا
که ئې اصل له یوه جوهره دے څه شو
د ګلونو هنر کله خار و خس کا
معتقد له اعتقاده مقصود بیاموند
د صغوطاعت غلط دے چه وسوس کا
په اخلاص د نماز ګذارو دے جنب دے
هر نمازي چه په ریا موځ او اودس کا
ته به ئې څه کوے رحمانه
د خود بینو سزا خپله خودي بس کا

۴۰۶ ۹ ۳۱/۳۱

چه امید په عمارت د دے جهان کا
لکه کرښه په اوبو هسے نښان کا
د اوبو په مځ د کرښے بقا نشته
په تابوو باندے تاحق د بود ګمان کا
نادانانو هسے دین په دنیا بایلو
لکه ورو کے دُر بدل په پارچه نان کا
د دنیا د دین نسبت وبله نه شي
اور اوبه سره استوګه په څه شان کا

(c) ketabton.com: The Digital Library

پہ خپل ځاے ږ مرے ځواری هرچه ځواری
نه چه بے ورځے طمع دَ باران کا
عشق دَ نفس له خاصیته منزّه دے
کار دَ سترګو به څوک څه رنګ په دهان کا
لګ چشم وګوش په کار کښے ویله بیل دی
هسے دین او دنیا حکم په ځان ځان کا
په پیری کښے دَ ځوانیه خیال دے هسے
لګ څوک چه دَ باغ سیر په خزان کا
بے درګاهه ئے بل ځائے دَ رحمان نشته
په سفر استوګه څو مسافران کا

۴۲۶ ۱۰ ۳۲/۳۲

ق

دلربا که دَ خپل حسن مخ عیان کا
ډیر بے غمه جمع زړونه به لرزان کا
په کشور دَ صابری به قیامت شی
اسرافیلؑ غوندے اواز به هر نالان کا
چه ئے جام دَ لعلو لبو وی نوشلے
پیمانه دَ ځیګرخون به دا تاوان کا
دَ جبین په چین ئے هسے رنګ پوهیږم
چه محراب به دَ کاڼلو زړونو وران کا
دَ پریشان ګیسو دلیل ئے عین دا دے
چه وابست زړونه به دا رنګ پریشان کا

که جلوه ئے دَ جمال شی معیّنه
په شعله به تمر سپوږمۍ سوځنان کا
که دَ باد ګذر ئے وی وخاک پائی ته
د ریندو سترګو دارو به خدائے اسان کا
که شانه په تورو زلفو باندے کیږی
مشک عنبر به ډیوے پیسے ډیران کا
تورے زلفے ئے هم مشک دی هم عنبر دی
خو زما له کم بختی ئے خدائے ماران کا
که پلوله مخه لرے کا رحمانه
په دیدن به هندو واړه مسلمان کا

۴۲۳ ۷ ۳۳/۳۳

زما اوښے چه دا هسے شست و شو کا
دا محنت واړه زما دَ مخ په ولو کا
تل ئے مخ وی تر خوبانو پورے والله
عاشقی چه دَ چا اوښه په شیبو کا
دَ عاشق دَ سینے چک به ورځرګند شی
که څوک سر وخپل ګریوان وته فروکا
دَ عشق اور چه شمع خود په سر قبول کړ
پروانه به څه محبت دَ ځان په سوو کا
ګل څه نه وائی چه غرق په ویټونامت دَ
بلبل څه لره بے ځایه ګفتګو کا

زه که مرګ غواړم بے یاره کرم څو ته ئیم
جدائی سرے په ځان پورے په کو کا
معشوقے په محنت نه دی چا موندلی
مګر خدائے ئے په رحمان باندے پېرزو کا

۴۲۹ ۶ ۳۴/۳۴

ورځ چه بده شی عاقل او دانا څه کا
چه قضا شی ورد و شماره حکما څه کا
مور او پلار څو نیک فرزند لره دعا غواړی
چه بد بخت شی ادے څه کا ابا څه کا
یار له یاره په لوٹے لاس کله بیلیږی
چه لاس نه رسی یار څه کا اشنا څه کا
په بیږو په دعا څه شی کړ وئے خدائے دے
چه خدائے نه کا بیرے څه کا دعا څه کا
بخت په زور او په زر نه دے چاپیل کړے
په دا کار کښے ناتوان څه کا توانا څه کا
اے رحمان پتنګ عذر شو چه وسو
اوس دَ شمع خندا څه کا ژړا څه کا

۴۳۴ ۱۵ ۳۵/۳۵

عاشقان دَ ناصحانو ویټا نه کا
مست هاتیان دَ مهوتانو پروا نه کا

واړه جور دَ دے دور مے قبول دی
که خدائے ما له خپله یاره جدا نه کا
چه دَ ګلو پریشانی شوه ورځرګنده
غنچے سر په زانو کیښو خندا نه کا
وسیلاب ته دَ دنیوی څه استاد دے
زړه چه ژاړی سترګے څرنګ ژړا نه کا
دنیا کل په احمقانو ده ودانه
دانا ځکه وابستګی دَ دنیا نه کا
ق خود پرست تر بت پرست په هزخواره
سالک ځکه کار په خپله رضا نه کا
چه ئے زړه وی په هوا پورے تړلے
دَ حباب عمارت ځکه بقا نه کا
بے هنر دی چه څوک دین په دنیا پلوری
هنرمند سړے دا هسے سودا نه کا
که څوک وائی هوښیار ګوم دے ولے دا دے
چه بے خدایه نوره مینه په چانه کا
ګدائی که مرسینیږی دا ئے ځلئ دے
هر بادشاه چه دلجوئی دَ ګدائه کا
هر چه زړه ئے وی په یار باندے بایلوے
نوره مینه په چا بے له اشنا نه کا
چه ترغوږ ئے وی ویټا دَ اشناشوے
هغه غوږ هرګز په نوره ویټا نه کا

وبه نه رسي ذ يار تر بلند بامه
چه ذ زړه غوږے روښن په ژړانه کا
چه بیدل ئے په يوه نګاه رغيږي
څه انصاف دے چه دلبر ئے دوا نه کا
زه رحمان ذ هغه يار په جفا خوښ يم
که اغيار مے خدائے له میانه پیدا نه کا

۴۵۱ ۷ ۳۶/۳۶

څوئے يو ځله تاراج په جفا نه کا
يار له ياره سره مهر وفا نه کا
که ئے سر په بوسه ورکړم زه پوهيږم
چه قبول به دغه عجز زما نه کا
چه پخپله رضا تلے مادرزاد وي
هغه هيڅ ئے ذ نورو رضا نه کا
څو ئے خپله مدعا حاصله نه شي
مهرويان په خوله ذ خضر سودا نه کا
که ئے سل ځله دعا کوم په عمر
ګوش وهوش ذ دعا کوئ په دعا نه کا
که اهونه اتشين پسے وکاږم
لکه سروه له خزانه پروا نه کا
که ارام غواړي رحمان په عاشقۍ کښے
دغه واړه ناروا کا روا نه کا

۴۶۷ ۷۹ ۳۷/۳۷

که سړے له خپلے پوهے تقصير نه کا
ذ خدائے کړه به څوک په پوهه تغيير نه کا
خواه ناخواه به ذ تقدير شوي ورپيښ شي
که څوک هيڅ ئے نظر په تقدير نه کا
ذ هغو چه بخت بيدار شه غم ئے نشته
که هيڅ ئے بيداري وشبګير نه کا
دا له خپلے کم فهميه موندړه وايو
چه فلانا سړے تلاش وتدبير نه کا
دلګيري او خوشحالي که په خپل لاس وے
په خپل لاس به خپسر هيڅوک دلګير نه کا
معرفت ذ خدائے ځرګند دے په هر ځه کښے
ستړګے وغوړه چه څوک هومره نظير نه کا
دا نفس په مثال برق صورت فانوس دے
برق به هيڅوک په فانوس کښے اسير نه کا
ذ دنيا سري صد واړه درماند دي
کوم بادشاه دے چه منت ذ وزير نه کا
کوم واده کومه کوږدن ده په جهان کښے
چه فلک ئے واخر وته ويرنه کا
په خوله هر يو سړے اسم ذ پير اخلي
يارے څه پکار چه نغوته ذ پير نه کا

دغه نن ذ قيامت نه دي نور څه دي
چه ذ پلار وئيل په زويه تاثير نه کا
هسے چارے له ناصحه واقع کيږي
چه له شرمه ئے هيڅ غل اوکاسير نه کا
په مرده پسے تکبير وکا روان شي
هيڅ ګمان په ځان ذ هسے تکبير نه کا
په دنيا پسے درست عمر زهيريږي
ځان يو دم ذ خدائے دپاره زهير نه کا
ذ هيال دپاره تير تر سر وسال شي
دلجوئي په يوه ټوک ذ فقير نه کا
رحمان کرم دے چه ئے ناره ذ هجران اوري
و اشنا وته کاته په خير خير نه کا

۴۸۰ ۳ ۳۸/۳۸

زړه ئے به هيڅ نګاره ارام نه کا
کامراني راځه غواړي ناکام نه کا
به ناکامه زيست محال دے په جهان کښے
ذ کوم اس په غوله کښے دخل لغام نه کا
ذ اسمان ماڼئ هم په قرار نه شوے
سالک ځکه خيال ذ قصر و ذ بام نه کا
کاه ئے کښينوي په تخت ګهے په خاورو
زمانه رضا ذ هيچا مدام نه کا

په له سړوے چه ازاده خدائے پيدا کا
ترکے ځکه وهيچا ته سلام نه کا
کوه ودشت هم ذ ځراں له غمه زريږي
زړکه ځکه وچمن ته خرام نه کا
چا چه سر وي په سجده ويارته ايښے
دوباره له دے سجوده قيام نه کا
چه ئے کړه وي ذ يار په لوري لښے
لکه بحر هسے دروي مقام نه کا
نشستن ذ عاشق نشته لکه شمع
څو صورت ذ عشق په اور کښے تمام نه کا
چه محظوظ وي په تش بوئ ذ مهرويانو
هغه فکر ذ بوسے ذ پيغام نه کا
چه لذت ئے ذ سرو شونډو وي موندلے
نوره مينه ذ شرابو په جام نه کا
په هغو ذ لعلو لبو هسے حرام دي
چه دا نور لذت پخپسر حرام نه کا
رحمان هسے وخپل يارته بے محبت دے
لکه هذر وصاحب ته غلام نه کا

۴۸۷ ۷ ۳۹/۳۹

ترحد تيره شوه په يار پسے ژړا زما
نه ګروهيږي په ژړا زما اشنا زما

(c) ketabton.com: The Digital Library

کہ مې هره ورېنا ډُر او مرغلر شي
ستا د خولې لالفت نه لري وېنا زما
په نارو به ما پیدا کړ که خوب ویې وشه
یاره وېښ راشه وُوده شه دلربا زما
زه مکتوب فونده په پټه څوله خبر کړم
خاموشي زما تېره کا تر غوغا زما
ګینت د عشق په تودو رنګه اسان چېرې
سمندر بویه چه زیست کا په صحرا زما
دا یار نه دی چه هجران له ما نه بېل کړ
روح زما دی چه له تنه دی جدا زما
زه رحمان بې څپله یاره هیڅ نه غواړم
که قبوله وي د خدای په در دعا زما

۴۹۵ ۸ ۳۰/۴۰

هر چا چه لیدلے نه وي یار زما
څه شو که بد وائي په کار زما
هر چا چه زما دلبر لیدلے دے
نه به کا انشاء الله انکار زما
سر زما او درګاه د هغه یار عزیز
به دے لاره نشته بله لار زما
ما به عاشقیه نور هیڅ زده نه دي
هر چه دے هم دا دے واړه کار زما

هیڅوک د خدائې په څېله ازار نه کا
اے دلبره مه اخله ازار زما
ستا د جدائیه په غمونو کښې
سینه د اوښیو دروهي په رخسار زما
لوئے او هلک واړه ستا خبرے کا
بل ګفتګوے نشته په دیار زما
زه رحمان به لاف په عشق کښې څه وهم
خود په ځان څرګند کا انتظار زما

۵۰۶ ۱۱ ۴۱/۴۱

سل ځله که وخوري ناصحان څیګر زما
بېل به څېله نه کا در د ستا او سر زما
تېر شه په دا طمع په درستا عمر زما
ګویکه چه درته کښې دے به قدم پسر زما
تا وے چه د عشق پیاله خوږه ده ترشکړو
وسوه په هجران کښې دے پیالے ځیګر زما
سل جفا که وویم په سترګو ستا له لاسه
ستا په جفا نه کیږي هرګز باور زما
صبر ستا په عشق کښې وا خیږ څوک او زه څوک
نشته د دے چارے توان په موئے قدر زما
ستا د محبت چار وانه وما نه عار دے
ولے خاورے نه شي په دا لار پشو زما

واره معشوقے د عاشقانو خبر اخلي
بے له تا چه نه اخلي یو دم خبر زما
هیڅ اندوه مے نشته بے د ستا له جدائیه
نور اندوه به څه وي تر دغه بتر زما
خوب د کورو کلي په نارو زما برهم شه
څه چار ده چه نه شي ستا په زړه اثر زما
یا له ما رحمان سره جفا مه کړه دلبره
یا به تا را وښیه یو بل دلبر زما
درست جهان که واړه ما رحمان لره دلبر شي
چرے دے دلبره به تا بل دلبر زما

۵۱۵ ۹ ۴۲/۴۲

هسے یاد یې همیشه مدام زما
چه اوراد یې په هر صبح و شام زما
هر کلام چه به د ستا له یاده وکړم
سل توبه دی په هغه کلام زما
که به تا د زړه ارام کړم په سل رنګه
نه شي نه شي به هیڅ رنګ ارام زما
ننګ و نام که ستا په مینه له ما دروې
خوار شه ستا تر مینه ننګ و نام زما
چه قائم شوم په مقام د عاشقیه
هېر شه ولے وته بل مقام زما

څو د عشق په خم خانه کښې داخل نه کړ
پخته نه شه دغه عقل خام زما
ټن د وقت دے که مے اه و فریاد اورے
څو لا نه دے خاورے هر اندام زما
هزار جام و صراحي دے فلک مات کړه
څو به ګرځي په دا دور جام زما
زه رحمان به دا ناکام کوم ترکومه
وایه کله به حاصل کړے کام زما

۵۲۵ ۱۰ ۴۳/۴۳

سر زما سامان زما ځار شه ترجانان زما
ځار شه تر جانان زما سر زما سامان زما
زیان زما نقصان زما واړه د یار مجرد دے
واړه د یار مجرد دے زیان زما نقصان زما
ګل زما ریحان زما ستا رخسار او زلفے دي
ستا رخسار او زلفے دي ګل زما ریحان زما
مشک زما زعفران زما ستا د کوڅے خاورے دي
ستا د کوڅے خاورے دي مشک زما زعفران زما
فکر زما توان زما ستا په غم کښې نه رسي
ستا په غم کښې نه رسي فکر زما توان زما
او زما افغان زما هیڅ په تا اثر نه کا
هیڅ په تا اثر نه کا او زما افغان زما

پیران د ماشیخان زما ستا په غم را نه رسي
ستا په غم را نه رسي پیران د ماشیخان زما
زړه زما چشان زما بې تا هیڅ حال نه لري
بې تا هیڅ حال نه لري زړه زما چشمان زما
باغ زما بستان زما بې تا میوه نه نیسي
بې تا میوه نه نیسي باغ زما بستان زما
وصال زما هجران زما رحمانه واړه خیر دے
رحمانه واړه خیر دے وصال زما هجران زما

۵۳۲ ۷ ۴۴/۴۴

نور خوبان د ستا په څیر نه دي لیدلي ما
نه لیدلي نه په غوږو اوریدلي ما
هیڅ وفا د عاشقانو سره نه کا
دلبران د زمانه دي ازمایلي ما
چه مې ستا وښکلي مخ وته نظر شه
نور بیا نه دي وبل مخ وته کتلي ما
د زړه غوټې مې نیولې ستا غمونو
نور غمونه له خاطره دي ویستلي ما
چه مې کار د عاشقۍ په لاس اخستے دے
نور کارونه دي له لاسه اچولي ما
هم په دا مې نور غمونه له زړه وویست
چه په زړه کښې ستا غمونه دي کرلي ما

زه رحمان بې یاره خوب وخندا نه کړم
خوب خندا بې یاره کله دي پسند لي ما

۵۴۲ ۱۰ ۳۵/۳۵

چه یې نقش په زړه خیال شي د آشنا
صدقه یې سر و مال شي د آشنا
پس له مرګه به یې ذبح په څیر رڼ وي
چه آشنا په تیغ حلال شي د آشنا
په آسمان د آشنایۍ به یې مکان وي
چه زمین غوندې پائمال شي د آشنا
ترابده به یې بخره ملالي وي
له هغه چه زړه ملال شي د آشنا ق
خوشحالي زما د زړه په هغه دم وي
په هر دم چه زړه خوشحال شي د آشنا
روح هغه ساعت داخل کړم په تن کښې
چه مې دخل په وصال شي د آشنا
نور د هیچا قیل و قال مې پکار نه دے
چه تر غوږو مې قیل و قال شي د آشنا
هم هغه یوه ګړۍ رابانده کال شي
چه یوه ګړۍ محال شي د آشنا
نه بل څوک زما طبیب بې آشنا شته دے
نه به بل څوک په مثال شي د آشنا

د رحمان نظر په هیچا بند نه وي
چه نظر یې په جمال شي د آشنا

۵۵۱ ۹ ۳۶/۳۶

عاشقیه مې په زړه وکړه اثر بیا
بیلتانه مې لیبې بلې کړې په سر بیا
که دفتر د خپل قسمت مې په خپل لاس ومے
ما به ستا له غمه وران کړ دا دفتر بیا
ما به نوم د عاشقۍ اخستے نه وو
جدائیه راته جمع کړ لښکر بیا
پس له مرګه به یې بیا له تا قربان کړم
که صورت مې خدائے پیدا کړ په محشر بیا
د هجران محنت مې واړه له زړه هیر شه
چه مې ولیده په سترګو ستا بشر بیا
چه آسمان یې مخ پټ کړے په سحاب وو
خدائے وما وته ښکاره کړ هغه نمر بیا
چه رقیب راته ترلے په زنځیر وو
خپل حبیب رابانده پرانت هغه در بیا
په یوه نظر یې زړه راڅخه یوړ
ترو لا ګوره که راوکا بل نظر بیا
په وصال یې منت بار وسه رحمانه
په صدف کښې دخل نه وي د ګوهر بیا

۵۸۸ ۳۷ ۴۷/۳۷

هغه بیاموند سعادت په دا دنیا
چه یې بیاموند قناعت په دا دنیا
نه ملکونه د سلیمان په هزار کاله
نه یوه ګړۍ طاعت په دا دنیا
یو نفس د خدائے په یادو اولی تر دے
نه د درست جهان دولت په دا دنیا
په دنیا کښې لوے هغه عالمه وکړ
چه یې وکړ عبادت په دا دنیا
که نعمت دے خو طاعت او عبادت دے
ګنه نشته بل نعمت په دا دنیا
که محنت که مشقت دے خو د دین دے
پکار نه دے بل محنت په دا دنیا
بې له خدایه هرڅه دي واړه فاني دي
که لذت دے که زینت په دا دنیا
که بادشاه دی اخر خاورو لره دروځي
څه عزت دے څه حرمت په دا دنیا
تر هغه به بل نادان په جهان نه وي
هرچه غواړي فراغت په دا دنیا
نه چه چندګاه فرصت په دنیا غواړے
چا موندلے دے فرصت په دا دنیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵۲

عمارت په سرهٔ ریګ روان کاندی
هرچه کاندی عمارت په دا دنیا
د مستانو تر لغزشه څه کم نه دے
د سړی استقامت په دا دنیا
هر ژوندے چه د مړده په قبر ورشی
بس کا هومره نصیحت په دا دنیا
په روانو اوبو ورشه عمر ګوره
ډیر دے هومره اشارت په دا دنیا
دا پاخه پاخه سرایونه محلونه
خو به وران شی عاقبت په دا دنیا
وړے مټګے دا سمان څه هسے نه دی
چه څوک پریږدی سلامت په دا دنیا
هرچه راشی همه واړه ځنے دروی
مسافر دے هرصورت په دا دنیا
ریاضت په قیامت نه شی مرد هغه دے
چه ئے وکړ ریاضت په دا دنیا
هم په دا خوی او خصلت به سپا پاڅی
خدائے څوک مه کړه بدخصلت په دا دنیا
هم هغه به ئے خرمن وی پس له مرګه
هرچه کاندی زراعت په دا دنیا
که هغه جهان په دا کښے لیدہ نه شی
زه ئے وینم علامت په دا دنیا

۵۳

په قیامت کښے به توبه وبله نه شی
مالیدلے دے قیامت په دا دنیا
امانت به د لحد په میان کښے پروت وی
هر چه وسی امانت په دا دنیا
نیک عمل حضور جنت دے طالع بویه
چه حاصل کا څوک جنت په دا دنیا
نیک کردار نیک عملونه نیک خویونه
هم جنت دے هم راحت په دا دنیا
ضدیت د سړی عمر په عذاب کا
پکار نه دے ضدیت په دا دنیا
لاس په سر په سینه پښے وهرچانه
هم دغه دے شرافت په دا دنیا
که بلنده مرتبه د چا په کار وی
لوئے مقام دے عدالت په دا دنیا
بل ارمان به له جهانه یو وړ نه شی
مګر مهر و محبت په دا دنیا
د هغه جهان سودا واړه دلے ده
که څوک کاندی تجارت په دا دنیا
که طالع د سړی نه وی جاروتلے
هیڅ پټ نه دے حقیقت په دا دنیا
نیک له نیکو سره یوبه بد له بدو
که څوک غواړی ولایت په دا دنیا

۵۴

ولایت دے خدائے هغو لره ورکړے
چه ئے وکړ و سکونت په دا دنیا
که تمامه دنیا واړه سره پوشی
نور به نه کا خپل قسمت په دا دنیا
که څوک مرد دے خو هغه دے په دنیا کښے
هرچه نه لری حاجت په دا دنیا
چه رغبت ئے د جمله خطاؤ سر دے
څوک به څه کاندی رغبت په دا دنیا
په رحمان باندے دا عمر هسے تیر شه
لکه تیر شی یو ساعت په دا دنیا

۶۳۲ ۴۸/۴۸

هوښیار مه ګڼه هوښیار د دے دنیا
بے وقوف دے وقوف دار د دے دنیا
روښنائی په هغو ړوندو ده حرامه
چه پرے کښینی ګرد غبار د دے دنیا
پوچ ګوڼی ده چه ئے اصل د دنیا کا
هر کلام او هر ګفتار د دے دنیا
د طفلانو په خیر واړه خاکبازی کا
هرچه کاندی کاروبار د دے دنیا
واړه ډکے خولے د پیو هلکان دی
کاردیده او پخته کار د دے دنیا

۵۵

همیشه په بے وقوف او بے شعور دی
چه مخمور وی په خمار د دے دنیا
د شرابو هم لا هومره مستی نه وی
لکه مست وی خمرخوار د دے دنیا
هر بیمار لره دارو په جهان شته دے
دارو نه لری بیمار د دے دنیا
د هر سوی علاج وشی په جهان کښے
مګر سوے په شرار د دے دنیا
لکه څوک چه سرو لمبو کښے د اور سوزی
هسے سوزی طلبکار د دے دنیا ق
هرچه اچوے د اور ته هغه سوزی
مور به نه شی طلبګار د دے دنیا
ګرفتار ئے همیشه په غم کښے ډوب وی
هیڅوک مه شه ګرفتار د دے دنیا
تل به پروت وی په ظلمت او په تورتم کښے
چه اسیر وی په کفار د دے دنیا
څه و بت وته سجده څه و دنیا ته
بت پرست دے پرستار د دے دنیا ق
په مسلمو کښے خاصه مسلم هغه دے
چه ئے وشلاوه زنار د دے دنیا
تن ئے پاتو شی بے سره سرئے لاړ شی
سردار کله دے سردار د دے دنیا

٥٦

زوپه لونه یتیمان کا څخے دروي
بے وفا دی مور او پلار ذ دے دنیا
همیشه به ئے یو پښتو ذ غم په سروي
چه په سرئے وي دستار ذ دے دنیا
واړه غم دے که ئے پیرے یائے پلونے
تور څه نشته په بازار ذ دے دنیا
هسکي واړه ټکان دی ټکي کاندي
فروشنده او خریدار ذ دے دنیا
په دنیا به مینه نه کاندي هغوے
چه خبر وي په اسرار ذ دے دنیا
چه نظر ذ چا په دین او په ایمان وي
هغه نه کا انتظار ذ دے دنیا
چه ویربوي له کوهیه له ګرنګه
هغه نه دروي په لار ذ دے دنیا
هر سړی لره چه ورشي څخے دروي
ما لیدلے دے رفتار ذ دے دنیا
اشنایان ئے همه واړه مکاران دی
څه وینا ده په مکار ذ دے دنیا
لوئے هلک ئے همه واړه اغیاران دی
یار دے چرے په دیار ذ دے دنیا
چه پیدا شي هسکي واړه فنا شي
راشه وګوره ناتار ذ دے دنیا

٥٧

په یوه ګړی بهار بیائے خزان شي
بقا نه لري بهار ذ دے دنیا
که هزار هزار پښتیه ورته کیږدے
بے بنیاده دے دیوار ذ دے دنیا
که ذ اوسپنو حصار ترځان چاپیر کړے
بنیبنه وګڼه حصار ذ دے دنیا
لکه سیورے ذ افتاب په مخ کښے ګرځي
نشته هیچرے قرار ذ دے دنیا
هیڅ ګمان ذ بهتریه پرے ومکړه
کهتری ده وارپه وار ذ دے دنیا
بے مقراضه غوځوي ذ سړي عمر
هم د الیل او هم نهار ذ دے دنیا
پس له مرګه به حساب له سړي غوښت شي
په انداز او په مقدار ذ دے دنیا
عاقبت خو به یو موقه شي ذ خاورو
ګل عذار وګل رخسار ذ دے دنیا
برابر به له ګدایه سره پاچی
شهزاده او شهریار ذ دے دنیا
پاس به داغ وي ذ لئیم په سینه بلدے
هر درم و هر دینار ذ دے دنیا
ذ قانع ترقناعته صدقه شه
هم دنیا هم دنیادار ذ دے دنیا

٥٨

پس له مرګه به همه واړه مظلوم وي
ظالمان و ستمګار ذ دے دنیا
تر قیامت به دغه شل او دغه لس وي
پوره نه کړ هیچا شمار ذ دے دنیا
چه ایام پر ذ کفن ذ غسل ورشي
بے پردے شي پرده دار ذ دے دنیا
په تخته باندے بیروت شي له جهانه
شرمنګ و شرمسار ذ دے دنیا
تر هرچا به پیغمبر څخه وه ویره
که څه قرب وے یا وقار ذ دے دنیا
په فساد به ئے بیان په رحمان نه شي
فسادونه دی بسیار ذ دے دنیا

ب

٦٤٣ ١١/٤٩

زه په سل رنګه راغب ته په سل رنګه غائب
دا به څه رنګ شي دلبره چه زه مست یم ته تائب
که له جوره و فریاد کړم دا هم نه دی مناسب
که څه وایم نه مے رسي زه مغلوب یم ته غالب
څه سیالي برابري ده ذ مطلوب او ذ طالب
ذ ستا مهر محبت کړ خدائے په ماباندے واجب
درد و غم و هومره نه دے چه ئے وکښم په کاتب

٥٩

جدائي ده ډیره سخته ذ ارواح او ذ قالب
چه مجنون په خنکدن شه زه ئے پریښوم نائب
وصیت ئے راته وکړ په څو رنګه عجائب
چه روزي ذ شه رحمان زما واړه مراتب

٦٥٦ ٣/٥٠

هسے مست یم ستا ذ شونډو په شراب
چه به نه وي بل دا هسے مست خراب
لاس ذ ستا ذ سینے اچوم و ګل ته
لکه بوقي ته لاس اچوي غرقاب
دا سرخي او سفیدي ذ ستا ذ مخ ده
که زما په مخ باران دے ذ خوناب
څه اثر به زما اوښے په تا کاندي
لا تازه شي اور په اوښیو ذ کباب
عاشقان ذ ستر ګے روښے کاپه عشق کښے
دا خوب نه دے دا منزل دے ذ سیلاب
ما چه خال ذ ستا ذ وروځو په میان ولیده
نه بل هسے رنګ امام شته نه محراب
بناپیري چه لیده نه شي سبب دا دے
مخ ذ ستا له شرمه نغاړي په حجاب
چه سبا شي ستا تر مخ پورے شرمیږي
ځکه زیست په توره شپه کاندي مهتاب

(c) ketabton.com: The Digital Library

حجاب واخله مخ کړه توره د هغو خلقو
چه تحسین کا ستا په دور د افتاب
هسې نه چه زه دلبر وایم و تاته
خدائے دے تاله درکړے دا خطاب
ستا د مخ په ورق پاندے خط وخال دی
د مصحف په صحیفو پاندے اعراب
ستا د حسن حساب هیڅ په رحمان نه شي
هم په دا چه بے حساب دے بے حساب
یو کتاب په سروبن کښے چا ونه کړ
بے رحمان چه ئے کړے دے کتاب

٦٦٦ ٢ ٣/٥١

لاس مے وتړی د زلفو په طناب
بیا مے وپلوری د سترګو په قصاب
هسے آب ئے دے د دوو سترګو په تیغ کښے
چه بے سره په سر نه لری حباب
له فراقه چه ئے اوکرم سوک په سترګو
ق یو لستوڼے گرد باد وی بل گرداب
چه توسن د فلک زین کاندی له نازه
د هلال په ځائے را وبشی رکاب
په درګاه ئے دروېزه کاندی د حسن
کنډولے په لاس سپوږمیه هم افتاب

چه راپادے ئے سره شونډے سوے پوزه کړم
ترچشانو مے بهیږی سره شهاب
چه د مخ واب و تاب ته ئے نظر کړم
را ته هیڅ شی د ګلونو اب و تاب
چه نسیم ئے د زلفینو راپیدا شي
د دست مے بوے کاندی په مشک او په ګلاب
ما وے ګوندے مخ ئے وویم په خوب کښے
بارے چرے شي بے یاره د چا خواب
په غزل کښے خو دوه بیته انتخاب وی
د رحمان تمام غزل دے انتخاب

٦٧٨ ١٢ ٤/٥٢

هر مطرب چه غوړے تاؤ کا د رباب
په دا تاؤ کښے زما زړه کاندی کباب
چه سامع ئے په نغمه په ترانه شم
دیوانه شم ګرېوانی څیرے مست خراب
هم ئے تار هم ئے ګفتار هسے اثر کا
چه هیڅوک ئے نه طاقت لری نه تاب
یو ئے ساز بل ئے اواز وی د لېنتیو
دریم شعر پر آغاز کا انتخاب
څلورم ئے یو ساقی د ځنګه کښینی
چه مخ ئے نه افتاب وی نه مهتاب

دا څلور واړه فتنے په څلور کنجه
او پینځمه صراحی د میو ناب
شپږم وقت د نوبهار او د ځوانیه
اووم شغل د بیاض او د کتاب
چه دا هومره افتونه سره قول شي
ترو څوک څرنګ ځنے کاندی اجتناب
چه دا هسے دلبران پر اثر نه کا
یا به دیو یا به دیوار وی یا دواب
ق مرد هغه چه ترسود تیر شي ثواب وکا
نه هغه چه ډیرے سود وی لر ثواب
راځرګند به شي پرهیز د پرهیزګارو
که قادر شي په شاهد او په شراب
زه رحمان له ریا زهده پناه غواړم
د ریا زهد عذاب دے هم عتاب

٦٨٦ ٨ ٥/٥٢

ورقونه لټوم د هر مکتوب
پکښے غواړم خال وخط د خپل مطلوب
یا تنور دے یا دکان د اهنګرو
چه په عشق کښے تصور کړم خپل قلوب
په خندا خندا ځان اچوی و اور ته
خدائے څوک مه کړه په جذبه د عشق مجذوب

زه چه غم د مهرویانو را په زړه کړم
له دے غمه لاړ شي زړه راځنه دوب
ګوره څه رنګ عشق اسان کړه و عاشق ته
دا مشکل مشقتونه د ایوب
عشق دے دا چه معشوقه شوه و عاشق ته
بنه رخسار د مهرویانو په اسلوب
هغه څه پیښے له هجره له وصاله
چه پخپله هم محب شی هم محبوب
چه نظر ئے له صورته په معنو کړ
و رحمان وته یکسان شو زشت و خوب

٦٩٣ ٧ ٦/٥٢

چه نظر کړم په قسمت او په نصیب
را ته هیڅ شي خپل تلاش او خپل ترتیب
مګر خود پخپله خدائے د چا طبیب شي
ګنه نشته په جهان کښے بل طبیب
راڅرګند دی پسور وړه د رقیبانو
که خدائے نه کاندے خپل یار نما رقیب
چه خپل یار د چا رقیب شي دلیل دا دے
لکه څوک چه په وطن کښے شي غریب
چه غریب شي په وطن کښے فرق ئے دا وی
که فرسنګ ئے وی ترمیانه که جریب

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما په عشق کښې هيڅ حاصل نه کړه بې غمه
هر چه وائي وايه نه وائي اديب
د بنمن هم د سرې کله کله دوست شي
دوستي نه کا له رحمان سره حبيب

۷۰۵ ۳ ۱/۵۵

ت

افرين د عاشقانو په همت
چه په عشق کښې يک اندازه وي يک جهت
نه ئې هيڅ ره تغير نه ئې تبديل وي
که تمام جهان پر وائي ملامت
که څوک سل نصيحتونه ورته کاندي
غوږ ئې نه وي د هيڅا په نصيحت
چه په يار پسې ترڅان ترجهان تير شي
څوک کوي شي دا هسې مشقت
که تمام عمر ئې يار په سترګو ناست وي
تمام عمر وربنکاريږي يو ساعت
که يو دم شي هغه يار ورڅخه لرې
هغه دم شي ورته عمر د قيامت
که دوزخ لره د يار په مينه دروځي
دوزخ هم ورته جلوه کا د جنت
د عشق لار د توکل په پښو غوڅيږي
نه په پښو د رياضت و ديانت

په تدبير او په تلاش کله مونده شي
چه موقوف وي هغه کار په عنايت
د عاشق خاطر له ډيره پاکيزه وي
د درياب په مخ کښې نه وي نجاست
حق حرمت د هغه يار په ما لازم دې
نه په يار باندې زما حق و حرمت ق
چه خدائې زره د مطلوب کا ځې کړ رحمانه
کا ځې پريوت د طالب په عبارت

۷۱۶ ۱۱ ۲/۵۶

که مې وشي له دلبره ملاقات
يا به نه څم له دې دره په حيات
پس له دې مې د استوګه خدائې نصيب کا
په دا در کښې که حيات وي که ممات
ځائې لرې که زه و يار ورته سجده کړم
هغه يار زما قبله دې د حاجات
د خپل يار تر لعلو ليو به ئې ځار کړم
که شکرې وي که قند وي که نبات
دا زما د يار جلوه ده چه ليده شي
که نمر په صومعه د سومنات
تر ما لا په دلبرانو ور مين دي
چه خبرې کا د کشف و کرامات

د ريا له زاهدي زما توبه ده
چه ئې کاندي څوک په رسم او په عادات
په ورځ پند و نصيحت وائي و بل ته
په شپه ناست وي د مغان په خرابات
دين ئې دام وي د دنيا په لار کښې ږدي
پر راړوي وحشيان د مخلوقات
د هغو په لور ئې سترګه وي خطا
چه په لاس ئې سرمايه وي ياز کوة
زه رحمان له هسې اهله پناه غوارم
هر چه لاف کا په خلاف د مقامات

۷۲۶ ۱۰ ۱/۵۷

ث

يار ياري راسره نه که الغياث
نه ئې ترس شي نه ئې کړکه الغياث
سر و مال واړه زما و دل ارام ته
نه ارزيږي په کنجکه الغياث
په خندو خندو مې زړه وړي نه پوهيږم
اپريدي ده که ختکه الغياث
بيلتانه ئې پيښور راته تنور کړ
له خيبره تر اټکه الغياث
خو چه راکاږي چوګان په مخ د زلفو
ګوي زما دا خراب زړه که الغياث

هيڅ سبب ئې ليده نه شي جفا کاندي
نه پوهيږم چه په څه که الغياث
په اخلاص او په راستي ورته ولاړيم
يار جفا هومره په څه که الغياث
سل خبرې که له صدقه ورته وکړم
يار يوه راسره نه که الغياث
چه مې ويني له رقيب سره خاندي
په ژړا مې ليمه سره که الغياث
زه رحمان مدام د يار په رضا دروم
يار په څپله رضا تله که الغياث

۷۲۲ ۷ ۲/۵۸

د وصال شپې مې بدله په بيلتون شوه الغياث
د قيامت خواري را پيښه په ژوندون شوه الغياث
ما لا طمع د وصال د نعمتونو تر کوله
ناګهان کاسه نسکوره د ګردون شوه الغياث
هغه چار چه مې په لاس وه زه پرې نه وم پوهيد
اوس چه پوه شوم له اختياره مې بيرون شوه الغياث
د وصال په طمع طوق د جدائي شو راپه غاړه
هغه طمع چه زما وه اوس طاعون شوه الغياث
په حکمت په عقل پيښې د عشق څوک اخسته نه شي
په دا کار کښې ماته ملا د افلاطون شوه الغياث

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما رحمان دَ یار وصال په اسانئ موندلے نه دے
زرد روئ مے سرخروئ په جگر خون شوه الغیاث

۷۳۱ ۹ ۳/۵۹

چه ویلے مے له تا دے دا حدیث
سرنامه دَ هر انشا دے دا حدیث
چه اغاز مے کړ په مدحه دَ خوبانو
ځکه گنج بے بها دے دا حدیث
په ثنا دَ دلپسندو دلربا وُ
دل پسند و دل ربا دے دا حدیث
لکه باد دَ صبحدم چه غنچه وا کا
هسے رنگه دلکشا دے دا حدیث
چه اوصاف مے دَ سروشونډو ویکښے راوړه
خوږ تر قند و تر حلوا دے دا حدیث
نه پوهیږم چه اوبه دی دَ حیاتو
که نفس دَ مسیحا دے دا حدیث
دغونډ زیبو شاعرانو دَ خولے نه دے
ځکه هسے رنگ صفا دے دا حدیث
ستا و مخ ته که څوک شمس و قمر وائی
دروغ نه دی په رښتیا دے دا حدیث
که څوک وائی چه چا کړے دا حدیث دے
رحمان وائی چه زما دے دا حدیث

ج

۷۴۹ ۸ ۱/۹۰

چه برهم کا عاشقی دَ چا مزاج
حکیمان ئے درمانده شی په علاج
په اشنا پسے تل ژاړی په دوه سترگو
دَ اوبو په ځائے خوناب کاندی اخراج
دواړه لاس ئے وی له دواړه کونه وللی
ډوب وی تل دَ عاشقیه په امواج
په هغو کښے چه څه بوی دَ عاشقی وی
پکښے نه وی بوی دَ رسم و دَ رواج
ابراهیم ادهم څه هسے نادان نه وو
چه نظر ئے یا په تخت وو یا په تاج
مجنون هسے رنگ مئین په لیلی نه وو
چه په نورو ئے موقوف وو احتیاج
لیونتوب دَ لیونیو تلوے نه دے
که ئے راج په څوند ورشی که تاراج
که ئے سر لکه منصور غوندے په دار شی
دغه دار دے و رحمان و ته معراج

ح

۷۵۸ ۹ ۱/۹۱

ستا وصال دے راحت بخښلے زما روح
ستا هجران دے راپرودلے زما روح
ستا په مخ پسے ئے مخ ونیو راهی شه
له صورته دے وتلے زما روح
چه هرگز ملک الموت پیر نه پوهیږی
هسے شان دے تا وکښلے زما روح
ځان مے هسے ستا په مینه پسے ورک کړ
چه هیچا نه دے لیدلے زما روح
که وی هم به تا ته ځه وی که ئے خدائے کا
نه دے پیدا نه قتلے زما روح
بابل نه دے دا چه الوزی په گلو
ستا په لور دے الوتلے زما روح
چه ئے خاورے کړ صورت دَ ستا په درکښے
سر تر عرشه دے وکښلے زما روح
نه ئے پیژنے چه څه دے یا څه نه دے
ډیر چا نه دے پیژندلے زما روح
زه رحمان له خپله ځانه خبر نه یم
چه په څه رنگ دے وکښلے زما روح

۷۶۶ ۸ ۲/۹۲

په طلب دَ مهرویانو سرگردان دے زما روح
لکه باد دَ گل په بوی پسے پریشان دے زما روح
ستا دَ حسن و افتاب ته ځان سپاری په تبسم کښے
لکه صبح دَ ژړا په ځائے خندان دے زما روح
چه ئے ولیده دَ ستا دَ جمال عکس په خپل ځان کښے
هم په دا دَ ائینے په څیر حیران دے زما روح
ستا دَ مخ له ائینے له برکته زما جانه
همیشه لکه طوطا هسے گویان دے زما روح
لکه رنگ دَ میوناښو چه لیده شی په بنیښه کښے
هسے رنگ په ضعیف تن کښے نمایان دے زما روح
منتظر دَ دَ وصال دَ گلستان یم تل تر تله
سر تر پایه دَ شبنم په څیر چشمان دے زما روح
چه حاصل ئے له حسنه روښنائی شوه په طلب کښے
شپه او ورځ لکه افتاب په لار روان دے زما روح
ستا په زلفو په رخسار پسے رحمان یم بے وطنه
مسافر دَ هندوستان و خراسان دے زما روح

خ

۷۷۹ ۱۰ ۱/۹۴

ما سحر سبا لیدلے وو دَ چا مخ
چه مے درست ورځ و نه لیده دَ ستا مخ

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا خو مې زما و تا و ته خدائے هیڅ کړه
ګنه هر یو اشنا ګوری د اشنا مخ
ډیر مخونه د جفا د ِ راڅرګند کړه
لا به کله راڅرګند کړے د وفا مخ
څو د مرګ په تماچه اوښتے نه دے
اوښتونے له تا نه ګیږه زما مخ
زه په تا پسے راغلے په دا مخ یم
که ته نه وے ما به څه کول په دا مخ
ما به څه لره په تا پسے ژړا کړه
که موندہ شوے بل د ستا په څیر زیبا مخ
د رقیب طمع مے نه وه ستا په درکښے
دا د ِ وښوو په جنت کښے د بلا مخ
زه به څه رنګ د رقیب ومخ ته ګورم
کله اهل سنت ګوری د ترسا مخ
د چکنا چکنی بیلتون په نیمه شپه وی
ستا زما په حال غماز شه د سبا مخ
رحمان ستا په مخ دا ورانه دنیا ګوری
خدائے به تا راڅرګند مه کړه د دنیا مخ

۷۸۳ ۷ ۲/۹۴

کله شو لا کله خریدار یم ستا د مخ
تیر ترسرو مال په بازار یم ستا د مخ

په د ستا له مخه مے نور هیڅ په مخکښے نشته
هسے رنګ نشته په ناتار یم ستا د مخ
هیڅ په سترګو نه وینم دا خپل صورت چه کوم د ے
ووب تر هسے حده په بازار یم ستا د مخ
دود د اه وکاږم په بانه د تماکوو
سوے لوغرن مدام په نار یم ستا د مخ
نور وګوره واړه همګی د دنیا کار کا
زه همیشه غرق په انتظار یم ستا د مخ
شکر چه ئے خلاص کړمه د خلقو له منته
سر په سجده ږدمه منت بار یم ستا د مخ
هر و خواچه دروم زه رحمان د زړه په ښیر
بل مطلب مے نشته طلبګار یم ستا د مخ

۷۹۱ ۸ ۳/۷۵

چه پیدا شو ستا چشمان دا هسے شوخ
نور به نه وی مردمان دا هسے شوخ
لکه کږے وروځے کږے زلفے ستا دی
نه لرم شته نه ماران دا هسے شوخ
ډیر غمونه شوخ شوخ شته دے په دنیا کښے
ولے نه لکه هجران دا هسے شوخ
مګر دیو وی چه بے غم وی په هجران کښے
ګنه نه به وی انسان دا هسے شوخ

دا فتنه او فسادونه په وو چرے
که پیدا نه وے اسمان دا هسے شوخ
د اشنا له هجره زړه د اشنا ځوری
افرید ه کړ خدائے جهان دا هسے شوخ
چه یوسف به د دنیا په متاع پلوری
پیدا مه شه بل کاروان دا هسے شوخ
چه بوسه له یاره غواړی بے ادبه
خدائے د ِ نه کانده رحمان دا هسے شوخ

۸۰۱ ۷ ۱/۹۹

د

باد شاهانو که قصرونه کړه اباد
ما د عشق عمارتونه کړه بنیاد
نوم د کوم یوه بادشاه هسے پایری
لکه نوم دے د مجنون او د فرهاد
عشق عاشق لره یو هسے پیر استاد دے
چه به نه وی بل دا هسے پیر استاد
دغه واړه کرامات د عاشقی دی
چه څوک قطب کا څوک غوث کا څوک اوتاد
د دنیا چارے همه واړه فانی دي
څوک به څه کا په دا چارو اعتماد
لکه سیورے چه د نمر په مخکښے کرځی
نه استوګه چرته کاندی نه استاد

هیڅ وفائے له هیچا سره و نه کړه
که جمشید وو که بهمن وو که قباد
که جمشید وو که بهمن وو که قباد وو
که نمرود وو که فرعون وو که شداد
رسولی ئے تر مراده هیڅوک نه دی
همه واړه هسے پاتو شو نامراد
نه چاختم نه دعا وریسے وکړه
که ئے ال که ئے عیال وو که اولاد
زه رحمان د زمانے له جوره دروم
خپل صاحب لره په داد او په فریاد

۸۱۸ ۱۶ ۲/۹۸

زه که لا څه د وفا کوم هر چند
هغه یار مے باور نه کړه په سوګند
زه بے یاره هسے زیست کړم په جهان کښے
لکه زیست وی په مجمر کښے د سپند
آبروی د طالبانو خپل مطلوب وی
آبروی د غلامانو خپل خاوند
لکه یار مے سربلند دے په جهان کښے
په تاثیر ئے هسے زه شوم سربلند
لکه یار مے چه څرګند دے په دا دور
زه هم هسے په دا دور شوم څرګند

(c) ketabton.com: The Digital Library

چه مے مدحه دَ خوبانو کړه اغازه
هر کلام مے دِلپذیر شو دِلپسند
لکه څوند لري زما خوږے خبرے
په شکرو کښے هم نشته هسے خوند
هغه قند چه خدائے زما په خوله کښے کیښوو
حلوایانو ځنه نشته هسے قند
لکه زه چه سخندان و هنرمند یم
بل به نه وی سخندان و هنرمند
په اشعار کښے قوت ناک لکه مزرے یم
ولے نه یم دَ مزری په څیر گزند
هم په مدحه بنه پوهیږم هم په هجوه
ولے نه یم په داچارو ویرخورسند
بے له عشقه که مے عیب که هنر دے
ما غوځ کړے دے له ځانه بل پیوند
زه عاشق یم سرېکاره دے له عشقه
نه خلیل نه داوُدزے یم نه مومند
چه وما ته نصیحت کاڅوک په عشق کښے
گویا پلار ته نصیحت کاندی فرزند
هر سړے چه آئینه په لاس کښے ځاندی
گویا کاندی په خپل ځان پورے رشخند
رنگریزان ۆ اول خپلے ږیرے رنگ کا
بیا هاله ۆ و رحمان ته وائی پند

۸۳۸ ۲۰ ۳/۹۸

که قاصد ئے دَ مقصودَ   اواره کړه زیان و سُود
هر چه دریڼتي په ځکښے   واړه وگڼه بهبود
هر چه دی سوا له خدایه   واړه وگڼه نا بود
رضا پاسله وقضا ته   مدام خوښ وسه خوشنود
وهستي وته جلوه کا   لکه ابر هسے دود
نه وځان وته نظر کړه   چه قبول ئے که مردود
نه دارچي دَ خپل صورت شه   چه مسلم ئے که جهود
امتي دَ ابراهیمؑ شه   تابع مه شه دَ نمرود
دَ غفلت له خوبه پاځه   څو به وسے خواب آلود
مقید او مشغول وسه   په دُعا او په درود
اسمان طوره په رکوع شه   زمین طوره په سجود
هراشیا دَحق ثنا کا   په نغمه لکه داوُد
که بیدار شے خوبه اورے   په هر لوری دا سرود
که ایاز شے په بندگی کښے   نور به ناز کړے په محمود
هر اسباب دَ ښو دَ بدو   مهیّا دے هم موجود
که داناے وبد بیل کړه   فرموده و نا فرمود
څو سپند نه شي په اور کښے   نه وی خوند دَ بوی دَعود
ځان له خبثه پاکیزه کړه   لکه بحر نامعدود
هلاک ځکه شه رحمانه   چه پاک نه شه دا وجود
رحمان بے دَ یار له ذکره
نه زده بل گفت و شنود

ډ

۸۳۹ ۱ ۱/۹۹

چه مے یار ولید په سیمه دَ اغیارگښ
له غیرته مے لیه شوه په خونبارگښ
زه په یار پسے له خلقه هسے بیل یم
لکه نشته ناپیدا په دا بازارگښ
دغه حق دَ بلبلانو په جانب دے
خدائے دِ نه کا مبنگیوک په لاله زارگښ
زه په وصال کښے هجران هسے بینم
لکه څوک چه خالی لاس وی په بازارگښ
زړه مے بے خپله نگاره ارام نه کا
که هر څو ئے کړم په نقش لوبه نگارگښ
په امید دَ زلفو وتښتم په دام کښے
ره هیلے وم ساده دل په هند و بارگښ
دَ دیدن په گدائی کښے مے ننگ نه شي
دروېزه کړم دَ ښتانو په دربارگښ
سخت سفر دَ عاشقي څوک او زه څوک
خدائے ناڅاپه پر راکړو کړم په دا لارگښ
دَ وفا دَ گلو پاڼے کښے نشته
کشکے مه وے دَ دے دهر په گلزارگښ
که څوا تراشائی ییلتون لیده شوے
هیڅ بنده دَ خدائے به نه وو په دا کارگښ

زه رحمان ئے دَ فردوس له غمه خلاص کړم
چه په کلي په کوڅه شوم دَ خپل یارگښ

ر

۸۶۲ ۳ ۱/۷۱

دا ځه مخ دے منور   چه هم شمس دے هم قمر
دا ځه زلفے دی مشکینے   چه هم مشک دی هم عنبر
دا ځه پیوسته ابروئے دی   چه هم نیش دی هم نشتر
دا ځه سترگے دی قاتلے   چه هم سیف دے هم خنجر
دا ځه شونډے دی میگونے   چه هم مے دی هم شکر
دا ځه سپین سپیڅلي غابښ دي   چه هم دُر دی هم گوهر
دا ځه سیب زنخدان دے   چه هم سیم دے هم ثمر
دا ځه قد او ځه قامت دے   چه هم گل دے هم عرعر
دا ځه ملا ده باریک وضعه   چه هم موئے دے هم کمر
دا ځه زړه دے دَ خوبانو   چه هم موم دے هم حجر
دا ځه یار دے نه پوهیږم   چه هم دل دے هم دلبر
دا ځه بت دے زما ربه!   چه هم بت دے هم بشر
دا ځه شعر دے رحمانه!   چه هم گنج دے هم هنر

۸۷۹ ۲۸ ۲/۷۱

زه تیر شوے یم ترسر   په طلب دَ خپل دلبر
څو ژوندے یم په دنیا کښے   پرے به نه یږدم دغه در

(c) ketabton.com: The Digital Library

ذ اشنا په طلب گرځم   وچې شونډې لیمه تر
یو قدم مې دې په بحر   بل قدم مې دې په بر
دواړه لاس مې دي نیولي   هم په شام هم په سحر
مناجات مې وي وخدائې ته   که ئې وویښم بشر
همیشه له خپله بخته   گیله مند یم مرور
چې په ما ئې پیرزو نکړ   ذ خوبانو یو نظر
هم ئې و نه بښو وماته   بې له عشقه بل هنر
عاشق مې خدائې رسوا کړه   په جهان کښې لکه نمر
نصیحت را باندې نه کا   لکه موئې هومره اثر
واوره غوږ یاسه ناصحه   کوتاه وایم مختصر
په مولى مې د سوگند وی   هم په روح ذ پیغمبر
جاروانه مې بیرته نشته   چه عالم شه واخبر
تر مینه به ئې خار کړم   که مې سیم وی که مې زر
که مې سیم وی که مې زر وی   که مې دُر وی که گوهر
زه رحمان ترهرڅه تیریږم   تیر به نه شم تر دلبر

۳/۷۲

په نظر ذ بې بصر   لکه شام هسې سحر
لکه شام هسې سحر   لکه سنگ هسې گوهر
لکه سنگ هسې گوهر   لکه خاورې هسې زر
لکه خاورې هسې زر   لکه خیر هسې شر
په نظر ئې معلومیږي   همه واړه برابر

که څوک بد ورسره وکا   تر بد یه وی بد تر
که څوک بد ورسره وکا   تر نیکیه وی بهتر
نه په بد وئیل زهیر وی   نه پر بد وی ذچا زبر
په صواب او په خطائې   نه دلیل وی نه نظر
نه اگاه په خپل بهبودی   نه اگاه په خپل ضرر
نه په عیب څه پوهیږی   نه پوهیږی په هنر
لکه رمند او کوڼ چه گوري   هسې هیڅ نه وی خبر
له طاعته له گناهه   څه خبر وی ځناور
ځناورو غوندې نه زده   یا ئې خوب وی یا ئې خور
دا خو نه ئې زما نفسه   چه ذ زه کړم کوروکر
تمام ووته له عقله   په دنیا چپه او تر
نه د فرض ذ خدائې اداکړ   نه سُنت ذ پیغمبر
نه د مرگ په زړه کښې یاد دې   نه خواري ذ محشر
ووه پروت ئې داونه زده   چه په خوا لرم سفر
په هر دم در څه دردمې   که پوهیږې دا بشر
هغه تور وښته د څه شو   چه هم مشک وو هم عنبر
هغه قد د مجنون بید شه   چه چنار وو هم نښتر
تن د درست زیر و زبر شه   زړه د نه شه لرو بر
تر پنجاه تر شپیته تیر شوې   نه لاځان یو لې پسر
نه د ترس شی نه د ویره   نه په زړه باندې اثر
بل به نه وی لکه ته ئې   هسې شوخ او څیگرور
په غفلت د عمر تیر کړ   نه رهرو شوې نه رهبر

عبادت د ذ ریا شه   لکه وک په لاکو زر
لکه قلب ناسره مهر   پټ په زرو کښې مجر
لکه پټ وی په دانه کښې   سل اغزیه ذ شجر
لکه سحر چه برپائې کا   سحرگر و جادوگر
لکه تش صورت بې روحه   چه تصویر کا مصور
لکه تش کدو بې مغزه   میان خالی و ش پرور
لکه زړې په میوه کښې   درون سنگ بیرون ثمر
لکه بې لاسه لستوڼې   سر تر پایه پائې ترسر
لکه ټگ او دغاباز وی   په مرغانو کښې دگر
لکه بې نمکه ناوې   چه په سرکاندی میزر
تر میزر لاندې چاشه زوه   چه دختر وی که مادر
نه ئې حسن نه جمال وی   غولوی خلق په زیور
هائې له هسې فریبیانو   لکه زورند چاوډ کمر
نیم په زمکه کښې دننه   نیم برخیره لکه غر
په دستار کښې ئې مسوک وی   تر بغل لاندې خنجر
په ایرو کښې پټ بخرې   په وبنو کښې پټ ژور
په شپه ویښ ذمظلوم خوری   سبا کښېني په منبر
په زړه تور لکه تبې وی   په مخ سپین لکه قمر
ذ دنیا په طلب گرځی   خپسر بولی قلندر
کلمه په ژبه وائی   په زړه نه لری باور
په مثال ذ منافقو   نه مسلم وی نه کافر
نه مسلم وی نه کافر وی   نه بخلا نه مرور

پریشان گرځی سر وهلې   کوئې په کوئې او در په در
همیشه رفت و آمد کا   ذ زردارو په گذر
په کوڅه ذ دنیا دارو   گوره خورگی کا لکه خر
اورنگ زیب هم یو فقیر وو   چه ټوپۍ ئې وه په سر
و ټوپۍ وته ئې شاکړه   چه قادر شه په افسر
خو ئې هومره فقیري وه   چه څه نه وو میسر
چه فلک ئې یاري وکړه   نور ئې ملک کړ مسخر
گوره څه چارې ئې وکړې   په عیال ذ خپل پدر
وار په وار ئې تر تیغ تیر کړ   ذ خرم تمام ټبر
یو ټبر ذ خرم څه وو   ډیر عالم ئې کړ وبر
تمامي جهان ئې ونغرد   چه ئې لاس شه باندې بر
په فریب فریب ئې خپل کړه   بیجاپور او باگ نگر
بیجاپور باگ نگر څه وو   لاجنجي او جیتپا ور
هم ئې هند په وک واخست   هم کابل هم پښاور
بیائې ذکر شوه په زړه کښې   بادشاهي ذ هفت کشور
له حرصه ورته هیڅ شو   هم دارا هم اسکندر
خیال ئې دا وو په خاطر کښې   چه به خپل کړم بحر و بر
بارې وریځ ورځنه لاړه   وقت پر راغې نسازدیگر
نه ئې مراد ذ زړه حاصل شه   نه ئې نوبخ کړ خپل ټبر
هسې شو څنې پاتو   که ئې ملک ووکه لښکر
خالي لاس له دنیا ووت   لکه عین دروېزه گر
له دنیا ئې هیڅ یو نه وړه   مگر شو ئې یو څادر

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوار حیران په زمکه پروت ‌ ‌ ‌ بې بالین و بې بستر
نه پوزی شوه تر د لاندې ‌ ‌ ‌ نه تر لاندې شه تغر
د ښځه په خیر خفیف شه ‌ ‌ ‌ چه ثقیل وو لکه غر
د سیلاب په مخکښې لاړ شه ‌ ‌ ‌ لکه خس وی یا وزر
حق ئې پاتو په گردن شه ‌ ‌ ‌ د سپائی او د چاکر
اوس ئې زه په روح دعاکړم ‌ ‌ ‌ که ئې خدائے کا بهره ور
حق تعالیٰ ئې په نصیب کړه ‌ ‌ ‌ شیرین حوض د کوثر
د جنت په خوشبوئی ئې ‌ ‌ ‌ خدائے دماغ کړه معطر
په درست هند پاند ئے حق وو ‌ ‌ ‌ هند پوښید وه دے ئې نمر
د دے نمر په روښناښد ‌ ‌ ‌ تمام هند وو منور
په رڼا ئې خلقو زیست کړ ‌ ‌ ‌ نه څه خوف وو نه خطر
څو چه مخ ئې په غروب کړ ‌ ‌ ‌ نور پیدا شه شور و شر
چه په نام د اورنگ زیب وو ‌ ‌ ‌ وخوړ گاؤ هغه دفتر
اوس نوبت د شاه عالم دے ‌ ‌ ‌ دور طور شه دگر
خدائے زده څه بازی شی پېښ ‌ ‌ ‌ عاشوره شی که اختر
رنگارنگ بازی کاندے ‌ ‌ ‌ دا اسمان دے بازیگر
کله تلخ شی لکه زهر ‌ ‌ ‌ گه شیرین لکه شکر
څه چه وشو هغه وشو ‌ ‌ ‌ لا به کیږی مقدر
ما خو نوم د اورنگ واخست ‌ ‌ ‌ دا احوال دے د هر هر
هر سړے د خپلے خوئے ‌ ‌ ‌ هم بادشاه دے هم سرور
هر چه اصل د دنیا دی ‌ ‌ ‌ واړه هسے دی اکثر
دا بیان دور و دراز وو ‌ ‌ ‌ رحمان وکړ مختصر

۹۹۸ ‌ ‌ ۱۹ ۴/۷۳

چه په زور ورسره نه ئې برابر
د هغو له ځنګه مه کښینه زه وړ
زور آور اور او اوبه دی فهم وکړه
چه ډوب نه شے یا و نه سیځے بشر
زندگی که به اوبو به اوره نه شی
تل هم ډېر هیچا نه دی په تهتر
خدائے ورمه وله سیلاب د چاپه خونه
که په قطع هم اوبه وی د کوثر
و ډنه لګیږی اور په کور د هیچا
که رڼا ئې وی د شمس او د قمر
چه درست صورت خلیل شی په اغزیو
وخوړ مه شه د هغې وښه ثمر
د هغه دیوال په سیوری څوک کښې مه نه
چه ولاړ وی لکه زوړند چاود کمر
چه په کیږه وڅرخیږی مخ ئې ورک شه
که د سرو زرو چاړه دی یا خنجر
تا کړده سودونه ډیر دی په دنیا کښې
سود هغه دی چه د خیر وی نه د شر
د اوبو ته اچوه نه شی ځان خوړ دے
کنه ډیر دی په دریاب کښې د گوهر

چه له ایه له حرمته سره نه وی
خدائے ورمه کړه وچا هسے سیم و زر
زور اور که رسوی وچا ته فیض
له دے فیض سره وګڼه ضرر
په یاری د زوراورو غلط مه شه
مګر دا چه تر ده ته ئې زوراور
په هر ګاه چه دے مغلوب وی ته غالب ئې
ترو هاله ئې قدموند ږده په سر
یا خو دا چه که قدم ئے په در ږدے
دغه پسه ئې ځان وګڼه پدر
چه هنر ګڼې یاری د زوراورو
بول وکړم زه رحمان په دا هنر

۹۹۹ ‌ ‌ ۱۱ ۵/۷۴

پورته بدر واخرګند شه شکسته نمر
شکسته پورته واړه مخ دے د دلبر
نمر سپوږمی مے د پالنګ دپاسه زغری
چه مے یار په بالښت وکوی سر
په سرو سپینو درو لعلو ئې غوږ ورک شی
چه مے غوږ کاندی د اوښیو په درور
چه ئې ووینم په مخ مے اوښے دروی
لکه موم چه په افتاب شی برابر

بل مذکور ئے مخکې ګوره ستر ګونه زده
بې له دے ذکره چه الله اکبر
ضد دی اور او اوبه بې د یار له شونډو
چه هم اور دی هم اوبه دی د کوثر
په شرابو کښې نخوند نشته د شکرو
د یار شونډے هم شراب دی هم شکر
که سل څله پټ تر شونډو ولاندے خاندے
نه پټیږی اب د لعل او د ګوهر
دا څو مالړو خدائے راکړ کنه نشته
هسے بُت په بت خانه کښې د آزر
پس له دے به د په نام د فرښتو پولم
هم په دا چه نشته دا رنګ بشر
که رحمان صاحب نظر باله شی ښائی
چه مدام د یار په مخ لری نظر

۱۰۰۹ ‌ ‌ ۶/۷۵

هومره اوښے مے بهیږی په رخسار
چه غرقاب مے هم ګرځوان دے هم کنار
هغه یار مے هسے نامت د زړه په سر دے
لکه ښېے چه چاکل وی په دستار
که څوک وائی چه مار کله په کټ خیږی
زه خوړلے یم په کټ د زلفو مار

خو د یار بیمار ے ستر گے خدا ے خو ی کړے
گنه خوښ کله کو لے شی بیمار
که په دار شم زه د یار له لاسه خوښ یم
سرو قد دے زما یار و زما دار
بس کا دا چه زه په یار پسے غوځ غوځ یم
خدائے د نه کا لکه زه یم هسے یار
هومره جور لکه یار له ما سره کا
یاد ے نه دے هومره جور د اغیار
دلبری خو کو ګر هم په کوډو وکا
هغه وایه چه بے کوډو شی دلدار
چه د زړونو د ښاغلے بے پروا دی
شرو که زړه د سړی یوسی څه په کار
په کریوان ئے تل د او ښیو باران وورې
نه ورکیږی د رحمان د زړه غبار

۱۰۱۹ — ۱۰ ۷/۷۶

چه د زړه پورے تړے استوار
دا جهان د د نیکه دے که د پلار
نه خپل پلار او نیکه وګوره چه څه شو
هسے ستا دے په هغو پسے رفتار
تل د ورځې د دوستۍ پټول دے په تیریږی
کړے نه دے چا په پله باندے قرار

هسے نه چه زه تنها و تا ته وایم
راغله لاړه ستا په طور صد هزار
دعوی مه کړه په ناحق په ئے خپل نه کړے
پردے ښهر پردے ملک پردے دیار
چه استوګه په پردی وطن کیږے کاندی
هغه نه لری هیڅ وک او اختیار
که هزار قسمه ونوری په معامله کیږے
نه کا څوک په مسافر و اعتبار
چه په صبح شګفته شی په شام ریږی
څه امید دے په ګلونو د ګلزار
که د ورور که د عزیز وی که د یار وی
مه ئے ورور مه ئے عزیز ګڼه مه یار
چه پیدا شی هګی واړه فنا شی
اے رحمانه دا جهان دے دا ئے کار

۱۰۳۵ — ۶ ۸/۷۷

څو جفا قبوله نه کړے د اغیار
و به نه وینے په سترګو مخ د یار
چه اول ئے خار د ذقون شی په پهلو کښے
غنچه هله شګفته شی په ګلزار
جنت چا په ریاضت موندلے نه دے
ولے بویه عو بندګی لره خپل کار

که موند و شوے خوشبوی په خوشخوی
پروت به نه وو د چندن د پاسه مار
اب تر لعلو د لاله د ګلو دیر دے
بخت دے دا چه څوک عزیز کاندی څوک خوار
هسے زیب کا په بیاض د رحمان شعر
لکه زلفے د خوبانو په رخسار

۱۰۳۶ — ۱۱ ۹/۷۸

څوک د راکاندی قسم په کردګار
که درم لرم په کور کښے یا دینار
زه دینار و درم نه لرم په کور کښے
ولے نور خلق ے بولی دنیا دار
هم په دا چه نه له ځایه چرته ځم
نه د هیڅ یوه مخلوق یم منت بار
نه ے بنګته ملک لیدلے دے نه پورته
خبر نه یم په یمین او په یسار
اب و خور لکه اسیاب ځائے را رسی
په خپل کور کښے ے سکون دے هم رفتار
لکه ونه مستقیم په خپل مقام یم
که خزان راباندے راشی که بهار
توکل ے لاس و پښے کړے په نکریځو
چه په ځائے ئے کښینولے یم قرار

چه زما په باب ئے کښلی دی راز مئی
که راحت دے که زحمت دے وار په وار
چه هژده هزار قومونه ئے پیدا کړه
مربی مے دے هغه پروردګار
کار همه په اراده د خدائے موقوف دے
هیڅ موقوف نه دے زما په انتظار
غم به هیڅ ے و نه کا په دنیا کښے
که څه کیږی د رحمان په اختیار

۱۰۴۴ — ۸ ۱۰/۷۹

دغه یار دے دا اغیار — دغه ګل دے دغه خار
دغه ګل دے دغه خار دے — دا منصور دے دغه دار
دا رقیب دے دا حبیب دے — دغه ګنج دے دغه مار
دغه عقل دغه عشق دے — دغه غم دے دا غمخوار
دا هجران دے دا وصال دے — دا خزان دے دا بهار
دا طاعت دا معصیت دے — دغه نور دے دغه نار
دا عالم دے دا جاهل دے — دا خفته دے دا بیدار
دا رحمان دے دا جانان دے — دا طبیب دے دا بیمار

۱۰۵۱ — ۷ ۱۱/۸۰

هر چه نه وی خوار و زار — په طلب د خپل دلدار
تر پروئی صدقه شه — د هغه عاشق دستار

(c) ketabton.com: The Digital Library

هزار حیف دے هزار حیف دے — هزار څه لا صد هزار
چه عاشق په عاشقۍ کښے — نه حلال وي نه مردار
نه پتنګ د خپل څراغ وي — نه بلبل د خپل ګلزار
نه مجنون غوندے رسوا وي — نه منصور غوندے په دار

دوا په نه کیږي رحمانه
یا به یار شے یا ویزار

۱۰۹۰ ۹ $\frac{۱۲}{۸۱}$

په بزرګۍ د هغه پاک پروردګار
موقوف مه شه په سري د سري کار
په سري چه د سري غرض موقوف شي
نور به ابد به حرمته شي روزګار
احتیاج هسے بلا ده په جهان کښے
چه پلار زوي کا د زویه زویه پلار
که د پیر په خپل مرید باندے غرض وي
هیڅ ئے نه وي په مرید باندے وقار
زمانه هسے بے مخه ده بے رویه
چه غالب کا په اسلام باندے کفار
په ساعت کښے شاه ګدا ئے کا ګدائے شه کا
دا فلک څکه باله شي کج رفتار
چه همه عمر ئے تاج وي په سر یښے
ور په سر کاندي ګیدے د خس وخار

چه قادر نه په درم نه په دینار وي
په هغو باندے ګنجونه کا انبار
زمانے د رحمان زړه دے کباب کړے
له احواله ئے څوک نه دي خبردار

۱۰۶۹ ۹ $\frac{۱۳}{۸۲}$

که د عشق لاره اغزنه ده هرګور
د عاشق په پښو څپلي دي د اور
که دیدن د د ګلزار په انتظار شي
زما سترګے دي شبنم غوندے څلور
تیغ د او سپنے محتاج د نرم اب وي
قرب و حلم یو په سله وي تر زور
له لوئی له سرکښۍ زما توبه ده
خدائے څوک مه کړه د احسان په ګیر شکور
خدائے زده څه سودا به پیښه په بازار شي
د بازار خبره نه شي په خپل کور
دا همه واړه عاشق لره پیدا شو
که تهمت که ملامت دے که پیغور
جفا جور ناز او کبر د خوبانو
ما په ځان دي قبول کړي لکه پور
راحت بے زحمته نه دے چاموندلے
غم ښادي دي د دے دهر خوراو ورور

رحمان هسے په خپل یار پسے غوځ غوځ یم
لکه غوځ په خپل اولاد وي پلار و مور

۱۰۹۰ ۲۱ $\frac{۱۴}{۸۳}$

پس له مرګه که څوک ارت غواړي خپل ګور
که حق وایم هومره ارت ئے بویکور
تر ځان زیاته کم چار څه په کار نه ده
ځان په لوېشت ګره چه څو دي ووږده پښو
چه جامه د چا کوتاه یا وږده شي
ورکاوه شي هنرمند لره پیغور
هر سړے چه په حساب کښے تیر و بیر شي
ملامت پر وایه کیږي لور په لور
چه لائق د ملامت او د تهمت شي
ځائے لري که بے عزت شي هم سرتور
چه عزت حرمت ئے نه وي په جهان کښے
هغه هسے ژوندون وسوزه په اور
بے عزت سړے په خوبۍ د هیچا نه وي
مګر هسے بے عزت وي څنګه نور
خپل مجلس ئے له جنس مجلسه خوښ وي
په هر ځائے چه وبله ورځي نحسور
هر هم جنس له خپل هم جنسه سره جوړ وي
زیب کا هره کشیده په خپل انځور

نابینا په خپله سیمه کښے بینا وي
بینایان په پردي ملک شي کور وکوړ
که ته نه ئے بدکردار د بدکردار کا
کبیناسته له بد کردار سره پیغور
درست صورت د یوه نوک په درد دردمند شي
وران شي ښهر د یوه سري په تور
چه یو غاښ په خوله کښے زوړند شي یا ووځي
درسته خوله پر بد نمایه شي هرګور
یو سړے چه په کوره کښے د چا ګرم شي
واړه ګرم کا که پینځه وي که څلور
بدکردار زویه پیدا مه شه له موره
حبطه کاندي ناموس د پلار و مور
هر څوک خپله خوشحالي له خدایه غواړي
بارے نه شي دغه کار په زر و زور
خدائے په خپل قدرت څوک لوئے څوک ځلک کړه
نه چه هر ښهر ډیلے شي یا لاهور
د تنګو پوروته هر څوک وبله کاندي
بخت هیچا ورکړے نه دے وبله پور
د چا تاج په سر زرین خنجر تر ملا وي
د چا پنډ په سر په ملا تومبلے لور
څوک په لس دپاسه سوروي توغ د وړاندے
څوک بزیر کے ګرځاوه شي په خره سور

(c) ketabton.com: The Digital Library

اے رحمانه ذخدائے نوم پہ چا وانه خست
که ذخدائے چارے پہ پلارشوے یا پہ مور

۱۰۹۷ ۷ ۱۵/۸۴

هسے تله کاندی وګور ته یاران ژر ژر
لکه تله کا وخیل کور ته کاروان ژر ژر
هسے ژر ژر مرګ پہ موږه شتابی کا
لکه لو ذ پاخه کښت کا دهقان ژر ژر
هسے ژر ژر دا دنیا وبله اوړی
لکه اوړی وبله ریګ روان ژر ژر
هسے ژر ژر صورتونه دی ماتیږی
لکه ریژی لاله زار پہ خزان ژر ژر
هسے ژر ژر دا شیرین عمر تیریږی
لکه بحرچه بهیږی روان ژر ژر
هسے ژر ژر اشنایان سره بیلیږی
ق لکه سا اخلی ستړی ستومان ژر ژر
ذ ښو خیل هم هسے ژر ژر نه وی
لکه دروی له جهانه رحمان ژر ژر

۱۱۰۷ ۱۰ ۱۲/۸۵

تل به نه وی شګفته ګلزار ذعمر
نه به جوړ وی همیشه بازار ذعمر

لکه سیند ذ اباسیند پہ غورزی دروی
هسے یون دے پہ تلوار تلوار ذعمر
لکه برق چه مخ ځرګند کاندی بیانه وی
هسے تیز دے پہ پلشکون رفتار ذعمر
سرکښی لری تر هسے حده پورے
چه نیوے نه شی هیڅوک مهار ذعمر
چه مسند ئے نه جلب لری نه واګے
څو به پریوځی عاقبت شهسوار ذعمر
په ساعت ذ سلوکالو یاری پرے کا
بے وفا دے هسے رنګے یار ذ عمر
خیل صورت پہ ذحباب پہ سترګو ګوری
که څوک وکاندی پہ زړه کښے شمار ذعمر
نه وو ځم چرته لکوره نه سفر کړم
بے سفره مے غوځیږی لار ذ عمر
عاقبت به ذ اجل پہ مقراض غوڅ شی
پیوسته به مدام نه وی تار ذعمر
بیا ئے وار په دا دنیا نشته رحمانه
په هر چا پاندے چه تیرشه وار ذعمر

۱۱۱۶ ۹ ۱/۸۶

ړ

خراب دل مے ذ دلبرو هوا یووړ
ذ هوا له وریوچا زده چه چا یووړ

ګوښے ګوښے بیا نشته مے زړه راکاږی
نه وکوم یوه نه وایم چه تا یووړ
چه مے زړه لره ذ تورو زلفو ځانه غوښت
هغه زړه راځنه تورے بلا یووړ
ذ سیلاب پہ مخکښے کله ذ چا خوب شی
شیرین خوب راځنه ویره ژړا یووړ
هغه عقل چه مے لاف ذ خود رائی کړی
په یوه پیاله ذ میو مینا یووړ
هغه رخت چه مے ذ صبر ذ سکون وو
هیڅ رانه کړه مهوشانو ویړیا یووړ
څو ئے ورے فراغت له درست جهانه
ق هغه صومره ئے یواځے له ما یووړ
که ئے یو ورخست دل مے تر قربان شه
نا اشناؤ ورے نه دے اشنا یووړ
هیڅ ناحق پر شوی نه دی که حق وایم
معشوقو ذ رحمان زړه پہ رضا یووړ

۱۱۲۴ ۸ ۳/۸۷

ستا دے خواب الودو سترګو خواب راځنه یووړ
لبو ذ لذت ذ میو ناب راځنه یووړ
نه مے اوښے پاتو شو نه صبر په صورت کښے
ویرے به صبر ید ذ مخ آب راځنه یووړ

زړه مے پہ نغمو نغمو سوے کړ مطربانو
عقل ساقیانو پہ شراب راځنه یووړ
یو ساقی بل یار دریم مطرب سره یوځائے شول
زړه ئے له ګوګله پہ شتاب راځنه یووړ
څه شوکه ئے یو وړ خراب دل مے تر قربان شه
نورچا ورے نه دے خپل احباب راځنه یووړ
خط ذ تورحرفونه مخ ذ پاڼے ذکتاب دی
شغل ذ کتاب ذ بل کتاب راځنه یووړ
هر اسباب چه ما سره ذ زهد ذ تقوی وو
واړه تا ذ حسن پہ اسباب راځنه یووړ
کړے ما رحمان پہ زړه کښے نقش ذ محراب وو
ستا ابروبو نقش ذ محراب راځنه یووړ

۱۱۳۶ ۱۲ ۱/۸۸

ز

لکه کاندی پہ کوترو نظر باز
هسے زه یم ذ دلبرو نظر باز
زه ذ نور چا ته نجیرے دراز نه کړم
بے هغو چه موئے مژګان لری دراز
بل پادشاه لره حال دے ملک ذ زړونو
مګر مخ ذ چا محمود شی خال ایاز
ستا ذ زنے تر سیب پورے رانکاریږی
نورے زنے ذ خوبانو لکه پیاز

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تصویر له ګلو طمع د بوی مه کړه
بے وفا دی واړه تږکے د مجاز
هغه یار که په خپل ناز خوښ وخرم دے
زه هم خوښ یم همیشه د یار په ناز
همیشه مے لاس نیولی وی داخواست کرم
چه مدام د د یار ناز وی زما نیاز
که څوک آه و فریاد نه کړی په عشق کښے
زه په عشق کښے دغه کار ګڼم غماز
ښادی هرچرے د غم په اندازه وی
هسے غم دے د ښادیه پدانداز
نیستی واړه د هستی په دنبال ګرځی
نه ډوبیږی په اوبو کښے تش جهاز
دا قاعده ده لکه لوړ هومره ژور هم وی
یو صورت دے هم نشیب شی هم فراز
چه یکسان ګوری و شاهو وګدائے ته
هسے یار دے د رحمان غریب نواز

۸ ۲/۸۹ ۱۱۴۴

که بے ځایه زرګے نه وکښے آواز
نه صیاد څخه خبر وو نه شهباز
سکه له دے خبرے هسے معلومیږی
چه خپل صوت دے هر سړی لره غماز

د منصور وحال ته ګوره حال ئے څه شه
خدائے د قتلش د چهانه کاندے پټ راز
دریغه دریغه که ورو سته عقل ورده هیے وے
د انجام خبرے نه شی په آغاز
نیک عمل د عاملانو نیک فرزند دے
خدائے څوک مه کړه شراب خوار وقمارباز
چه فرزند ئے شراب خوار وقمارباز شی
نورے کافی شی د پلار په خوند ساز
خدائے له هسے زلهو زاده امان وکړه
چه بے دین بے دیانت شی بے نماز
چه منکر پرے اعتراض کولے نه شی
دا د شعر دے رحمانه که اعجاز

۷ ۳/۹۰ ۱۱۵۱

بد اختر به نیک اختر نه شی هرګز
مرغ پیچ به درګوهر نه شی هرګز
که مکان ئے په آسمان دے غزا وشوه
ستاره به شمس قمر نه شی هرګز
که ئے اصل له یوه زمکے دے څه شو
بید به سرو صنوبر نه شی هرګز
که همه عمر باران وریاندے ووری
خس به ګل د پیغمبر نه شی هرګز

له نااهلو د وفا طمع و مه کړه
ګنده تل به نیشکر نه شی هرګز
که تور غر له ځایه خوځی و به خوځی
و لے نور به مقدر نه شی هرګز
د رحمان په باب چه وشو هغه وشو
مکرر به دا دفتر نه شی هرګز

۹ ۱/۹ ۱۱۶۰

س

تیر شه درست عمر زما په داهوس
که مے وبوښتے چه څوک ئے یا څه کس
یو پرسش د هغه یار ما لره بس کا
که څه کس وی خو یو اوسے ورلره بس
هزار حیف دے چه په هرنفس تړشیتم
هغه لور ته چه مے تله دی هرنفس
چه ئے زه په هرنفس له خدایه غوارم
هغه ګل که ویم په ډیر پس
که یو خس وی په محتاج لګ او ګور شی
خدائے د نه کا څوک محتاج د یو خس
هر عارف په تخیله ځاله کښے هسا دے
که قارف که مبګیرک دے که قفنس
که شهباز لره سینه وه د تخرئ
عنکبوت لره سینه ده د مګس

خو چه خاورو لره ورشی برابر شی
که چاغندے وی اغوستے پا اطلس
هم هغه ئے ژړوی چه خندوی ئے
نور څوک نشته د رحمان فریاد رس

۱۵ ۲/۹۴ ۱۱۷۵

ویښه سپین سترګے تاریکے غلبی کناس
نه وکاږے د دنیا له چاره لاس
په هر طور چه ئے موے پسے دروے
نه په چپ لوری صرفه کړے نه په راس
یو ویښته د عقیدے د په تن نشته
سر تر پایه هسے ډوب ئے په وسواس
خدائے رازق بولے او رزق ګټے له کسبه
په داشناخت وځان ته وائے حق شناس
هسے رنګ په مذبذب صفت موصوف شوے
نه پوهیږمه چه ناس ئے که خناس
په دوی کښے به ورنه شے تر توحید
که پیشوا کړے مهتر خضر مهتر الیاس
واړه زهر قاتل نغرے که پوهیږے
که سوا له خدایه نغرے هر انفاس
امر دا دے چه له نهی لاس کوتاه کړے
او که نه وی خبیسر وګڼه مواس

(c) ketabton.com: The Digital Library

خیر دا دے چه له شره وجار وځې
په دا چاره کښے هیڅ نشته کوز اوپاس
که زما وئیل دروغ یا کوز او پاس وی
نه پخپله پهٔخپل زړهٔ کښے وکړه قیاس
له سریه غرض وارهٔ سری هوښ دے
نه چه پټ وی مس ذ زرو په لباس
څه په دا به عراق او ترکی نه شی
که ذ خره په سر سرائی کړ ذ اس
ذ تښته خو له اوبو سره مطلب وی
نه تښ به اوبه ذ سیم و زر و طاس
هر زاهد چه په ریا زهد تازیږی
ذ څربښت گمان ئے کیږی په اماس
اے رحمانه که څه کاروے خو ذ دین دے
نور کاروند بے وفا دی بے اساس

۱۱۸۹ ۱۱ $\frac{۳}{۹۳}$

که څوک فخر کا په ننگ او په ناموس
دا په عشق کښے نه ارزیږی یو فلوس
که اغوستی ئے ذری چه عری څه شو
کنه یا مرغ زرین دے یا طاؤس
که ئے تاج وی په سر پئیے غزا وشوه
په نظر زما هدهد دے یا خروس

نه ئے فهم فراست وی نه ئے علم
خالی نقش لکه عکس ذ معکوس
نه ئے مغز نه واله وی په خرمن کښے
عبث هسے په سر لوئی وارهٔ بوس
ذ مجاز له اصله طمع ذخیر مه کړه
هنگی شر و شدت دے وا الوس
وداني ئے همه وارهٔ ویرانی دی
راشه وگوره مانی ذ کیکاؤس
که زما په گفتگوی کښے زیات وکم وی
څوک وگړی کا په دا بنهر کښے جاسوس
ساقی جام و باده راوړه چه بے خود شم
خدائے څوک مه کړه په خودیه کښے محبوس
که څوک وخواړی تمامه دنیا وارهٔ
زما یار غوندے به نه وی بل عروس
رحمان حسن ذ یار وینم په پردهٔ کښے
نه پټیږی نور ذ شمع په فانوس

۱۱۹۵ ۹ $\frac{۱}{۹۴}$

ص

څه عجب بلند مقام دے ذ اخلاص
چه جهان وارهٔ غلام دے ذ اخلاص
که له زمکے و اسمان ته خانه کړان دے
دا سفر په یوه گام دے ذ اخلاص

چه خبر کا مخلصان له غیبه علم
دا همه وارهٔ الهام دے ذ اخلاص
ذ رواج او رسم عمر مدام نه وی
لکه عمر چه مدام دے ذ اخلاص
بے اخلاصه ذ اسلام حلاوت نشته
که اسلام دے خو اسلام دے ذ اخلاص
څه عجب دے که هماغه ئے په دام نیلی
هر صیاد تحفه چه دام دے ذ اخلاص
څه عجب دے که مستان وی تر چاپیره
هر ساقی تحفه چه جام دے ذ اخلاص
پس له مرگه به دا مهر اخلاص نه وی
که اخلاص کړے نن هنگام دے ذ اخلاص
ذ رحمان کلام به دا سبب شیرین دے
چه ئے هر کلام کلام دے ذ اخلاص

۱۲۰۱ ۶ $\frac{۱}{۹۵}$

ض

که نه نه کړے په بل چا باندے غرض
بل به هم نه کا په تا باندے غرض
که گدائے ذ بل په څولی غرض نه کړی
هیچ به نه کا په گدا باندے غرض
په ساحل کشتی ذ هیچا نه ډوبیږی
که څوک نه کا په دریا باندے غرض

خلوتیان په خپل خلوت کښے فراغت وی
ذ رسوا دے په رسوا باندے غرض
دا دنیا په احمقانو ده و دانته
دانا نه کا په دنیا باندے غرض
زهٔ رحمان ذ عشق په درد کښے هسے خښ یم
چه مے نشته په دوا باندے غرض

۱۲۰۸ ۷ $\frac{۱}{۹۶}$

ط

طمع مه کړه په دنیا کښے ذ نشاط
بیا به نه موم نشاط په دا بساط
لکه راغلے بیا به هسے ځے درومے
دا جهان دے ذ رهرویو یو رباط
تر هر گام لاندے کوهے دے ددے دهر
پښے بویه هر قدم په احتیاط
و دانا وته په دا جهان ښکاریږی
هم جنت او هم دوزخ او هم صراط
په عاشق به هیڅ وحشت ذ رقیب نه وو
که ئے نه کړے له خوبانو اختلاط
له کم اصله بے دیانته بے نمازه
طمع مه کړه ذ نیکئ ذ یو قیراط
غم ذ ترکو تر رحمان هسے چاپیر شه
لکه وسکښے جامه په چا خیاط

(c) ketabton.com: The Digital Library

ظ

۱۲۱۷ ۹ ۱/۹۷

اومه کله دی پاخه وائی واعظ
هرچه وائی وارہ بـه وائی واعظ
چه دے ما لہ خپله یاره لرے باسی
نور به څه راته اومه وائی واعظ
چاروانه زما له یاره ډیر مشکل دی
زیاتی څه له دوباره وائی واعظ
په خوږو پښتو خبرو ئے غلط شوے
دا خواږه خواږه تراخه وائی واعظ
څوک به څه باور د ده په نصیحت کا
چه له یاره چاروانه وائی واعظ
یو ساعت مے بے له ناستو ارام نه شی
تل له بنګلیو پاڅیده وائی واعظ ق
زه بے عشقه بل یو کار کولے نه شم
ډیر له عشقه تښتیده وائی واعظ
اعتبار ئے په نرمۍ په ګرمۍ مه کړه
دا تاوده تاوده ساړه وائی واعظ
اروید ونے د رحمان د وئیل نه یم
بهتر دا دے چه نور نه وائی واعظ

ع

۱۲۲۲ ۵ ۱/۹۸

په تندی چه اتش بل کا مدام شمع
څکه بیاموی له خلقه اکرام شمع
په انوار د منور اهل ابصار شی
لا به کله شی بنکاره د انعام شمع
پتنګان ئے لور په لور په څخ څرخیږی
څکه نه کوی په سول کښے ارام شمع
وسیزه ته څان زما په شعله باندے
کړه پتنګ ته په رموز کښے کلام شمع
ستا مجلس د خاص الخاص صرافانو د
د رحمان په څیر نه موی صرعام شمع

غ

۱۲۲۷ ۵ ۱/۹۹

هر یو ګل د ستا د باغ روښن تر دے تر چراغ
روښن تر دے تر چراغ هر یو ګل د ستا د باغ
ستا د باغ او د بن زاغ په نظر زما هما ئے دے
په نظر زما هما ئے دے ستا د باغ او د بن زاغ
د درد منو په دماغ ستا د ورخاورے عنبر دی
ستا د ورخاورے عنبر دی د درد منو په دماغ
د عاشق د تهتر داغ په اسمان د عشق اقتاب دے
په اسمان د عشق اقتاب دے د عاشق د تهتر داغ

د رحمان د زړه فراغ نه شی نه شی بے خوبانو
نه شی نه شی بے خوبانو د رحمان د زړه فراغ

ف

۱۲۳۲ ۱۵ ۱/۱۰۰

اورنګ زیب و شاهجهان غوندے اشراف
صدقه شه تر منصور غوندے نداف
که ذتن په لوی لوئے دے به ئے څه کړے
مه کړه خدائے چه کړه طور شی کوه قاف
بوالهوس د عاشقۍ نه هوس نه کا
دا دروغ دی چه زره وز شی بوریا باف
د مکے په بزرګۍ کښے هیڅ شک نشته
ولے خرے حاجی نه شی په طواف
که په سل دریابه غسل وځان ورکا
ګمان مه کړه چه به بے شی پاک وصاف
کشتۍ هم چه ډیره ډکه شی دوبیږی
د مسرف په ځان بلا شه خپل اسراف
صابرانو صبر پرینبوو حریصان شو
نه څه عدل شته په چا کښے نه انصاف
دا څلور مذهب واره سره یو دی
ما او تا پکښے پیدا کړ اختلاف
د همه واړه ملګونو څښتن یو دے
که دوزخ دے که جنت دے که اعراف

شهیدان نه دی هغه خون فروشان دی
چه خوښی ته خون بها نه کا معاف
د کاذب ژبه په خوله کښه وچه به ده
لکه توره د لرګیو په غلاف
د دیوال په سر به څو زغلی ترکومه
دروغژن چه په دروغه کاندی لاف
اب وتاب د ناسره مهر وی هومره
څو نظر پرے شوی نه وی د صراف
د دنیا په دولت ناز مه کړه رحمانه
دا یو موئے دے په نظر د موشګاف
مدحه څوره د حبیب او د رقیب کرم
رحمان نه زده بله څوره نور اوصاف

ق

۱۲۵۹ ۱۷ ۱/۱۰۱

چه پائے بند شه د لیلی په اشتیاق
مجنون واچول و نورو ته طلاق
چه د میو د مطرب په خوند خبر شه
فراموش کړه صوفی نقل د اشراق
داخلی په شال باغ مرګ ئے خزان دے
چه خزان پرے باندے راشی ق
جام د میو دے یا رقص د خوبانو
په هر ځائے چه وبله جمع شی عشاق

(c) ketabton.com: The Digital Library

په نسیاؤ نظر نه کاندی بے نقده
که څوک حورے ورته ستانی یا براق
چه حاصل ئے د دلبرو یګانګی شی
د دوئی خبرے نه کاندی مشتاق
حرکت له ځایه نه کا لکه شمع
که ئے اور د عشق بلیږی په تاراق
هسے خویش وی د خپل یار په درد و غم کښے
نه به وائے چه بادشاه دے د آفاق
هسے محو وی د عشق په میو ناب کښے
چه خبر نه وی په وصل په فراق
چه روان ئے د سفر په لوید لار نه
راشه پریکړه له هرچا نه اشتیاق
که ظاهر په صورت وی په معنی نه وی
لکه کښلے د لا لفظ په اوراق
څو ئے تن په کار و زار کښے فنا نه شی
نه جار باسی مے اسونه د عراق
د عراق اسونه کار په اشارت کا
په وصل په کوتل کار دے د الاق
چه خدائے پوه کړو د بنو په ځیل پوه شو
چه پوه نه شو نه پوهیږی په شلاق
که ئے سر ځی کړے مال ځی خدائے دِ نه کا
د طالب او د مطلوب ترمیان نفاق

د قسمت پاسے په لاس نیولے نلست یم
نه پوهیږم چه به جفت شی که به طاق
نه چه پند وائے ناصحه و رحمان نه
کشکے نور کړے هغه کیتلی د میثاق

۳۶۶ ۷ ۲/۱۰۲

خدایه څه شه هغه ښکلے ښکلے خلق
په ظاهر په باطن سپین سپیځلے خلق
هیڅ خندا مے له دے خلقه سره نه شی
ژړوی مے هغه تللے تللے خلق
خبر نه یم چه وکوم څوات لاړشه
لیده نه شی هغه ما لیدلے خلق
لکه ثمر چه د اورو په څوکه دروځی
هسے دروځی په دنیا راغلے خلق
دریغه یو څلد خو بیا په جهان راغے
له جهانه په ارمان وتلے خلق
هزار حیف دے چه په خاورو کښے لاړشی
په چووه او په چندن لړلے خلق
رحمان هسے ګوښے خوند له خلقه بیامومی
چه هرګز نه دے داخوند موندلے خلق

ک

۱۲۸۰ ۱۴ ۱/۱۰۳

چه په زړه مے تورلحد شی د خپل خاک
بے مزه شی هم مے خوب هم مے خوراک
چه د خوب لو د خوراک مزه شی ورکه
نور له مرګه برابر شی هغه ژواک
غلط وائی چه څوک عمر ورته وائی
هغه عمر چه تیریږی په پخساک
تن سپیره په خاورو ډک خوله بهتر یم
چه اخر مے دا خوراک دے دا پوشاک
ځائے لری که ژوندے ځان په زمکه ځم کړم
چه مے پس له مرګه ځائے دے په مغاک
ګویا شونے دے هغه چه شدنی دے
زه پخوا تر هلاکته یم هلاک
زړه چه روغ وی ګریوان کله څیراوه شی
له ګریوانه معلومیږی د زړه چاک
تن و ځائے جامد هاله یک بکار ده
چه وروهیږ شی د چا زړه له غیره پاک
سرے بویه چه دروں بیروں ئے یو وی
نه هغه چه بیروں زر وی دروں لاک
له سریه غرض واړه سری هوش دے
که په سر کښے ئے طره وی یا مسواک

د دنیا چارے هسے واړه فانی دی
څوک یو دوه ورځے خوشحال وی څوک غمناک
په ساعت کښے څوک خوشحال کا څوک ملال کا
دا خوبونه لرغونی دی د افلاک
رضا پاسله و قضا نه فراغت شه
اے رحمانه څه بنده او څه ئے واک ن
چه څه کاندے واړه خدائے دے نورڅوک نشته
رحمان څه دے څه ئے واک څه ئے اورک

۱۲۸۸ ۸ ۲/۱۰۴

ماتوی مے خوله په شوک — خراشی مے زړه په نوک
که نارے وهم که ژاړم — پروا نه لری یو څوک
راشئ ګورئ منصفانو — د دلبرو دا سلوک
لکه ګل په لاس د طفل — زما زړه کړی شوک په شوک
د چشمانو په غمزه ئے — ژوبل ژوبل یم ټوک ټوک
په توسن د فلک سور شی — دستار کیږدی په سر هوک
هیڅ اثر وربانده نه کا — د درد منو درد او دوک
اے رحمانه چه عاشق شی — ځان د ژاړی کوک په کوک

۱۳۹۸ ۱۰ ۳/۱۰۵

زړه مے تراشی د بنو په تیره نوک
ماتوی مے دوه دیرش غابښ واړه په شوک

(c) ketabton.com: The Digital Library

په غمزو د تورو سترګو مې ورژلی
ډوبل ډوبل پروکې پروکې یم ټوک ټوک
که نارې وهم که خاورې په سر لونم
ناروا شه که پروا لري يو څوک
لکه ګل چې څوک د طفل په لاس ورکا
هسې رنګ ئې زما زړه کړ شوک په شوک
که له ویره درده غمه مې زړه چوي
ورته هیڅ دی زما درد او زما ډوک
درست جهان ئې په غم ووب کړ سر تر پایه
که ګدائې دې د دې دهر که ملوک
د اسمان په نیلی سور لکه افتاب شي
د زربفتو دستار کېږدي په سر څوک
که انصاف لري په زړه کښې منصفانو
راشئ ګورئ د دلبرو دا سلوک
زه به ولې د خپل یار ثنا نه وایم
هر سحر سحر نارې وهي تل غوک
چې عاشق د دلبرانو په جمال شي
اې رحمانه ځان د ژاړي کوک په کوک

۱۳۰۶ ۸ ۳/۱۰۶

چې علاج کولې نه شي د قسمت څوک
ترو به څه وائي وچاته نصیحت څوک

هغه چاره چې موقوفه په تقدیر وي
کړې ئې نه شي په محنت په مشقت څوک
که نظر کا و قضاو و رضا ته
په هیڅ باندې به نه کا ملامت څوک
د مطلوب جفا وفا واړه هنر دې
چې پوهیږي د حکماؤ په حکمت څوک
غم په ځان د چا پیرزو دې بارې څه کا
چې د خدائې په کړو کښې نه لري قدرت څوک
د ابلیس و ریاضت ته د نظر کا
چې غرور کا په طاعت په ریاضت څوک
علت لار شي عادت نه ځي له سریه
خدائې د نه کاندې په بد لاچار عادت څوک
زه رحمان د بیلتانه سیلاب یم وړې
که لاس راکاږي د خدائې په محبت څوک

۱۳۲۳ ۱۷ ۵/۱۰۷

په نباشت زما د یار نه دی خبر څوک
که خبر شي پرې به نه یږدي دغه درڅوک
چې د لې ئې بند تو بند وبله نه شي
څه امید به له چا کاندي په محشر څوک
د دنیا چارې همه واړه فاني دي
تر ناحقه خاورې لوني په خپل سر څوک

چې قبول شي په درګاه د مهرویانو
د هغو په څیر به نه وي بختور څوک
که زما د یار په مخ د چا نظر شي
وبه نه کا و بل مخ وته نظر څوک
که هر څو دلبران ډیر دي په جهان کښې
بل به نه وي زما یار غوندې دلبر څوک
د دیدن طاقت ئې هیڅ څخه نشته
و افتاب ته کښې نه شي برابر څوک
عاشقي لویه پایه ده عجائبه
دغه کار کولې نه شي هر څوک هر څوک
له هجرانه بله سخته بلا نشته
خدائې د نه کاندې زخمي په دا نشتر څوک
مخ په بل څواته هرګز و نه چار یامي
چې شي ستا په څاري سترګو ابتر څوک
وبه نه رسیږي تاته په اسانه
چې په غم ستا خاورې نه کاندي په سر څوک
ارمانونه به کوي زار زار به ژاړي
چې حاصله کوښه نه کاپه ششدر څوک
هو مره نوم د عاشقي ورباندې مه ږده
چې د یار په غم کښې نه شي قلندر څوک
هغه نه کوي نظر و سیم و زر ته
چې په نور د خپل اشنا کاندي نظر څوک

په ګلونو د ګلزار به سیر کاندي
چې خوبونه کا د یار په خاکستر څوک
بې رهبره یون په لار د هر چا ګران دې
دلته بویه چې پیدا کاندي رهبر څوک
چې بیلتون په سترګو وینې اشنائي کا
د رحمان په څیر به نه وي به هنر څوک

۱۳۳۷ ۳ ۶/۱۰۸

چې مشغول نه وي د ترګو په جمال څوک
نور به څه کا په دنیا کښې اشتغال څوک
د بل خط په عبارت به څه نظر کا
چې نظر کاندي د ستا په خط و خال څوک
نور خوبان د ستا تر مخ پورته دي هسې
لکه بل کا د افتاب په مخ مثال څوک
چې عنقا شو اهل دل په دا دنیا کښې
ترو به څه وائي وچا وته احوال څوک
که عاشق په عشق کښې ژاړي هیڅ ګرم نه دې
په دا هسې درد کښې نه لري مجال څوک
چې ئې قیل وقال له یاره سره وشي
نور له چا سره به څه کا قیل وقال څوک
چې په اصل کښې خدائې نه دې پیدا کړې
ترو به څه غواړي د ستا د مخ مثال څوک

سرخروئي د هر سړي په جګر خون دۀ
نه صفه چه ئې په سر کاندي سور شال څوک

ځ روڼي دۀ د هرچا په خپلو اوښو
په دا نه شي چه ئې مخ ئې په رومال څوک

بې ښه خوي به مخ روڼي د هيچا نه شي
که هرڅو ئې پاکيزه کړي په رومال څوک

سړے بويه چه په نيک عمل نازيږي
نه چه ناز کا د دنيا په ملک و مال څوک

د دنيا چارے فاني دي مرد صفه دے
چه نظر کا په حرام او په حلال څوک

هرچه کر کا د وريښو غنم غواړي
له خاطره دِ بيرون کا دغه خيال څوک

که ئے شعر د رحمان مومند تر غوږ شي
غوږ به نه باسي په شعر د خوشحال څوک

۳۴۹ $۷\frac{۷}{۱۰۹}$

ق

ګه په بخت کم بخته نه وے سوخته دل څوک
بے حضور به لا تا وے بېليدل څوک

و ديدن ته لے د هرچا رضا کيږي
ولے حکم ئے بے تا نه لري بل څوک

که ئے لاس د خدائے په چارو رسيدلے
بے مقصوده به يو دم نه سهيدل څوک

دا همه زما شاميت دے چه رارسي
ګنه ته او د چا زړونه بدول څوک

د ديدن په طمع وغليدم بندي شوم
ګنه زه او د هجران خواري زغمل څوک

زه لارغه د ستا په مينه کښے شهيد يم
نه چه ش ګاندو خبرېږي پردي خپل څوک

ما دا يو سر دے د ستا شکرانه کړے
که د سر ماغزه ئے خوري په داکيل څوک

په هيڅ رنګ به دِ له مينے منکر نه شم
هرشان قصد چه ئے کوي په قتل څوک

که مے زړه ستا مينے نه وي راپرودلے
په رضا له سره کله تيريدل څوک

که اثر د محبت ورسره نه وے
روغ صورت داهومره زړه زهيريدل څوک

که په مينه د ليلے مبتلا نه وے
خوار مجنون بيدي بيديا غرونه څنګل څوک

مينه هره بلا کا په عاشقانو
ګنه زه غريب رحمان هومره ويل څوک

۳۵۹ $۱۰\frac{۱}{۱۱۰}$

ګ

زغره واغوندۀ ملا وتړه په جنګ
دغه پسه معرکه کوه د ننګ

و بے ننګ و ته د ننګ خبرے مه کړه
يا ځان وګنه په خپلو ويښو رنګ

ننګيالے چه يو ځل ځ په صفه لوړ کا
نور هيڅ نه وينې کوهے وي که ګړنګ

هيڅ له ځانه له جهانه خبر نه وي
چه چراغ په نظر کښيوځي د پتنګ

د بلبلو و چمن و ته پرواز وي
د اورپښتي و اتش و ته غورځنګ

که جهان و بے هنرو ته فراخ دے
پو لحد دے هنرمندو لره تنګ

هغه ښهر جوهري لره زندان وي
چه يکسان وي پکښے لعل و مرمر اسنګ

اسمان زمکه دواړه ژاهے د نهنګ دي
څه به زيست کا څوک په خوله کښے د نهنګ

په ښادي ئے هيڅ ښاد مه شه که دانا ئے
غم ښادي دي د دے دهر څنګ په څنګ

که رحمان د هغو تللو وصال غواړي
تير به نه کا په دا دور کښے يو درنګ

۳۶۶ $۷\frac{۱}{۱۱۱}$

ل

هيڅ مے نه کړه په دا عمر کښے حاصل
هسے پاتو شوم مردود و ناقابل

ما لا پوي هم د وصال موندلے نه دے
تش په تورو مے خدائے نوم کړ د واصل

هسے ډوب يم د ګناه په ګرداب و نو
چه په سترګو مے و نه ليده ساحل

له وطنه مے په هر زمان وباسي
راپسے ګرځي حاکمانو محاصل

که بلا دۀ که جفا دۀ که وفا دۀ
دا همه وارۀ په ما کړه خدائے نازل

د دنيا په پليتي مے ځان پليت کړ
حيف دے دا چه نه عالم شوم نه عامل

توره ږيره مے شوه سپينه زه حيران يم
چه رحمان لا نه بالغ شوم نه عاقل

۳۷۲ $۹\frac{۲}{۱۱۲}$

ښيے مے په سر دے ستا د مخ د مينے ګل
بيا مے تور ليمه دي ستا د زلفو تور سنبل

ته چه اينه په لاس کښے واخلے حيرانيږے
زه له کومه راوړم صبوري او تحمل

ګرځے په چمن کښے مثل وکه په ځوځو
خدائے زده چه ګلونه ويے که زړونه په مثل

هم مے مشک ليدلي هم عنبر دي په جهان کښے
شابش شابش شابش ستا د زلفو په کاکل

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه به ستا د مخ په څېر ګلشن وي چالېدلے
نه به وي زما په څېر اهوته د بلبل
هسې تغافل کا ستا په جور په جفا کښې
خلق حيرانيږي د رحمان په تغافل

۳۹۵ ۱۲ ۳/۱۱۳

مه غوږ ږدې باسه د نااهلو قيل وقال
پکار نه دے قيل وقال د بدسګال
يا به فخر په خپل اصل و په نسب کا
يا به فخر کا په آل و په عيال
يا به ذکر د لذت او د زينت کا
يا به فکر کا د مال او د منال
يا به هسې پوچ ګوڼ کاندې آغازه
چه مضمون ئې نه مردار وي نه حلال
د دانا او د نادان صحبت دے هسې
لکه ګډ شي وبله لعل او کوڼ لال
لکه لعل او کوڼ لال چه وبله ګډ شي
يا صحبت شي د عيسىٰ او د دجال
هغه عمر چه تېرېږي بے غم ځنے
نړو به څه وي د هغه عمر احوال
د دنيا چارے فاني دي مړه هغه دے
چه خبر شي په حرام او په حلال

اباسيند لا څه محال دے په تله کښې
د دنيا د چارو هيڅ نه وي محال
د دنيا چارے په مثل خواب وخيال دي
څوک به څه کا اعتماد په خواب وخيال
لکه مال و ملک په خوب کښې ورځرګند شي
څو چه ويښ شي نه ئې ملک وي نه ئې مال
لکه څک چه د اوبو په سر ليده شي
که ئې واخلې هيڅ درنه شي په چنګال
لکه دود چه غروته غروته څرګنديږي
تار په تار شي په يوه نرې شمال
لکه يخ چه د ساړه په زور شي جمع
هيڅ ئې نه وي د افتاب په مخ مجال
په يوه ساعت باران يا شين اسمان شي
لکه ابر د پسرلي د پشکال
په يوه ساعت ئې ساز کا بيا ئې وران کا
تاوړے شخے دي په لاس کښې د کلال
د مجاز په معشوقو کښې وفا نشته
ما هزار ځله وکښله دے دا فال
اعتماد ئې په ښادۍ او په غم مه کړه
نه ئې هجر په قرار دے نه وصال
کاه ئې تورکوډے په مخ باندے راکښېږي
کاه ئې راکښېږي په مخ باندے رومال

لکه غوښه د مالګه کېږدے په اوبو کښې
زه هم هسې سرزده شوم په مثال
چه د مرګ وتاخت و ياخت وته نظر کړم
صورت ويم د ميږي په څېر پائمال
خراب زړه مے بهي غواړي بلا دا شوه
چه کبهي را معلوميږي کال په کال
که وصال مے د يار بيا مومند هالـ ميال يم
ګنه اوس خو زه رحمان يم د چاښتيال

۱۴۰۷ ۱۲ ۴/۱۱۴

چه له ناز ه پوشيده لرې چشمان خپل
څه به وينې مظلومان او مقتولان خپل
چه بتکلف راته په قهر قهر کاندې
دا لا ولې په ما باندے احسان خپل
ګفتګوئې په اشارت کاندې له نازه
کله اسم د چا اخلې په زبان خپل
په ګرېوان باندے نه چه ټک وهي غوټيه
عاشق کښېباسي لاسونه په ګرېوان خپل
خوب اړسئ له حيرته بے شعور شي
چه د حسن رخت څرګند کا په دکان خپل
چه خپل مخ په اينه کښې ورڅرګند شي
خود پخپله سرفرو کاندې په ځان خپل

چه ئې څوک وعاشقۍ وته هوس کا
ګويا لوبے کا په دين او په ايمان خپل
هيڅ صرفه د چا په سر او په مال نه کا
ماليدلي دي په خپله ظالمان خپل
دا مقام دے د هغو رنګه عالمو
چه هيڅ نه ويني په سترګو سود او زيان خپل
مجنون ملک د عاشقيه هله بيامومند
چه په اور باندے ئې وسه ځان ومان خپل
آفرين د عاشقانو په همت شه
چه ورتېر ترسر و مال دي په جانان خپل
هيڅ د سترګو غړولو خوند ئې نه دي
چه رحمان په سترګو نه وينې جانان خپل

۱۳۱۴ ۷ ۵/۱۱۵

بېلتانه د هسې خوار کړ زما دل
چه له ځانه ئې ويزار کړ زما دل
لاس ويے د خلقو نشي دعا غواړي
ښه هسې منت يار کړ زما دل
عاشقي د ومره داغونه دي په ښي
چه تمام ئې لاله زار کړ زما دل
بے سببه آزار اخستے به نه دي
تا به څه سبب آزار کړ زما دل

چه ذ زلفو په کمند سره ؤ راګیېږ
په بلا ؤ ګرفتار کړ زما زړه
ستا چشمانو په کښې هسې مقام ونیو
چه له غیرو ؤ ویزار کړ زما زړه
زه رحمان ذ عاشقیه منت بار یم
چه میېن ئې په دلدار کړ زما زړه

م

۱۴۴۴ ۳۰ ۱/۱۱۶

چه له مرګه بې پروا یې په هردم
دغه هسې غم ؤ هیر دې په کوم غم
نور همه واړه غموت به ؤ هیر شي
که یو ځل دربانده درشي دا ماتم
چه زخمي ئې سا نه موي په بیعه
مفت موندہ شي ئې ساعت هغه مرهم
ذ مرهمو تیاري درلره یو بیه
څو لا نه ئې ذ اجل په تیغ کرم
چه ذ تن له سرایه دروځې توښه واخله
تر دا سرائې په هورته نشته سرائې دوېم
ذ دې هسې لارې تله څه اسان نه دي
مشکلات دي په هر دم په هر قدم
که ؤ ویره شي له ظلمه له ستمه
ته هم مه کړه په هیچا بانده ستم

که امید لرې له رحمه له کرمه
ستا هم بویه په هرچا بانده کرم
له هرچا سره چه کړې هغه به موې
ذ هیڅ تخم میوه نه دروی برهم
اجر واړه ذ عمل په اندازه دې
دغه دواړه سره یو دي هم درهم
اوس ذ ستا رضا نیکي کړه که بدي کړه
نیک وبد ؤ دواړه کښوے شي په قلم
خدائې ذ رزق په زیرمه مه هیروه ککړ شه
تر سري ذ سري رزق دې مقدم
که ګڼې چه په حرص سره به زیات شي
زیات به نه شي ذ یوه ستنې ترسوم
که هزار رنګه تلاش وتدبیر وکړې
ذ قسمت شوي به نه کړې زیات وکم
ویر هوا او حرص مه کړه خدائې یاد کړه
دې کافي دې ذ عرب او ذ عجم
په تا فرض عبادت ذ خپل څښتن دې
نه لښکرې خزانې ملک و حشم
یوک روټئ یوه شړه درلره بس کا
نور همه واړه اسراف دې مسلم
له خوراکه غرض قوت لایموت دې
نه چه غوښه غوړي وریژې یا غنم

له پوشاکه غرض خپسر پټول دي
نه اطلس وسقلات تاج و علم
پس له مرګه به ؤ هورې هم څانه وي
څه پوهیږه که به مار وي یا لرم ق
که حرص دربانده زور شي مرګ درباد کړه
دا علاج دې دغه رنځ لره محکم
ذ لحد ذ تاریکي علاج به څه کړې
چه دلې وته ویریږې په تورتم
غفلت هیڅ مناسب نه دې ذ سپین ږیریو
خوب روا نه دې په وقت ذ صبحدم
هار چه سوړې لره ورشي کوره سم شي
ته ذ ګور په غاړه راغلې نه شوې سم
خم قامت ذ دنیا کار کړې عمر واړه
او په دوه رکعته نفل نه شوې خم
خان پخوا تر هغه وژاړه که مرد ئې
چه په تا بانده ژړا کا نور عالم
نور عالم چه په تا ژاړي انصاف وکړه
بې انصافه ته په څه یې خوښ خرم
که زه نه وایم ته خپله ستر ګې واکړه
کور ذ چورښه نه چارپائې ئې که ادم
که زما نغوږې عبد الرحمان په خدائې کړه
بیا ؤ هم ذ خدائې په نام وي ستا قسم ق

اې رحمانه لکه ته چه په خدائې کرم یې
بل به نه وي په جهان کښې هسې کرم

۱۴۵۱ ۷ ۲/۱۱۷

که مې ونمائې ساقي په یوه جام
تر دا هورته به نور څه وي احترام
بس دې ما لره دا فیض ذ شرابو
چه پرېږه پریو څم دا دلق ازرق فام
مې خواري که په عالم کښې بدنامي ده
ما تر پیښو دې لاندې کړې ننګ ونام
په میزان کښې یو سر لعل وي بل سر کاڼي
مساوي دہ عاشقي په خاص وعام
عاشقان ذ سپین رخسار ذ تورو زلفو
څه پروا لري ذ کفر و ذ اسلام
په مجنون بانده قلم راغلې نه دې
که حلال په مخکښې ورشي که حرام
حلال عشق دې په رحمان بانده راغلې
په حلالو کښې مدام وي احترام

۱۴۵۷ ۶ ۳/۱۱۸

هسې زه یم ستا په غم کښې بې ارام
چه به نه وي بل یو ما غوندې بدنام ق

(c) ketabton.com: The Digital Library

ذ محمود و سلطنت وته نظر کړه
چه غلام کړ خپلے مینے ذ غلام
ذ نیکانو مدعا خو نیک عمل دے
ساعت نه گوری که صبح وی که شام
چه ذ زړه حضوری نه وی په نمانځه کښے
پکار نه دے مقتدی وی که امام
چه مجنون غوندے په مینه کښے صادق وی
رحمان وایم په هغه باندے سلام
هم نغمے کاندی هم رقص کا هم خاندی
ذ رحمان په شعر ترکے ذ باگرام

۱۴۷۱ ۱۶ ۳/۱۹

په لیمه کښے مے مدام ‌ ‌ گرځی عکس ذ گلفام
تورو ذ سترگو مے محکون شوه ‌ ‌ په ارزو ذ گل اندام
بے ذ سترگو له خونابه ‌ ‌ نه باده لرم نه جام
په طلب ذ دل ارام کښے ‌ ‌ ما ونه لیده ارام
زنخدان ئے خدائے کوهے کړ ‌ ‌ ورپریوځم په سر کام
که ئے خال غلام ذ مخ دے ‌ ‌ زه غلام یم ذ غلام
که په عشق کښے ناکام ویرده ‌ ‌ دا ناکام دے زما کام
خوښ یم زه په عاشقی کښے ‌ ‌ که نیک نام یم که بد نام
په یاری کښے مے قبول دے ‌ ‌ ملامت ذ خاص و عام
ذ دعا په عوض غواړم ‌ ‌ ذ خپل یار ذ خولے دشنام

تر بیگانو به ئے خاد کړم ‌ ‌ دغه خپل دعا سلام
تلخ گفتار ئے راته خوږ دی ‌ ‌ تر کشمش و تر بادام
هم هغه مے مسیحا دے ‌ ‌ چه ئے راکاندی پیغام
مخ ذ یار ماه تمام دے ‌ ‌ رحمان ولیده تمام

۱۴۷۷ ۹ ۵/۱۲۰

ذ هجران له ویره غمه ولے نه مرم
له دے هسے رنگ ماتمه ولے نه مرم
چه یو یار له بله یاره لرے باشی
ذ دے دور له ستمه ولے نه مرم
چه هر هر سحر زما په ژړا خاندی
له دے هسے صبحدمه ولے نه مرم
یار چه یار په سترگو نه وینی خو مرگ دے
تر و زه بے خپله صنمه ولے نه مرم
چه په لیره گرمی شاکاندی و گل ته
له دے بے وفا شبنمه ولے نه مرم
چه ذ مرگ خواری په خوا لرم رحمانه
لا پخوا تر دغه دمه ولے نه مرم

۱۴۸۷ ۱۰ ۶/۱۲۱

که په سر ذ هغه یار ذ لاسه سنگ خورم
خدائے دے نه کا چه به بل خوا تشنگ خورم

عاشقی او ننگ و نام دی وبله لرے
خو به عمر واړه غم ذ نام و ننگ خورم
خدائے وما وته شیرین تر نیشکر کړ
که ذ یار له لاسه غشے ذ خدنگ خورم
ذ اشنا ذ بیلتانه په کاروزار کښے
همیشه په تندی توره ذ فیرنگ خورم
نوکری ذ معشوقو کوم په عشق کښے
مهیئے نه ذ بهلول نه ذ اورنگ خورم
شین لوگے مے په سر چتر دو لهه تخت ذے
گرد غبار ذ خپل دولت لکه ملنگ خورم
هم په دا چه له خودیه شم بے خوده
ذ هجران په غم کښے لیے لیے بنگ خورم
لکه څوک چه نعمتونه ذ دنیا خوری
زه ذ یار ذ جفا زهر په دا رنگ خورم
واړه زهر شی زما تر ستونی درومی
بے له یاره که همه لاچی لونگ خورم
زه رحمان به څو ژوندے په جهان گرځم
چه په بلو لمبو څرخ لکه پتنگ خورم

۱۴۹۶ ۹ ۷/۱۲۲

صبح و شام مے لاس نیولی وی دعا کړم
خواست له خدایه ستا ذ مهره وفا کړم

هیڅ دروغ رښتیا مے نه زده که باور کړے
ستا ذ یاره هم دروغ کړم هم رښتیا کړم
واړه ته یئے خندول که ژړول کړے
زه په خپله نه خندا کړم نه ژړا کړم
که ته نه یئے راته وایه بارے څوک دے
زه دا هسے رنگ سرتور پښے پیل چا کړم
خوب خندا ذ بیلتانه په زمکه نشته
څه ارام به په دا دشت کربلا کړم
هره ورځ چه مے تیریږی ستا په غم کښے
زه په هره ورځ پوهیږم چه غزا کړم
یو وینسته مے ذ صورت کور شوے نه دے
هسے رنگ دپټ پنهم په زړه ادا کړم
زړه که یو وی خو وتا دے ما ورکړے
مگر نورو لره نور زړونه پیدا کړم
چه مے واغوست سروپائے ذ عاشقیه
زه رحمان دے سروپائے به سروپا کړم

۱۵۰۱ ۸/۱۲۳

زه دا هسے دیوانه و مجنون چا کړم
له رواجه له رسومه بیرون چا کړم
نه پوهیږم چه داچاره په ما څوک کړه
لیونے ذ خپل نگاه په افسون چا کړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

کومے سترگے کوم باڼه کومه غمزه ده
ووب شهید غوندے په خاک او په خون چاکړم
توان توفیق د فتنو هیڅ راځخه نشته
په فتنو د تورو سترګو مفتون چاکړم
رحمان هیڅ له ځیله ځانه خبر نه یم
چه دا هسے رنګ محزون و زبون چاکړم

۱۵۰۸ ۷ ۹/۲۴

ق

سرمے پکار نه دے چه ئے ستا تر سر قربان کړم
زر راځخه نشته چه ئے ستا په پښو ویران کړم
کار د عاشقیه اول ډیر را ته اسان وو
اوس هسے حیران یم چه دا کار به په څه شان کړم
ډیرو خلقو لافے ستا د مینے دی وهلے
هیڅوک هسے مه شه لکه زه چه ئے په ځان کړم
نه لري مرهم د عاشق زخم بے تسلیمه
دا هسے درد نه دے چه ئے دفع په درمان کړم
نه کا هیڅ دښمن په دښمنانو هسے چارے
ستا په عاشقي کښے لکه زه چه ئے په ځان کړم
ولے کافر نه وی مسلمان به شي که خدائے کا
هرچا ته چه حسن لطافت د ستا بیان کړم
وراندے دی که وروستو اخر هسے معلومیږی
ستا له بے رحمی به زه رحمان لاس په ګریوان کړم

۱۵۱۷ ۹ ۱۰/۲۵

د ستا درد به په هزار درمان ورنه کړم
دانسته به دغه سود په زیان ورنه کړم
که څوک راکاندی دنیا او عقبی دواړه
عاشق به د په ایین و آن ورنه کړم
که مے چرے لاس د ستا په بوسه برشي
دا نعمت به د جنت په خوان ورنه کړم
څو مے تیغ په پهلو نه دے بلوڅیدلے
ستا پهلو به و رقیب اسان ورنه کړم
که یو ځل مے ستا زلفے په لاس کښیوځی
یو ویښته به د په درست جهان ورنه کړم
څو نه وینم ستا سترګے که ئے خدائے کا
عزرائیل لره به صومره ځان ورنه کړم
معشوقے د عاشقانو دین ایمان دی
زه به چالره خپل دین ایمان ورنه کړم
ستا تر زلفو پورے نورے زلفے څه دی
په خاشاک به د چمن ریحان ورنه کړم
په رحمان د هغو لبو مے حرام دی
څو د خپلو وینو جام تاوان ورنه کړم

۱۵۲۴ ۷ ۱۱/۱۲۶

دا یو څه رنګه ژوندون دے نه پوهیږم
خواب دے خیال دے که افسون دے نه پوهیږم
جام د میو چه د ځان په وینو مومم
تر و زلال که جګرخون دے نه پوهیږم
د پتنګ او د بلبل تر میان حیران یم
مخ د اور دے که ګلګون دے نه پوهیږم
په شانه سره د تار د زلفو بیل شه
که لوګی شوے مے ناروں دے نه پوهیږم
عشق به هسے رنګ مقام بانده قائم کړم
چه وصال دے که بیلتون دے نه پوهیږم
د خپل زړه وعلامت و ته حیران یم
چه مومنی دے که قارون دے نه پوهیږم
د رحمان څهره ئے زیړه ترکونګو کړه
خدائے زده عشق دے که طاعون دے نه پوهیږم

۱۵۳۱ ۷ ۲/۱۲۷

بیا د نوی شراب څښلی دی پوهیږم
په رخسار د ګل کرلی دی پوهیږم
که هزار ځله لاس سره کړے په نکریځو
تا زما په وینو ولی دی پوهیږم

معرکه زما د مرګ نه ده نور څه ده
رقیبان چه تا بللی دی پوهیږم
څه حاجت دے چه وخط به ملا لولم
چه زما په باب د کښلی دی پوهیږم
چه رقیب او تا غوږونه وبله وروړه
ما هغه ساعت ژړلی دی پوهیږم
نه خپل جور و جفا څه ولے وما ته
ما صنه وارد لیدلی دی پوهیږم
رقیبان ځکه تیرے په رحمان کاندی
تا په خوا پورے نیولی دی پوهیږم

۱۵۳۹ ۸ ۱۳/۴۸

په یوه غمزه د سترګو ئے فنا شوم
سرترپایه بے بنیاده بے بقا شوم
ما د یار له غمه دم وهلے نه دے
که مے دم وهلے نه دے هم رسوا شوم
تنهائی مے یوه تومته شوه په عشق کښے
هاله ځانګے د شبنم وم اوس دریا شوم
زه د یار وځ ته کورم یار و ما ته
چه داخل په تماشا شوم تماشا شوم
په هجران کښے ئے ګدائے وم کند په غاړه
په وصال کښے ئے بیاځان او امرا شوم

په خپل کلي په خپل کور کښې مې غربت دے
په صدف کښې يتيم دُرغوندے يکتا شوم
ستورې راځنې پوره مستو سترګو
رحمان څکه په وګړی کښې رسوا شوم
بادشاهي دَ ګدايانو په دُعا شي
زه رحمان څکه بادشاه شوم چه ګدا شوم

۱۵۴۶ ۱۴/۱۲۹ ۷

تر هغه حده په هوريه بد سرے شوم
چه دَ درست جهان په سترګو کښې الغرے شوم
دنيا داره وبله زيست و روزګار کاندی
خو يو زه په دغه بار کښې کوږ لړګے شوم
تمامي جهان لمن راټمنه نغاړی
سپين زيږی مے اغوستی تورکودے شوم
هيڅ حاجت دَ هنر نشته و نصيب ته
غزا وشوه که مومن يا دوږخے شوم
دَ نوح زوئے هم يو دَ نيک نيکه نمسے وو
ګنه زه هم يو دَ نيک نيکه نمسے شوم
کل وسواس له احتياط پيدا کيږی
زه له ويرے هوښياريه ليونے شوم
اوس عطا دَ ادميت راپاندے وشوه
چه رحمان دَ هغه يار دَ کوځے سپے شوم

۱۵۵۹ ۱۵/۱۳۰ ۱۳

په ښه خوی له ښو خواهانو بے پروا يم
په شرمي لکه اوبه دَ اور سزا يم
دَ خپل ځان له خاکساريه سربلند شوم
لکه ګرد هسے شهسوار دَ هر هوايم
کميني هسے کامل کړم چه زه دروهم
لکه زمکه درست جهان راسره بيا يم
وهرچاته په خپل شکل ځرګنديږم
ائينه غوندے بے رويه بے ريا يم
دراز عمرے حاصل شه له راستيه
لکه سرو مدام سبزه تازه پايم
هم په دا سپينو چامو چه معلوميږم
لکه ابر هم ګوهر يم هم دريا يم
قناعت مے ترخرقے لاندے اطلس دے
پټ دَ درست جهان بادشاه ظاهر ګدا يم
دَ غنچے په څير په سل ژبه خاموش يم
لکه بوئي هسے په پټه خوله ګويا يم
په ژړا مے دَ خپل يار ديدن حاصل کړ
دَ شبنم په څير دَ ګل سره يکتا يم
ما چه خپل معراج دَ دار دَ پاسه وليده
دَ منصور په څير رښتښ په وينا يم

دَ منصور او زما هومره تفاوت دے
چه هاغه ئے کړے په جهر زه خفيا يم
له عيانه هيڅ حاجت دَ بيان نشته
زه رحمان په خوله څه وايمه چه وايم
که چالار دَ عاشقي وی ورکه کړے
زه رحمان دَ ګمراهانو رهنما يم

۱۵۷۱ ۱۶/۱۳۱ ۲

زه له دے جهانه تلوني په شتاب يم
لکه پاڼه دَ خزان پښه په رکاب يم
که هزار ابادانی کړم په جهان کښے
غرض دا چه نهايت خانه خراب يم
که مے اصل دَ حياتو له اوبو دے
بيا هم داچه دَ اوبو په سر حباب يم
دا جهان قصاب خانه کړو خدائے وماته
پاڅ بسته ولاړ په غولی دَ قصاب يم
چه دَ خدائے له معرفته خبر نه شوم
معلوميږی چه يا ديو يم يا دواب يم
که صورت مے دَ سړی دے بنده ئے ځه کړم
په معنی کښې دَ چارپايو په حساب يم
لکه بت چه په رڼو سترګو ووده دی
هسے زه په بيداری کښې ويده خواب يم

په طاعت په عبادت مے زړه ښخ نه کړ
هميشه دَ معصيت په اور کباب يم
سر دَ خدائے وعبادت ته ونکے نه شو
مدام ډوب دَ ګناهونو په ګرداب يم
چه وخپلو ګناهونو ته نظر کړم
سزاوار دَ هر عذاب دَ هر عتاب يم
لکه څوک چه په خره سور وی ځنې تورږی
زه هم هسے تر خپل ځانه پورے په اب يم
غزا وشوه که ګفتار لرم په ژبه
زه رحمان چه کردار نه لرم کذاب يم

۱۵۸۵ ۱۷/۱۳۲ ۱۴

که هزار ځله تړدے دَ زړه په ياد يم
زه چه يار په سترګو نه وينم ناښاد يم
که يار سل ځله وعده دَ وصال وکا
زه له ويرے تلو هسے بے اعتقاد يم
په جفا او په وفا ئے لارغه نه شي
پرحذر دَ نازپرور په قرارداد يم
دَ بے نيازو په نياز څه اميد دَ کړو دے
زه پرون سلطان خسرو وم نن فرهاد يم
که ټه عمر مے يار په غيږ کښې پروت وی
زه ټه عمر له هجره په فرياد يم

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو زمان مې د زړه مراد موندلے نه دے
پیدا کړے خدائے په اصل کښې نامرادیم
د وصال په یوه کال مګر برپائے شم
د هجر په هجر هسے بے بنیاد یم
په وصال کښې مې د هجر طمع نه وه
حق حیران متفکر په دا فساد یم
چه ئے نوره نتیجه نشته بے غمه
حق حیران د عاشقۍ په دغه داد یم
که د یار له لاسه اور راپاندے بل وی
لکه شمع مستقیم په ځپل استاد یم
بے مینه قراری راپاندے زوږ وی
شپه او ورځ په حرکت کښې لکه باد یم
بے له عشقه چه مې پرے شه ذیوږنے
ګڼه نور له جنګی قیده ازاد یم
که مې پیری که مې پلوری چاره نشته
زه رحمان د ښاغسته و خانه زاد یم
دا ځواب رحمان عفد کا چه مرزا وے
ق زه ځرګند د محبت په ښه بنیاد یم

۱۵۹۵ ۱۸/۱۳۳ ۱۰

که مې ځوک په فقیری شمیری فقیریم
که مې ځوک په امیری شمیری امیریم

د دلبرو صدقے لړو ئے غوا ږ م
هسے نه چه په دنیا پسے زهیریم
د خرقے خدمت مشکل دے او که نه دی
زه هردم و دغه چارے و ته خیریم
هم پند الخلم هم پند وایم وهرچاته
زه د ځینو یم مرید د ځینو پیریم
په هجران کښې د یار خیال راسره مل دے
په زندان کښې د یوسف سره اسیریم
په خندا کښې مې ژړا ده لکه شمع
له عالمه پټ پټهم د ځان په ویریم
ازادی ترو ا په هورته نوره څه ده
چه بندی د یار د زلفو په زنځیریم
خوشحالی ترو ا په هورته بله کومه
چه مدام په ځپل اشنا پسے زهیریم
چه همیش په غوږ تعرے د هجران اورم
رحمان ځکه د ځپل یار وځ ته ځیریم
خوشحالا او دولتا مې غلامان دی
زه رحمان په پښتو ژبه عالمګیریم

۱۶۴ ۱۹/۳۴ ۹

زه د یار په درد و غم کښې غرقاب خوبن یم
په دا درد کښې بے طاقته بے تاب خوبن یم

که دوبیږم په اوبو یا په اور سوزم
د سرو شونډو په اتش او په اب خوبن یم
چه د یار د خط وخال نښے پکښې وی
زوړند سر په موتاله د کتاب خوبن یم
تر دا پوچه ګفتګویه چه ئے اورم
په نغمه په ترانه د رباب خوبن یم
د ریا تر ناقبوله عبادته
د ساقی په میو مست و خراب خوبن یم
چه نه علم نه تسبیح نه تلاوت وی
له دے هسے بیداریه په خواب خوبن یم
خاموشی که هرڅو لویه مرتبه ده
زه له یار سره په سوال وځواب خوبن یم
د طوبی د ونے سیورے مې خوبن نه دے
ستا د مخ په لمبو سوے کباب خوبن یم
د یار ویرے غمخواری یم عاجز کړے
رحمان ځکه په خوردن د شراب خوبن یم

۲۶۲۴ ۲۰/۱۳۵ ۱۸

زه د یار په درد و غم کښې شادمان یم
لکه ګل د پریشانۍ په وقت خندان یم
د یار غم زما بنادی ده سرتر پایه
ق لکه شمع په سوځتن سره روښان یم

زه چه ورک په کمینی لکه ذره شوم
ق د خورشید په څیر ځرګند په درست جهان یم
د طلب سرګردانی زما بزرګی شوه
ق د تمام جهان په سر لکه اسمان یم
له راستیه شاه ګدائے راپاندے یو شو
ق مروت د هیا نه کرمه میزان یم
نه زما وینکی ته نظر مه کړه
خدائے ساتلے لکه ګنج په بیابان یم
لکه ونه د ځنګل په میوه یوزه
په ویرانه ویرانی کښې اباد ان یم
یو وینسته مې د صورت بے عشقه نه دے
څوکیدار په هرنفس د ځپل کاروان یم
د وصل مرغه د اوښیو دانو راکړ
لکه لعل و دُر په غاړه د خوبان یم
د کاملے عقیدے له برکته
د دوڅے په غاړه تاست شاه جهان یم
روښنائی مې په طلب کښې شوه حاصله
شپه او ورځ لکه افتاب په لار روان یم
د اشنا د ورېدو زلفو صفت څو کړم
پلے سر په لوید لار د هندوستان یم
بے مینه مې هیڅ حال د صورت نشته
لکه بے مال او متاعه تش دکان یم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ هوس بلبل ویسا راپاندے نه کا
په مقلسه جامه ونه دَ خزان یم
و یارانو وته خاک تر تلی لاندے
دَ دے نورجهان په سرلکه اسمان یم
چه دَ یار په مینه سروهال بشندمه
خلقو داورئ هغه زه عبدالرحمان یم
خپل جانان ے هسے رنګه وی په زړه کښے
نه پوهیږم چه رحمان یم که جانان یم
په هردم کښے نوے نوے تماشا کا
زه رحمان دَ خدائے وکړو وته حیران یم

۱۴۳۷ ۲۱/۱۳۶ ۱۵

ژوبل ژوبل دَ ترکانو په نګاه یم
تروا لا په دا غوښیږم چه پناه یم
چه یوسفؑ غوندے هزار کښے پرانه دی
بندیوان دَ هغه سیم ذقن په چاه یم
چه ے قد و قامت نه وینم په سترګو
عندلیب په سرد سروے دَ خپل اه یم
دَ سپین مخ دَ تورو زلفو له رغبته
منت بار دَ هر سفید دَ هر سیاه یم
لکه څوک چه په خرهٔ سور وی مخ ئے تور وی
زه هم هسے تر خپل خدائے پورے روسیاه یم

دَ رقیب خبرے ورم دَ یار دَ یاره
دُعا ګوئے هم دَ نیک خواه هم دَ بدخواه یم
بے له عشقه که مے عیب که مے هنر ده
نه خبر په عبادت نه په ګناه یم
بتاخ دَ زلفو ئے په چید خدائے راتیت کړ
ګنه زه دَ یار تر قد پورے کوتاه یم
ځان هرګوره ناګاه راځرګندیږی
له هغے ورځے راهسے چه اګاه یم
بے صبری دَ یار په وصل کښے مهجور کړم
دَ پسرلی په مرغزار کښے وچ ګیاه یم
له اوله تیتر وهم بیا اه کړم
په نارو نارو خروس دَ صبحګاه یم
په جذبو جذبو ئے راکښوم وځان ته
هغه یار مے کهربا دے زه ئے کاه یم
لکه یار دَ وئے پوخ شی ځنے ریږی
زه هم هسے یار ترے سوبراه یم
اوس مے ځائے په دا جهان کښے پاتو نه شه
خوځیدلے تر چهل و تر پنجاه یم
دَ رقیب علاج اسان دے بلا دا شوه
زه رحمان له خپله یاره تاوبیاه یم

۱۶۴۹ ۲۲/۱۳۷ ۴

زه یو دم دَ ستاله غمه بے غم نه یم
بے غم ستاله ذکره فکره یو دم نه یم
هر زیارت لره چه درومم مراد مے ته ئے
څه زائر دَ بت خانے دَ حرم نه یم
ستا دَ در په تورو خاورو باندے خوښ یم
بے تاخوښ په تماشا دَ ارم نه یم
چه دَ ستا په تماشا یم خبر شوے
نور خبر په تماشا دَ عالم نه یم
بے دَ ستا له زیبا مخه وبل مخ ته
منتظر دَ یوے میتے تر سوم نه یم
که دَ ستا دَ ښکلی مخ عاشقان ډیر دی
زه په واړو کښے اول یم دویم نه یم
که لَ غمه وَ ونه مرم هاله وایه
چه یا دیو یم یا دولب یم ادم نه یم
زړه مے ستا په غمزه غوڅ دے غزا وشوه
که په لاسو په پښو روغ یم کړم نه یم
سم قامت لکه الف یم په راستی کښے
لکه غښے څه فساد لره سم نه یم
خم دَ زلفو یم محراب دَ کږو وروځو
څه دَ مار او دَ لړم په څیر خم نه یم

که مے کم و بیش له لاسه واقع کیږی
یم سړے شکم لرم بے شکم نه یم
زه رحمان دَ بیلتانه له لاسه ژاړم
واقعه ده ډیره سخته هیڅ کړم نه یم

ن

۱۶۶۳ ۱/۱۳۸ ۴

هسے تیز دروی دوران — ګویا برق دے دا جهان
دَ اسیا په څیر ګردش کا — په زمین باندے اسمان
کګری دی دَ سړیو — چه ورپیږی تر دا میان
پیدا کیږی فنا کیږی — نه ئے سرشته نه سامان
نه ئے سرشته نه سامان شته — نه ئے حد شته نه پایان
ځنے دول وهی ښادی کا — ځنے وير کا دَ خپل ځان
ځنے شمع غوندے ژاړی — ځنے ګل غوندے خندان
که ئے ګورے یو بازار دے — که ئے ګورے یو زندان
که ئے ګورے یو ګلشن دے — که ئے ګورے یو زندان
که ئے ګورے یو ګلزار دے — که ئے ګورے یو بیابان
یوه هسے تماشا ده — چه ئے هیڅ نه شی بیان
کیفیت ئے موندہ نه شی — په دلیل او په برهان
چه ئے کومه خوارفتن دے — یا ئے چرته دے مکان
خدائے عالم دے په دا علم — هیڅ خبر نه دے رحمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

١٦٨٤ ٣/١٣٩ ٢١

خان سلطان د دے جهان اخر د روی خوار حیران
د قضا په خپل شرلی په مثال د بندیوان
شیرین ځان ورځخه د روی نه ئے زور شی نه ئے توان
کہ بندی مال وملک و پو هیڅ رنگ نه موی امان
نه ئے مل نه ئے حامی وی درد ئے وریشی په ځان
درمانده ورته ولاړ وی وزیران او وکیلان
هیڅ دارو ئے کړے نه شی کوز کوز ګوری حکیمان
بادشاهی ئے پاتو کیږی زړه ئے چوی په ویرامان
چه ئے روح له تندیل شی خور پر ژاړی فرزندان
یو ساعت وربانده ژاړی اخر صبر کا خواران
بیا ئے غسل لره واخلی په تخته باندے عریان
په جامو ئے هوسیږی مرده شوے وغاسلان
چه له قبره ئے بازګښت کا مال ئے یوځی میراثیان
په مسند ئے دعوی کاندی هم دوستان هم دښمنان
سهیلیه ئے تالا کا هغه خپل مصاحبان
نام نښان ئے هسے ورک شی لکه عین بے نښان
نه ئے نقش پاتو کیږی نه ئے اسم په زبان
دا دنیا اب روان ده نه شی نقش په اب روان
که هزار اباد ئې کا نهایت خانه ویران
لکه باد هسے په تیرشی هغه دور د دوران
دا بیان دور و دراز وو کوتاه قطع کړ رحمان

١٦٩٠ ٣/١٣٠ ٦

چرته د یار شوندے چرته غم د دل وچای
چرته کوتی لال او چرته لعل د بدخشان
پاک و منزه دے عشق د نفس له خاصیته
چرته چاه د ګیډے چرته چاه زنخدان
لی تفاوت نه دے د رندی د زاهدیه
چرته خلمی جونه چرته کونډے پښیمان
واړه بے وقوف دی چه څوک دین په دنیا لوری
چرته پنځه ورځے چرته عمر جاودان
ځار شه د هوا وحرص خیال تر قناعته
چرته ملک د مصر چرته دیهیم غلامان
نه شی د ملنګو د خانانو سره کلی
چرته عزیز خان چرته ملنګ عبدالرحمان

١٦٩٩ ٤/١٣١ ٥

فراموش مے دے د ستا په مینه ځان
ځان لا څه دے بلکه عیش جاودان
لکه زه چه ستا د درپه خاورو خوش یم
هومره عیش طرب نه لری شاهان
لکه زه چه ستا د غم پندونه اخلم
هومره پندو اخستے نه شی پالوان

هسے بے سر و سامان یم ستا په عشق کښے
چه اګاه نه یم په سراو په سامان
هسے بے شرابو مست یم ستا په مینه
چه خبر نه یم په زمکه په اسمان
دا به څرنګ شی چه ته د کال وعده کړے
په ما نه تیریږی بے تا یو زمان
تمامی عمر د ستا په طلب ورک یم
لټوم د په هر ښهر په بیابان
طفلان هم په یو دوه کاله سخندان شی
رحمان زوړ شه ولے نه شه سخندان
چه له دروے شړے ګناه ئے کوم دے
وېر دے ستا په ځ میښ عبدالرحمان

١٧١١ ٥/١٣٢ ٣

څو به شمیرم درد غمونه د هجران
هومره ډیر شو لکه شګے د بیابان
د سری د دښمنیه توان مے نه وو
خدائے راپینه دښمنی کړه د اسمان
لکه څوک چه د اوښ بار په میږی کیږدی
هسے زه یم ترخسا غم پورے ناتوان
لکه غم چه د په ما وریږی
یاد به نه وی د چا هسے رنګ باران

زما غم به د هغه سړی په شمار وی
چه شمیرلی ئے ویښته وی د خپل ځان
که څوک واقی حال د څه دے په هجران کښے
په خاطر د تصور کا د دوزخیان
ناقرار زړه مے د یار په هوا والوت
تش صورت مے په ځائے پاتو شه پریشان
د یار یاد مے زړه په غیږ سترګو یو وی
لکه بت په دیوال کښے یم حیران
ما وے زړه د مومن عرش دے خبر نه وم
چه به عشق زما د اعرش کاندی ویران
عاشقی ئے تر هغه حده بے هوش کړم
چه نه هوش لرم نه سر و نه سامان
لور د لورو د تهمت په غوندو ویشت شم
ملامت راباندے واڼی درست جهان
چه دا حال وربانذے نه وی ورغلے
په وئیل به څه کړوهیږی د رحمان

١٧١٩ ٦/١٣٢ ٥

ورکه عاشقی شه هم ئے نوم هم ئے نښان
زه ئے هسے خوار کړم لکه خاورے د بیابان
زه د عشق په کار کښے تیر تر سرم بارے څه کړم
دریغه که په سر مے دا مشکل کا خدائے اسان

(c) ketabton.com: The Digital Library

کبیوتم دَ عشق په اُدم خوړو گرداپو نو
نه په وړاندے تلے شم نه په بیرته گرزان
رنځ دَ عاشقیه چه ظاهر کړم وطبیبانه
هیڅ وئیلے نه شی طبیبان وحکیمان
راشه عاشقی مه کړه رحمانه اوکه نه وی
تل به په اور ناست ئے که بادشاه ئے دَ جهان

۱۷۲۸ ۱۲ $\frac{۷}{۱۴۴}$

که تر ولیبه بادشاهان او سلطانان
هیڅ نیمگړے په چا نه شه دا جهان
که هزار هزار فنا شی په هر دم کښے
بیا پیدا شی په هر دم کښے هزاران
دَ رفتن و امدن حساب ئے نشته
لکه بحر چه بهیږی بے پایان
یو دَ بل په غم نه نرم وی نه گرم
هم هغه زده چه ئے وریشی په ځان
پیغمبر غوندے صاحب تر دنیا تیر شه
دا دنیا ئے وړانه نه شوه په هجران
چه دا هسے عالم لاندے شه تر خاورو
دَ چا یاد دی ما او تا غوندے سکان
که قلیل کړم دَ تمامے دنیا خاورے
بیا به نه مومم دارا او شاه جهان

پوئی دَ نام او دَ نښان ئے پاتو نه شه
چه دعوے ئے کړے دَ نام او دَ نښان
که دروغ وایم ته ورشه نظر وکړه
دَ خپل پلار او دَ نیکه په گورستان
چه ئے ته په دواړو سترگو کښلولے
گوره څه شوے هغه خولے هغه لبان
چه مدام ئے په قربان قربان بللے
اوس ډِ غوږ دربانده وکا چه قربان
دَ رحمان و سوزان شعر ته حیران یم
چه ئے اور بل شوے نه دے په دیوان

۱۷۵۱ ۲۳ $\frac{۸}{۱۴۵}$

ته چه هسے کاه ئے ترش کاه ئے خندان
له عاشق سره کینه کړے که احسان
له احواله دِ چا هیڅ نه زده چه څه کړے
کله جور کله غوور کړے عیان
رنځ راحت دَ عاشقانو واړه ته ئے
دا دروغ دی چه وصال دے یا هجران
هغه شونډے چه خوږے دی ترشکرو
له بتنخلو ئے عار نه کا عاشقان
رجوعات دَ ښائسته وُ چاته نه وی
هرگز نه وی سرکوزی دَ سرو شان

دغه هسے رنگ ښائست لکه چه ستا دے
نشته دا رنگ ښائست دَ هیڅ انسان
قصد تر هسے حده ولے کړے کل رنځے
چه له ډیره نازه وژنے عاشقان
دَ سرې صورت څه روغ دکالی شوے
نشته کافی څخه ستا دَ جور توان
و هر کار وته چه ستا قوت رسیږی
هلته نه رسی قوت دَ درست جهان
ستا له جوره زهره نه لری چه آه کا
که کشور دَ عاشقانو شی ویران
خوار حیران لکه عاشق دے ستا له دره
خدائے دِ هیڅوک هسے نه کا خوار حیران
لکه ډیر دی دَ وصال دِ راحتونه
دغه هسے دَ فرقت دِ سخت زندان
دَ رخسار لمبے دِ واړه دَ خورشید دی
چه ئے درست جهان له نوره دے تابان
له هوسه دِ هر گل کړه خندا شوه
چه ئے ولید ستا دَ حسن گلستان
کله وی چه نصیحت کا وعاشق ته
که له حسنه دِ آگاه شی زاهدان
رنگ و روئے دِ رنگ و روئے لری دَ گلو
توره څخے دِ ښاخونه دَ ریحان

سیاهی دَ نوی خط دِ هسے زیب کا
لکه کښلی واړه توری دَ قران
و کوهی وته لغزش که کل خطر دے
کل غیرت دے کوهے ستا دَ زنخدان
که دَ درو تجلی دَ ډیره ډیره
دَ تاریک شی چه ظاهر شی ستا دندان
ته سلطان دَ ښائسته وُ ئے دلیره
دا نور واړه ښائست دِ غلامان
که دا نور ښائسته ستوری وبلکیږی
ته خورشید غوندے صورت لرے روښان
له هر چا چه اوریدو شی دغه وائی
چه ښائست دِ ذره نه لری نقصان
ترو وئیل دَ رحمان څکه در ولعل شو
چه دَ ستا دَ لعلو شونډو شه گویان

۱۷۸۰

ډیر یاران وو دَ گل خان دَ جمال خان
په کار نه شه یو په وقت دَ زلستان
دَ همه واړو یارانو مخ دِ تور شی
که به هیڅوک وبله یاری کا په دا شان
چه یو یار په سیوری ناست وی بل په اور کښے
و هغو ته به څوک څه وائی یاران

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیڅ تعریف به ئې په ژبه دا و نه شي
صد رحمت شه په یاریه دَ کل خان
تر دا هورته دَ یاریه شرط تورځه دے
چه په اور کښې دواړه وسوزي یکسان
چه لَه الله لَه اولاده سره وسول
خدائې یې نه کاځوک دا هسې مظلومان
چه په اور کښې یو دَ بل دپاره سوزي
ما لیدلي نه وو هسې مخلصان
دَ نمرود چارې مې ولیدې په سترګو
چه ئې اچول و اور ته مرسلان
څه رنګ شوخ وو هغه اور هم هغه خلق
چه ئې مړ نه کړ دَ اوښیو په باران
الغیاث دے الغیاث دے الغیاث دے
چه انسان کا هسې ظلم په انسان
وَ دے زمکې او اسمان وته عجب یم
چه نه زمکه په ناړو شوه نه اسمان
هم دے لویو لویو غرونو ته حیران یم
چه و نه لویشته لَه ویخه سرغلطان
لَه دے خیله سپیه نفسه مې زړه بد شه
چه اوبه څښي یا خواړه خوري په جهان
عالم وائي چه قیامت به په جمعه وي
ولید ما په یک شنبه په دا دوران

سربندونه ګویا دشت کربلا وو
چه سیلاب شه دَ سرو وینو پر روان
هزار حیف دے چه دا هسې رنګې چارې
واقع کیږي دَ دنیا په سود و زیان
په عیشي او په چال کښې ګناه نه وه
دا مکرونه وو دَ نفس او دَ شیطان
عزیزانو به په څه وبله وژله
دا همه واړه تقدیر دے دَ سبحان
هسې نه چه دا ئې وکړه نور به نه کړه
چه ئې زړه شي هغه کاندي پادشاهان
شاه عالم اعظم وګوره چه ئې څه کړ
په څوتونو واړه ملک دَ هندوستان
و دارا او اورنګ زیب وته حیران یم
چه ئې څه چارې واقع شولې ترمیان
دَ حسن حسین غزا دِ څوک په یاد کا
چه همه واړه په تیغ شو شهیدان
دوه غایبي اوښه ئې وینو رغړوله
هسې بې حسابه خلق شه طوفان
هر چه اهل دَ دنیا دي حال ئې دا دے
که سړي دي که پیري که حیوان
ادم زاد په مخ دَ زمکې وبله وژني
په دریاب کښې وبله غوټې خوري ماهیان

لکه غوټې چه ماهیان خوري په دریاب کښې
په هوا کښې هم هغه کاندي مرغان
خزنده و پرنده دي دَ دے دهر
همه واړه یو تر بل مشت وګریوان
مرداري دَ دے دنیا څو هم هغه ده
څکه بیرته ځنې ګرځي درویشان
مکاري دَ زمانې څه هومره نه ده
چه رحمان ئې کا وچا وته بیان

۱۷۹۳ ۳ ۱۰/۱۴۷

که بخوا تر اشنائیه وے بیلتون
ما به نه وو لَه چا کړے پیوستون
چه مې یار په سترګو ولید ما ګمان کړ
چه هم دا ساعت مې بیاموند ه ژوندون
په نهګري داو خبر دَ فلک نه وم
چه به بیا شي پسته راڅخه ستون
نن ساعت چه لَه دے حاله خبردار شوم
مکه تر نن ورځې بهتره وه پرون
هر زبون چه په ما راشي شکریت کا
عاشقي تر هسې حده کړم زبون
اوس که لاس پر بله مړم هیڅ سود نشته
هغه چار چه مې لَه لاسه شوه بیرون

لکه نمر په څلورم اسمان څلیږي
محبت ئې لَه حجابه کړم بیرون
چا چه رخه لَه بنه محنه راکوله
اوس دِ سور په نیلي ګرځي دَ ګردون
په دا هسې حال کښې څرنګ صبوري شي
چه دښمن دِ کامراني کا ته محزون
که په صبر سره تور کاڼے لعل کیږي
لعل ئې مه کړه په دا هسې شواخون
دَ دنیا هوس په ما باندے حرام شه
دَ هوسه هسې کړم شبه په میږه توت
دریغه یو څله هغه زما په حال شوے
چه وما ته لولوي صبر و سکون
و رحمان ته څان هغه ګري اسمان شي
چه دَ ستا په غم کښې ناست وي سرنګون

۱۸۰۲ ۹ ۱۱/۱۴۸

دنیا دار دَ دنیا کار کا زه د دین
خواښین زما په ملک دي خوشه چین
هیڅ کم نه دے ترسپین مخیو دلبرانو
بلکه به دے زما دا شعر نګین
مراد لَه تورو سپینو واړو دلبري ده
موقوف نه دے دغه کار په توراوسپین

چه رنګين رنګين مضمون پرکښلے نه وي
څه پکار دے د بياض کاغذ رنګين
چه خدائے چاله مرتبه د سليمان ورکا
هيڅ پوره نيمګړے نه دے په نګين
خوند په خوله دے نه په ژبه په خواږه دے
اب و خور که د چا تخ دے که شيرين
غرض خوب دے که په خس وي که په خاورو
څه حاجت دے په بستر او په بالين
مصري توره هم په بد غلاف کښے زنګ شي
خدائے څوک مه کړه د بدانو هم نشين
څه عجب که په ورځ مهر په شپه ماه شي
د رحمان اشنا چنان دے هم چنين

٩ ١/١٤٩ ١٨١١

و

هر ساعت زما د خوږ په تاوولو
د اسمان لاسونه شنه شو تر څملکلو
هومره غم د بيلتانه راباندے راغے
چه حساب ئے نه په خوله شي نه په کښلو
هغه سترګے چه نرګس وے هم بادام وے
تيرے تورے شوے زما په قتلولو
هغه شونډے چه شيرينے وے ترقندو
ما هيڅ فيض تر بيانه موند ے بنګنځلو

دا کاږه کاږه باڼه او کږے وروځے
نور څه نه کا بے کږو کږو وهلو
په شپه نوکے د عاشق په وينو سرے کا
سبا پورے کا نکريځے په منګلو
دا زما د قاتل لاس دے چه ليده شي
که تر باغ وتلے بناخ دے د سرو ګلو
دريغه مرګ ئے په دنيا کښے نيمه خواشوے
بناګسته غنچے ئے پرے پيتے د ګلو
هسے بند شه په کمند د تورو زلفو
چه حيران يم د رحمان په خلاصولو

١٤ ٢/١٥٠ ١٨٢٥

تا چه رنګ د مئيو ورکړ د لبانو
اور د پورے کړ په کور د ميخوارانو
چه د جوړه کړه ليندة د کږو وروځو
خوب د زوړ کړ د حرم په غزالانو
چه د اسم د زنځير په زلفو کښينو
معطر د کړ دماغ د ديوانګانو
په رخسار چه د د خط غبار څرګند شه
سربلنده شوه فرقه د خاکسارانو
کاږه غشي واړه بيرته ئې له ښے
زه ادا کرم ستا کږو وکږو مژګانو

د پيزوان دغے د زيب کا په لبانو
دواړه زلفے د چورے د ملنګانو
چه زما د يار ترمينځه جدائي کا
کاڼے پريوتے په خونه د بدانو
که مے چرے خواست د خدائے په درقبليږي
سوال به زه د عمر کړم د مهوشانو
سور پيزوان د په سروشونډو هسے زيب کا
لکه جيم په قلم بنکلے کاتبانو
تور اوربل د لکه مار په جبين پروت دے
شينکے خال د محاصل په رنځورانو
دا چکوه چکوي چه ژاړي کرم خونه دي
په ارمان ئے څبله بيل کړه رقيبانو
ستا د خولے له حقيقته صوفي څه زده
له دے رازه څوک خبر دي بے رندانو
دواړه ليچے د وکښلے مصري تورے
درپوهيږم سر به پريکړے د خوارانو
ستا له غمه په ځان زړه د رحمان سوزي
لکه شمع په زيارت د شهيدانو

١٠ ٣/١٥١ ١٨٣٥

چه کوتلي وي په تيغ ستا د چشمانو
سرحلقه وي د جمله و شهيدانو

ستا وصال د سر پريکړيو دے دلبره
ژوندي نه موي جنت بے مرده ګانو
د پيري سيورے عاقل لره ضرر دے
دا مقام دے د سرتورو ديوانګانو
په سرپوښ محل کښے نور د افتاب نه وي
دا دولت دے نازل شوے په ډاګيانو
هم په دا زما له سترګو وينے څاڅي
چه د نقش په کښے رنګ دے د لبانو
مشکين خال د په سرو لبو هسے زيب کا
لکه مهر په مخزن د دُر مرجانو
دواړه لب د بناګسته تر سرو ياقوتو
شرموله ده پرلي د ستا دندانو
دوه رخساره د دوه سيب د سمرقند دي
پر سينه د دوه نارنج د رنځورانو
د ليلي د کوڅے سپے په مجنون پيش شو
په بار بار ئے بنکلوه په دواړه عيناڼو
ما سوا له ياره هرڅه دي رحمانه
واړه کفر دے په دين د عاشقانو

٨ ٤/١٥٢ ١٨٤٣

که هرڅو په صحرا سرشوم هم په کليو
بيا مے نه موند هيڅ خبر د هغو تلليو

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر اشنا چې مې پنهان کا نه ئے موم
که ئے غوارم شپه و ورځ په سوروېلیو
خدائے زده کوم خوا ته لاړه حال ئے څه دے
خبر نه یم ډ کرنګ له پریوتلیو
له دے غمه مے زړه څوی که څوک خبریږي
لږ په ما هم خبر وکړئ خدائے سا تلیو
پس له دے به چرته دروهئ څائے موکوم دے
راته وایئ د دنیا په سرائے راغلیو
له ناپوهه خلقه نه کیږی پښتنه
زه وتاسو وته وایم پوهیدلیو
ګوندے ستاسې په مخ زه هم وپیاندے شم
لاس د خدائے و در ته ونسئ پسندلیو
خبر نه یم چه په باب مے کښلی څه دی
زه رحمان په اندیښنه یم له دے کښلیو

۱۸۵۱ ۵/۱۵۳ ۸

تور لیمه مے د فراق په ژړا سپین شو
دوباره د زړه په وینو کښے رنګین شو
ما وے زه به لا دیدن کړم د یارانو
خبر نه وم چه یاران په کوچ تعین شو
چا پتنګ موندے ځان پاسلوه چراغ ته
څوک ژوندی لکه بلبل په اتشین شو

و مرده و ته د مرګ خواری شوے پیښے
او ژوندی په زندګی کښے اندوهګین شو
د قضا سپاهیانو هسے لاس په تاخت کړه
چه پائمال هزار خسرو هزار شیرین شو
چه قدم ئے په اسمان ایښو له نازه
هغه هسے ناز پرور زیر زمین شو
چه مدام ئے په سنجاب دپاسه خوب کړ
وس په زمکه بے بستر و بے بالین شو
د رحمان خاطر به ولے پریشان نه وی
چه پریشان ور محمد جمع هم نشین شو

۱۸۹۵ ۶/۱۵۴ ۴

هیڅوک مه شه ګرفتار د تورو زلفو
مه اسیر شه په کفار د تورو زلفو
هم په شان د تورو زلفو به پریشان وی
هرچه کاندی انتظار د تورو زلفو
د محشر په عالم کله قراری وی
څوک به څه غواړی قرار د تورو زلفو
وے صبح د قیامت دمیده نه شی
ورځ به نه شی شب تار د تورو زلفو
مګر شمع د سپین مخ شی باندے بله
ګنه نشته بل انوار د تورو زلفو

تار په تار کا د عاشق د خاطر خونه
چه حلقے شی تار په تار د تورو زلفو
چه تمام جهان ئے ښتے وی په دام کښے
څوک به څه کاندی انکار د تورو زلفو
زه له کوم یوه کمنده سر وکاږم
کمندونه دی هزار د تورو زلفو
هومره زړونه ئے پیلی په هر تار دی
چه تسبیح کړ خدائے زنار د تورو زلفو
په تندی د محتسب کا دره ماته
چه پر راشی دره دار د تورو زلفو
ملک د هند او د حبش ئے واړه زیر کړ
چه پیدا شه شهریار د تورو زلفو
ښامارانو موندے ګرځی په کنجونو
نه شی هیڅ په زړه کښے وار د تورو زلفو
که بل مار چیچل په لاسو یا په پښو کا
په زړه خوله لګوی مار د تورو زلفو
د رحمان تر قلم مشک او عنبر ووری
چه اغاز ئے کړه اشعار د تورو زلفو

۱۸۷۵ ۷/۱۵۵ ۱۰

اوښے نه لری حساب زما د سترګو
بے حسابه شه سیلاب زما د سترګو

سیاهی ئے همه واړه سفیدی شوه
هسے پریوله شه کتاب زما د سترګو
که مے سره دی که مے سپین دی که مے تور دی
اوښیو یوړه هر اسباب زما د سترګو
چه رخسار د هغه یار را څخه پټ شه
حبطه شه اب و تاب زما د سترګو
چه ګدازئے په دا ګرمو اوښیو نه شه
مګر کاڼے دے حباب زما د سترګو
که نور خلق د افتاب په رڼا زیست کا
مخ د ترکو دے افتاب زما د سترګو
ما ئے خیال لره ابلق د سترګو زین کړ
قدم نه ږدی په رکاب زما د سترګو
چه مے نقش په زړه سرے شوندے دیار شوے
کان د لعلو شه ګرداب زما د سترګو
لکه تښتی وحشیان له مردمانو
هسے وتښتیده خواب زما د سترګو
ما رحمان چه سترګے روښے په چل یار کړے
وس محال شه اجتناب زما د سترګو

۱۸۹۱ ۸/۱۵۶ ۱۱

که نظر کا څوک په کار د درویشانو
خود به ووینی وقار د درویشانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دغه لاره به ورېښي وخدائې ته
که څوک يون کاندي پلار د درويشانو
هر ګفتار به ئې د خدائې په در قبول وي
چه قبول ئې وي ګفتار د درويشانو
هسې ګرم بازار بل په جهان نشته
لکه ګرم دے بازار د درويشانو
په يوه قدم تر عرشه پورې رسي
ما ليدلے دے رفتار د درويشانو
هومره خلق ئې طواف کا پس له مرګه
چه بازار وي په مزار د درويشانو
بادشاهان د دے دنيا واړه پراته دي
لکه خاورې په دربار د درويشانو
هر بهار لره خزان په جهان شته دے
خزان نه لري بهار د درويشانو
د جنت د باغ ګلونه به ئې هير شي
که څوک ووينې ګلزار د درويشانو
چه دنيا ئې کړه د خدائې دپاره ترکه
صد رحمت شه په روزګار د درويشانو
د قارون وحال ته ګوره حال ئې څه شه
راشه مه کوه انکار د درويشانو
په هرچا چه د غضب لينده کا غرقه
خطا نه درومي ګوزار د درويشانو

که د زره سترګې بيناوي وبه وينې
لکه نمر هسې انوار د درويشانو
که دِ زړه وي چه د زنګ شي د زړه لرې
راشه وګوره ديدار د درويشانو
که مراد دنياوي اخروي غواړې
هرګز مه پريږده جوار د درويشانو
ورست ديوان د رحمان څار ترواغزل شه
چه بيان ئې کړ کردار د درويشانو

۱۸۹۸ ۱/۱۵۷ ۷

ه

د دلبرو په درګاه
نه حرمت لرم نه جاه
غوڅوي مې د زړه وينې
د چشمانو په نګاه
هومره قدر مې هم نشته
لکه قدر د ګياه
بو نظر رابانديے نه کا
ازبرائے عند الله
هيڅ له ځانه خبر نه يم
چه ئې څه لرم ګناه
که له غمه ئې سر پټ کړم
بل سر نه لرم پناه
د رحمان په څير وه ما شه
حال احوال دچا تباه

۱۹۰۰ ۲/۱۵۸ ۱۶

نه شهائے شکر لبه
ګل رخساره سيم غبغبه
په نادرو کښې نادره
په عجبو کښې عجبه
په جمله معشوقو کښې
بوالعجبه منتخبه

بې زيوره د لفريبه
بے ترتيبه مرتبه
دغه داو الهي دے
بې تلاشه بې طلبه
آب حيات و حيات بيامومند
ستا د لبو له سببه
مخ دِ سپين ترسپين صباحه
زلفې تورې تر تورشبه
ستا د مخ عرق دانه ګو
زينت راښيو له کوکبه
د ښائست مخې دِ نشته
ترمشرقه تر مغربه
د وصال موندلو ډېران دي
مګر مهر شي له ربه
چه د رب مهر پر وشي
هغه خلاص شي له غضبه
دا دولت د خدائې په داد دے
موندے نه شي له نسبه
عشق څه هسې علم نه دے
چه حصلېږي له مکتبه
مکتب حل د مذهب واڼي
عشق سوا دے له مذهبه
د عاشق مذهب هم دا دے
چه دم نه وي بې مطلبه
ستا د حسن په تعريف کښې
رحمان ګنګ دے له ادبه

۱۹۲۹ ۳/۱۵۹ ۱۵

په ورځ ناست ئې بې طلبه
په شپه خوب کړے بې ادبه
لاس دِ وخاته له دواړو
هم له روژه هم له شبه
نه دلے شوے نه هورے شوے
ترمياں ورک شوے مذبذبه
عبادت دِ په ريا شه
په مذهب کښې بې مذهبه
مدام بندئې په سبب کښې
بې خبر له مسببه
واړه ته شلوې شار بے
خبر نه شوے له مطلبه
ته ووده وربانديے ناست ئې
اس دِ يون کا بې جلبه

تن دِ تش په توره وسه
اس دِ داغ کړه بې منصبه
د راکب چه وګ پردے شي
سود ئې څه وي له مرکبه
له ژوندیو سره ناسته
له مرده و مرکبه
هلک لوئې شوے په اوبو کښې
اوبه نه پيژنې کبه
لکه کانې يا کودرے
په درياب کښې تش لبه
تا امباه خپسر اګاه بوئے
دا خبره ده عجبه
مراد له زهده معرفت دے
نه تش ځان وژله اقربه
د رحمان شراب له عشقه
نه له ګوره له عنبه

۱۹۳۸ ۴/۱۶۰ ۹

په هر زړه چه د يار مينه شي غالبه
بله مينه ئې هيڅ نه وي مناسبه
نورې واړه مرتبې به ورته هيڅ شي
که خبر شي څوک له هسې مراتبه
لاتقت ئې هر وګړي څخه نشته
عاشقي يوه پايه ده عجائبه
د طلب له کوتاهيه ويره وکړه
که هرڅو د لار کوتاهه ده طالبه
عشق څرګنده خزانه ده خوار هغه شه
چه څرګنده خزانه شوه ترغائبه
واړه خط د مهرويانو ترخط نشته
که هزار کتابتونه کړے کاتبه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیڅ نه مه پښته له فرضو له واجبو
په هغو چه عاشقي کړه خدائے واجبه
عاشقان تر سرو مال و یار ته تیر دي
خدائے دِ دا طائفه نه کاندِ کاذبه
زه رحمان د خپل صاحب په رضا زیست کړم
څه په کار دے بنده بے خپله صاحبه

۱۹۴۸ ۱۰ ۵/۱۹۱

چه ئے ولیده ستا حُسن بے حسابه
له دے قصده تاؤ پیدا شه له آفتابه
په ارزو دِ د نرگس سترگے خورشوے
غنچه سره د زړه په وینو شوه غرقابه
ستا په غم مے سترغلي سرے سرے تاغ شوے
یا خیجے دي سیاه پوښه سره طنابه
که دِ زلفے په مخ پیچ و تاب شوه بنّائي
وینته څه طاقت لري د اور له تابه
زه چه خدائے د ستا له غم سره اشنا کړم
خوشحالي مے نورنایابه شوه نایابه
سترغلي مے د فراق په ژړا شنه شول
د سبزي اثرے پاشیده له آبه
ماه خورشید دِ په بنانسټ پورے شرمیږي
څکه مخ پټه کوي تر کوه قابه

زه دِ پیژنم په اصل کښے خاکي ئے
خان به څو ګڼے په ګوته له ترابه
څو دِ خیال د اشنا ګوټي په لیمه کښے
خبر زده کړه ته د اوښیو له سیلابه
د رحمان بخت به هاله له خوبه ویښ شي
که ته سترګے ورته پورته کړے له خوابه

۱۹۵۹ ۱۱ ۶/۱۹۲

ورځ دِ تیره په شوخي کړه شپه له خوابه
خدائے به کله یادوے خانه خرابه
په شتاب شتاب دِ تله دي کړو هیرے
غافل مه شه د دے عمر له شتابه
دلته دم و قدم دواړه په حساب دي
پل غلط له لاره مه ږده بے حسابه
راستو لے خدائے حساب دے په کتاب کښے
خبر زده کړه له حسابه له کتابه
څو په داجهان اوبه له تنه نه شے ق
په قیامت به دِ سینه نه شي سیرابه
اندرون به دِ له اوره هسے ډک شي ق
چه ترې ډک شوے له شرابه له کبابه
ته دا خپل نیک و بد وتله په خپله
چه ثواب دِ څو تیرے کا له عذابه

په هغه جهان به څرنګه خواب وکړے
چه په دا جهان عاجز ئے له خوابه
چه آفتاب یوه نیزه شي تر و به څه کړے
چه ترې سیوري لره تښتے له آفتابه
د کاغذ په کشتۍ سیر کوے رحمانه
دا کشتۍ به دِ مرګے کاندي غرقابه
په الزار د چا راضي مه شه رحمانه
که خلاصے په قیامت غواړے له عذابه

۱۹۷۳ ۱۰ ۷/۱۹۳

ما د دهر غم وهلے دے په لته
د پیالے د صراحي له برکته
که اوبه دي د حیاتو په ظلمت کښے
ساده رونو وما واکړے بے ظلمته
هغه یار چه وما جام د میو راکړ
د دښمنو ویښ مے وکښه بے شدته
بے خودیه د دنیا له غمه خلاص کړم
لار مے بیامونده بیرون له شش جهته
د دښمن له دښمنیه مے خندا شي
لکه شمع د مقراض له خصومته
بے خبري مے کل په خیر دي شیرکې
د مزري په خوله کښے ناست یم فراغته

مر بهتر دے نه عطه چه څوک بے پت شي
په یاري کښے د خدائے نه کاڅوک بے پته
دا سټي چه په اور سوزي مراد ئے داوي
چه په اور کښے سوځے به یم نه بے پته
خدائے هاله د سري پادشي چه دردمند شي
که نه دو دردمندي تر عبادته
خود پرست د خپل وجود په تیاره ورشي
ق د مستانو لار به خدائے نه کا غلطه
بے دیده که فردوس وي پکار نه دے
ق باغ څوک څه کا بے د یار له وصاله
د دنیا شادي به وار د اخر غم شي
ق دغه مل د چا مل نه دے تر مدته
خدائے نبيؐ به دِ روزي نه شي رحمانه
ق څو خلاص نه شے د دنیا له محبته
زه رحمان په سل حلقو د زلفو بند یم
لا دیاسه یو پیزوان شه بله تَته

۱۹۷۹ ۹ ۸/۱۹۴

ق
چه غلے ئے ستا د څنو شه په ګوته
په تحقیق توره بلا تیره وي سرته
چه په توره شپه به توره بلا سرشي
د ژوند ون امید به څه وي وهغه ته

ستا د زلفو د زنځير هسې حلقې دي
چه د اور شعلې ئې خېژي تر هر وته
و هرچا وته چه دا بلا شي پېښه
په ژوندون به ئې څهره نه شي ثابته
ستا بلا به عاشقان اخلي د لېره
په هاتيانو وليا څوک کا بې مهوته
ما رحمان چه څوک چارباسي ستا له مينې
ګويا عين نصيحت واڼي وودة ته

۱۹۸۵ ۹/۱۹۵ ۶

تا چه په دا نورو ستر ګو وکاته وماته
زړه د زما نور کړ له دې نوره مخلوقاته
ما خو چه ته وليدې هغه ساعت مې ووې
نوره به مې مينه د زړه نه شي له تا ماته
شيخ و زاهدان چه نصيحت وماته واڼي
نه دي خبر شوي ستا د مخ له محسناته
څه وشو که زه انګشت نما ئې شوم ستا په مينه
لا تر ما نه خوښ ئې و قاضي او و ملاته
مرمه زه په دا چه ما چارباسي هغه خلق
بيا و په ديدن ترما ورومې زغلي وخواته
زه رحمان چه ووينم يار وايم خدايه خير کړې
ګوره شاپيري ده د بني آدم له ذاته

۱۹۹۲ ۱۰/۱۹۶ ۷

تا خو زده زما د زړه له احتياجه
تر و ما څه پوښتې چه څه غواړې محتاجه
د طالب مطلوب روش به ما در وښو
که ته نه وې خبردار له دې رواجه
يار که يار تر حال په خوله نه واڼي څه شو
و حکيم ته پټ ځرګند وي له مزاجه
که زما له حاله ما پوښتې حال دا دې
چه بې تا مې ورځ تيره تر شب داجه
اشنائي به ما په کوم قوت کوله
که خبر وې ستا د هجر له تاراجه
که له سلو به يو خواست زما قبليږي
خدائې د هيڅوک رنځور نه کا بې علاجه
په رحمان بلا پېښې که زهير يږي
ته مشغول اوسه له خپله تخت و تاجه

۲۰۰۱ ۱۱/۱۹۷ ۹

چه خبر شوم د ساقي د جام له راحه
لګه مړې ملاقي شوم له ارواحه
زه چه زلفې د يار ووينم په خوب کښې
په شپه مشک راباندې ووري تر صباحه

سبا زيرې د وصال په مهجور کاندي
د هيواد خبر مونده شي له سياحه
که روا کا خون خوردن د عاشقانو
څوک وتې شي د خوبانو له صلاحه
هر ساقي چه جام د عشق لري په لاس کښې
دا پياله ئې په مستانو ده مباحه
مخ بې مينې که څوک ستائي ستايه نه شي
د ممدوح له قدره چا زده بې مداحه
د جمله مشکلات قلف به ئې شي لرې
که د فتح کنجي ورکاندې فتاحه
مرتبه د عاشقۍ واړه په عشق ده
نه له زهده له تسبيحه له صلاحه
د دنيا ناوې په عقد کښې دين غواړي
اې رحمانه ځان ئې ژغوره له نکاحه

۲۰۰۷ ۱۲/۱۹۸ ۶

څه شو که خاموش يم ستا د عشق له لاسه ورده
ستا زما له مينې خلقه واړه خبر ده
هيڅوک د په خوله د عاشقيه لاف نه کا
کله هم پټيږي و چې شونډې ګونه زرده
اصل د دنيا واړه نامرد دي رنګ ئې ورک شه
خدائې د ملاقات د هيچا نه کا له نامرده

کله به دردانو لره زړه د چا وردروي ده
زه به صدقه کړم سل بې درد تر اهل درده
بې د ستا د عشق د شهيدانو له خاکدانه
کله زرغونيږي سره لاله له هره ګرده
يو خوشحال يو کم سل ځنګ نور په طبيعت کښې
ځار شه د رحمان سره بني له يوه فرده

۲۰۱۵ ۱۳/۱۹۹ ۸

ګوره بيا به څوک ادا کا په زړه غوښتونه
چه دا هسې مستنه دروي مخ بربنډه
نه چه ګل د اشنائي له باغه غواړې
خبر زده کړه د هجران له خار وخنډه
طالبان که مرور دي هم ګلا دي
بې مطلوبه د چا نه رسي دا هنډه
ما رستم د دهر وليده په ستر ګو
د خپل يار له جوره ژاړي لګه کونډه
د عاشق د لاغري سبب دا دې
چه فرقه د معشوقو شوه په زړه ټنډه
زه به حورې د جنت بې ياره څه کړم
خدائې د سروه د چا نه کاندې ارهنډه
سخت ساعت د بېلتانه مې به هيرنه شي
که را وکه شي د تور لحد ګورهنډه

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه رحمان د هغه حُسن دعاګوی یم
چه جرګه د عاشقانو وی پر پښو لا

۹ ۱۴/۱۷۰ ۲۰۲۴

ستا په عشق کښې د روغتیا یم سر تر سره
چه له غمه د ژوند ے ګرځم دلبره
زه به ستا له لاسه کله شو لا مړ ووم
ولے دم د خدائے په لاس دے ناز پروره
جدائی به مے یو دم قبوله نه کړه
که چا مرګ لو بیلتون ښے وے په غوره
شام سحر زما د ستا زلفے رخسار دی
صبح مے مه ښنته له شامه له سحره
چه خبر د په وصال او په هجران شوم
خبر نه یم له فردوسه له سقره
بے د ستا له مخه ورځ رایاندے شپه ده
روښنائی د ورځے چه نه وی بے ثمره
هسے بے سر وسامان د هیڅوک نه شی
لکه زه چه بے سامانه یم بے سره
یو هنر مے منظور ستا په نظر نه دے
که زه وکړم ستا په عشق کښے سل هنره
هیڅ اثر د رحمان اوښے په یار نه کا
خدائے د اوښے د چا نه کا بے اثره

۹ ۱۵/۱۷۱ ۲۰۳۰

ما چه جور و جفا بیاموندہ له یاره
د وفا طمع به څه کړم له اغیاره
له دښمنو به د ښادی امید څوک څه کا
چه د دوست د لاسه غم شی وروخاره
دل آزار که جفا کا مانه تر نه شی
حیف خو داد ے چه دلسوز شی دل آزاره
دا کله هم ډیره ډیره له هغو شی
هر چه طمع تر د بنو کیږی بسیاره
طالبان خو تر مطلوبه پورے پړه دی
خدائے د تا بے وفا نه کا وفاداره
که له ډیرے حیا نه ګورے وچاته
څه خو منت کړه د رحمان د زړه د یاره

۲ ۱٦/۱۷۲ ۲۰۴۲

ستا په عشق کښې هسے خلاص یم له شعوره
چه یوه خبره نه لرم منظوره
طبیبان وائی چه صبر و دارو دی
خدائے فرقه زمونږ پیدا کړه ناصبوره
تورے هر چرے ترلے په دښمن شی
یاره ستا سترګے دوستان وژنی په توره

معشوقے د زمانے شوے سره تولے
د زړه خونه مے نے ولوټله چوره
زه تنها په ضرور نه یم ستا له غمه
پیدا شوے عاشقی ده له ضروره
هرے شپے لره ورځ شته دے په جهان کښے
زما عمر جدائیه کړ بے نوره
مهرویان وفا له هیچا سره نه کا
دا خبره په عالم کښے ده مشهوره
چه خبر شی واړه ګوتے په غابش نسی
په هجران کښے خبر مه شے له مهجوره
د رقیب له بده سترګو د ځان ژغوری
هر عاشق چه بهره مند وی له حضوره
هو مره توان وتوفیق نه ګنم په بخت کښے
چه تائب کا ما له فسقه له فجوره
په نظر د مدعیانو تور کودے دے
که نے ګنیوم د کټ د پاسه حوره
د رحمان د سترګو نم به هاله وچ شی
که وچ شوے د چا نم وی له ناسوره

۲ ۱۷/۱۷۳ ۲۰۵۶

نه رسیږی ستا و حُسن و ته حوره
څه به رسی و میرمنے ته مزدوره

ستا و قد او و قامت ته نه رسیږی
که نښتر که سپاری وی که کجوره
تر قامت پورے د سروه ده سرکوزے
تر صورت پورے د شمع ده بے نوره
هر سړے چه د و حُسن ته نظر کا
بنا پیری نے په نظر وی نا منظوره
تا چه مے د خپلو شونډو وریږ خوله کړه
طائفه د د صوفیانو کړه مخموره
اوس ته وایه چه په څه رنګ د ستا یم
زه خو ستا په مینه لاړ یم له شعوره
دا جذبه د عاشقی نه ده نور څه ده
ګنه کله څوک وتے شی له دستوره
اوس به زه د شب خیزیه څه منت کړم
چه څهره د کړه په خوب کښے راحضوره
که سل څله زوبه غوره وی تر لونړو
صدقه شه نا قابل زویه تر لوره
چه په ننګ او په ناموس تر لونړو کم وی
خدائے د مور کاندے په هسے زویو بوره
ننګیالی تربرونه ښه دی او که نه وی
ننګیالی ترله هم ښه ده تر تربوره
خوبروی بے دلبریه پکار نه ده
لکه ونه بے میوے په پانړو کوره

که دَغلوځے لباس وکا غزا وشوره
شهد نه دی چا موندلی له زنبوره
په رحمان دَ بناسته وُ قدر ډیره ے
دَ طبیب له قدره چا زده بے رنځوره

۲۰۶۳ ۱۸/۱۷۴ ۷

ی

زه دِ پرے یستم له خپله زوره شوره
په څو کران ئے ته دَ عشق ناتاره زوره
که دَ ځان ویے مے تل دَ ځان خوراک وی
خدائے مے مه کړه دَ زړه مینه له تانوره
چه دَ ستاله اشنائی له عهده ووځم
رب مے مه کړه په دا شانے دعوی سپوره
چه په تله دَ سر ومال ورځے نه ځے
عجب شان لرے دَ عشق عظیمه توره
په زورل دِ ډیره نفع راته رسی
څو دِ زړه ځو دِ رضا هومره مے زوره
ربه روی دَ ستا دَ دوست مے دے دروړه
دَ بیلتانه دَ سخت ساعته مے وژغوره
که گذر په قبرستان زما دَ یار شی
سر به هسک کړم زه رحمان ورته له گوره

۲۰۷۱ ۱۹/۱۷۵ ۸

زه عار نه لرم په عشق کښے له پیغوره
بے پروا یم دَ ستی په څیر له اوره
ږدی په خوله دَ سمندر مهر دَ مومو
څوک چه مامنع کوی دَ عشق له شوره
بے هجرانه زما نوره خواری نشته
وے نشته تر دا بله خواری نوره
لکه ته چه خدائے هر گوره بناسته کړے
زه ئے هم هسے بے صبره کړم هرگوره
چه په توراو سپین مے اړوی دا څوک دے
که ته نه ئے په مخ سپینه په زړه توره
دَ رقیب له بده خویه به څه وایم
لا چه یار ورسره مل شی هاله گوره
چه ئے پوره دَ مرگ ترپوره لا بد تر دے
هے توبه دَ بیلتانه له بده پوره
عاشقی سرے مجنون کاندی رحمانه
گنه څوک په هوښیاری ووځی له کوره

۲۰۸۲ ۲۰/۱۷۶ ۱۱

چه په وقت دَ ځنکدن وکاږے بډیره
ترو نن وے هسے ناست ئے بے تدبیره

هر سړے چه کاندہ دَ غم په مخ کښے وینی
له هغه غمه لا نن گرځی دلگیره
چه سبا ارمانوے پند دَ پیرانو
وے نن دَ پیر طلب نه کړے بے پیره
دَ یار یاد به دِ ځائے څه رنگ په زړه شی
چه دِ غیر لرے نه شی له ضمیره
چه دَ څوک په طلب گرځے خدائے دِ هیر دے
فقیران دا هسے چرے وی فقیره
دغه غم دِ خدائے بدل کړه په بنادیه
زهیر مه شے په اشنا پسے زهیره
که هر څو بناسته ډیر دی په جهان کښے
وهرچا ته خپل اشنا دے بے نظیره
هر سړے دَ هغه مخ په ننداره گرځی
چه ئے خونه دَ خاطر وی پر منیره
تمام عمر ئے په اور او په اوبه وی
عاشقان دَ لعلو لبو له تاثیره
که په مرگ که په ژوندون وی خدائے دِ نه کا
دَ رحمان خلاصے دَ زلفو له زنځیره
زه رحمان دَ ازادی په تلاش گرځم
بارے نه دَ تورو زلفو له زنځیره

۲۰۹۰ ۲۱/۱۷۷ ۸

خو به وران شے دَ دنیا بازاره تاره
هر نفس دَ بیلتانه په تاخت لتاره
لا غنچے په باغ کښے ستر گے سپړه نه وے
چه خزان ئے دَ زړه خونه کړه ویجاړه
هسے باد پر دَ فنا له لوریه والوت
دَ لاله قوله ئے پرے یسته له ناره
بوه هسے بے سوزی مے شوه په بخره
چه سردی ئے لا بتره ده ترساره
څه بزرگی به ئے دَ باز دَ همائے نه شی
سر زبانی ذکر که سل رنگ کا خراره
که زر سل کاله ئے تیر شی په اوبو کښے
په نرمی به نرمه نه شی وچه تاره
تر دا هسے عمره نه عمر بهتر دے
هرچه حال دَ ځنکدن وی عمر واره
تر خلاصی څخه بندی بنه ئے رحمانه
که دَ یار دَ زلفو خپل دِ شی په غاره

۲۱۰۱ ۲۲/۱۷۸ ۱۱

گیده وتره په پری سره کلکه
دَ رونتیه طمع مه کړه له فلکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر سائل چه سوال د نان کا له اسمانه
ګویا غواړي په کچکول کښې اوږمکه
له اسمانه چه څوک طمع د وفا کا
دغه طمع ئې طاعون ګڼه بې شکه
له یارانه سره هسې پرلي وورې
چه هر زخم ئې بتر وي تر ټوپکه
که په چا ئې شفقت مرحمت وشي
ظلم جور ئې بتر وي تر اوزبکه
موړ به نه شي هیڅ سړے بې قناعته
که ئې خونه وي په سیم و په زر ډکه
بیا به نه مومي کمال بې کسینه
که خیمه ئې وي د عرش د پاسه لګه
که جهان په نور عالم باندې فراخ دے
په تنګ چشم باندې تنګ شه تر څپکه
د دې دهر په یارانو کښې اب نشته
که ئې غواړې تر سما و تر سمکه
ترڅه اوښه د عاشق اب و نمک دی
خدائے دې نه کا څوک بې اب بې نمکه
دا درازے اندیښنې مه کړه رحمانه
د دنیا چارې په تله دي تر ډمکه

۲۱۰۹ $\frac{۲۳}{۱۷۹}$ ۸

چه ئې خونه د سیلاب په مخ شوه لکه
د حباب تماشه ګوره تر دمکه
هیڅ پکار نه ده ویسا د پانړ په سیورې
که تر لاندې وي د اوسپنو ګوډیکه
دا د لاندې به هم واړه چیت پیټ شي
مګر سر وي چا وکښلے تر فلکه
چه په اصل خدائے نسکور دے پیدا کړے
څوک به څه خوري د سپهر له شاتکه
چه دښمن ئې دوست نمائے وي اړولے
د هغو احتیاط بویه له کومکه
راشه واچوه د نفس وخولے ته خاورې
څو د نه ده خوله د ګور په خاورو ډکه
هر چه ډکه ئې د ګور په خاورو خوله شي
په هغو باندې حرام ده نوره څکه
که نور څوک ومبارکي کا و بله نورے
و رحمان ته د خپل یار وي ومبارکه

۲۱۲۴ $\frac{۲۴}{۱۸۰}$ ۱۵،

ته ناحق په ما کینه کړې کینه ناکه
په کینه به ائینه نه کړې څپیاکه

څوک بې وجې چاته تورې توبرې اخلي
خپل عمل دے چه دنیا ئې کړه هلاکه
چه خنداکړئ د بلبل په اوسرد کړه
خدائے د ګل ګریوان پاره کو سینه چاکه
ځکه سینې شوے اول د حباب سترګې
چه له نقصه په دریاب چوی تناکه
که تن زمکه کړې زړه تخم باران اوښکې
لکه نخل سر به وکاږې له خاکه
بالادست به شې هاله په نورو ونو
که تعلیم د زبردستي واخلې د تاکه
بیا به نه مومې د ترکو واک او حکم
څو ونه ووځې د جهان له ځنګله واکه
د هغه جهان ژوندون به هغه مومي
چه لاس وکاږي د دې جهان له ژواکه
ته چه ژغورې سر و مال په عاشقي کښې
عاشقي دا هسې چرې دو سکاواکه
چه دا هسې بزرګ میلمه و کورته بیائې
اول غولې پاکیزه کړه له خاشاکه
په دوی کښې به ورنه شې تر توحیده
څو ضمیر د خالي نه شي له اشراکه
دا همه واړه حجاب دے چه لیده شي
نور د حسن بالا تر دے له افلاکه

په ظاهر لباس غلط د د نیامه شه د
میان ئې ګوره چه چغزي ده که مناکه
اولیاء په جهان ځکه ښکاره نه دي
چه پاک ژوي خپسرنغاړي له ناپاکه
هیڅ وفا ئې له هیچا سره ونه کړه
ترو رحمان به څه مانه کا له افلاکه

۲۱۳۶ $\frac{۲۵}{۱۸۱}$ ۷

که په هجر کښې څوک ماپښتي له حاله
حال څو دا دے چه ناتوان یم بې مجاله
زه چه نه شوم تیرید ے له یوه خسه
میني تیر کړم هم ترسره هم تر ماله
د حجت لرم نه عذر بې چاره یم
چه ئې زړه هغه راکاندي نونهاله
چه مې لاس د مهرویانو پیچاوی کړه
لاس مې ووا ته له آل له عیاله
زه د یار په دیدن ځکه شتاق کرم
چه د عمر بقا نه ویم تر کاله
چه ترحسنه ترجماله ئې ځاړنه شوم
شرمنده یم د خوبانو ترجماله
ته و ماته نصیحت مه کړه ناصحه
عشق بې نیاز دے له ثوابه له وباله

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې ډ خپل اشنا ډحسن له تعریفه
هیڅ مې مه پښته له نوره قیل وقاله
ما د عشق په درس کښې نورځه لوستي شدي
بې له زلفو بې له خطه بې له خاله
په دنیا په اخرت مې د خدائے نه کا
بې نصیب د مهرویانو له وصاله
زه رحمان به د یار وصف تمام نه کړم
که مې هر ویښته زبان شي په زرکاله
که یار سر په دیدن غواړي مه چاروونه
دغه حکم رحمان کړے دے دلاله

۲۱۴۴ ۳۶/۱۸۲ ۸

څو ترمیانه وړانه نه کړے د تن پوله
وبه نه رسې ترخدایه تر رسوله
خدائے وتا ته دین دنیا په غوره کښېښوه
تا دنیا کړه په دا دواړو کښې قبوله
ترحرص په هورته بله بلا نشته
دا بلا د ستا په خونه شوه نزوله
یوساعت دخدائے په ذکرمشغول نه شوے
تمام عمر د خپل ځان په غم مشغوله
چه باقي زندګاني په فاني پلورې
ځان په کوم دانش دانا بولې مجهوله

له خالقه روګردان شوے و مخلوق ته
بیا و ځان ته عاقل وائې نامعقوله
نصیحت لکه هلک درباند ے ترخه شه
د دنیا په شیریني پے ملوله
چه رحمان غونده خورسند نه شې په تول کښې
خلاص به نه شې په هیڅ رنګ د زړه له توله

۲۱۵۳ ۲۷/۱۸۳ ۹

څو به صبر په جفا د یار کومه
څو به موم د نمر و مخ ته کرخومه
عاشقي او صبوري سره دروغ دي
زه به دا لاف په دروغ څرنګ وهمه
ته وما ته نصیحت مه کړه ناصحه
زه دا خپل تخم خپل ځان لره کرمه
ما خو زده چه مینه اور ده خدائے مې کرم
دا نشته خبر و اور ته اچومه
سررشته مې خدائے هم د یار په لاس کړه
په هر لور مې چه را کاږي پسې ځمه
د اشنا د مینې لاس زما ګریوان دے
زه په دا مامله کښې عذر نه لرمه
عاشقانو باندے حق د معشوقو دے
حق به ولې په باطلو بدلومه

ما چه مینه د یار فرضه په خپل ځان کړه
ترو له فرضو غاړه څرنګه غړومه
دا هم ژوند دے چه یار نه وینم په سترګو
زه رحمان په جهان سترګې غړومه

۲۱۶۱ ۳۸/۱۸۴ ۸

خبر نه یم چه نے راواستوم له کومه
بیا مې کومه خواته استوي چه درومه
لکه روند چه لاس د بل په اوږه کیږدي
هیڅ ذره لوري نه وي ورمعلومه
خدائے راپیښه نري لارکړه نالیدلے
لکه وړانه ماشوره هسې سرکومه
خراب زړه مې تورو زلفو ته هوس کړ
ولې کښیوت د مرغه په ځیر په لومه
هسې کوږ ے عاشقي راباندے وکړے
چه سنګین خاطرے نرم شه ترمومه
چه نے هیڅ له خدایه ترس و ویره نشي
الغیاث دے د دلبرو تر رسومه
کله راکاندي شراب د لعلو لبو
کله جام د زهرو راکاندي چه شومه
ته چه ځان طالب شمیرے د مطلوبانو
اے رحمانه تروک سیال نے بیائے مومه

۲۱۶۹ ۳۹/۱۸۵ ۸

که ستا خپله سیاه روئي نه وي دښمنه
ائینه زما د زړه نه ده څېمنه
ته چه ماته په نظر دعیب کورے
دغه واړه عیب ستا دے عیب ژنه
خپل صورت په ائینه کښې هرڅوک ویني
که څهره د چا صفا وي که ریمنه
چوکاړے د حلال خور په نامړولي
له بنوخلقو بدګوئي نه ده ممکنه
ته چه بد له بله وائې زه وینم
چرے خپله بدي نه کړے معینه
ترهغه به ورو مې عیب ستا څرګند شي
وهرچا وته چه کړے د چاغندنه
هر رنګ تخم چه کرے هغه به اخلے
خپله خپله میوه نسي هره ونه
که له خپله عیبه ځان ژغورے رحمانه
د هیچا له عیبه مه کوه پښتنه

۲۱۸۰ ۳۰/۱۸۶ ۱۱

ډیر عمر مې تیر کړ بیهوده په زمانه
نور د زما سر وی او د ترکو استانه

هیڅ مې حاصل نه شو په شیخۍ او په تقوی کښې
پس له دې مې وار دې هر چې شي په میخانه
شیخ او شیخي ورد و وظیفه او ذکر فکر
زه او ساقي جام و باده چنګ و ترانه
زه و زاهدانو ته حیران یم دوی و ما ته
دیوانه به زه میخندد زه به دیوانه
ګنج د دُرو خارشه د عاشق تر شاځکي لوښیو
نه خروار د عقل نه د عشق یوه دانه
تیغ د یار له لاسه په مرۍ د عاشقانو
هسې لذت کا لکه د میو پیمانه
خدائے لره به ورشم په سودا د یار له ځنه
بل مقصد مې نشته په کعبه په بت خانه
زه له ډېرې مینې په تش بوی د یار شیدا شوم
تل د لوندو ختو لره اوبه وي بهانه
زهد کا زاهد که د یوه جنت د پاره
سر بښندلے نه شي په او ربل د جانانه
ګوره د منصور هسې په دار نه شي رحمانه
مه کړه دا د عشق خبرې ډېرې مستانه
بله نښانه د عاشقۍ نشته رحمانه
بې نام و نښان شه که دې غواړې نښانه

٨ ٣١/١٨٧ ٢١٨٨

ی

شمع د دلبر سترګې عاشق پر پروانه
ځان پرځپل جلیا کا شي یې خونه ویرانه
مطر په معنیٰ کښې د دلبر د مینې بحر
شه صدف د سترګو واړه پُر په دردانه
غم مې د زړه وینې تر چشمانو وابیرون کړې
اوښې نه وي وینې ولې شوې دا بانه
زړه په دے له سترګو سیند د اوښیو بهوه
وي مې د وصل موج و ځي په اب خانه
شوه چشمه د سترګو ستا د غم په وینو صاف
څکه مې هیش اوښې بهیږي روانه
خیر د دیدن و خوار عاشق ته ارزاني کړه
ته دلبر غني یې د ځپل ځ په خزانه
اوښیو د فراق درباندے زور وکړ رحمانه
هیڅ پرواه یې نه شي بے پرواه مستانه
عقل د رحمان یې په جفا سره مسلوب کړ
مه کړه مه کړه مه کړه هسې بده یارانه

٨ ٣٢/١٨٨ ٢١٩٦

دریغه ولیدے یو ځل هغه محبوبه
چه دراز لري مژګان دراز قدونه

دراز قد دراز مژګان درازے زلفې
وړې شونډې وړه خوله واړه غاښونه
د اسمان شمس و قمر به تر قربان کړم
هم د زمکے په سر واړه سَره ګلونه
چه یې وینم په مخ مې اوښې دروي
د پسرلي له مخه وورې بارانونه
که یو ځله یې مخ وینم په سترګو
ما په زړه کښې قبول کړي دي نذرونه
د هجران په شپه سور کټ راته سو او رشي
یو زمان مې باندے نه لګي ارخونه
تورے زلفې دې په سپینو ننګو ځانګی
ښاماران دي د چند یو په ښاځونه
که خدائے غم د جدائیه پراسان کړ
و رحمان و ته اسان دي نور غمونه

٧ ٣٣/١٨٩ ٢٢٠٨

که له ځنه یوه خوا کا حجابونه
خدائے به ورکا و خوبانو ثوابونه
کله وي چه یو په رنګ د هغه یار شي
که هزار شي په اسمان کښې افتابونه
په ګرداب د زنخدان یې هسې غرق یم
هیڅوک مه شه غرق په هسې ګردابونه

لکه زه چه یې له غمه په عذاب یم
خدائے دې نه بړ دي په چا هسې عذابونه
ګفتګوئے مې هیڅ اثر ورباندے نه کا
که له غمه یې تصنیف کړم کتابونه
په یوه خواب مې ردکا هزار سوا له
هسې کاندي د سوالونو ځوابونه
هیڅ پایاب د فن فریب یې موندلے نه شي
څوک به ځه غواړي د بحر پایابونه
که لږ سترګې و بله کېږدم راته وائي
په یاري کښې عالم نه کاندي ځوبونه
مال و ملک یې هسه واړه اوبه یوسي
له هغو سترګو چه دروي سیلابونه
د ابروبو و محراب ته یې حیران یم
څه نسبت لري بتان او محرابونه
ما هاله له پارسائیه وو لاس وللي
چه په لاس کړه مطربانو ربابونه
ارغواني جامې یې واغوستې رحمانه
بیا یې جوړ کړه ستا د قتل اسبابونه

٨ ٣٤/١٩٠ ٢٢١٦

ژوندي کاندي د دنیا کاروبارونه
په مړو پریوانه د خاورو انبارونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

څوک سرتور پښے پیله خاورولړه دروی
چا کابره دی په سر یښی دستارونه
بښه توبښه د سکه ورونو سره نه شی
بلکه یو ځبله اخلی ازاسونه
د یوے دانے له ښاخه پیدا کیږی
په چمن کښے هم ګلونه هم خارونه
هومره خلق هره ورځ له دنیا دروی
چه ئے نه په چا حساب شی نه شمارونه
یو یو وارد ے په هر چا باندے تیرشوے
هیشه په هیچا نه وی دا وارونه
ډیر توده کی بازارګی ے ترسرتیردی
څوک دِ نه کا په ما قینچ و بازارونه
جدائی د اشنایانو هردم کاندی
په رحمان باندے د تورو ګوزارونه

۲۲۲۳ ۳۵/۱۹۱ ۷

راکوی د بے درد یه پیغورونه
بلوی مے په تندی باندے اورونه
نورځه نشته واړه غوښے دی د زړونو
چه ورڅے شی د ترکو په قورونه
هرګاه ئے په وکښه د زړونو شیر دے
هیشه رابانده ے ازمائی زورونه

خدائے د تور د تورو سترګو چاته نه کا
عالمونه ئے ورکیږی په تورونه
یو د حسن اور ئے بل کړ په جهان کښے
په دا اور باندے ئے وسوه ډیر کورونه
زه د یار په مینه غل کړم رقیبانو
ګنه نور ئے کوم راپورے وو پورونه
د رحمان د عاشقیه هیے غږ شه
چه برپائے شو په هر ښهر کښے شورونه

۲۲۳۱ ۳۶/۱۹۲ ۸

په خاطر ے غلبه شوه ستا غمونه
لږ د خدائے د پاره کیږده قدمونه
څه خو قیاس زما د ډیرو اوښیو وکړه
چه مے چرے وو په تن کښے دا زیمونه
هرچه ستا په دم ژوندی دی نه رغیږی
که بے تا په ځان یوکی هزار دمونه
که هزار هزار دمونه په ځان یوکا
نور به نه کا په دمونو قلمونه
له قسمته خلاصیده د هیچا نشته
که داخل شی د مکے په حرمونه
سرے کله په کوشش ترځایه رسی
څو د خدائے له لاسه نه وی کرمونه

چه توانګر د قناعت په خزانه شی
نور به څه کاندی دینار او درمونه
قسم وخوری له خوبانو بیا ئے مات کا
څه باور دے د رحمان په قسمونه

۲۲۴۲ ۳۷/۱۹۳ ۱۱

زه به نوره نه کړم په بتانو باندے مینه
کشکے څوک مے کښلی توری وران کا له جبینه
زه به نوره نه کړم په خوبانو باندے مینه
مینه د خوبانو وچوی د صورت وینه
خدائے زما په برخه عاشقی کړه له ازله
خوښ یم په دا بخره که ترخه ده که شیرینه
زهردی که قند دی هم پخپله خوله خوږکندی
نه مومی څوک خوند د بل د خولے له انګبینه
راشه نجومی زما د پاره فال وګوره
تلے یار به کله له سفره راشینه
بښه توبښه مے نه شی په تش داد د کور او کلی
مرد بو یه چه واخلی د غم پیټے له خمکینه
ژمک هغه سوزی هرچه اور وریاندے بل وی
روغه خلقه شوه د رنځورو تماشبینه
نور عالم به څه کړم زه مرین د هغه کس یم
هرچه وما ته کا یو پیغام له نازنینه

څو به شوک په سترګو غروم له هیے غږه
څومے به تل وینے د زړه څاڅی له استینه
سرد رحمان دروی د هجران په تیره توره
ته ئے نګهبان شے یا الله العلمینه
اور د جدائیه په رحمان دے لګیدلے
وقت دے که مدد کړے یا میران محی الدینه

۲۲۵۲ ۳۸/۱۹۴ ۱۰

یادوے په خوله مکه او مدینه
نسکور پروت ئے د عورتے په سینه
زورښه سر لکه غنچه مراقبه کړے
پټ دِ نقش د زړه رخت دے رنګینه
د اطلسو قبا غواړے نه ئے موے
له ناکامه دِ خرقه کړه پشمینه
عبادت دِ څو تیرے تر معصیت کړ
ځه خو وښه وځان ته اشینه
کینه یده ده بے شکه جنګ حرام دے
نه له نفس او له شیطان سره کینه
د مردانو کار له نفس سره جنګ دے
نه زنان غوندے له نقش و نګینه
ترناپاکو ناربینه و ده بهتره
پاک دامنه پرهیزګاره ارتینه

ذ دینداری ارتینې تر یوې کوښې
صدقه شه سل بې دینه ناریښه
نیکوکار سړی بهتر وی که خوردسال وی
تر سپین ږیریه بدکرداره دیریښه
بدکردار که صدساله وی و رحمان ته
ښکاریږی لکه طفل شبینه

۲۳۵۹ ۳۹/۱۹۵ ۷

ځ

ای ذ نوس او ذ حرص په هوالیوه
په ظاهر صورت فرښته په معنیٰ دیوه
شدادی خصلت دِ ونیوه ذ ظلم
خبر نه شوی ذ مسکین ذ زړه له غریوه
تا چه ځان ذ مرغونو په دود تریخ کړ
په دې خوی به برابر نه شې له سیوه
فر وجود به دِ په څه رنګه خصلیږی
چه دِ لیک ذ یار له دره دوه ودریځ وه
په ظاهر صورت تندرست په روح رنځوره
دریغه وسوی تر روغ پوست لاندې مځ نیوه
ذ نیستی له مکافاته هسې خلاص شه
چه هستی ئې ذ فنا په مځ ایری وه
نیمه شپه وُوده ئې پاڅوه له خوبه
و رحمان وته پخپله په نارې وه

۲۲۶۷ ۴۰/۱۹۲ ۸

چه په نور څه پوری زړه تړی بې خدایه
څه وزده چه دا په ځانې کړې که بې ځایه
دا خو نشته چه به تل تر تله پاتې
که بیا پاتې خو ترسلو کالو پایه
که دِ سل کاله شی عمر خو به تیرشی
دغه پسه به بیا څه کړې راته وایه
سم ذ لاسه چارې نه شی مردهغه دې
چه بیدار وی وغلیم وته له ورایه
ته په اصل کښې سړی ئې ځاروی نه ئې
ذ چارپایو چارې مه کوه دوپایه
مرتبه به دِ ذ څچ او ذ میږی شی
زړه په غوښو په غوړ مه تړه همایه
موړ به نه شې په حرص بې قناعته
ای په تخت ذ اورنګ زیب ناسته ګدایه
وراندې سرائې لره توښه تړه رحمانه
خو سفر دِ کړې نه دې له دې سرایه

۲۲۷۷ ۴۱/۱۹۷ ۱۰

که ذ عقل څه اثر لرې و سرته
لاس په سرمه شه ذ هرکیدی وورته

په نظر ذ هغو خاورې سره زرکیږی
هرچه نه لری نظر و سیم وزرته
بې منته جام ذ زهر وښخلې ښه دې
نه هغه چه منت بار وی وکوثرته
ذ یوسف له حاله زده کړه دغه پسه
وایه حال ذ زمانې و برادر ته
دې فلک وچاته هیڅ بخښلی نه دی
چه ئې نه دی راپرودلی ځنې بیرته
ذ خروار دعوی ئې وکړه ممکنه
که ئې پور وی ذ یوې جودانې ورته
که له خدایه و خلقو وته مځ شی
له فردوسه به دِ مځ شی و سقرته
همیشه به دریې در ګوځې رټلې
ذ اسوګې ځانې به نه موې هیڅرته
ای رحمانه کړونې وګوره چه څوک دې
له درګاهه ئې سرمه اخله بل درته
ذ دې سست بدن منت په رحمان باندې
چه له خپله دره تلې نه شی بل درته

۲۲۸۵ ۴۲/۱۹۸ ۸

چه نظر کوم ذ خوبانو و رخسارته
حق حیران ذ خدائې په کړه شم و دې کارته

له دهشته ئې ریبار ویډدوې نه شم
خدائې زړه څه به ئې ومنلی وی ریبارته
خلوتیان لکه پرده پکښې ښخیږی
غو ئې نه خیژی ذ حسن و بازار ته
ته چه ما پښتې ذ یار له حقیقته
څوک ذ یار خبرې کاندی واغیارته
درد و غم ذ عاشقی څه هومره نه دې
چه ئې عقل ذ چارسی و مقدار ته
زه او یار چه سره تیل غوته شمار کړه
یار و ماته حیرانیږی زه و یار ته
ذ دنیا چارې همه واړه په وار شی
ما ذ یار غمونه نه پرېږدی و وار ته
رحمان هسې وزګار چرې دې له عشقه
چه غوږ ونسی ناصح خوندې وزګارته

۲۲۹۳ ۴۳/۱۹۹ ۷

مځ ته دِ که نمر وایم ذ نمر زلفې تارتار نشته
قد دِ که په سرو بولم ذ سروې بوی رفتار نشته
هر څوک چه ذ ګل ذ اتشین رخسار ته وائي
پوچ وائي ذ اور په مځ کښې وقره ګلزار نشته
زلفې دِ ناحقه څوک سنبل بولی دلبره
ولې چه ذ مشکو سره هیڅ ذ ګیاه کار نشته

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما چه غږ په غوږ و ستا د سپينو اوريدلے دے
هسے رنګ بلبله په چمن کښے خوش ګفتار نشته
ستا ديدن هغه کا چه ئے سر په تن نه وی
ولے چه د سر د خښتن هورے وته لار نشته
دا څو خدائے دے چه ئے ستا زنخدان
په ونه د سروے پورے هرګز د ميوے بار نشته
يار به د رقيب په لورې خدائے نه کړه رحمانه
ځکه چه د سپيو د فرښتو سره روزګار نشته

۲۳۰۳ ۱۱ ۴۴/۲۰۰

ستا په مخ کښے څه حساب د جمال نشته
ځکه ما څخه د صبر مجال نشته
نه د سر او د مال ويره په ما مه بوده
ويره ما څخه د سر او د مال نشته
زه په دا سبب له ويرے سره ريږدم
چه ستا ويره د ثواب د وبال نشته
که وعده د يوے چارے يو ساعت کړے
د هغې چارے اميد مے په کال نشته
محتاج که راته وګورے دلبره
په کا ته کښے د ثواب دے وبال نشته
د شهيد وحال نه ګوره حال ئے څه دے
بے تا هسے حال زما دے بل حال نشته

روښنائی مے د چشمانو ستا ديدن دے
په دا کور کښے بل چراغ او مشال نشته
په جوشبار زما د سترګو سروه نه يے
په دا نهر بانده غير نهال نشته
مخ د بے خطه بے خاله هسے زيب کا
چه ئے هيڅ حاجت په خط او په خال نشته
د افتاب په مخ کښے هره ورځ زوال دے
ستا د حسن په افتاب کښے زوال نشته
ستا په يادو رحمان هسے رنګ مشغول وی
چه په زړه کښے ئے هيڅ غم د وصال نشته

۲۳۰۴ ۱۱ ۴۵/۲۰۱

که څوک لاس له سوده وکاږی زيان نشته
په منګ بانده قلنګ او تاوان نشته
د وفا خريدار د بله خوا نه د روهي
دا متاع د زمانے په دوکان نشته
جدائی له اشنائيه پيدا کيږی
نا اشنا لره هيڅ غم د هجران نشته
مکر خان وخدائے ته پاسلی په امان شی
ګنه بله خوا د هيچا امان نشته
هغه يار به زه وکومه خوا ته غواړم
چه ئے هيچرے منزل و مکان نشته

دلبران که هر څو ډير دی په جهان کښے
زما يار غوندے دلبر په جهان نشته
چه هم قد لری هم زلفے هم سرے شونډے
دغه هسے رنګ افتاب په اسمان نشته
عشق عاشق لره يو هسے ګلستان دے
چه و باغ و ته ئے لار د خزان نشته
عاشقان په عشق کښے واړه سلطانان دی
په دا ښهر کښے نيستګار او ناتوان نشته
که مجنون غوندے په عشق کښے څوک صادق شی
د ليلی په دروازه کښے دربان نشته
دانايان به د رحمان په قال پوهيږی
دلته کار د هيڅ نااهل و نادان نشته

۲۳۲۳ ۹ ۴۶/۲۰۲

ق

په دنيا کښے مخ د يار دے نورڅه نشته
هرڅه دے د يار ديدار دے نورڅه نشته
چه و هجر و وصال ته ئے نظر کړم
يو دوزخ دے بل ګلزار دے نورڅه نشته
کارخانه چه د دے دهر ليده کيږی
هګی د عشق سرکار دے نورڅه نشته
هر مژګان ئے په ما هسے چارے کاندی
وايم عين ذوالفقار دے نورڅه نشته

بويه مرد چه ئے له مخه زلفے واخلی
دغه ګنج دے دغه مار دے نورڅه نشته
د محسن د محسنات صفت به څو کړم
کوتاه وايم چه بے شمار دے نورڅه نشته
هر طبيب ته چه ځان وښيم دا وائی
چه له عشقه د ازار دے نورڅه نشته
وهر لوری ته چه د زړه په غوږ وخيږ شم
جوړ د محبت بازار دے نورڅه نشته
خوار رحمان که بے تا مينه په چا وکا
عين د قتل سزاوار دے نورڅه نشته

۲۳۲۴ ۱۰ ۴۷/۲۱۳

ق

زړه مے هسے رنګ بيمار دے ستا له درده
چه د مرګ په انتظار دے ستا له درده
زه يو څه چه لا و خلق وته نظر کړم
همه واړه ګرفتار دے ستا له درده
بلبلانو د ګل حسن بهانه کړه
په چمن کښے ئے چغار دے ستا له درده
دا سرود چه نرم نرم وشيل کاندی
فريادی څخه هر تار دے ستا له درده
دا مجلس (چه) د سرود په اواز مست شه
اوريدلے ئے ګفتار دے ستا له درده

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلبران که هرڅو ډیر دي په جهان کښې
زما یار غوندې دلبر په جهان نشته
چې هم قد لري هم زلفې هم سرې شونډې
دغه هسې رنګ افتاب په اسمان نشته
عشق عاشق لره یو هسې ګلستان دې
چې و باغ و ته ئې لار د خزان نشته
عاشقان په عشق کښې واړه سلطانان دي
په دا ښهر کښې نیستګار او ناتوان نشته
که مجنون غوندې په عشق کښې څوک صادق شي
د لیلئ په دروازه کښې دربان نشته
دانایان به د رحمان په قال پوهیږي
دلته کار د هیڅ نااهل و نادان نشته

۲۳۲۳ ۹ ۳۶/۲۰۲

ي

په دنیا کښې مخ د یار دې نور څه نشته
هر چې دې د یار دیدار دې نور څه نشته
چې و هجر و وصال ته ئې نظر کړم
یو دوزخ دې بل ګلزار دې نور څه نشته
کارخانه چې د دې دهر لیده کیږي
هڅکي د عشق سرکار دې نور څه نشته
هر مژګان ئې په ما هسې چارې کاندي
وایم عین ذوالفقار دې نور څه نشته

بویه مرد چې ئې له مخه زلفې واخلي
دغه ګنج دې دغه مار دې نور څه نشته
د محسن د محسنات صفت به څو کړم
کوتاه وایم چې بې شمار دې نور څه نشته
هر طبیب ته چې ځان ونیم دا وائي
چې له عشقه د ازار دې نور څه نشته
و هر لور ته چې د زړه په غور وګېر شم
جوړ د محبت بازار دې نور څه نشته
خوار رحمان که بې تامینه په چا وکا
عین د قتل سزاوار دې نور څه نشته

۲۳۲۳ ۱۰ ۳۷/۲۰۳

ي

زړه مې هسې رنګ بیمار دې ستا له درده
چې د مرګ په انتظار دې ستا له درده
زه یو څه چې لا و خلق و ته نظر کړم
هم واړه ګرفتار دې ستا له درده
بلبلانو د ګل حسن بهانه کړ
په چمن کښې ئې چغار دې ستا له درده
دا سرود چې نرم نرم وشیل کاندي
فریادي څنې هر تار دې ستا له درده
دا مجلس (چې) د سرود په اواز مست شه
اروید لې ئې ګفتار دې ستا له درده

و هر لور ته چې د زړه په غور وګېر شم
د ویشتلیو انګهار دې ستا له درده
نه چې زه کړم شپین نوګې هم د خونخوارئ
په ګوګل کښې مې انګار دې ستا له درده
نشت څوک چې د زړه حال ورته بیکاره کړم
هر یو یار له ما بیزار دې ستا له درده
چې هیڅ حال ئې د کښي ون نه معلومیږي
زړه مې هسې رنګ انګار دې ستا له درده
د رحمان نارې په څوک اروي دلبره
هغه څوک دې چې ورګار دې ستا له درده

۲۳۳۰ ۷ ۳۸/۲۰۴

که زما مینه په تا ده خطا نه ده
که بې تا ده نا روا ده روا نه ده
څوک چې بې د ستا له مخه بل مخ ګوري
ائینه ئې ناصفا ده صفا نه ده
هر عاشق چې په خپل یار پسې ژړا کا
دا ژړا واړه خندا ده ژړا نه ده
د دنیا په تماشا چې څوک نازیږي
خو هم ښې ئې تماشا ده سبا نه ده
که ته سل ځله له ما سره جفا کړې
ستا جفا واړه وفا ده جفا نه ده

هغه تیر شو چې مې مینه په غلاغلا کړه
اوس په درست جهان رسوا ده په غلا نه ده
معشوقه که د خپل سر په بها موي
و رحمان و ته ویړیا ده بها نه ده

۲۳۵۱ ۸ ۳۹/۲۰۵

له اغیار سره خندا څه په کار نه ده
له اغیار سره سودا څه په کار نه ده
سل یارۍ د یوه یار د پاره کیږي
اشنائي د هر اشنا څه په کار نه ده
بد له بد و سره بویه نیک له نیکو
د جفا په ځائې وفا څه په کار نه ده
هر بلبل به د ثنا کا که ته ګل شې
په خپل ځان خپله ثنا څه په کار نه ده
عشق د بوئي په څېر په پټه خود ځرګند شي
په دا چاړو کښې غوغا څه په کار نه ده
د عشق درد واړه عاشق لره راحت دې
د دې هسې درد دوا څه په کار نه ده
عاشقي حرص و هوا دي سره لرې
د بیمار په ځان هوا څه په کار نه ده
عاشقي نادره چار ده په جهان کښې
ولې بې خدایه سودا څه په کار نه ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

کـه د کرم هم څه نه کړې سوګند دے
وابستګي د دے دنیا څه په کار نه ده
د دنیا مینه یے کاره اوریده شوه
چه مے ولیده رښتیا څه په کار نه ده
که رحمان په جهان ډیر پایم دلبره
زندګي زما بے تا څه په کار نه ده

۲۳۶۴ ۵۰/۲۰۶ ۹

چه مے مینه خدائے په تا باندے پیدا کړه
ترکه ما په هغه ورځ خپله رضا کړه
اوس د ستا رضا جفا کړے که وفا کړے
ما د ستا جفا قبوله په وفا کړه
ګل په لعل و په ګوهر کله څوک پیري
بے له ما چه تا خندا کړه ما ژړا کړه
بے له ما چه د ستا غم په هوس پیرم
کوم وګړے په هوس د غم سودا کړه
دوه یاران په دا رنګ نه وي چالیدلي
چه یوه ورته ښکنځل کړه بل دعا کړه
ما و درست جهان ته شا وتا ته مخ کړ
تا و درست جهان ته مخ وما ته شا کړه
ناآشنا د بیلتانه له غمه څه زده
خدائے دغه خواري په برخه د آشنا کړه

عاشقان د یار تر سیږو هم خاریږي
کنه ما د رقیبانو څه پروا کړه
هم په دا نے ترهمایه نام بلند شه
چه قبوله عندلیب د ګل جفا کړه
ډیر هندکي په جهان ګرځي دچا یاد دي
عشق عالي پایه د هیر او د رانجها کړه
زه رحمان چه ستا د حسن ثناخوان شوم
ستا له رویه درست جهان زما ثنا کړه

۲۳۷۷ ۵۱/۲۰۷ ۱۵

یار تر وچار باسه هاله زراعت کړه
تقوي دار شه هله طمع د جنت کړه
عاقلان په وراندے څي په وروستو ګوري
په دنیا کښے سرانجام د آخرت کړه
مم له لاسه کار هر ګوره ډیر مشکل دے
څو لا نه یے غریب زیرمه د غربت کړه
چه نور خلق ملامت در باندے وائي
لا بخوا تر خلقو څپسر ملامت کړه
چه عقبیٰ د دے دنیا په اجر موے
څو هم دا عمارت هلته عمارت کړه
څه به ګورے د قیامت و ورځو شپو ته
څو هم دا جهان په ځان باندے قیامت کړه

چه د نیک و بد په تله کښے تلل شي
څود څپله تله واخله عدالت کړه
که لښکرے د حرص در باندے زور شي
سر دننه په قلعه د قناعت کړه
دا به نه شي چه ستا څپ وي د حق مخ وي
که حق غواړے نه هم مخ په حقیقت کړه
هغه زړه چه عرش الله دے ګوره کوم دے
څو د توان شي د جمله زړونو خدمت کړه
وړاندني هم واړه ستا په څیر سړي وو
ته هم پاڅه د هغو په څیر همت کړه
د دنیا چارے څو کل واړه فاني دي
یاره پورته شه یو بل رنګ حکمت کړه
په طبیب د عاشقانو دارو نه شي
درومه بله څوا دارو د څپل زحمت کړه
څو د حق موندلے نه دے بے غم مه شه
په دا مرسته جهان واړه لت په لت کړه
اے رحمانه اول ته نصیحت واخله
دغه پسه بیا و بل ته نصیحت کړه

۲۳۸۷ ۵۲/۲۰۸ ۱۰

ساقي پورته شه د میو جام تیار کړه
عمر هیڅ ماتلی نه لري تلوار کړه

زما ستا په مخ ګرځي هر دم تیغ دے
هر نفس د څپل نفس له تیغه وار کړه
ترخودي په صورته بله بلا نشته
خادمي د بے خودانو په دربار کړه
دا پیڅه ورځے ژوندون چه غنیمت دے
شکرانه په دا نعمت د کردګار کړه
که غم خوار غواړے په غم او په اندوه کښے
ښیښه ډکه د شرابو اختیار کړه
څو د دوه سترګے غریبي په جهان کښے
ننداره په هر ساعت د څپل نګار کړه
هغه څوک دے چه تهمت پر وایه نه شي
غوږ په هیڅ باندے مه باسه څپل کار کړه
مدعي چه په زړه ورشي هغه وائي
ګوش و هوش د محتاجانو په ګفتار کړه
بے وفا دي د دے دهر یاران واړه
چه د پس له مرګ یار شي هغه یار کړه
رحمان وائي د دنیا چارے فاني دي
البته په دا خبره اعتبار کړه

۲۳۹۴ ۵۳/۲۰۹ ۶

هسے یمه یاره ستا په غم تازه
لکه وي هره ګیاه په نم تازه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستر‌ګې وخوړم که مې کړم له غمه وچې
که مې کېږي په ژړا صنم تازه
زه به څه کړم د چا چاره به له یاره
هر سپې په خپله سا په دم تازه
راستوي یو نوی غم زېړې د وصل
رغوي د زړه پرهر مرهم تازه
که د زړه له غمه چوی دلګیرمه شه
کاتبان کا په چول قلم تازه
بنا شته یاران ځلوئه وی رحمانه
بیلتانه کړه کنتر مراوی کم تازه

۸ ۵۴/۲۱۰ ۲۴۱

ای زما د زړه آرامه راشه راشه
سرو قده ګل اندامه راشه راشه
چې دا نور خوبان د وارې مقتدیان دي
د همه وارو امامه راشه راشه
په تا نشته هیڅ حرمت د عاشقانو
د مشتاقو احترامه راشه راشه
خدای زده بیا به هسې وقت وي که به نه وي
زه ویریږم له ایامه راشه راشه
نن هنګام دی که وفا کړې که جفا کړې
چاره نه شي بې هنګامه راشه راشه

دا جهان د مسافرو یو رباط دی
تله دې تله دي له دې کرامه راشه راشه
پري رویه فرښته خویه عنبر بویه
سنبل مویه لاله فامه راشه راشه
شپه لا پریږده به تاو رخ راباندې شپ شوه
د رحمان ماه تمامه راشه راشه

۷ ۵۵/۲۸ ۲۴۲

په دنیا کښې له دنیا ګوښه کنار شه
مسند د رغوند به په اور کښې ګل عذار شه
پس له مرګه که ژوند غواړې سر کېږده کړه
په پرېکړي سر بیا نو به مرغزار شه
دا ترنج لوبه به څه کوې د بحر
خود په خپله د ګوهر په څېر ابدار شه
به له خدایه نور د هیڅ منت مه کړه
په وچ کاني باندې ونه د ګوهار شه
که د ونې په څېر ګل و میوه غواړې
خان په ثمر کړه سایبان د هر خاکسار شه
دست په دست که د خپل کار په درستول یې
لا تر خان ورو به ولاړ د بل په کار شه
که د ویره شي له خپله درماندګیه
د درماندو دستګیري کړه خبردار شه

که هوا د جنت په خاطر کړې
خاک نشین په آستانه د هغه یار شه
که په تورو تاریکۍ کښې رڼا غواړې
سنګارچي د یار زلفو و رخسار شه
که په کار د سرو شوندو شیرینی ده
د خپل خان په وینو سور لکه انار شه
که راضي یې چې د باغ شي د زړه سبز
په ژړا لکه باران د نوبهار شه
د رحمان په عاشقۍ کښې سترګې وښورې
چې څوک وائي عاشق پرېږده هغه خوار شه

۹ ۵۶/۲۱۲ ۲۴۳

پاڅه یو ځله سیراب د عشق په جام شه
په ساغر د ماه و مهر په اشام شه
له اوله بندګي بیا ازادي ده
که مقصود د ازادۍ لرې غلام شه
د صیاد له وحشتو نو خپسر خلاص کړه
لکه مرغ خانګي په خپله رام شه
ژوندي خان په زمکه ښخ کړه لکه تخم
که لوړ غواړې د خاورو په مقام شه
درست جهان دکمیلی په خوی وخوره
لکه زمکه هسې لاندې تر اقدام شه

په نیستي کښې د هستي مرتبه ګوره
سنګارچي په ویرانه کښې د خپل بام شه
و دښمن ته عیب خپل په خپله وائې
خان پخوا تر مرګه و وژنه مدام شه
په مستانو کښې د عقل څښتن غل دی
که په نور و خلقو خاص یې د لته عام شه
ای رحمانه د بلبلو لفظ زده کړه
د غه پسه په صفت د ګل اندام شه

۱۰ ۵۷/۲۱۳ ۲۴۴

په امید د بخت د ورځې زړه ور مه شه
نقد نسیا خپله بیل کړه او ترمه شه
په امید امید یې خلق نا امید کړه
د فلک له رهزني بې خبر مه شه
د دنیا بادشاهان خواست کا له فقراو
ته بادشاه د هسې ملک یې خواستګر مه شه
د همای په څېر طمعه کړه وچ هډوکي
لکه مچ طالب د شهد و شکر مه شه
خان صدف خوندې وخاورو ته کړه څیرمه
لکه څک هسې د بحر په سر مه شه
د یر عزیز دی موم د لان تر سنګ لانو
یو ټکویکي شه د اوبنیو ګوهر مه شه

حیوانات هم په تسبیح دخدائے مشغول دی
ته انسان ئے ترحیوانه بترمه شه
نفس شیطان سرے وکفرته وباسي
رحم فهم په خان وکړه کافرمه شه
تپ پانده دی عاشقان د یار له عیبه
ته تپ روند دهغه یار په هنرمه شه
دغه خائے د بیدلانو دے رحمانه
د دلبرو په کوڅه دلاور مه شه

۲۴۴۲ $\frac{۵۱}{۲۱۳}$

د دنیاد سود دپاره غمګین مه شه
غم د دین او د ایمان کړه بے دین مه شه
هرګره ګره کشائے لری کم بخته
نا امید له خدایه غوټه جبین مه شه
دیرخفت دے دارنده چه دانه چین شي
خو د اب و دانه شته دانه چین مه شه
هر مرغه چه د بل غوښے خوري مردار دے
خان حلال کړه لکه زانه شاهین مه شه
د ذرے په څیر افتاب په طلب خپل کړه
لکه تیږه هسے پروت په زمین مه شه
کار په تش لستوني نه کیږي بے لاسه
لاس په بیرو کړه بے لاسه استین مه شه

عاشقي او خودبیني دی سره لرے
که مطلب دعاشقي وی خودبین مه شه
په خپل کور کښے دسفردے کړ پوهیږے
مسافر د هندوستان او دچین مه شه
خپل تابوت درته ولاړ زین کړے اس دے
ته په زیرمه د بل اس او د زین مه شه
چه تقوی دیانت نه لری رحمانه
د دے هسے هم نشین هم نشین مه شه

۲۴۵۲ $\frac{۵۹}{۲۱۵}$

هر ساعت چه مے ګذران دے بے مخلصه
هزار بار ارمان ارمان دے بے مخلصه
که شوک وائي چه له خان شیرین شم نشته
ولے مات خان تاوان دے بے مخلصه
لکه شمع په ورځ مرمه د شپے سوزم
تمام عمر مے نقصان دے بے مخلصه
په بلبل کله بهار کله خزان وی
په ما کل سره خزان دے بے مخلصه
که شبنم همیش د نور رابانده ورے
په ما کاڼے د اسمان دے بے مخلصه
دیرغمونه مے د هجر ترسر تیر دی
اوس یو دم راباندے ګران دے بے مخلصه

د اشنا د مینے اور وما ته ګل دے
ګل د اور په دود سوزان دے بے مخلصه
په وصال کښے مے نه مرګ لیده نه تبه
اوس مے مرګ په هرزمان دے بے مخلصه
زه حیران دهغو خلقو په روزګار یم
چه زیستن ورته اسان دے بے مخلصه
د رحمان د زړه دمه په هیڅ نه شي
مسافر غوندے حیران دے بے مخلصه

۲۴۶۹ $\frac{۶۰}{۲۱۹}$

که یوځل مے هغه جان ولید مے دریغه
سرفراز مے سرګردان ولید مے دریغه
چه د تمام جهان عقل ظلیل کړی
ریز مریز مے پیکان ولید مے دریغه
د وجود ګلزار ئے درست سره اغزی شو
خارستان مے باغستان ولید مے دریغه
روغ صورت لکه بادشاه وصحت تخت دے
ناست په تخت شاجهان ولید مے دریغه
د تن ښهر ئے خرابه خرابي شوه
بیا مے دا خراب ودان ولید مے دریغه
لکه زه چه له دے خلقه ګریزان یم
رنځ مے هسے ګریزان ولید مے دریغه

دا سبق راته تعلیم شکستګي کړ
چه روغ کار شکستګان ولید مے دریغه
هغت ساعت زمکه اسمان راته یکسان کړه
فراق زمکے او اسمان ولید مے دریغه
و دے خپلے حیرانۍ وته حیران یم
چرے خو وے صورت شادان ولید مے دریغه
د قرآن او دحدیث په کتو بنده شوے
بیا په لاس حدیث قران ولید مے دریغه
چه زما رحمت پیغور کښي و ماته
ما هغه دخان په شان ولید مے دریغه
خپل یاران مے له رحمته په ژړا دی
ما دغه یاران خندان ولید مے دریغه
د اشنا زلفے مے ونیوے په لاس کښے
بندی لار د هندوستان ولید مے دریغه
صبح وشام مے ګدائي دیار د در کړے
په دا کار مے خان سهمان ولید مے دریغه
درخانۍ د ادم خان په ارمان لاړه
لرے ما له زړه ارمان ولید مے دریغه
مخامخ مے ګفتګو ے له یار سره کړے
ربه ما د دا احسان ولید مے دریغه
چه خطا د واړه عفوه کا رحمانه
یار د هسے مهربان ولید مے دریغه

۲۴۷۴ ۹۱/۲۱۷ ۵

اختبار به په دنیا کوے تر کومه
دا رفتار به پس شا کوے تر کومه
څو به پټ له مرګه کړے سپینه ږیره
په روښانه ورځ به غلا کوے تر کومه
چه د دهر له یارانو وفا غواړے
صیادي به د عنقا کوے تر کومه
د پیرۍ علاج په ډانګ په لوړه نه شي
دغه کار به په عصا کوے تر کومه
ته چه پند وائے ناصحه و رحمان ته
شکایت به د قضا کوے تر کومه

۲۴۸۴ ۹۲/۲۱۸ ۱۰

هر چه خپلے مینے خوار کړ خوار ئے مه ګڼه
عشق د رحمت ابر دے غبار ئے مه ګڼه
کله تور سنبل کله تور مشک کله عنبر شي
زلفے که د مار په څیر دي مار ئے مه ګڼه
یو مخ ئے د سوزه دے سل مخه ئے د ساز دي
عشق په اصل نار دے ولے نار ئے مه ګڼه
ویر بیدار وو ده وي لکه بت په غټو سترګو
بت که د ربته غټ کوري بیدار ئے مه ګڼه

مراد خو یوا اثر دے د خوبانو له رخساره
هر چه اثر نه لري رخسار ئے مه ګڼه
خار چه په ګل پورے وي د ګلو په حساب دے
څه شو که ئے نوم د خار دے خار ئے مه ګڼه
یوه خلق هغه دي چه اقرار په ناپوهي کا
هر چه خان هوښیار ګڼي هوښیار ئے مه ګڼه
بد خو هم هغه وي چه خپل بد ورځ ګند شوي
هر چه خان بدکار ګڼي بدکار ئے مه ګڼه
هر چا چه اقرار د یار له زلفو سره وکړ
تل به نا قرار وي په قرار ئے مه ګڼه
هر چه کمال غواړي کمیني دي کا رحمانه
عین دغه چار ده بله چار ئے مه ګڼه

۲۵۰۱ ۹۳/۲۱۹ ۱۷

بیا د مخ دے جارو تا له څه بلا شوه
دا بلا له کومه لوریه راپیدا شوه
ورځ چه واوري دغه هسے نه وي څه وي
لکه نن چه د خپل یار و ما ته شا شوه
دا زما په یار کښے مهر و فا نشته
که دنیا واړه بے مهره بے وفا شوه
چه ئے صبح له خدایه ترس او ویره نه شي
په نصیب مے یوه هسے دلربا شوه

چه و حسن ته ئے ګورم حیرانیږم
راڅرګند ده یوه هسے تماشا شوه
څه د حد او د حساب خبره نه ده
بے صبري مے تر حساب په هغه خوا شوه
قراري مے په طلب کښے شوه حرامه
بے غمي مے په مذهب کښے ناروا شوه
چه راکښل مے پر غشے د دعا وو
هغه غښنه مے و نه ویشته خطا شوه
لکه پوچ بادام بے مغزه بے حاصله
هسے پوچه بے حاصله مے دعا شوه
عاشقي چه مے له خلقو په غلا غلا کړه
هغه غلا مے په تمام جهان رسوا شوه
څه بهره به له نسیاو ماله مو وم
چه مے نقده په ورغوي کښے نسیا شوه
درد بیرته جار و تو شه راته پورے
په نصیب مے بله نه وه دا وه دا شوه
یوه بخره هر سړي له خدائے ورکړه
زما برخه اشنائي د خپل اشنا شوه
د تدبیر په دام به څه شکله کښیوځي
معشوقه چه مے په مثل د عنقا شوه
چه ئے زر کړه زیړ رخسار زما د خاوره
عاشقي نه وه په باب زما کیمیا شوه

څه حکمت دیارب مینه کښے خدائے کیښو
چه عاشق لره هم درد شه هم دوا شوه
دا باران نه دے چه ووري له اسمانه
د مرغانو په رحمان باندے ژړا شوه

۲۵۰۹ ۹۴/۲۲۰ ۸

په حالت د عاشقانو نظر بویه
په زیارت د شهیدانو ګذر بویه
بے مرشده خبر څوک د مرید اخلي
خوځ په غم د فرزندانو پدر بویه
بے رهبره رسیده و یار ته ګران دي
په کوڅه د مهرویانو رهبر بویه
بے هنره چا دولت موندلے نه دے
په خدمت د صاحبانو هنر بویه
ستا له سترګو مے هر ګوره ملازه شي
له دے هسے سیاه دلانو حذر بویه
څه چه ستر کے خدائے ملاے کړے د ترکو
لږ په زړه د ظالمانو اثر بویه
ستا په داغ به هر یو زړه مشرف نه شي
دغه تاج د بزرګانو په سر بویه
چه خبر د رحمان نه اخلي یار بد کا
بادشاهان له ګدایانو خبر بویه

چه وحُسن ته ئے گورم حیرانیږم
راځرګندہ یوه هسے تماشا شوه
څه دحد او دحساب خبره نه ده
بےصبری مے ترحساب په هغه خواشوه
قراری مے په طلب کښے شوه حرامه
بے غمی مے په مذهب کښے ناروا شوه
چه راکښلے مے پر غشے د دُعا وو
هغه نخښه مے ونه ویشته خطا شوه
لکه پوُچ بادام بے مغزه بے حاصله
هسے پوچه بے حاصله مے دُعا شوه
عاشقي چه مے له خلقو په غلا غلا کړه
هغه غلا مے په تمام جهان رسوا شوه
څه بهره به له نسیاوُ ماله موُمم
چه مے نقده په ورعوی کښے نسیا شوه
درد بېرته جاروتو شه راته پورے
په نصیب مے بله نه وه داوه داشوه
یوه بخره هرسړی لره خدائے ورکړه
زما برخه اشنائی دخپل اشنا شوه
د تدبیر په دام به څه شکله کښیوځی
معشوقه چه مے په مثل دعنقا شوه
چه ئے زر کړه زیړ رخسار زما دخاورو
عاشقي نه وه په باب زما کیمیا شوه

څه حکمت دیارپ میته کښے خدائے کیښبو
چه عاشق لره هم دردشه هم دواشوه
دا باران نه دے چه ووری له اسمانه
د مرغانو په رحمان باندے ژړا شوه

۲۵۰۹ ۶۴/۲۲۰ ۸

په حالت د عاشقانو نظر بویه
په زیارت د شهیدانو گذر بویه
بے مرشده خبرڅوک د مرید اخلی
غوږ په غم د فرزندانو پدر بویه
بے ربیاره رسیده ویارته گران دی
په کوڅه د مهرویانو رهبر بویه
بے هنره چا دولت موندلے نه دے
په خدمت د صاحبانو هنر بویه
ستا له سترگو ئے هرگوره ملازه شی
له دے هسے سیاه دلانو حذر بویه
بنه چه سترگے خدائے ملائے کړے دترکو
لږ په زړه د ظالمانو اثر بویه
ستا په داغ به هریو زړه مشرف نه شی
دغه تاج د بزرگانو په سر بویه
چه خبر د رحمان نه اخلی یار بد کا
بادشاهان له گدایانو خبر بویه

ع

۲۵۲۰ ۱/۲۲۱ ۱۱

که په غارمه سوزے گیی رسږدے په سړه
که مرے دلوږے که مرے په ډیر خوارځ
واړه په غوغا دی چه راغلی په دنیا دی
نه ئے هغه وری په قرار دی نه ماړه
که لاس په سر څپله کیږدی تواضع کا
که وبله کیږدی لاس په توره په چاړه
خاوره ے دادم چه خمیره کړه فرښتگانو
درست ئے په عمونو په دردونو ولاړه
څه شوک څوک نن ساعت واصل شی یا تاره شی
بېښن به شی هغه هم به واصل هم په تاره
څو به وی تندرسته دا زمونږه بناسته
زه ئے درمانده یم په پښتی په اخاره
تښتی که څوک پس له مرگه خاندی په لحد کښے
هرچا چه په داڅو تدون کښے خپسروژاړه
ویم واړه تلوږ هیڅوک نه دی پټو شونی
یون دے په دا لاره هم دخوان هم دزاړه
زلفے د دلدری چه هرڅوک ئے خلکار دی
لوئے دی که هلک دی که ختان دی که واړه
نن د هغه چا دے چه په در کښے ئے قبول شی
زار د هغه چادے چه له دره ئے شاړه

ما عبدالرحمان غوندے خواب کړ ورته سلو
خدائے خبر چه کوم یو هغه ترکے ولاړه

۲۵۲۷ ۲/۲۲۲ ۷

اول زړه زهیرول مینه د یار څه
بیا له مینے جاروتل په لیه چار څه
معشوقه چه د عاشق په مرگ راضی شی
وعاشق وته خفگان په هسے کار څه
چه رضا دخپل اشنا په رضا کیږدی
بیا په دا اختیار دپاسه بل اختیار څه
چه وچا وته رضا په گمراهی شی
د مسجد د میخانے ترمیانه لار څه
ته څه ځان و مسلمان په نامه بولے
چه په خوله د کلیمه په زړه کفار څه
د ریا له عبادته استغفار کړه
چه وخلق وته تسبیح منم زنار څه
یار بے نیاز دے اے عبدالرحمانه
بادشاهان ئے خاک پائے کړه په تو خوار څه

۲۵۳۷ ۳/۲۲۳ ۱۰

که څه وائم له څوانه وائم څه
له دے درده بے درمانه وائم څه

توان د دم وهلو نه لرم و یارته
چه توان نه لرم بې توانه وایم څهٔ
چه ئې ووینم له ځانه خبر نه یم
چه خبر نه یم له ځانه وایم څهٔ
د خپل زړه له حاله هیڅ راویل نه شي
له بې نامه بې نښانه وایم څهٔ
د عشق راز چه هیچانه دے بیان کړے
ترو به زهٔ له دے بیانه وایم څهٔ
د خپل یار له غمه دوست په اوښیو ووبیم
له دے هسے رنګ طوفانه وایم څهٔ
زهٔ چه پروت یم د هجران په تناره کښے
د وصال له ګلستانه وایم څهٔ
سرومال د سري لوټ کا زړه ئے نوشي
له دے هسے دلستانه وایم څهٔ
زاغان بولي بلبلان شري له باغه
د دے دهر له باغبانه وایم څهٔ
هرچه وایم ترهمه وارو بهتر دے
زهٔ رحمان به له جانانه وایم څهٔ

۲۵۴۵ ۴/۲۲۴ ۸

ولے نه ګورے وماته سم په څهٔ
زیاتوے د غمزده وُ غم په څهٔ

ستا په غم کښے چه ماوینې عالم ژاړي
ژړوے راسره نور عالم په څهٔ
په مطلب د د سروشونډو نه پوهیږم
چه مے وینئ د زړه ځیني هر دم په څهٔ
وَ دِ دے خپلو مستو سترګو ته دِ وایه
چه ورژنئ مے قلم قلم په څهٔ
ستمګار چه ستم کاندي څه بهنه کا
ته په ما باندے کوے ستم په څهٔ
مه کړه خدائے چه څوک بې یاره خوش خرم وي
زهٔ به وسم بې تا خوش خرم په څهٔ
زهٔ رحمان پخپله ګوم یم چه میڼ شوم
دغه نور عالم مے بولی ګرم په څهٔ
لیږے وَینته چه حال ئے د زړه څه دے
د رحمان له سترګو څاڅي نم په څهٔ

۲۵۵۲ ۵/۲۲۵ ۷

ولے تلے ئے له ما مدام په څهٔ
ترهیدے ئے هر صبح وشام په څهٔ
زهٔ هر صبح وشام دعا کوم و تا ته
ته وما وته کوے دشنام په څهٔ
همیشه لکه وحشي په وحشت ګرځې
یو ساعت راسره نه ئے رام په څهٔ

وائها را څخه ورومے مخ په وراندے
لکه عمر بیرته نه ورد دے ګام په څهٔ
راته وایه زهٔ به هم هغه کومه
رقیبانو ته بخښے انعام په څهٔ
لو پرهیزګره له رقیبه د خدائے روئے دے
ګډ وے سره حلال حرام په څهٔ
رحمان ستا په مخ بې څښو هم مین دے
بیهوده د ورته کښیښو دام په څهٔ

۲۵۶۱ ۶/۲۲۶ ۹

چه غرقاب شي ترمژګان په یم د زړهٔ
نو خراب شي خانمان په نم د زړهٔ
عبث وائے غم د زړه و بوالهوس ته
څه پوهیږي هغکان په غم د زړهٔ
په بل مخ باندے سوا د یار له مخه
ما ترلي دي چشمان محکم د زړهٔ
چه ئے عرش وکرسي لاندے دي ترشیوري
بالا تر دے هسے شان علم د زړهٔ
د خلیل تر کعبے دا کعبه ده لویه
که اباد کا څوک ویران حرم د زړهٔ
که نور خلق قدمونه ږدي په زمکه
ما دے ایښے په اسمان قدم د زړهٔ

دا مکان چه د اسمان زمکے ترمیان دے
یو خلوت دے دا مکان سلم د زړهٔ
زهٔ ملهم د زړهٔ له چا غوارم بې خدایه
چه کړے نه شي طبیبان ملهم د زړهٔ
صورتي همدمان ویر دي په جهان کښے
ولے نه مومي رحمان همدم د زړهٔ

۲۵۷۳ ۷/۲۲۷ ۳

نه یم خوش د سرو ګلونو په سایا زهٔ
خوش یم ستا د مخ په اور باندے جلیا زهٔ
په اور سوے بنهر وران وي څه حکمت دے
سوے ستا د مخ په اور یمه بسیا زهٔ
خپلوم به دِ په هر رنګ چه خپلیږے
که د موم په دروغه په رښتیا زهٔ
نن راغلی په جهان یو که دیدن کړے
نه به ته په جهان راشے نه به بیا زهٔ
دا وروے وعدے چه ته کوے عمر ئے
کشکے بیا مومم فرصت په دا دنیا زهٔ
په تېرونو د زړه درست ذیبه ذرنه وشه
خو یو دم نه وشے له خپل یاره جدا زهٔ
چه له ویرے حیا نه ګورے و ما ته
غوڅ غوڅ ورے یمه ستا ویرے حیا زهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

چه له غمه له اندوهه د مر نه یم
سنګ اهن یمه ادم نه یم ګویا زهٔ
که جوړه تلے څوک وقبر وته دریغه
ژاړم دا چه یا به ته نهٔ ئے او یا زهٔ
همیشه دخپلو اوښیو له سیلابه
سرګردان یم تر فلکه تر آسیا زهٔ
که څوک قیاس زما د ډیرو اوښیو وکا
هسے ګرځم لکه خس پاس په دریا زهٔ
زهٔ رحمان د یار ثنا کولے نه شم
کشکے مه وے په جهان کښے څه ګویا زهٔ

۲۵۸۳ ۸/۲۲۸ ۱۰

په دوران مے هسے رنګ دلبر پیدا شهٔ
ګویا بل د نمر د پاسه نمر پیدا شهٔ
یا طالع د زمانے یا بخت زما وو
چه دا هسے رنګ شیرین بشر پیدا شهٔ
چه قاصد د ورک یوسف زیرے پروکړ
د یعقوبٔ د سترګو بیا نظر پیدا شهٔ
عشق دے داکړ یو فساد دے نه پوهیږم
په جهان کښے چه دا شور و شر پیدا شهٔ
دریغه نخل د عشق مه وے زرغون شوے
چه له ښاخه ئے د غم ثمر پیدا شهٔ

ملائک د عشق له غمه څه خبر دی
خو هم ما لره دا سخت سفر پیدا شهٔ
یو د ترکو بے نیازی بل عاشق شوه
په پرهر باندے مے بل پرهر پیدا شهٔ
د نا اهل زویه پلار به څه ښادی کا
چه له پشته ئے لئیم پسر پیدا شهٔ
بیا به روغ د عاشقی له رنځه نه شی
په هر تن کښے چه د غم اثر پیدا شهٔ
چه هنر عیب کوی عیب هنر کا
د رحمان په دور دا هنر پیدا شهٔ

۲۵۹۰ ۹/۲۲۹ ۷

بیا مے زړه د تورو زلفو مسخر شهٔ
چپ و راست مے د حبشو تور لښکر شهٔ
هر طرف مے د دعا غشی ګوزار کړه
ولے یو هم هسے نه وو چه کارګر شهٔ
وهر لوری ته چه غوږ باسم غوغا ده
یا نارے د بیلتانه دی یا محشر شهٔ
واعظان خو وعظ کاندی بارے څه کا
چه د عشق په لیونیو ئے ګذر شهٔ
چه پدر رغوند ے ئے ماته نصیحت کړ
په دیدن د ستا هغه زما پسر شهٔ

مستا په در کښے چه پراته دی نیک بختان دی
چه د ستا له دره ووت در په در شهٔ
د عشق زخم به څوک څه کنډی رحمانه
چه کنډ وون ئے په پرهر باندے پرهر شهٔ

۲۵۹۸ ۱۰/۲۳۰ ۸

چه نصیب ئے سینه چاکه زړه افګار شهٔ
جرس څکه په فریاد او په چغار شهٔ
چه بندا د عاشقی په عاشق وشوه
د غفلت له خوبه پاڅیدهٔ بیدار شهٔ
عبادت د ریا کار څه په کار نه دے
لکه غوک هسے په بحر کښے مردار شهٔ
د جاهل زهد په زهد حساب نه دے
لکه مال په خمرو خرچ د خمر خوار شهٔ
مشقت د نادانانو وارهٔ پوچ دے
لکه بے بارانه ابر تش غبار شهٔ
عالمیّت د بے عملو عالمانو
لکه ګنج د کتابونو په خرهٔ بار شهٔ
چه ئے کاندی و نا اهل و نا قابل ته
نصیحت د ناصحانو کوم په کار شهٔ
د رحمان کلام په غوږ د بے هنرو
لکه دُر په لاس د طفل هسے خوار شهٔ

۲۶۰۴ ۱۱/۲۳۱ ۷

هیڅ مے نه زده نه پوهیږم دا څه پیر شهٔ
چه دلدار مے د اغیار په شکل څیر شهٔ
زمانه مے د رقیب له لاسه وژنی
چه مے سپے کانه هغه رباندے شیر شهٔ
د هجران غمونو هسے په عذاب کړم
هغه عمر چه مے لوکانه اوس ډیر شهٔ
چه په تیغ مے لوبے کړے سزا مے دا ده
بس چه غوڅ مے زړه د ترکو په شمشیر شهٔ
تیر ساعت به د هیچا په لاس کښینوځی
اوس به څه وایم وچا وته چه تیر شهٔ
چه مے نوشه د هجران پیاله کړه تلخه
د وصال لذت مے کل زهر و تکبیر شهٔ
چه ئے نه په وفا یادنه په جفا وی
سکه رحمان د هغه یار له دله هیر شهٔ

۲۶۴۲ ۱۲/۲۳۲ ۱۷

چه له سترګو مے خوناب د زړه عیان شهٔ
له نظره مے هر سنګ دُر و مرجان شهٔ
خراب زړه چه مے ژړل د یار له غمه
بیا په اجر د هغه ژړا خندان شهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

و غمونو مے میوه د بنادی وکړه
مخ په پورته مے د غم لښتے روان شهٔ
کمینیه له جمله افته خلاص کړم
لکه خاورے د دښمنو په چشمان شهٔ
د غصے زهرے شهد شو له صبره
د خلیلؑ په دود آتش را ګلستان شهٔ
عشق یو داد دے په عاشق باندے له خدایه
هسے نه چه وهرچا و ته عیان شهٔ
چه په ژوند ئے اشنائي وشوه له مرګه
د قیامت ساعت پر تیر په دا جهان شهٔ
چه د یار زلفے رخسار ئے په زړه نقش شو
خپل خلوت ئے هندوستان هم خراسان شهٔ
د مکے حاجیان څه وارهٔ حاجیان نه دی
جوړ بازار په مفلسانو کوهستان شهٔ
د رنځور علاج ترخه ترخه دارو وی
دغه درد دے چه هم درد شه هم درمان شهٔ
چه د ستا د خولو بوی وریاندے راغئ
د عطار په مخ د اوښیو رود روان شهٔ
عشق د یار په رانه وچولی ولیجه دے
خو چه وچولے ئے غوټه کړ تاوان شهٔ
علامت د استغنا به ئے څرګند وی
هغه څوک چه تیر ترځان و ترجهان شهٔ

د ګریبان په چاکول ئے څه لازغه وی
چه ئے خیسر وروهے چاک تر ګریبان شهٔ
نادانان په د دنیا غمونه کاندی
مرد هغه دے چه په زیرمه د خپل ځان شهٔ
نښانه د نادانیه نوره څه وی
چه سرے په خپل کردار باندے پښیمان شهٔ
ادمیت څه په دولت نه دے رحمانه
بت که روغ د دے د سرو زرو نه انسان شهٔ

۲۹۳۰ ۳/۲۲۲ ۹

که په عقل پسے لازم په کار نه شهٔ
که له بخته مے یاری غوښته یار نه شهٔ
غرونه غرونه خوب په ښاڅکی او به تښتی
یار په سیند زما د اوښیو بیدار نه شهٔ
معلومیږی زه کم بخت د درست جهان یم
چه د درست جهان دلدار مے دلدار نه شهٔ
ما غندی او رقیب ستائی طالع ګوره
چه سرے ورته د سپی په مقدار نه شهٔ
که ئے سل ځله اقرار راسره وکړ
دا زما ناقرار زړه په قرار نه شهٔ
به غمونو چه ئے وخوارهٔ یو ځبله
په دنیا کښے مے بل هیڅوک غم خوار نه شهٔ

که مے سل نصیحتونه و زړهٔ ورکړه
هغه څه ئے به لاریه کړے په لار نه شهٔ
سهل کار دے که رحمان په زړهٔ ازار شوم
چه خاطر د هغه مستے ازار نه شهٔ

ی

۲۹۴۹ ۱/۲۳۶ ۴۹

چه پخته شی اشنائی ترمیان ووځی جدائی
وطالب وته وفا شی د مطلوب بے وفائی
بادشاهی کاندی بدنه د دیدن په ګدائی
خاق پلوری به وریشه مرزائی په میرزائی
نظر نه کاندی هیچرے په لویه په بهائی
ورته کفر څرګند یږی خود بیني او خود رائی
خود رائی په عاشقی کښے له عاشقه نه ښائی
معشوقے که بے وفا دی عاشقان خوئے ستائی
غوږ ئے کړ ستګه پرندے وی د خپل یار په خطائی
که ئے کړی وی سل ځله هم دیني هم دنیائی
هسه وارهٔ فراموش کا چه پر ورشی شیدائی
و مطلب ته نه رسیږی په شیخی په ملائی
اوارهٔ ننګ و ناموس کا په سر واخلی رسوائی
تر ناموس شی ورته ښه بے ننګی او بے نوائی

هره چارئے په اخلاص وی نه په روی او ریائی
قبلوی په دواړو سترګو هرچه یار پر فرمائی
نصیحت پر اثر نه کا که څوک سل خدوائی
فائده نه لری په عشق کښے د دانا و دانائی
دغه کار کوئے نه شی هر کم فهم ګمانی
مشکل کار د عاشقی دے اسان چرے دے یائی
هر کم بخت ئے کله مومی د دلبرو همتائی
څه په کسب موقوف نه دے دغه کار دے عطائی
چه د عشق په لوړه کښیوځی نور ئے نه وی رضائی
به د یار له مخه نه شی د عاشق دل کشائی
د خپل یار په طلب ګرځی غاړے غرونه پیمائی
له عالمه وی وتلے لکه صید صحرائی
ښ تر تله ئے وطن وی ګوشه کنج و تنهائی
مدام سوے لوغړن وی د خپل اه په ګرمائی
هر زمان ئے په اور ښی د خپل یار تمنائی
نه ئے ملک او نه ئے مال وی نه ئے زهد پارسائی
په دا هسے ګرانو چارو معشوقه ئے ازمائی
په یوه دیدن ئے یوسی د درست عمر کمائی
ما هم هسے رنګه وژنی یارهٔ ستا بے وفائی
چه له زړهٔ کړم زړهٔ هیچوی دغه ستا خود نمائی
هم خودی لرے بے قیاسه هم د حسن زیبائی
ضرر نه لری بے نفعه ستا د مینے سودائی

ستا لسو دا مالره سود دئ   حق به وایم خدائي
په هیڅ مخ کښې لیده نشي   ستا د حُسن صفائي
نمر به څه له تا سیالي کا   په دا بې سر و پائي
د اک نه زمي د سروې   ستا د قد په رعنائي
لکه ستا چه قد بالا دې   نشته هسې بالائي
که د ستا وصال دریاب دې   زه مچې یم دریائي
د مګسو زندګي ده   په دکان د حلوائي
زه طوطا شکرپرست یم   د ستا شونډې مې متائي
دا ګمان په رحمان مه کړه   چه بې تا به وپائي
په پښتو کښې رحمان ووې   په فارسي کښې سنائي   ق

۲۶۸۲ $\frac{۲}{۲۳۵}$ ۱

ق

باد د لاس په پلو کښېنو څرګه رسېدي
گل د مخ وته نظر کا غوټې پرېږدي
له هجرانه څه نه غوارمه عالمه
بد هجران دې ما دې په قرار پرېږدي
د چمن ګلونه واړه تر قربان شي
محبوبا چه د چمن په ګلو پښې پږدي
د توبې په منځ کښې دروځي لکه بطه
په قران قران راځي په زړو نو لېږدي
په خدارو سترګو بيا مړانه وکړي
چه له ناز نه کړي راپورته بيانه کېږدي

دا غزل په حاشیه وکښه رحمانه
د خوشحال د بیاض پاڼې به وُرېږدي

۲۶۹۲ $\frac{۳}{۲۳۶}$ ۱۰

عاشقي رابانده سيورې کړه مرې
هيڅ مې نه دروځي بې ياره تر مرې
څه اثر به مې د عقل وي په سر کښې
د هغو چه په سر کښېني ښاپيرې
د مږګانو په پنجو مې زړه راکاږي
خدائې د ترکو بوندې سترګې کړې مرزي
علوقه به مې بې غمه تورڅه نه وي
هر چه کاندي د خوبانو چاکري
لږ د صبر سبق مالرد هم راکړي
که په عشق کښې څوک د غم طاقت لري
خدائې د عشق د پهره دار و په لاس ورکړم
شپه او ورځ مې څېروي لکه ټوري
په صورت مې نري تبه شوه ولاړه
تا چه دواړه سترګې تورې کړې نري
د وصال دلالان چېرته غوارم خدايه
مدام بند شوم د هجران په کچري
نور د شمع په فانوس کله پټېږي
تا چه واغوستې د خيال جامې نري

زه رحمان په زړه نرې کړم هغو جو
چه ئې ملا ده د وېښته په دود نري

۲۷۰۱ $\frac{۴}{۲۳۷}$ ۹

که له تا ئې شرم نه کېده مهرې
مخ به پټ نه وو د حورو د پېرې
چه اقتاب د تر رخسار پورې څجل شه
له دې وېرې زيست په شپه کا قمرې
ستا تر حسنه پورې حُسن واړه هيڅ دې
نيست به څه له هستو کا برابري
بې د ستا له تورو سترګو جادوګرو
کوم اهو د بيابان زده دي دم ګري
ستا د عشق د تورې هسې رنګه اب دې
چه له مخه ئې حباب دې کګري
حُسن واړه د عاشق په عشق موقوف دې
معشوقه که فرښته وي که پېري
دلبري او دلجوي لکه چه تا زده
چا زده هسې دلجوي او دلبري
وعاشق ته د يار غم واړه ښادي ده
د رضا په ملک کښې نشته دګيري
دا دستور دئ چه له درده زيړ ګې خېژي
ګنه څه وو د رحمان له شاعري

۲۷۰۶ $\frac{۵}{۲۳۸}$ ۸

ستا د تورو زلفو په يادا شت مې سترګې ووري
حق دي چه پرېوځي په شبرات دخرستوري
زلفې و سايه کړې مخ د نور رابانده ووري
نور دې که ورځ ده نه پوهېږمه په سيورې   ق
زلفې و سايه کړې مخ د نور په جهان بل کړ
هر چا ته چه ګورم يم په تمر وي يم په سيورې
نور ستا د رخسار په ما دې خپلو سترګو بل کړ
تل په اتش سوزي اينه چه نمر ته ګوري
سترګې مې د ستاله خياله پرېوتې و نه ته
څه شو که بې سترګو صورت دروځي په بل لوري
ګاه د رقيبانو ته نظر کړې ګاه و ما ته
ستا باران د مهر په ښويله و يکسان ووري
په اصل د څوک قند ونبات څوک ځګر خون خوري
خال ستا د لبانو او زماه سترګو توري
ځان په مستو سترګو بانده ځه غلوه رحمانه
دا ستان هوښيار دي له حکمته سره ښوري

۲۷۳۱ $\frac{۶}{۲۳۹}$ ۱۲

د نمر مخ چه ستاله مخه نه شرمېږي
ترو دا رنګ ئې وله زېړ زرغون بنګارېږي

داسپوږمۍ چه نه سرشته نه ئې ښېښته
په کوم حُسن به له تا سره همېږی
زړه مې یووړ ستا دمخ په رڼا زلفو
بارې غل په سپین سبا کله پټېږی
ستا د زلفو د ابرویو له دهشته
همګی لړم ماران دی چه ویرېږی
مخ د اورخط دِسبزه دې زه حیران یم
چه سبزه په اورکښې څنګه زرغونېږی
اور او به سره چا کله لیدلی نه دی
دا قدرت دې ستا په لبوکښې ښکارېږی
لکه لوند زړوکې تاؤ کړې نو غوڅی
ستا له غمه مې رنګ زیړ پوست مې وچېږی
سپوږمۍ هم داغ ئې تاؤخوری ستا له مخه
چه په هره میاشت کښې دوه دوه نیمه کېږی
که قامت دِ څوک شمشاد بولی غلط دې
د لرګیو په نرخ سپین زر نه یافتېږی
خم ابروئې دِ په تاؤ د زلفو تم شوې
د لړم له نیشه مار حُبله تاوېږی
و دندانو ته دِ دُر وئیلې نه شم
کانی کله د برښنا په دود ځلېږی
باریک خط ئې زلفو لاندې کړ رحمانه
مورچه ګان د شپې له مخه پائمالېږی

۲۷۲۶ ۷/۲۴۰ ۵

چا چه نمری وی په خپلو اوښیو ولی
د شبنم په څیر به تل وی سپین سپیځلی
که صیاد څخه د اوښیو دانې نه وی
د هوا مرغان هیڅ نه دی نیولی
هر یو مخ کله لائق وی د ابرو نو
اوښې نه دروځی په مخ د هر ناولی
هره شپه به شمع څه لره ژړا کړه
که ئې نه وې په ژړا کښې څه موندلی
ما رحمان به ژړا نه کړه له خوبانو
که مې نه وې په قسمت دا هسې کښلی

۲۷۳۷ ۸/۲۴۱ ۱۱

خدائې دِ وژغوره له هرې پریشانی
اې زما د کور و کلی وداني
عاشقی چه ما کښلې دانائی وه
اوس خبر شوم له دې خپلې نادانی
تر ورخ تیرې اوبه بیرته نه جارووځی
څه پکاردی یوچ بې ځایه پښیمانی
ودانی په یوه دم کښې شی ویرانه
مرد هغه دې چه ودانې کا ورانی

لکه باد چه ځان وهی له کوه و دشته
زه په تا پسې کوم سرګردانی
دا خو زه د ستا د غم سره لوځیږم
څوک له دیوه سره کړی پهلوانی
چه په اب و په اتش په خاک و باد وی
څه امید دې په هغې زندګانی
نه چه دا رنګ وړ د نه وړ دې وهرې کړې
کشکې راکړې وما خط د امانی
که نه زه په هغه وخت وې چاپه نه کړې
د مجنون او د لیلی قصه خوانی
زما ستا و مندارو ته به حیران وو
که ژوندی وې ادم خان او درخانی
و هرچا ته چه ئې وائم حیرانیږی
څه په وائم د رحمان له حیرانی

۲۷۴۷ ۹/۲۴۲ ۱۰

زلفې دِ له پیرې درازې پائې تر سر دی
یا د بنفشې لښتې خورې په صنوبر دی
لب دِ اب حیات دی یا شکرې یا نبات دی
یا خو زه غلط یم تر هسې وار و بهتر دی
قد نه دِ څوک نه شی رسیدې له لبندی
وې چه معراج ته رسیده د پیغمبر دی

ما چه ستا بناشت او نمر سپوږمۍ سره په تول کړو
تلی په میزان کښې تر اسمانه سپوږمۍ نمر دی
شا څکی له اسمانه په هرچا دوری یکسانه
پرهغه په وښه شی په صدق کښې ګوهر دی
تخت دې چه ئې څوک متمکن کړه په تخت باندې
څوک د غم په خار سره پاره پاره ځیګر دی
دا خو زه له ډیرې کم بختی له تا زار کړم
ستا له نیک خوی کانی یوقی هم خبر دی
باد چه دِ په زلفو باندې قصد د پریشانی کړ
څکه ئې ګرد ونه د جهان وار په سر دی
هله به سرې شې چه د نوم عبدالرحمن شی
اوس سرې په څه ئې که د لوستی زیږ و زور دی
سپینې اوښې زیړ رخسار د مینې له دولته
اې رحمانه دا د عاشقانو سیم و زر دی

۲۷۵۳ ۵/۲۴۳ ۶

د وارو ستر ګو مې کړې دستا په لور دی
مدام دوی د فراق په اب شوردی
زه یو سپې یم چارچمنه د ستا د سپیو
چه مې ستا و در ته دوه ستر ګې څلور دی
کتې ولی مې د دوو ستر ګو ستا په طمع
و هر در وته نیولی کور په کور دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

چه مې خال د ترکو ولید په خپل زړه کښې
دواړه کسې مې و زړه وته نسکوردي
ما قبول د رقیب ناز کړه ستا د پاره
سود او زیان په دا جهان کښې خوراو وروردي
په رحمان باندې دا هسې گمان مه کړه
چه بې تا په نور څه غلیږي مغ نوردي

۲۷۷۳ ۱۱/۲۳۳ ۱۰

که دلدار په دلداری زما قدم بودی
گویا هر قدم په لاره د حرم بودی
خاڅ لری که بې منته بوسه راکا
کوم کریم په چا منت د خپل کرم بودی
معشوقه مشفقه بویه مهربانه
نه قارون چه په خان اسم د حاتم بودی
هسې پټ لرم دا زیړ رخسار له خلقو
لکه زر چه څوک له خلقو پټ پنهم بودی
خدائې و ما وته کلونه د جنت کړل
که داغونه مې په زړه باندې د غم بودی
هیڅ مانه د څوک له مستو سترگو نه کا
کوم یو مست دې چه قدم په لاره سم بودی
راحت بې زحمته نه دې چا موندلې
کوم طبیب دې چه په روغ صورت مرهم بودی

زه هر کوره تر خپل حمد پورې شرمیږم
برهمن چه سر په پښو د خپل صنم بودی
و اسمان ته لاس د عقل نه رسیږی
دا خو عشق دې چه په عرش کرسی قدم بودی
زه رحمان یې تاج گڼم د یار له لاسه
که مې پښې په سر د جور و د ستم بودی

۲۷۷۸ ۲/۲۴۵ ۷

د دنیا روزگار همه وبله غلول دی
داگمان په هیچا مه کړه چه مې خپل دی
هیڅ مزه په دا جهان کښې پاتو نه شوه
دا څغ سیوری په اوبو پورې کول دی
پوزه غوږ د غوبښو شته په هر چا پورې
که د شرم پوزه غوږ غواړې باطل دی
که د دوه کالې دانې وی په کند و کښې
پس له شامه هسې وایه چه د بل دی
که ته دوه او درې عیبونه د بل شمار کړې
بل به تا ته هسې وائی چه ستا سل دی
نصیحت د ناصحانو اثر نه کا
بیهوده د سرپه او سپینې کوتل دی
دا ناهله همدمان دی نه پوهیږم
که موچي د رحمان پښې په کوکل دی

۲۷۷۹ ۳/۲۴۶ ۹

سپین رخسار او مشکین خال وبله ضم دی
یا محمود او ایاز ناست سره همدم دی
که د مخ په زلفو پټ وی پاک نه نشته
د حیات اوبه هم پټې په تور تم دی
ستا له زلفو له رخساره له سرو شونډو
پیدا شوی شام شفق او صبحدم دی
نری ملا د په مثال د الماس مخ شه
چه ستا دلې په باریک ورومې قلم دی
په دهن کښې د غابښونه تجلی کا
یا غوټیه په غنچه کښې د شبنم دی
بې ژړا وچاته نه گوری سیه چشمه
د نرگسو غوړېدو د جونې په نم دی
نه چه اوس زما زړه غوڅ ستا په غمزه دې
چاړه غوښې لا قدیم سره په غم دی
راحت نه دې چا موندلې بې زحمته
ستا جفا او وفا دواړه مغتنم دی
ستا د حسن د تعریف له برکته
د رحمان د شعر کوکې په عالم دی

۲۷۸۰ ۱۴/۲۴۷ ۱۱

ځ
چه د خپل اشنا له وصله مهجوران دی
که ژوندی دی په معنی کښې مرده کان دی

زه د یار تر جدائیه په مرگ خوښ یم
سخت دارو په سخت بیمار باندې اسان دی
د غه درد دې چه هم دردی هم دوا شی
بیا دارو په تاو وهلې چه سوزان دی
لکه شمع په وړخ مرمه د شپې سوزم
اوس و ما ته مرگ ژوندون دواړه یکسان دی
د گلونو تر ډېر عمر دا سود ډېر دې
چه همه سره کفنونه شهیدان دی
له خزانه د بهار څهره پیدا کا
مخ و څټ د فانی دهر یکهسان دی
ما د یار دیدن حاصل که په پرده کښې
د بوټی چارې یې هسې د خوند پېشان دی
ریاکار چه په ریا طاعت نازیږی
نا سره مهر په لاس کړی لگان دی
عاقبت به لکه تش بادام خجل شی
د اسلام جامې اغوستې کافران دی
چه د تن په پاکی پاک په زړه ناپاک وی
د لرگیو تورې په تیکی سپاهیان دی
چه خپل درد یې خدائې دارو کاندې رحمانه
د هغو لېښتی په سر د غرهٔ روان دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷ ۱۵/۲۴۸ ۲۷۹۷

ستا د عشق حرفونه تور نه دی ګلګون دی
هم په دا چه نوشته په جګرخون دی
تش به نه شی هغه خم د عشق له میو
چه یې څاوړے د فرهاد او د مجنون دی
د دنیا چارے همه واړه کیے کا
دا د ستا جور و جفا وے افزون دی
دا مقتول ستا د غمزے دی لاله نه دی
چه په سره کفن له زمکے راببرون دی
چه یې هیڅ بها زلمیو څخه نشته
چونه نه دی سکه ګنجونه د قارون دی
بادشاهان په یوه دم کیے ګدایان کا
ما لیدلی فسادونه د ګردون دی
د رحمان د زړه خوناب مګر قبول شی
چه څونه د دلبرو پر ګلګون دی

۱۳ ۱۲/۲۴۹ ۲۸۱۰

چه دا هسے لاس په لاس دنیا پرېښودی
څه چوا چندن په ځان پورے د ښو دی
دا دنیا په مثال پول مرګ سیلاب دے
د سیلاب په څنګښې څه پوله ښنو دی

چل زلمی لا واده نه وی سره کوتی شی
دا رنګ چارے د مرګی د خرخښودی
قافله چه په دنیا کښے شوے داخله
بیا هم هسے معلومیږی چه د لښو دی
دا سفر به په هغو باندے اسان وی
چه تر کوچ مخوا په زیرمه د توښودی
چه بے وقته ارمان کا په وقت وده وی
د هغو عالمو بویرے د وکښو دی
دا لا خدائے دے چه دا خلق کړ خوینه
اجل اوړ زرونه جونګړے د وښو دی ق
په هر شان چه یار خوبنیږی ته یې کړه
څندول د صاحبانو په پیښو دی
د یار غم مے لکه تاج دے په سر پیښے
نور غمونه مے همه لاندے تر پښو دی
معشوقے په عاشقانو خود پوهیږی
دلته څه د عاشقی نخښے د ښوو دی ق
تر ابده ازادی ده پر حرامه
چه بند شوی د حرص په پلوښو دی ق ق
په خیل ځائے به ئے هر هر کلام په کار شی
د رحمان ویل طالب لره د کښو دی ق
میخواران که ئے خبر شی له مستیه
د رحمان د میخانے شراب د څښو دی

۴ ۱۷/۲۵۰ ۲۸۳۴

مخ د یار شمس و قمر درے واړه یو دی
قد و سرو و صنوبر درے واړه یو دی
حاجت نه لرم په شهد او په شکرو
لب د یار شهد و شکر درے واړه یو دی
که بے یاره د بستر د پاسه پروت یم
ناړ و خاړ و دا بستر درے واړه یو دی
چه د در او د دیوار ته ئے نظر کړم
باغ بستان و دغه در درے واړه یو دی
چه غبار ئے د کوڅے راپاندے راشی
دا غبار مشک و عنبر درے واړه یو دی
خدائے د یار له هجره څوک خبر مکړه
تاخت او قتل دا خبر درے واړه یو دی
هغه دم چه سرے دروځی له جهانه
توړے خاورے سیم و زر درے واړه یو دی
قلندر چه په ریښتیا قلندری کا
خان سلطان او قلندر درے واړه یو دی
ور د نه شی په پردی زمکه څوک
مبصر او کور و کر درے واړه یو دی
چه د نه پکښے یو یار نه د اشنا وی
هغه ښهر بحر و بر درے واړه یو دی

په دکان د نابینا و جوهریانو
خرمهرے لعل و ګوهر درے واړه یو دی
پسران د عار زما له عشقه نه کا
پاک عاشق پیر او پدر درے واړه یو دی
په سبب د ظالمانو حاکمانو
ګور او اور او پیښور درے واړه یو دی
غزا وشوه که ځان ستائی و رحمان ته
بے هنر او کاؤ خر درے واړه یو دی

۹ ۱۸/۲۵۱ ۲۸۳۵

څرخ مے ستا د ښو غشی په سینه دی
پورے وورے مے وتلی تر اینه دی
تل ئے مخ د یار په مخ باندے وی پټے
هغه زړونه چه بے زنګه ائینه دی
هسے نه چه زه نن ورځ په تا شیدا یم
ستا غمونه مے په زړه کښے دیرینه دی
لکه ستوری چه بریښنا کا په اسمان کښے
په تهر ے ستا داغونه نګینه دی
نه تنها زما په سترګو کښے جلوه کا
ماه و مهر ئے و مخ ته ائینه دی ق
درته وایم چه له اهد ئے پرهیز کا
د هغو چه پوشاکونه پشمینه دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

که د استا رخسار سوزانے لیبے نه دی
ولے کبی زما تور سوی سینه دی
څه به سم په صبحدم کوربے وچاته
چه د سترګے په بے مستے شینه دی
هغه سترګے چه پیدا کړے خدائے خونریزے
بے غضبه په غضب او په کینه دی
شرابیان چه شراب مومی خوبے شومی
کله منع په اختر په ادینه دی
چه تمام د خپل ځیګر په وینو رنګ شه
د رحمان خبرے څکه رنګینه دی

۲۸۴۱ ۶ ۱۹/۲۵۲

دا ژوندی چه معلومیږی واړه مړهٔ دی
که څه دی هم هسے وایه چه څه نهٔ دی
یا د باد په مخکښے خاورے دی داتورے
یا د اور په مخکښے واړه وچ وابښهٔ دی
د خپل عمر شپے او ورځے چه په زړهٔ کړم
هسے دروهٔ کویا بهتده اوبهٔ دی
غافلان که وینی اوری بدے څه کړے
دا ئے خوب دے نه لیده نه اوریدهٔ دی
چه د خدائے له معرفته خبر نه وی
هغه واړه که بیدار دی هم ویدهٔ دی

د رحمان د زړهٔ له حاله خدائے خبر دے
چه په زړهٔ ئے د اشناله غمه څهٔ دی

۲۸۵۰ ۹ ۲۰/۲۵۳

عاشقان د په اور سوی دی که نه دی
ستا د عشق په اور اولوی دی که نه دی
زحمتونه د هجران واړه په عشق کښے
تا وما وته بښوولی دی که نه دی
په دنیا کښے خویو سر و مال ویل شی
دواړه ما په تا پاسلوی دی که نه دی
تل د وروځو په لیندهٔ د بڼو غشی
تا په ما باندے راکښوی دی که نه دی
چه مدام ئے زما زړهٔ له غمه چوی
تورے زلفے د پیچوی دی که نه دی
راشه وګوره احوال د عاشقانو
مړهٔ د عشق په شری کوی دی که نه دی
ناصحان چه نصیحت و ما ته وائی
چرته دوی هم مینن شوی دی که نه دی
بناشته که په بناشت کښے ملائک وی
په وکښو د زړونو روی دی که نه دی
بلبلان پسے نعرے وهی رحمانه
د بهار ګلونه نوی دی که نه دی

۲۸۵۷ ۷ ۲۱/۲۵۴

چا چه کړے و دنیا وته اسرے دی
د همه واړو په سرخاورے ایرے دی
ناداناں که د دنیا په چار نازیږی
و دانا ته واړه وشتے مسخرے دی
چه بے خدایه محبت کا هغه خلق
ناریته ئے واړه څرهٔ مخے ئے خرے دی
وسپین ږیرو وته مه وایه سپین ږیری
دا همه واړه طفلان د ګوارے دی
هسے وایه چه څری دی د زنانو
که ئے پښے په دستارکښے قرقرے دی
نه څه فیض نه بهره مخے مومنده شی
هسکی واړه بے فیض و بے بهرے دی
ذخیره د دنیا مه کوه رحمانه
دا همه واړه د خاورو ذخیرے دی

۲۸۶۴ ۷ ۲۲/۲۵۵

ستا له غمه مے په څه باندے وے دی
لږ مے وپښته له حاله چه وے دی
زه په تا پسے مجنون یم قارون نه یم
چه مطلب مے غوا و غیلے یا غلے دی

هغه کوډے لکه تا دی په ما کړے
کله کړے په مجنون بندے لیلے دی
لکه ما چه مصلے درپسے ننګ کړے
کوم ملنګ هسے ننګ کړے مصلے دی
یوی هم ستا د وفا نه دے رابلود لے
ما پخپله خپلے کړے تسلے دی
نصیحت اثر په زړهٔ د عاشق نه کا
کښه یادے زما ویرے مسئلے دی
که رحمان د عاشقی په تیغ شهید شی
د جنت حورے همه واړه د لے دی

۲۸۷۳ ۹ ۲۳/۲۵۶

صبحدم چه هغه یار راپاندے راشی
عجب نور د نور د پاسه هویدا شی
کښلی مخ لرهٔ حاجت د سنګار نشته
بے ترتیبه چه تمر و خیږی روا شی
چه ئے وینم له ورایه پورے نیسلم
لکه پیښ چه ویله کاه وکاه ربا شی
ما له ویرے ناچاریه یار ته شاکړه
ناروا د ضرورت په حائے روا شی
زه په وصل کښے خواری د هجران ژاړم
د هرکار فکر ترکاره لا پخوا شی

(c) ketabton.com: The Digital Library

لا ښخوا ترجدای ژړا بویه
کښه هلته هر یو ژاړی چه جدا شي
وصال نه دے چه په سر و مال مومنده لے
مګر غاړه په دا کار د چا ادا شي
زه به سر و مال د یار ترنا ے خار کړم
دا په عشق کښے سهل کار دے که په دا شي
د رحمان په اوښیو هسے رنګ پوهیږم
چه اخر به په تمام جهان رسوا شي

۲۸۸۲ ۲۴/۲۵۷ ۹

چه شهید د تورو سترګو په خنجر شي
خوشنودی ئے د سر و شونډو په کوثر شي
چه رایاد ئے سپین رخسار دراز مژګان کړم
هغه دم مے زړه سپند سینه مجمر شي
عندلیب خاطرے الوځي په کلو
که د ترکو سنبل زلفے ئے شهپر شي
که یار سل ځله جفا راسره کانده ی
زما کله په جفا د یار باور شي
د ناصح په نصیحت به منع نه شم
که هزار ځله مے ورور و برادر شي
د رقیب او زما صلح سره نشته
که موچړے لاس و دست و بله بر شي

صبوری او قراری له ما خطا دی
تر هغه ساعته پورے چه محشر شي
تیر ساعت به د هیچا په لاس کښیوځی
مګر تلے اشنا بیا په اشنا ور شي
خوبرویان به د سپوږمی توکړے ورواخلی
که رحمان کچکول په لاس کا قلندر شي

۲۸۸۹ ۲۵/۲۵۸ ۷

که غبار د ستا د لارے په خوا ور شي
که په دوارو سترګو روند وي مبصر شي
تازه نوے سر پیدا کا لکه شمع
چه ئے غوځ د ستا په مینه د زړه سر شي
چه کیمیا د قناعت ئے په لاس کښیوځی
که ګدائے وي د قارون په خیر توانګر شي
ستا د در ګدایان وارو پادشاهان دي
خو چه ستا له دره ووځي در په در شي
تل ئے مخ وي له عالمه جار وتلے
د هغو چه ستا په مخ باندے نظر شي
که د درست جهان له حاله خبردار وي
چه تا ووینی له وارو بے خبر شي
ائینه که د جمال کړے ورڅرګنده
دا ګدائے رحمان به شاه سکندر شي

۲۹۰۵ ۲۶/۲۵۹ ۱۱

تبسم مے د وګړی په روزګار شي
چه ئے نه له مرګه ویره نه ئے وار شي
له دهٔ وزیری د دهٔ د وړاندے ومری
لا ئے مینه د دنیا په کاروبار شي
که ئے هر قدم د مریو په سر لاروی
یو قدم هسے وانه خلی چه په لار شي
د ژوندیو نصیحت پر اثر نه کا
مګر مړه له قبره پاڅي په ګفتار شي
د امید مزے ئے هسے رنګ دراز وی
چه تر خضره ورته خیل عمر بسیار شي
سپینه یږه په ورتی کښے زویه واخلی
چه به ما لره سپاهی و منصبدار شي
د خرما زړے نهال کا ورته ګوری
چه دا سیورے د میوه به هم په کار شي
هر هر فصل چه تر ریبدی هوسیږی
چه به کانده راته بل فصل تیار شي
لا ئے لیه تخم هم کرلے نه وی
ناکښته ئے مخے طمع د خروار شي
غروندے د دنا زوکړیو خسیو غړی
چه سبا بیګاه به ما لره کوهار شي

لکه ووړکی کتوری غواړی له زانو
په دا هسے پوچ کوی ئے اعتبار شي
چه هرګز په عمر نه وی چړے شوی
د هغو ناشدنیو امیدوار شي ق
هلکانو غونډے پاس په کوته زغلی
خو چه دوی قدمه واخلی نو رحصار شي ق
په رخصت د تن له مالګے هم پرهیز کا
هغه نه کا چه له نهی پرهیزګار شي ق
د ژوندون په تیریدو ئے نظر نه وی
چه دا ګنج به ئے له لاسه تار په تار شي ق
رحمان څه دے چه به پند وُچا ته وائی
هدایت د هر بنده په کردګار شي

۲۹۱۹ ۲۷/۲۶ ۶

کړ د ګلو کړه چه صحه د ګلزار شي
اغزی مه کره په پښو کښے به د خار شي
ته چه بل په غشیو ولے هسے پوه شه
چه هم دا غشی به ستا په لور ګوزار شي
کوهے مه کنه د بل سړی په لار کښے
چه هم ستا به د کوهی په غاړه لار شي
و هر چاته چه په خوار و سترګو ګورے
لا روهے به ستا صورت تر هغه خوار شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

آدم زاد په معنیٰ واړه یو صورت دے
هرچه بل ازاروی هغه ازار شی
که ته نه کوے نظر د چا په عیب
هر سړے به ستا د عیب پرده دار شی
دهقان کر په لوړه مزکه باندے نه کا
سرکوزی کره چه پټے د مرغزار شی
د مات لوښی اواز کله ثابت خیژی
د هرچا عمل څرګند په خپل ګفتار شی
نن چه صبح ده روښانه ذر صحیح کړه
ناګهانه به دا صبح شب تار شی
لږ ـ نے مه ګڼه که هر څو ګناه لږ وی
چه لږ لږ ویله جمع کړے بسیار شی
که بل بد کاندی ته بد کړه مه رنځیږه
هر یو نخل چه میوه لری سنګسار شی
تل و ښو و ته ازار د بدو رسی
هر چینجے و نرم چوب و ته دوچار شی
هغه زړه به له طوفانه په امان وی
چه کشتی څوندے د خلقو باربردار شی
خدائے د بد له لاسه مه کړه او که وی هم
د رحمان د په کل بدو استغفار شی

۲۹۳۸ ۲۸/۲۹۱ ۹

هر وګړے چه منصور غونډے په دار شی
دار ـ نے پس له مرګه نخل میوه دار شی
روغ صورت که روغ عالم لره کمال دے
لیونی لره کمال دے چه سنګسار شی
هر ګیاه چه و کمال ته ورسیږی
سر و زمکے و ته کوز کا نګونسار شی
نرے باد به ـ نے داخل په خپل منزل کا
که څوک پاخه د خزان غونډے طیار شی
غفلت هیڅ مناسب نه دے د سپین ږیرو
صبحدم که حیوانات وی هم بیدار شی
چه یو موټے ایرے ناز په آئینه کا
په دغه خبره فخر د خاکسار شی
کږیسالو سود مونډلے دے په زیان کښے
لکه ښاخ د ونے وتراشے باردار شی
خزانه په سخاوت سره زیاتیږی
د کوهی اوبه چه وکاږے بسیار شی
مریده د ورے کیدے مشکل نه وی
مریده د وریو ستړګو مشکل کار شی
کم خوراک سړے فرښتو و ته نژدے کا
هر سړے چه بسیار خور شی بسیار خوار شی

صاف دلانو لره لږ نصیحت ډیر دے
د ګوهرو پیوستون په نری تار شی
غلبه د عشق ښه ده د حُسن غواړی
توره شپه په عاشق زلفے د خپل یار شی
د توفیق له مخه هر مشکل اسان دے
و مستی و ته د اور لمبے ګلزار شی
ناز د حُسن پرورش مومی له عشقه
هسے نه چه د خوبانو په سنګار شی
راحت بے زحمته نه دے چا مونډلے
د وصال خوښی د هجر په مقدار شی
عاشقانو لره واړه سعادت دے
که ـ نے سر و مال د یار تر ناصدار شی
یار یار هر څوک سره وائی په جهان کښے
زه به پس له مرګه وایم چه یار یار شی
لکه ډار کاندی ورځوے له ګرګانو
هسے رنګ له جدائیه زما ډار شی
د رحمان دا یوچ ګوئی څه په کار نه ده
عاشقی په ګفتار نه شی په کردار شی

۲۹۴۶ ۲۹/۲۹۲ ۸

که د غم د درست جهان تر زړه چاپیر شی
دلګیر مه شه هسے وایه چه به تیر شی

غم هغه دے هر چه ځیرمه وی و چا ته
ورومبی واړه تر وروستیه پورے هیر شی
بے له خدایه چه مدام په یوه حال دے
سړے کله شیرشاهی وی کله سیر شی
یو آدم دے چه په څو رنګه جلوه کا
یو رقم دے که زور شی کله زیر شی
د دنیا چارے مدام په قرار نه وی
د ښو په خُمبول کښے په بل پیر شی
په لږ عمر کښے ډیر غم له کومه راځے
خوله خپلے بے صبرئ په سری ویر شی
چه خریدار و فروشنده وبله راضی شی
په سودا کښے سختی نه کا تیرو بیر شی
ښائسته په جهان ډیر دی بے حسابه
باړے څوک به د رحمان د یار په څیر شی

۲۹۵۸ ۳۰/۲۹۳ ۱۲

که د زرو مرو سر وی خوچ مر شی
نه ـ نے نوم په خوله اخست شی نه نومر شی
که هیچا پر کړے نه وی په جهان کښے
و اجل ته لکه خر په خټه پر شی
راشه واشه دا ډیر ناز و کبر مه کړه
یاره څو به د دا ناز په جهان ور شی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا رخسار چه د روښان تر آئینے دی
عاقبت به د لحد په خاورو خړ شي
مراد همه له دلبری دے غزا وشوه
که د سروے په شیرخوک په قامت لوړ شي
نیک نامي له نیک خوئیه پیدا کیږي
دغه چاره نه په سوک نه په لوړ شي
عاقلان چه پښیمانیږي هغه نه کا
هغه شکوے د بے هنرو وی چه سپړ شي
دا خو زه له شفقته تا ته وایم
گنه ځان له سر نوشته په چا ژغړ شي
د هوا په تغوته مه ځه که دانائے
هوائی ویشتلی غشي ژر په خوړ شي
وران به نه کاندی یو حرف د خپله بخره
که په اوښیو د چا درست جهان چقړ شي
په تدبیر به د تقدیر شوی نور نه کړے
د قسمت علاج په عقل کله کړ شي
په رحمان بے یاره صبر هسے گران دے
لکه زهر چه دیده دانسته نغړ شي

۲ ۳۱/۲۹۴ ۲۹۶۴

هرچه ستا په زنخدان کښے منزل شي،
لکه خس په تناره کښے به جلبل شي

څوک چه نوم د ستا د شونډو په خوله واخلي
که ئے زهر وی په خوله کښے هم عسل شي
زه په هجر کښے بے برگ و بے نوا یم
لکه کښت چه اوبه نه مومی شنډل شي
په عاشق باندے گمان دا هسے مه کړه
چه یار زړه ورځنه یوسی تش کوکل شي
په جهان تر اشنای خواږه نشته
وے حیف چه هجران پکښے حنظل شي
زه رحمان بے یاره هسے شول وشل یم
لکه کب چه بے محیطه شول وشل شي

۹ ۳۲/۲۹۵ ۲۹۷۳

که د زړه په وینو رنگ د چا کوکل شي
چه بیلتون په جهان شته دے څو به بیل شي
که د اوښیو په دریاب باندے ئے نهل کړے
نیشکر به نیشکر شي تل به تل شي
مشقت د سری واړه حیطه دے
په بنوره کښے چه د کلو بوټے نهل شي
د دنیا یاری دوستی څه په کار نه ده
له اوله یار و دوست وی پسے غل شي
که هر څو ئے وبله مهر و محبت وی
نهایت سره په جنگ و په جدل شي

په مثال د دروغژنے مرغلرے
اب و تاب ئے په دوه ورځے کښے بدل شي
که ئے زنه د ځوانی په وقت کښے سیب وی
هغه سیب ئے په پیری کښے حنظل شي
د رقیب له بده خویه به څه وایم
تروے کوره چه لا یار ورسره مل شي
زه رحمان د یار په ینه او بد پوهیږم
کشکے زهر په دهن د چا عسل شي

۲ ۳۲/۲۹۶ ۲۹۸۳

که سل څله هم کنار و هم بغل شي
د دنیا میین به واړه سره بیل شي
دا چه اوس په یوه کور کښے سره ناست دی
عاقبت به ئے جدا جدا منزل شي
دا کلونه چه ئے ځائے دی په دستار کښے
هغه واړه به تر پښو لاندے خوبل شي
دا به څې چه ئے څځ د تبر په شیرو دے
تور وینت به ئے په څځ باندے څنکل شي
دا شیرین شیرین شربت چه د وصل دے
د هجران په وقت به زهر هلاهل شي
ما د یار په بیلتانه کښے دی لیدلی
که دانا د زمانے وی مبدل شي

پیښه له ویرے د وصال په زمکه نه پردی
چه خبر د جدای په دلدل شي
د دے هسے رنځ علاج به څوک په څه کا
چه نه فهم د چا رسی نه اکل شي
که د غرونو په سرگرځی سره تیت وی
هرچه زړه ئے د خوبانو پرغمل شي
د رحمان خاطر غمونو هسے زنگ کړ
مگر جام د میو ناپوے ئے صیقل شي

۵۲ ۳۴/۲۹۸ ۳۰۳۷

هغه دم چه زړه ملال شي
یو ساعت ور باندے کال شي
حیران تللے وی په فکر
فراموش ئے قیل و قال شي
نه ئے گفت نه ئے شنود وی
په غوږ کوڼ په ژبه لال شي
نه خواب وجاله کاندی
نه ئے غوږ د چا په سوال شي
علم عقل تری ځنے پاشي
دریست صورت ئے خواب و خیال شي
په رنګو سترگو ووړه وی
لکه نقش د دیوال شي
قوت ئے وینے د ځیگر شي
هم دغه ئے اشتغال شي
د چشمانو له باړانه
په رخسار ئے پشکال شي
په سبب د عاشقیه
تیر تر آل و ترعیال شي
هم تر آل و ترعیاله
هم ترمال و ترمنال شي
په خیل درد و په خپل غم کښے
له عالمه فارغ بال شي
نه طاقت نه ئے مجال وی
بے طاقته بے مجال شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

که ژوندے وی په جهان کښے　　د مرده وُ په مثال شي
په خشکی کښے ماهی ګوره　　مځے بے تیغه حلال شي
پاخیدے نه شي له ځایه　　په زړه غوټ په تن کهال شي
د وښتلیو په ځیر یون کا　　د کل خلقو په وبال شي
لکه خس د لوټے لاړے　　تر قدم لاندے پائمال شي
خدائے له غمه سپے ژغوره　　بیا لا بویه چه خوشحال شي
چه د زړه ورے شي غوټے　　نور ژوندون ئے په اشکال شي
د باغبان سترګے کا سپینے　　چه تازه نخل و نهال شي
روئیدن د کښت اسان دی　　پرورش د ملوځ جنجال شي
ویرانی په یوه دم شي　　ودانی په ویر اشکال شي
چه پلار ومری بیا لا بویه　　چه ئے زوی په کمال شي
څوک خبر دے له دے دوره　　چه زمان لره څه حال شي
چه په حال کښے ئے حال نه وی　　څه امید په استقبال شي
د یوه ساعت له څه　　خدائے زده څه رنګ به احوال شي
د دنیا چارے فانی دی　　رفت آمد ئے په غربال شي
په مثال لکه د سیوری　　خوار و شاد هر دو زوال شي
اعتماد په اوبو مه کړه　　چه استاد ئے په غربال شي
د بهو په خمبول کښے　　شال شری کاشری شال شي
که بادشاه د ولایت وی　　کند و لے په لاس ککال شي
په ثواب ئے غلط مه شه　　په یوه ساعت وبال شي
په کمال ئے مه نازیږه　　په یوه ګړی زوال شي
د هاتیانو سوداګر وی　　ګاوُ دلال و خر دلال شي

جوهری وی د ګوهرو　　خاورے اغږی کلال شي
کلالی و کلکاری کا　　فروشنده د مات سفال شي
په هستیه کښے اشراف وی　　په نیستیه کښے ارذال شي
د خواشې په وقت شیر وی　　په پریشیه کښے شغال شي
چه مشهور په صداقت وی　　پوچ ګوئی واخلی بطال شي
محتسب وی احتساب کا　　کوتوالی واخلی کوتوال شي
نیکو کار و نیک افعال وی　　بد کردار و بد افعال شي
سر نوشت د سړی ګوره　　یو عیسیٰ وی بل دجال شي
چه نیک بخت وی نیکوئی کا　　چه بد بخت وی بد سګال شي
لاس و پښے د هغه شه　　چه خوش خوی خوش خصال شي
په هجران کښے نومید مه شه　　خدائے قدیر دے که وصال شي
په حرامو امیدوار مه شه　　ګوندے مخ د په حلال شي
کافر و باسی له کفره　　په یوه ساعت ابدال شي
تور بهتر کاندے تر سپینو　　په سپین مخ د پاس خال شي
ارزومند د یوه خس وی　　خداوند د ملک و مال شي
چه سیلی ئے وی کذابه　　د سیالانو سره سیال شي
چه په عمر منفصل وی　　په ساعت کښے اتصال شي
ممکنات به منع نه کا　　که څوک سل کله محال شي
چه د خدائے رضا شي پېښه　　رمل پاتو د رمال شي

فال به څه ګورے رحمانه
خپل افعال د سړی فال شي

۳۹،۳۹ ۳۵/۲۶۸ ۹

هغه زړه چه خدائے روښان کا جام د جم شي
په دا جام کښے ورښکاره تمام عالم شي
په ادم کښے د حیوان خویونه شته دے
بیا عالم ئے ادم بوله چه ادم شي
چه خویونه د چارپایو پکښے نه وی
سړی هوښ په سړی علم مسلم شي
چه اخومښے ئے لباس وی د پاکانو
د ناپاکو چارے کاندی خو به کرم شي
که هر څو لذیذ طعام وی مزه نه کا
چه یوه ذره نمک ئے زیات و کم شي
ښادی هرچیرے د غم په اندازه وی
د هغو به څه ښادی وی چه بے غم شي
هرچه خپله رضا پاسلی و قضا ته
که هر څو په ځان ناخوښ وی خوښ خرم شي
عاشقی چه تر کماله ورسیږی
د خپل یار له لاسه زخم وی مرهم شي
که په ځای باندے قدم کیږدے رحمانه
نه فلکه به و لاندے تر قدم شي

۳۰۴۳ ۳۹/۲۰۵ ۷

چه مجنون غوندے یو موتے استخوان شي
په قوت د عاشقی به پهلوان شي
عاشقانو په خپل شکست کښے برے بیا موند
دلته توان د هغو رسی چه ناتوان شي
زیړے رنګ د عاشق هسے مراتب دی
چه افتاب غوندے څرګند په درست جهان شي
له چشمانو ئے باران د رحمت ووری
زرغونه ئے په څهره باندے زعفران شي
له رخساره حال د زړونو معلومیږی
له بهاره نیک و بد د کال عیان شي
له یوے نکتے تمام علم حصلیږی
درست خروار له یوه مشته نمایان شي
بکار نه دی مخالف هزار تقریره
موافق له حاله نیم کلام داستان شي
لکه مړه له کاروباره وی وتلی
د هغو خاورے په سر چه غافلان شي
که د ډیر عمر بکار دے غفلت مه کړه
په وړه باندے سل کاله یو زمان شي
د غفلت بنیاد د اوښیو په موج خیژی
یو څڅوبکے خواب آلود لره طوفان شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ړوند په خپله عصا پربوځي وکوهي ته
خپل دليل دکم دليل دځان تاوان شي
سرکښي د عاجزانو په کار نه ده
هر ميږے چې وزر وکاندي پښيمان شي
موم دلان ئے له شرره لمن ژغورئ
سنګدلان که عين لعل د بدخشان شي
بل پوشاک ئے پکار نه وي بے نمدة
صفه زړه چه آئينه غوندے روښان شي
چه کيميا د قناعت ئے په لاس کښيوځي
د شريه په خرقه کښے بادشاهان شي
عاشقي ده ترجمله بلا په هورته
و مجنون ته ديو و دد وارۀ حيران شي
پر به ورکا بتان دُر د خپلو غوږو
که ئے تير تر غوږو شعر د رحمان شي

۱۰ $\frac{۳۷}{۲۷۰}$ ۳۰۷۶

د سکوت په تيغ چه ژبه بريدة شي
لا قلم غوندے په قال کښے دوبدة شي
هسره اور د عاشقيه په زړه يوسي
چه لاله ئے له تربته دميدة شي
خم ابروئے د يار نقش وي په ليمه کښے
لکه مياشت چه په لوئے بحر کښے ليدة شي

هميشه ئے د خپل يار په لوري ذو وي
نهايت چه په دا ذوق کښے رسيدة شي
څه حاجت دے چه زه يار وچاته ستائيم
کار همه د خپلو سترګو په ديدة شي
کله وي چه يو د بل په وئيل غليږي
مګر صافه د چا خپله عقيدة شي
خود څرګند وي لکه صبح په جهان کښے
هر ګريوان چه په ياري کښے دريدة شي
ابروئي د عاشق هلته ځان څرګند کا
چه ئے نم د زړه له سترګو چکيدة شي
د اه غشے ئے په زمکه کله لګي
هر قامت چه کمان طوره خميدة شي
بے مطلبه ئے هيڅ فهم په چا نه وي
هر طالب چه په طلب کښے فهميدة شي
هرچه زړه په مهرويانو باندے بائلي
بے درمه بے ديناره خريدة شي
ما د يار په څير بل څوک ليدلے نه دے
مګر پس له نوئے ورځے افريدة شي
يا به شهد يا به قند يا به نبات وي
هر کلام چه له رحمانه شنيدة شي

۸ $\frac{۳۸}{۲۷۱}$ ۳۰۸۴

د عاشق بے خپله ياره قرار نه شي
بے طبيبه قراري د بيمار نه شي
چه په لوح محفوظ کښلے ليوے وي
په تعليم د معلم به هوښيار نه شي
د خپل پلار په غير کښے پروت وي روح ئے واخلي
د قضا علاج په مور و په پلار نه شي
وهغو چه خدائے کمال د حُسن ورکړ
هيڅ نقصان ئے د منکر په انکار نه شي
درد و غم د عاشقيه ډير مشکل دے
هيڅ سړے د په دا رنځ ګرفتار نه شي
زه همه عمر دغه له خدايه غواړم
چه د يار د يار له لاسه آزار نه شي
يار له يار سره جفا کا هسے ډيره
چه هيڅ فرق ئے د اغيار و د يار نه شي
که هرڅو ئے دلبري و دلجوئي کا
د رحمان په ترکو هيڅ اعتبار نه شي

۹ $\frac{۳۹}{۲۷۲}$ ۳۰۹۴

چه سړے له بله بد وائي بدګوئے شي
لا تر بل مخوا روان د دۀ بدبوئے شي

مُرده شوے چه هوس کا د بل و مرګ ته
بل هم پس د ده له مرګه مُرده شوے شي
دوست دښمن د سړي وارۀ خپل عمل دے
هم په دا مقدار ئے اجر موئے په موئے شي
هره ونه چه کږه په هغه لوري وي
عاقبت ئے پريواته په هغه سوئے شي
د اوبو اصل له خاورو پيدا کيږي
خاکساري د خاکسارانو په ابروئے شي
په لوي کښے نور څه نشته بے زواله
هلکان د هلکتوب په سبب لوئے شي
هومره ژبان له څو که خوسه نه رسيږي
لکه څوک په ادميانو کښے بدخوئے شي
سړي هوش چه د سړي له تنه پاڅي
د سړيو په جامه کښے خرښوئے شي
وهغو وته چه خدائے پخپله وښوو
څه حاجت ئے د رحمان په ګفتګوئے شي

۲ $\frac{۴۰}{۲۷۳}$ ۳۱۰۵

ق

هرچه په حيات صورت له مرګ سره اشناوي
خلاص به د قيامت له خرخښو په دادناوي
مخ د هغو ګلو چه برګ ريزئے په بهار دے
کل سرانجام وکا له خزانه بے پرواوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

غفلت هیڅ عجائب نه دے په دنیا کښے
ساکنان د خرابات واړه خراب وي
چه ښادي غواړي بے شماره بےحسابه
په رحمان به د غمونو څه حساب وي

۳۵۵ ۳۲/۲۷۵ ۳۸

هر چه کښت ئے په باران او په سیلاب وي
د هغو عمر به واړه په عذاب وي
هغه ملک چه پکښے سیند او رودبار نه وي
دهقانان به ئے همه خانه‌خراب وي
و اسمان ته به ئے سترګے وي ختلے
د باران له انتظاره به بےخواب وي
لکه څوک چه تلوي ئے به کړهي کښے
د هغه ماهي په طور به کباب وي
لا به کله بارانونه پر نزول شي
چه نخیل و زراعت ئے پر سیراب وي
همیشه له خدایه خواست د اوبو کاندي
که ئے چرے خواست په عمر مستجاب وي
لکه تل چه ئے په زوړ د اوبو غوږ وي
هو مره غوږ ئے نه په چنګ نه په رباب وي
که همه عمر باران وربان دے وورې
لا ګرمي ئے په صورت کښے د افتاب وي

د ګرمي او د خشکیه له دهشته
د افتاب په څیر ګمان ئے په ماهتاب وي
د اوبو له ډیرے ډیرے قیمتیه
لږي لوښي ئے مردار په منجلاب وي
فرق د پاکو د ناپاکو اوبو نه کا
که اوبه ئے ګډے وډے له پیشاب وي
د اوبو په غلا چه ورشي نه جاروځي
که ساکن د خانقاه و د محراب وي
د اوبو په ویش چه ورشي انصاف پریږدي
که په لاس ئے ورقونه د کتاب وي
د اوبو ثواب ئے نه کیږي له لاسه
که په کوټ اوبو ئے عن د حج ثواب وي
د باران امید ئے نه کیږي له خدایه
که ئے ورځ و شپه په سر باندے سحاب وي
چه د نوکو اچولو په ځائے ورشي
تر تنخري ځان بہتر کا که عقاب وي
پلیتي به ئے له تنه څنګه دروځي
چه اوبه پکښے نایابے تر ګلاب وي
هیڅ ئے مه پښته له غسله له اودسه
چه یو ځاځکے پرے ګوهر غونډے نایاب وي
په سبب د ډیرے ډیرے تیمم
همیشه ئے سپیره بیره په تراب وي

د للمي سرې په مخ کښے وي اب چیرے
هغه خلق چه بے آب وي خوبے آب وي
په اُبي کښے لا هم وي خونه ورانه
هغه کلے چه د بل کلي پائیناب وي
یو به نه مي هیڅ بیرے له سري ویخه
پائیناوے سرے که زویه د ارباب وي
سم حساب له عزیزانو کله موهي
تل ترتله ئے تر بل لاندے حساب وي
نه طاقت د رد بدل لري نه صبر
لکه مار په ملاو هلے پیچ و تاب وي
نه ئے مرګ نه ئے فتنه له لاسه کیږي
لاس تړلے د خپل شرم په طناب وي
چه ئے زیست روزګار په کار وي تحمل کا
همیشه ئے له بد یه اجتناب وي
چه د توک د اچولو په ځائے ورشي
له هر څه ئے زیات په سر ګولکه عتاب وي
که یوه بده وینا ئے تر خولے ووځي
هغه وقت ئے په خپل ځان باندے عتاب وي
یو هغه سرے تیرے وربانسے ساندي
چه په عمر نه د سوال نه د ځواب وي
همسایه وي چریکار د پښتانه شي
او په اصل به موچي یا به قصاب وي

ملایم وښل اثر په هغو څه کا
چه په زړه کښے ئے نه شرم نه حجاب وي
لکه دیو چه د سړیو په صورت شي
ته ګمان کړے چه سړے دے د سه دواب وي
په هیڅ رنګ له بده خویه نه جاروځي
هسے مست د جاهلیه په شراب وي
چه اشراف د هسے خرسو په لاس کښیوځي
تر و خلاصه به ئے له خونه په کوم باب وي
هسے رزق د خدائے مه چا لره ورنه کا
که به رزق د چا په هسے رنګ اسباب وي
تردا هسے زمیندارو هغه به وي
چه نوکر د یوه تور کافر کلاب وي
نوکري د یوه سپي ورلره بنه ده
هغه پریږده چه لا نوم ئے د نواب وي
د خشکي له غمه قوم د رحمان خوښ دے
که رفتن ئے له جهانه په شتاب وي

۳۶۶ ۳۳/۲۷۶ ۴۰

د هغو چه وبله مهر و محبت وي
په هستي او په نیستي کښے فراغت وي
عاشق ده تر هغه مقام په هورته
چه د چا مقام په رنځ و په راحت وي

څه د اور په لمبو سوے څه په واورو
واړه عشق دے که هجران وي که وصلت وي
چه مطلب او مُدعا د سري خدا ځے شي
ناست ولاړ ئے هم واړه عبادت وي
که په دوه قدمه ومري هم حاجي شي
چاچه کړے د مکے په لوري نيت وي
هغه څوک چه پيروي د اولياء کا
دا ئے واړه په معنیٰ کښے ولايت وي
که د زرو په تخت کښيني غزا وشوه
د فهيم وته کم فهمه بے عزت وي
خاورے زر په سري واړه برابر شي
هغه دم چه له جهانه په رحلت وي
د دانا او د نادان ترميان يوحد دے
هوښياري د حد په هورته حماقت وي
تجاوز له خپله حده پکار نه دے
د هرچا په خپله خونه کښے حرمت وي
نورعالم که د دنيا غمونه کاندي
د رحمان سره د غم د اخرت وي

۳۱۷۹ ۳ ۶۴/۲۷۷

د هغه بنا چه نوم محنت اباد وي
تروخاطر به پکښے څه رنګ دچاښاد وي

په خواړه او په ښخبنه کله وينه نسي
هر مرغه چه په قفس کښے د صياد وي
د رنځور په خوله کښے کله مزه کاندي
که سل رنګه نعمتونه ئے معتاد وي
پاے بسته ولړه هرچرته زندان وي
هغه هرچرے ازاد وي چه ازاد وي
عشق تغير وتبديل نه لري يک رنګ دے
د اشنا له لاسه داد وي که بيداد وي
بنيادي بيخي هغه دے په ياري کښے
چه په يار پسے بے بيغه بے بنياد وي
بودنۍ هغه بالله شي په دُنيا کښے
چه د تن په نابودي ئے اعتقاد وي
نقصاني دي د دنيا عمارتونه
که تر لاندي ئے سل ستونه د فولاد وي
زندګي که څوک پوهيږي حضوردم دے
آئنده و رفته کله د چا ياد وي
دا دُنيا لکه سيلاب هسے بهيږي
نه ئے چا څخه استوګه نه اُستاد وي
چه کامله اراده لري په زړه کښے
د مرشد له اشارته ئے ارشاد وي
وهغو ته چه خدا ئے خود ځخپله وښو
څه حاجت ئے په ښوونه د اُستاد وي

ويږ ياران ورځنه يل شوهيڅ ګرم نه دے
که رحمان له جدائيه په فرياد وي

۳۱۹۰ ۱ ۶۵/۲۷۸

په دُنيا کښے که هرڅو ويد پيوند وي
پس له مرګه به ئے درست صورت بندبند وي
زه به وخورم په دا باب هزار قسمه
که باور د په قسم و په سوګند وي
يا به وړاندے ترتا دروځي يا د وروستو
که د ورور که د عزيز که د فرزند وي
زمانه به ئے تر پښو لاندے پائمال کا
که په قطع تر اسمانه سربلند وي
هم ئے هسے پيمانه ګڼه په خاورو
که د ډکه خوله تمام عمر په قند وي
هرچه کاندي ازادي په دا جهان کښے
پس له مرګه به همه واړه په بند وي
هرچه غاړه ئے وحق ته ږدے نه وي
هميشه به ئے په غاړه کښے کمند وي
دا چه زه وتاته وايم که ئے خدائے کا
په آيات و په حديث کښے به څرګند وي
ته چه نه کوے باور په آيتونو
ترو زما ويل به څه درلره پند وي

ناپسند به د منکر په انکار نه شي
هر کلام چه دلپذير و دل پسند وي
خدايه ګنج د قناعت و رحمان ورکړه
چه بے ملکه بے حشمه دولت مند وي

۳۲۰۲ ۳ ۳۶/۲۷۹

که د درځه د دنيا غم مے په سر بار وي
واړه سهل دے که يار راسره يار وي
هزار واره به د يار تر ناے ځار کړم
که په قطع مے دا يوصورت هزار وي
هغه نه دے په شماره د عاشقانو
چه د خپل تښر دا غونه ئے په شمار وي
مشکل کار د عاشقي چه خدائے پيدا کړ
کله بل په جهان هسے مشکل کار وي
څوک ئے اوښے په مخ لاړے روغے نه کا
د هغو ومعشوقو ته کله لار وي
ته چه ځل زما د يار په جنس غواړے
کله دارنګه ګلونه په ګلزار وي
نه موندهٔ شي په بازار کښے نه په ښهر
هغه رخت چه د خوبانو په بازار وي
زه د يار په ځيړيل نه وينم په سترګو
که په هره خوا خوبان هزار هزار وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دعاشق نظر په لبو او په ډیر نه وي
دخپل یار مهر که لږ وي هم بسیار وي
شته هزار هزار خوبان ولے سوګند دے
که زما د یار په څیر په هیڅ دیار وي
که ئے هر زمان په اب زمزم ویځم
بے مینه مے په زړه باندے غبار وي
مرګ له هیڅ سره وار نه کا رحمانه
یار به خان تریار وروسته کا که پهوار وي

۳۲۱۲ ۳۷/۲۸۰ ۱۰

له هغو سره به څه فکر د یار وي
چه یاران ئے په هر لور هزار هزار وي
په اشنا پسے ویشتے هم هغه وي
چه له نورے اشنائی ئے استغفار وي
صبوري او قراري د په ما زوم شي
که بے تا به مے یا صبر یا قرار وي
هر ژوندون د یار په وصل ښائسته وي
بے مینه که ژوندون وي څه په کار وي
که د یار له لاسه اور په یار بلیږي
هغه اور وعاشقانو ته ګلزار وي
په یاري کښے ازار ښته خدائے د نه کا
که ذره به زما زړه له تا ازار وي

وهغو ته عاشق نه وئیلے بویه
چه ئے فکر یا د سر یا د دستار وي
ځائے ئے اور شي چه زنار ئے شي په غاړه
ولے نه چه ستا د زلفو زنار دار وي
ستا د زلفو زنار دار که په اورسوزي
دغه اور به هم هم ستا د رخسار وي
هغه چونه په لیلے ګوندے رسوا شي
چه رحمان ګوندے مجنون ئے په دیار وي

۳۲۲۰ ۳۸/۲۸۱ ۸

که د ستا د خاطر مینه په اغیار وي
ستا د پاره د اغیار هم زما یار وي
چه سرے په یوه مخ باندے مئین شي
له یوه مخه ئے سل مخه پکار وي
هرچه کاندي نوکري د بادشاهانو
خواه ناخواه د دربانانو منت بار وي
زه به ستا له رقیبانو څه ماته کړم
دا دستور دے چه له ګل سره خار وي
څو سل خاره ئے نه شي په تېر کښے
کله وي چه د بلبل و ګل ته لار وي
مصاده به د ساقي د لارے فرش کا
هر صوفي چه د سرو سترګو خریدار وي

په جذبه د عاشقۍ به لیونے شي
که په قطع افلاطون ګوندے هوښیار وي
په رحمان باندے به هیڅ ملامت نه کا
هر سړے چه ستا له حسنه خبردار وي

۳۲۳۵ ۳۹/۲۸۲ ۱۵

چه په مخ باندے د اوښیو یو رقم وي
عین د نورو له پرهره سره سم وي
که ګریوان ئے د سپوږمۍ د نمر مشرق شي
زه چه یار په سترګو نه وینم تورتم وي
کږو وروځو ګوندے نیش وهلے نه شي
که د زړه د پاسه پروت د چا لړم وي
دلته سر پورته کول د چا رسیږي
چه پخپله د یار زلفے خم در خم وي
قاعده د دردمندۍ هسے نه ده
چه په درد کښے یو دردمند تر بله کم وي
معشوقه چه د عاشق په غم وي خوشحه
د عاشق سترګے د ووځي چه بے غم وي
همدمي د دوو همدمو هسے بویه
چه د دواړو زندګي په یوه دم وي
که د دریست جهان خوښي ورباندے راشي
مه کړه خدائے چه څوک بے یاره خوښ خرم وي

بل ستم د بیلتانه د پاسه ښته
که لیدلے چا په سل رنګه ستم وي
دا قضا څه په قاضي موقوفه نه ده
خود پخپله یار تر پاره پورے کرم وي
راحت هرچرے هغو لره لازم دے
چه په درد و په محنت کښے مقدم وي
چه خوناب ئے د چشمانو مے ناب شي
پیوسته له دغه جامه سره جم وي
هیڅ حاجت د هنر ښته و نصیب ته
که په اصل څوک عرب وي که عجم وي
هنرمه غواړه طالع له خدایه غواړه
بے سلیمانه پکار نه دے که خاتم وي
د رحمان خندا په اجر د ژړا ده
تازګي د ګل په قدر د شبنم وي

۳۲۴۲ ۵۰/۲۸۳ ۷

همیشه د زما سر او ستا قدم وي
تر هغه ساعته پورے څو مے دم وي
زه به تا هسے ګمان کړم چه بے حال یم
که نسکورے په لبانو جام د جم وي
ستا له لاسه واړه ما لره نافع دي
که مے زهر وي په زخم که مرهم وي

نور عالم که د دنیا په ښادۍ ښاد دے
زما زړه د مدام ښاد د ستا په غم وی
که په زړه باندے مے سل غمونه راشی
د ستا غم د تر همه و مقدم وی
ما د خدائے د ستا له غمه بے غم نه کا
تر هغه ساعته پورے خو مے دم وی
رحمان ستا په غم مئین دے حق خبر دے
که په دے کښے به هیچرے زیات وکم وی

ے

۳۲۵۳ $\frac{۱}{۲۸۴}$ ۷

زړه مے وګړ و خود رائے — هرچه شوه تکیه په خدائے
په سودا د عاشقۍ کښے — یا به شاه شم یا ګدائے
یا به کښیم و دوږخ ته — یا په سیوری د همائے
چه خدائے کا هغه به وشی — نه بل خدائے لرم نه ځائے
بے دلبره به ورنه کړم — نور و هیچا د زړه رائے
پائے بوسی به ئے پرے نږدم — خو مے رسی دست و پائے
یا خندا دوه په جهان کښے — یا ژړا دوه په واړه وائے
تر دا دواړه چارو په غوږ نه — نور څه نشته په دا سرائے
عاشق بویه چه صادق وی — نه خود کام و نه خود رائے
خدائے د نه کا څوک په عشق کښے — جو فروش ګندم نمائے
زه رحمان په کار پوهیږم — که مے مل وی کارفرمائے

۳۲۶۸ $\frac{۲}{۲۸۵}$ ۵

که له دیره غمه دم د چا ختے
زه به مړ وم ستا په غم کښے لړغونے
زړه مے هسے رنګ په تورو زلفو بانیلو
لکه ورک په توره شپه کا څوک کالے
په یوه ساعت مے رد هم مے قبول کا
نه پوهیږم چه ئے خپل یم که پردے
په یوه لاس ئے مرهم په بل خنجر دے
نه په مړیو کښے حساب یم نه ژوندے
که په مرګ د عاشقانو ئے رضا وی
خدائے د ما کا تر همه واړو ورومبے
خون بها مے د ستیه په خیر نشته
ما بخپله قبول کړے دے خپل سوے
و کوم کوم ته به ادراک د پارو رسی
هر وینته ئے د کاکل شه منګرے
څوک د غم زما د دیرو اوښیو نه خوری
کم به نه کا په خوردن سره نه دے
د هجران په توره شپه کښے نه ویریږم
چه ئے نه وینم د وصل سپین سپوږمے
د یار غم لکه مزرے راباندے راشی
خدائے د پیښ په هیچا نه کاندے مزرے

چه ئے غم غلطومه د شپے پاخم
کله مے په شونډو کیږدم کله نے
که کتاب کښے رباب په لاس راولځم
بارے درد مے په هیڅ رنګ نه کما کښے
همسایه مے واړه ووته له خوابه
که په سل کوټو دننه کړم زبیږګے
که عاشق تر معشوقے پورے پوسے دے
خدائے د هجر په تیغ مه وژنه یو مخے
زه رحمان د یار په غم کښے هسے ډوب یم
چه هیڅ نه وینم په سترګو مکردے

۳۲۷۶ $\frac{۳}{۲۸۶}$ ۸

چه دارو د درد و غم وی هغه مے
ساقی ماړه یو دوه جامه پیالے
مے دخپلو لبو را نه د انګورو
چه اول ئے نوشیدن وی پسے قے
په هر تیغ کښے چه آب نه وی د شرابو
څوک د غم په غلیم نه موی برے
جام د میو چه غم خوار د کل جهان شه
زه به اوسم په دا غم کښے تا به کے
راشه یو ځله مے هسے مست خراب کړه
چه خبر نه شم له حاله د هیڅ شے

بے خودی مے پناه دے زور اوره
چه له هره غمه خلاص کاندی سړے
زه هغه تحصیل تمام کړم په عشق کښے
چه ئے روغ وکړے بولی لیونے
رحمان صلح له رقیب سره په دا کا
اشنا نه دے البته خوږونکے سپے

۳۲۸۹ $\frac{۴}{۲۸۷}$ ۶

ورک شه ورک شه بدکرداره بد سړے
که د وروړ که د عزیز وی که پردے
تر هغه لا نیکوکار بیګانه ښه دے
چه بدکار شی د چا زویه یا نمسے
لړګی لوښی همه واړه پر مردار وی
بدکرداره لکه سولند ویرے سپے
هغه خلق همه واړه لیونی کا
چه په کلی کښے یو سپے شی لیونے
بل علاج د لیونیو سپیو نشته
بے له مرګه چه پرهک شی یو کوهے
حرام خور د مخنثو په حساب وی
که په توره یا په تیغ وی مړنے
مړنے وشلے بویه و هغه ته
چه بے وځے زار نه کاندی یو سے

دیگ ئې ینې په دیګدان ورومبې ترتیږ وي
چه ئې سور په اور سرد نه شي نغرې
کـه فیض ئې وهر چا وته رسي
چه بالله شي دخپل وقت حاتم طے
اے رحمانه چه بې فهمه بدکردار شي
زاته وایه کـه بهتر دے که سرے

۳۲۹۵ ۹ ۵/۲۸۸

غم د کـه غلبه شه په ما باندے
چه مے نه دنه ځائے شي نه ډ باندے
له زبیرګیه مے نور خلق په عذاب شه
تل د وچو له کبله سوزي تاندے
زه د ستا په غم کښې شمع غوندے ژاړم
ته زما په ژړا صبح غوندے خاندے
زړه مے کـه ستا په لوري اوبزان دے
لکه زلفې د په مخ دي اوبزاندے
ما د ستا داندېښنو په اور دي سوے
د دنیا اندیښنے وارې لکه سپاندے
دا دستور دے چه یو غم په سړي زور شي
نور غمونه ئې هسې شي تر ښو لاندے
هرچه ما په نصیحت له تا جاریاسي
بیا د ستا په لوري دروځي له ما ورانده

زه رحمان ئې شدني په خان ګڼمه
که یار سل تا شدني چارے راکاندے
سره لمبه کوره چه څه کا په وچ ډکي
مخ د یار په رحمان کـه چارے کاندے

۳۳۰۷ ۱۲ ۶/۲۸۹

په هر ځائے چه ستا ثنا شي بیوه کرے
خرمهرے شي هلته در و مرغلرے
د هغو سترګو به اوښې وي ګوهر کښې
هرچه ستا په ګل رخسار وي منظرے
هغه کله د ناصح خبرے اوري
هرچه اوري ستا ورے ورے خبرے
مرور کاندي عاشق له جمله خلقه
معشوقے له هیڅ مه شه مرورے
په ساعت کښې سرے مرهم ئې ژوندے کا
طائفه دی د خوبانو بحر کرے
زه خان د وب ګڼم به تا په خپلو ویو
که مے د وب کا څوک په شهدو په شکرے
لرے لرے غم د وارو رانژدے کړ
چه له څخه د حجاب کړ راته لرے
چه مے نوم د ستا د تورو زلفو واخست
راپسے شوے د بلا تورے لښکرے

هیڅ په حق د حقدارانو نه ګروهیږے
همیشه زما په ورې زړه منکرے
زما ستا مینه څرګنده په جهان ده
ولے دا رنګه څرګنده ګواهي نغرے
زه چه ستا له غمه ژاړم او فریاد کړم
د رقیب کړه هم دول وي هم سندرے
د رحمان شعر به ولے نادر نه وي
چه ثنا کاندے له تا غوندے نادرے

۳۳۱۶ ۹ ۷/۲۹۰

غم خواري دا کـه چرے وي غم خورے
چه ما دلے وته ناست لرے ته دورے
هغه ځائے چه د ستا مخ بله لمبه کړ
دا لمبه ئې کړه زما په کوکل پورے
هم هغه دي زما تور لیمه سره کړي
چه ئې ستا لاسونه سره کړه سترګے تورے
غل د سر و د مال غلا په توره شپه کا
ته په ورځ زما د سر و د مال چورے
اصیل نه دي چا پیروږي نه ئې پلوري
ته اصیل په دیدن پیرے هم ئې پلورے
دا کوم رنګ د اشنائیه د یارۍ دے
چه زه ستا د مخ ثنا کړم ته مے زورے

درخانۍ په سل غمونو خدائے اخته کړه
زه به ولے له تا زار کوم که کورے
زه وتاوته د ستا له جوره ژاړم
ته راواخله سل کـه نادرے نورے
د رحمان په عاشقۍ به افرین کړے
که لږ مخ و اښینه ته کړے وګورے

۳۳۲۲ ۷ ۸/۲۹۱

خدایه مه کړه ناامید هغه وګړے
چه امید ئې دے د ستا په کرم کړے
ستا له رحمه به زه ولے نومیدي کړم
چه د نام دے د رحیم په نام نومړے
دا نیکړے سړے ننګه د خپل نام کا
ته خو خدائے ئې چه په هیڅ نه ئې نیکړے
هیڅ بنده د په بندګۍ کښې لیده نه شي
چه تا خط د ازادۍ نه دے ورکړے
دا هسه وارہ شومیت دے د شومانو
ګڼه ته د چا په زیرمه نه ئې ستړے
چه بے تا ئې په زړه بله هوا ګرځي
تر مقصوده به و نه رسي دوه زړے
هرچه ستا په لار قدم د راستۍ کیږدي
که ئې زیان وي زه رحمان ئې پوره ورے

۳۳۳۰ ۲۹۲/۹ ۷

دَ اشنا له لاسه ناست یم په زړه ستړے
په فلوس مے په کار نه دے درست وګړے
چه په ژوندَ نے طمع پریکړے شی له ژوندهٔ
نور به څه باندے ویریږی سر پریکړے
که ژوندون دَ عاشقانو په وصال وی
زه مهجور یم په دغه روایت مړے
خوږ ژوندون مے جدائیه ھسے ترخ کړ
چه دَ غم له تلخی دَم نه شی را لغړے
دا صورت په مثال خس محبت اور شه
ترو د اور په مخ کښے څه کاندی خسړے
لا علاج به لکه اوښ باربرداری کا
چه په پوزه نے پیزوان شی دَ عشق پړے
له احوالَ ورو ورو پښتیٔ یارانو
بیلتانه دَ رحمان وار دے خطا کړے

۳۳۴۵ ۲۹۳/۱۰ ۱۵

ماچه سترګے وَکل رُخ ته واړولے
په هغو سترګو مے وینے وژړلے
دَ عمل جزا مے بیاموندهٔ برحقه
دا دستور دے چه کړے هغه اخلے

ترغمز وے یو په سله زړه قاتل دے
تل چړے تورے په کانی تیرولے
خود کرده به څه تاوان له چانه غواړی
چه نے غوټے په خپل تیغ کړے سپینے ځلے
ما لا مرګ دَ ستا په مینه کښے هاله لید
چه ګدائے دَ بادشاهی لاسے وهلے
له خوبانو به څوک څرنګ وفا غواړی
سروے کله کشمشی میوه نیولے
په دربار نے سنداسی شه ورته کښینه
تار په تار دَ سر ویښته ایرے مښلے
که نے لاس دَ خدائے په کار کښے رسیدلے
بده بخره به چا چرے قبلولے
چه نیکی د و نیکانو ورکوله
دے بدانو څه بدی نه وه غوښتلے
څوک له خاورو ایرو پاڅوے تخت ورکړے
څوک له تخته دَ ایرو په ډیران ولے
ورکړه راپیروده دواړه په خپل لاس دی
که وچانے ورکوے که نے اخلے ق
خار تر ھسے رنځ نیولو شه رحمانه
چه شهی نے په پښتنه وی راغلے ق
خدائے طاعت دَ بنده څه کوی رحمانه
خو نے مینه دَ سړی ده آزمائیلے ق

ستاچه نیت دَ اشنائی نه وو صنمه
دَ رحمان سترګے دِ ولے نه ګتنړے
دَ ازل په ورځ دَ بخرو جواری وه
اے رحمانه چا بائیلوے چا ګټلے

۳۳۵۵ ۲۹۴/۹

ھسے ډوب یم ستا دَ غم په دریاب تلے
چه ماهی غوندے بے تیغه یم کوتلے
ما لیدے لیندے چه لندیو به راکښلے
تا دَ وروځو په لیندو یم زړه راکښلے
په خپل ځان مے تر هغه پورے نظر وو
څو مے ته دِ په نظر نه وے کتلے
اوس مے ستا په مینه ځان وجهان هیر شه
دَ سیلاب په مخکښے لاړم لکه خلے
عاشقی به نے دَ باد په مخ بهیه کا
که چاخاشه وی کوه قاف غوندے نیولے
چه دَ عشق له بحره روغ سلامت ووځی
زه نے نن ګنم له مورهٔ زیږیدلے
هرچه واوری په بلا دَ تورو زلفو
هغه بیا ترکوره نهٔ دے ورغلے
چه له غروتو پریوتلے وی بیا پاځی
پاځیدے نه شی له زړونو پریوتلے

چه دَ اور لمبو وهلے وی بیا روغ شی
نه رغیږی دَ ازار لمبو وهلے
زه رحمان نے هر دم ویم ستا په غم کښے
که خپل مرګ په سترګو نه دے چا لیدلے

۳۳۶۳ ۲۹۵/۲ ۸

نه چه خپله بے عقلی هوښیاری بولے
کشکے بیاموے دَ غوښتو په نرخ شولے
عشق یو داد دے په عاشق باندے لَ خدایه
ھسے نه دے چه نے پیرے یا نے پرولے
زلیخا غوندے به بله شیدا نه وی
که دَ مصر مستورے شی وارہ ټولے
هغه بحر څه په بحر حساب نه دے
چه اوبه نے خاک آلودے وی ختولے
له هغو سره به څه فکر دَ یار وی
چه په غم وی دَ کالهٔ یا دَ کهولے
عاشقی دَ خپل نغری په غاړه نه شی
څو په یار پسے وانخلے ځلے خولے
دَ وصال په نعمتونو غره مه شه
جدائیه خلق کړے په زړه زمولے
دُر ګوهر په تله نه دی چا تللی
دَ رحمان شعر ګوهر دے څه نے تولے

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۳۷۲ — ۳/۲۹۹ — ۹

زه د ستا له غمه ژارم واره وینے
واره وینے واره وینے واره وینے
خود مے وینے چه په تش کاته د مریم
لا خنجر په کافی مهرے دل سکینے
هر زمان مے په حضور د سترګو وڼه
لا یقین د د زړه نه شی بے یقینے
عالم ستا په مینه ژوی نه پوهیږم
نه په څه سبب وشلیم ستا مینے
دیر عالم په نمری رنګ کا معلومیږی
تا چه هسے چاے واغوستے رنګینے
پښے ئے نه وی چه وبله خواته دروځی
هسے سکنی په غمزه د عاشق سینے
که صورت مے پربله پورے معلومیږی
زړه مے ستا له غمه چاود دے نازنینے
هغه څوک دے چه تر تا به بهترین وی
اے تر واړو مهرویانو بهترینے
چه د زلفو د رحمان په زړه ورځ کړے
تر بیتوئے ځکه شاځی اوبه سینے

۳۳۸۵ — ۱۴/۲۹۷ — ۳

هسے رنګ نعمت ورکړے خدائے وما دے
چه سر هیڅ بهائے نشته بے بها دے

یو څو دا چه ئے په شکل د ادم کړم
دویم دا چه محمد مے رهنما دے
لاس وپے وغوږ و سترګے خوله و ژبه
یو صورت مے په څو اسمه مسمیٰ دے
اسمان زمکه نمر سپوږمی و روښان ستوری
درست جهان مے و نظر ته تماشا دے
شپه و ورځ د ماه و مهر له پرتوه
څخ د ملکے راته درست نقره طلا دے
په شپه مشک په ورځ کافور راباندے وری
درست صورت مے پکښے دوب تر سر و پا دے
چه هر دم زندګانی بخښی وما ته
هر نسیم د یار له لوریه مسیحا دے
د چمن و سرو ګلونو ته چه ګورم
هر هر ګل راته له ورایه په خندا دے
د ګلګونو میو ناوے راته ناسته
زنګاری قمیص اغوستے و مینا دے
خپلے وینے په ورغوی کښے نیوے
هر ساغر د مے پرستو جان فدا دے
د شنه رود په غاړه ناست سرود په لاس کښے
هر مطرب لکه بلبل هسے ګویا دے
سپین مخونه سرے لبنتیه د دلبرو
هر دیدن ئے د افتاب په څیر رڼا دے

چه دا هسے معرفت ئے پر پېرزو کړ
په رحمان باندے منت د پک مولا دے

۳۳۹۹ — ۱۵/۲۹۹ — ۴

یو یو داغ په تمتر پښے د هرجا دے
که بادشاه د ولایت دے که ګدا دے
سیرابی په سرچشمه د دنیا نشته
تشنه لب ئے ګوښے ګوښے په غوغا دے
لږ راحت ئے په ډیر ډیر زحمت مونده شی
د دے دهر خس حرام شکر ویړیا دے
د دنیا ښادی بے غمه موندلا نه شی
لږ خیرات د شوم له کوره په بلا دے
فراغت پر باندے وے حرام نه وی
چه داخل په سراچه د دے دنیا دے
د مجنون د حال پښتنه به څوک څه کا
جهان واړه کوراکور مجنون لیلیٰ دے
عشق یو هسے رنګ افسون په عالم یو کړ
چه عاشق په تورو سترګو نابینا دے
و هرچا ئے بخره ورکړه ګوښے ګوښے
خپل قسمت د هر سری جدا جدا دے
ورکړه داپیر وده قول د بل په لاس دی
ولله دخل نه زما دے نه د ستا دے

په هر کار چه د صاحب د زړه رضا شی
په بنده که ناروا وی هم روا دے
خواه ناخواه که ئے رضا وی که ئے نه وی
د قسمت رسد رضا و نا رضا دے
خان ایمان سپارلے بویه و هغه ته
چه ئے حکم جاری شوے په هرچا دے
د هرچا په لاس چه حکم حاکم ورکا
جهان واړه د هغه په مدعا دے
چه مولیٰ ورسره مل نه وی رحمانه
که لښکرے ورسره وی یک تنها دے

۳۴۰۵ — ۲/۲۹۹ — ۹

دا چه مست په میو راغے یار د چا دے
بیا به تاخت کا په کوم غوبلی وار د چا دے
چه زړه سوے ئے د حرم په صید نه شی
دا د غشی بے صرفه ګوزار د چا دے
ما خو بے وجهے څوک نه دی ازار کړی
دا چه ما ازاره وی ازار د چا دے
چه ئے درست جهان د ځ په رفتار یست کا
دا افتاب غوندے روښان رخسار د چا دے
چه بلبل ئے سپیدے تر ګله نه شی
دا د شنه په حرم ګلزار د چا دے

(c) ketabton.com: The Digital Library

چه هیڅ ترس په زړه کښې نه لري رحمانه
دا نا ترس و بې پروا نګار د چا دے

۳۴۲۴ ۱۷/۳۰ ۹

غواصان که ګوهر غواړي ګوهر دا دے
بیدلان که دلبر غواړي دلبر دا دے
زما یار غوندے په بل یو دلبر نه وي
د جمله و دلبرانو سرور دا دے
خوند د لبو او د چاه زنخدان ئې
داشي کوثي زمزم دا دے کوثر دا دے
چه د وصل او هجران وته نظر کړم
زه ګمان کړم جنت دا دے سقر دا دے
ته خطبه په منبر څه لولې خطیبه
قدم کیږده په خاں باندے منبر دا دے
د کښې سفراسان دے مرد هاله ئې
که له ځانه سفر وکړے سفر دا دے
هر منعم چه دلجوئي د قلندر کا
هغه نه دے قلندر قلندر دا دے
چه توانګر د قناعت په خزانه شي
بل توانګر په جهان نشته توانګر دا دے
دا هنر نه دے چه خاورے څوک سره زر کا
چه زر خاورے کا رحمانه هنر دا دے

۳۴۲۹ ۱۸/۳۱ ۲

د ساقي په لاس کښې جام د میو ناب دے
مطرب ښځے په زانو باندے رباب دے
محتسب په رقص ګډ شه پائے کوب کا
صوفي پروت په میخانه مست وخراب دے ق
په رقیب باندے غفلت راغے ووده شه
یار پلو له مخه واخست بې حجاب دے ق
ته چه ما وته توبه وائې ناصحه
په دا وقت کښې چا ځنه د توبے تاب دے
زه چه ځان منع کوم د عشق له کاره
په دا هسے کار کښې کوم سود وثواب دے
دا اسمان چه لوئے په عقل کښې باله شي
په محیط د عاشقۍ کښې یو حباب دے
هر چه ژغوري سر و مال په عاشقۍ کښې
هغه کړے کور په مخکښې د سیلاب دے
ته چه خواب غواړے په عشق کښې راته وایه
کوم چا کړے د مزري په خوا کښې خواب دے
بې عمل که کتاب کیږدي په سر څه شو
ګویا ښځے ئې تر ښو لاندے کتاب دے
چه د شر له عملونو خیر غواړي
تشنه لب غوندے سیرشوے په سراب دے

د دښمن له مکاریه وویریږه
په نرمي ئې غلط مه شه سنګ دراب دے
عبادت په شتاب هسے کړه رحمانه
لکه عمر چه د تلو ئې په شتاب دے

۳۴۳۳ ۱۹/۳۲ ۷

هغه زړه چه ستا د عشق په اور کباب دے
که مرهم وربانده کیږدے ډیر ثواب دے
حجابونه له اغیارو مناسب دي
له یارانو په یارۍ کښې څه حجاب دے
بې له تا چه ښائسته ئې بې حسابه
نور ښائست د جهان وارو په حساب دے
ښایسته که هر څو ډیرے ښائسته دي
په هغو کښې هم ستا حسن انتخاب دے
لکه ګل چه تر افتاب پورے تجلي دي
دغه هسے ستا تر مخ پورے افتاب دے
دا د میو د مستیه سرخي نه ده
تیغ د سترګو د په وینو کښې غرقاب دے
زه رحمان په څه خوب کوم و یار ته
و ژوندیو ته د مړیو څه خواب دے

۳۴۳۹ ۲۰/۳۳ ۹

چه تر سنګ و تر اهنه ئې زړه سخت دے
زړه هغه لره ورکړے ما کم بخت دے
خدایه کله به هغه یاغیان را ایل کړے
چه لوټ ئې زما د خاطر رخت دے
هر ره غم به نور په هیڅ باندے نه وي
لکه غم چه د خپل یار په ما یک لخت دے
مګر بل په تیره تیغ شي یار له یاره
ګنه بناخ له خپله درخته سره درخت دے
د پهلنګ او د پیریه حاجت نشته
د یارانو نشستن د زړه په تخت دے
چه له ډیره غمه وقت پیژندے نه شي
په رحمان د یار له غمه هسے وخت دے

۳۴۵۵ ۲۱/۳۴ ۷

که ئې مهر و محبت که ئې عناد دے
ما د یار په یارۍ کړے اعتقاد دے
لکه زه چه په خپل یار باندے مین یم
یو په سلو د یار مهر په ما زیاد دے ق
زه و یار که په تن دوه په معنې یو یو
هزار خونے واړه یو ښهر بغداد دے

(c) ketabton.com: The Digital Library

هيڅ بيلتون زما دَ يار وبله نشته
کار هسې واړه موقوف په خپل ميعاد دے
زړه خپل آه آتشين له خدايه غواړم
دَ اشنا خاطر که موم دے که فولاد دے
په جذبه دَ عاشقۍ که برهم نه شي
ق
بے دادي دَ مطلوبانو واړه داد دے
هيڅ موقوف دَ معشوقو په حسن نه دے
دَ عاشق خاطر په خپله مينه ښاد دے
چه دَ آه و دَ فرياد طاقت ئې نه وي
هر سکوت دَ بے طاقتو آه فرياد دے
سل په دا رنګه نومونه دَ عشق نور دي
لکه نوم چه دَ مجنون او دَ فرهاد دے
چه ئې زړه شي هلته کيني هلته پاڅي
عشق دَ عقل و دَ هنر کره داماد دے
بادشاهان په عاشقۍ کښې ملنګان شي
ما و تا غونډے وګړے دَ چا ياد دے
چه پريشان دَ يار دَ زلفو په څېر نه وي
جمعيت دَ هغو زړونو لوئ فساد دے
که رښتيا له خرابيه سره ګنج وي
خرابات دَ بے بنيادو بيخ بنياد دے
که کمال دَ کيني په اندازه وي
فوقيت دَ شاګردانو په استاد دے

چه به يار پسے ترخان وجهان تير شي
په رحمان زموږه هسے اعتقاد دے
چه دا نور شاعران کاندي هغه نه کا
رحمان کړے نوے نوے اجتهاد دے

۳۴۶۳ ۲۲/۳۰۵ ۸

ستا دَ لاسه په ما جور دے که داد دے
زما مراد خو واړه ستا دَ خاطر مراد دے
ستا په مينه کښې زما له څه تښتي
که آفت دے که آسيب دے که فساد دے
هر اصلاح چه راکاوه شي ستا په مينه
په ليمه زما قبول هغه اصلاد دے
که تمام جهان مې پرېوځي په ليمه کښې
بے تا نه راځرګند يږي نه مې ياد دے
ما چه غوږ دَ ستا دَ عشق په ترانه کړ
نصيحت مې نور دَ زړه په غوږ و باد دے
اوس زما له ننګ و نامه سره څه دي
چه دَ نام دَ عاشقۍ رابانده زياد دے
هر ګلشن چه له ګل رخه بې بهره وي
دَ عاشق په نظر غولے دَ صياد دے
دَ رحمان و توان نه ګوره هومره نازکړه
څه دَ اوسپنو روغ نه دے آدم زاد دے

۳۴۷۴ ۲۳/۳۰۹ ۱۱

دُنيادار که دُنيادار په سيم و زر دے
هنرمند و سره ګنج دَ خپل هنر دے
بيهوده به زورآور و خان ته وائي
دَ دنيا سړے که هر څو زورآور دے
هسے مه وايه چه زه يم په جهان کښې
پيدا کړے خدائے دَ سره پاسه سر دے
څه څه نه وليان پيغمبران کړه
نه چه هر يو اوليا او پيغمبر دے
جو دانه قدرے يو لعل پکښې پيدا کا
نور جهان واړه دَ تورو کانو غر دے
يو بادشاه وي چه لښکرے پسے دروي
نه په هر چا پسے کړے خدائے لښکر دے
پيدا کړي خدائے سړي په تفاوت دي
هسے نه چه جهان واړه برابر دے
که دَ عمر و رفتن ته څوک نظر کا
دا په وائي چه آفتاب دَ ماز ديګر دے
چه ئې سر په زمکه ښے وي ويار ته
په آسمان باندے ختلے لکه نمر دے
ته زما په ډيرو اوښکو عيب مه کړه
ما موندلے په دا بحر کښې ګوهر دے

دَ ريا خرقه ئې خدائے مه کړه په غاړه
رحمان کوږ دستار تړلے قلندر دے

۳۴۸۲ ۲۴/۳۰۷ ۸

ق
زړه مې ستا دَ غم و غشيو ته سپر دے
بيا دا سپر په معنیٰ امن دَ خطر دے
چه دَ يار له لورېه غشے په ياري کښې
هغه غشے غشے نه دے نيشکر دے
دَ دنيا ښادي همه غم ژړو وکړه
بے روړے عالم له عيده څه خبر دے
که ستا هيڅ په ما پوره نه دي دلبره
خدائے ګو ما لره بے تا دَ دين ضرر دے
که ظاهر په صورت يم په معنیٰ نه يم
لکه حرف چه دَ لا کښې په دفتر دے
بے له اسمه مې نور هيڅ نشته له جسمه
دَ لام په څوله دَ نورو مکرر دے
خو ستا قد زما په سترګو کښې خدائے نقش کړ
ګنه دلته يو ونه ته په مثال غر دے
دَ رحمان عقل تر غارشه څو څو واره
هر کم عقل چه دَ ستا په عشق اوتر دے

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۴۹۰ ۲۵/۳۰۸ ۸

په خاطر باندې مې ستا دغم غبار دې
هميشه مې په زړه پروت انبار انبار دې
که رهبر دې ګمراهانو لره خضر
عاشقانو لره خضر ستا رخسار دې
ګوندې چرې څوک دخدائې په درقبول وي
ستا له لاسه مې فرياد په هر ديار دې
دشهيد و پرهارونو ته نظر کړه
هسې رنګه مې له دوه سترګو خونبار دې
چې دغم په بار نې زړه دې زما لښې
هم هغه مې په زړه کښې په بار بار دې
چه هردم مې دغمزې په توره وژني
لا مې زړه دعفو سترګو منت بار دې
دا امان و دعفو په مدعا وي
چه په ما باندې نې کړې ستا اخبار دې
که يار سل ځله جفا ورسره کاندي
درحمان دا هسې کلک اعتبار دې

۳۵۰۱ ۲۶/۳۰۹ ۱۱

کيني يو نادر کار دې — چه کمال څخه اظهار دې
چه اختيار نې کيني کړه — په دانه کښې پټ خروار دې
چرګ په دوه پيسې حلال شي — باز په سل روپۍ مردار دې

فقيران دڅان ځواب کا — شاه دخلقو تاوان دار دې ق
چه اسمان شه سرګردان شه — چه زمين شه برقرار دې
جهان واړه زمکې وخوړ — کيني عجب لوئې کار دې ق
نسترګوره سرکښي کا — انګور ګوره نګونسار دې
ذره ضعف شوه افتاب شوه — ابر ځوربې دې غبار دې
کوه بلند شه سپې سنګ شه — لعل وو پرشه بزرګوار دې
لوئې اسمان توره تبي شه — هلک نمر ځره انوار دې
وور سرې ګوره رحمانه — چه لوئې فيل نې باربردار دې

۳۵۱۰ ۲۷/۳۱۰ ۹

ستا له غمه مې په سر کښې هسې شور دې
ګويا ميشت مې په سربهره لاهور دې
په افسون او په جادو د تورو سترګو
خراب زړه مې له جمله عالمه تور دې
که مې زړه له غمه چوی راشه واوې
غم د هجر دغه مه ګڼه لا نور دې
د هجران په بيدي کښې را معلوم شه
چه الحسن مې ازار د پلار و مور دې
درد و غم د عاشقيه ډير مشکل دې
خدائې ورکړې و داناؤ داسوراور دې ق
دا دنيا په مثال کور دې د غمونو
چه په هسې کور نازيږي هغه کور دې

دا جهان نه دچا ځيل دې نه به ځيل شي
چا په ځيله رضا پريښوو چا په زور دې
چه د مرګ په پور ورپو کښې يو ومري
دې دوارو پور ورپو نوې او ورور دې
که رحمان په عاشقي بې عزت کيږم
ما په سترګو قبول کړې دا پيغور دې

۳۵۱۹ ۲۸/۳۱۱ ۹

چه دڅښتن دې دلبر په لاس نې جام دې
تن اورنګ د زمانې زما غلام دې
مدام کله وي دنيا د دنيا دار و
بې له عشقه چه دولت نې مستدام دې
دا هارون ځرخ پانې نيلې د دې سپهر
څو به دو کا چه نې دو په سر د بام دې
د دنيا چارې په مثل دي د سيوري
د افتاب په ځې د سيوري څه مقام دې
که نې صبح بشاشته دوه خنده رويه
بيانې هسې په هر صبح پسې شام دې
نه په مهر کښې ارام شته نه په ماه کښې
په دنيا راغلې هر يو بې ارام دې
نه چه ځيل فراغت غواړې په جهان کښې
فراغت خاطر راوښيه کدام دې

صورت روغ دخاور و خامو دې رحمانه
چه په خامه چار نازيږي هغه خام دې ق
بې غمي په دنيا چرې دو رحمانه
يو بې غم څو څوک راوښيه کدام دې

۳۵۲۶ ۲۹/۳۱۲ ۷

ما د ستالمي نه اچولې دا ځيل ځان دې
ستا دې زما نه دې که دانا دې که نادان دې
ځيله سرکښي لوئي مې واړه فراموش شوه
هسې مې زړه ستا و لوئې قامت و تحيران دې
بې تالا ګذر په ګلستان کړم د ګلونو
نه پوهيږم هيڅ چه ګلستان دې که زندان دې
چا پيژندم زه چه عاشق نه وم په جهان کښې
اوس مې ستا له رويه نوم رسوا په درست جهان دې
ډير هسې تيرشو د مجنون به نام و نقشه
عشق دې چه عاشق لره هم نام دې هم نښان دې
لوئې ترکوم چيني دې پروانه چه افسانه شه
واړه په سبب د عاشقيه نمايان دې
واړه دځيل ځان په نظر کوره که دانا يې
اې عبدالرحمانه جهان درست عبدالرحمان دې

۳۵۴۷ ۳۰/۳۱۳ ۲۱

زړه مې ستا په ذکر فکر ګلستان دې
تن مې ستا له غمه پانه دخزان دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا د غم له بحره هسے بهره مند یم
چه په سترګو کښے مے جوړ د دروکان دے
ستا کتو مے عجب زخم په زړه وکړ
چه هم وینے تر بهیږی هم خندان دے
هسے رنګ مے د خپل زړه له وینو واخست
چه ځان درست راته په شکل دجانان دے
که د ستا د زلفو مار کاندی خوځونه
ما موندلے ځنے عمر جاودان دے
ځنګدن که هرڅو ترخ و تلخ وایه شی
ستا د لبو په مدد اب حیوان دے
اشنائی ترجدائی کمزورے نه ده
معطر په بوی د مصر درست کنعان دے
لکه نمر په غلورم اسمان لیده شی
محبت په سل حجابه کښے عیان دے
نور د شمع په فانوس کله پټیږی
عشق د عقل په پرده کښے نمایان دے
که د ستا په مخ کښے بوی د حجاب نشته
زه له ویرے ځکه وایم چه نهان دے
طاؤس رنګه زلفے چا دی سمی کړے
چه هرموئے لے په څو رنګه په څوشان دے
بے پردے به حُسن نه وی چا لیدلے
که څوک وائی چه لیده شی تش ګمان دے

بنادی غم غوندے اسانه موندہ نه شی
سُور په خپلو وینو لعل د بدخشان دے
که وصال په هر زمان وے هسے دریغه
لکه غم چه د هجران په هر زمان دے
بے د ستا له ملاقاته چه مشکل شه
نور مشکل واړه په ما باندے اسان دے
هم په دا راته اسان شو نور غمونه
چه ستا غم د حد په هورته راته ګران دے
یو نفس به د له دره بیرته نه شم
څو مے یو نفس باقی په دا جهان دے
قافله د صبر هیڅ ونیسا پر نه کا
ستا له غمه مے منزل د زړه ویران دے
لکه سرو سامان ستا د زلفو نشته
هسے زړه زما بے سر و بے سامان دے
لکه تا چه تور ګیسو په مخ پریشان کړ
هم مے هسے خراب زړه پسے پریشان دے
خوار خاطر به د رحمان سلامت څوک وی
چه ګذر ئے ستا په چاه زنخدان دے

۳۵ ۳۱/۳۱۴ ۳۵۸۲

په نامه د هغه خدائے مے دا بیان دے
چه یو نوم ئے په نومونو کښے سُبحان دے

هم بادشاه دے د جملهٔ بادشاهانو
هم د هر یوه سلطان په سر سلطان دے
هغه کار چه وهر چا و ته مشکل وی
هغه کار واړه و دهٔ و ته اسان دے
څوک افتاب شی په اسمان راخیژولے
ده افتاب راخیژولے په اسمان دے
څوک د نمر په مخ حجاب شی غوړولے
ده پټ کړے نمر په ابر کښے پنهان دے
څوک په شپه کښے شی مهتاب پیدا کولے
ده په شپه کښے پیدا کړے مه تابان دے
څوک یو څاڅکے پرے پیتے شی له اسمانه
نزول کړے دهٔ په موتبر بلندے باران دے
څوک له اوره شی اوبه پیدا کولے
دهٔ له اوره پیدا کړے زمستان دے
څوک شی روح نه پیتے په یوه ماشی
زندہ کړے دهٔ په روح تمام جهان دے
څوک و سنګ شی رنګ د ګلو ورکولے
دهٔ و سنګ ورکړے رنګ د ارغوان دے
څوک له خاورو شی یو ګل پیدا کولے
دهٔ له خاورو ارغون کړے ګلستان دے
څوک له سنګه شی ګوهر پیدا کولے
دهٔ له سنګه پیدا کړے در مرجان دے

څوک شی رزق و هر مخلوق ته رسولے
دے د هر یوه مخلوق روزی رسان دے
څوک بنده لره ایمان شی ورکولے
دهٔ ورکړے هر بنده لره ایمان دے
څوک له زمکے واسمان و ته ختے شی
دهٔ عیسیٰ لره ورکړے دا مکان دے
څوک له خدائے سره خبرے شی کولے
دهٔ موسیٰ مشرف کړے په دا شان دے
څوک یبودے په توسن د هوا زین شی
بیله دهٔ په هوا تخت د سلیمانؑ دے
څوک په سپینه ږیره پائی تر قیامته
دهٔ په خضرؑ باندے کړے دا احسان دے
چه په دهٔ شی هغه کار په ځپا نه شی
هر توانا د دهٔ تر توان پورے ناتوان دے
په لوبو کښے لے د کانی کوټ بنا کړ
دهٔ ورکړے پکښے لور لره امان دے
په سجده ئے زمکے سر دے لګولے
هم ئے زوړند په رکوع سره اسمان دے
هره ونه په قیام ولاړه ولاړه
هر ګیاه ئے په تسبیح سره زبان دے
هغه واړه په تسبیح د دهٔ مشغول دی
که سرے دے که پیرے دے که حیوان دے

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر ماهي ئې په درياب کښې حمد وائي
هر مرغه ئې په چمن کښې ثناخوان دے
حق په حق ثنا ئې هيڅ کړې نه ده
نهٔ له هيڅ واقع شوے دا بيان دے
مخلوقاتو هسے نه دے پېژندلے
لکه دهٔ ځکه چه قدرد خپل خان دے
حد پايان ئې هيڅ سړي موندلے نه دے
معرفت ئې هسے بحر بے پايان دے
نهٔ هيڅوک د دهٔ په څير د دهٔ په شان دي
او نهٔ دے د چا په څير د چا په شان دے
نه ئې زيان نه ئې زوال نه ئې نقصان شته
دے بے زيانه بے زواله بے نقصان دے
نه ئې مثل، نه مثال، نه ئې مکان شته
دے بے مثله، بے مثاله، بے مکان دے
پاک ئې وګڼه بے شکه بے ګمانه
له هغو چه د چا شک د چا ګمان دے
نه ئې څوک په سترګو وينې نه ليده شي
او بے چونه بے چګونه نمايان دے
که څوک وائي ليده نه شي ليده نه شي
او که وائي و هرچا وته عيان دے
منزه دے له جمله وُ جهتونو
او بيا هر جهت په دهٔ باندے ودان دے

له هزارو صفتونو باور وکړه
چه ئې کړے نيم صفت عبدالرحمان دے

۲۵۹۴ ۳۲/۳۱۵ ۷

په دُنيا کښې که څه کار دے خو د دين دے
د دے کار په کښنده وُ افرين دے
چه تقوی او دينداری ئې شي په برخه
د هغو د سعادت ستورے قرين دے
قناعت ئې هسے خوند په خوله کښې کښېښوو
چه وچ ټوک ئې په دهن کښې انګبين دے
بے ماتيانو بے اوښانو بادشاهي ئې کا
د زاړهٔ پوزی ټوکرے ئې قالين دے
چه په خواست د حاجت پورته کا لاسونه
د اسمان د ملائکو پر امين دے
چه قبوله کهتری کا په دنيا کښې
د هغو په بهتری باندے يقين دے
تل د لوړے اوبه دروهي و ژور ته
حق تعالیٰ کمال ورکړے وګمين دے
خاکساری د خاکسارانو مرتبه ده
کهٔ زر وکی ئې خيرن وی زړهٔ ئې سپين دے
د سرکښو سر کهٔ ورشي تر لمانه
په دوه ورځے پس ئې ځائے زير زمين دے

چه بېيوه په سرکښی او په لوئی کا
د رحمت لا نقت نه لری لعين دے
که صورت ئې د سړی هله شي څه شو
په معنیٰ کښې سړے نه دے شياطين دے
د رحمان ځکه متاع د دُنيا نشته
شکر دا چه نهٔ خود رائے و نهٔ خودبين دے

۳۶۰۷ ۳۳/۳۱۹ ۳

زهٔ بُلبل ستا د وصال يم بوستان څه دے
ستا د وصل په نسبت ګلستان څه دے
چه اشنائي ستا له دره له ديواره
انتظار ئې په روضه د رضوان څه دے
چه روزی ئې شهادت شي ستا له تيغه
احتياج ئې په چشمه د حيوان څه دے
چه مسکن ئې د زړهٔ ستا د زلفو خم شي
و هغو ته د عطارو دکان څه دے
هر چه لاندے ئې خپل صورت تر خپل قدم کا
عرش ئې لاندے تر قدم شي اسمان څه دے
بوالهوس که بوسه غواړي له تا څه شو
هر رنګ هر رنګ وئيل کاندی نادان څه دے
زهٔ چه ستا له غمه ژاړم اٰه فرياد کړم
برق و رعد چکاره دے باران څه دے

خان جهان ئے محمد ستا په مينه هېر دے
نه پوهېږم چه خان څه دے جهان څه دے
ته چه نه ګورے وما ته لږ مے پوه کړه
په دا کار کښې د ضرر او نقصان څه دے
که ستا سترګے دی قاتلے زهٔ مقتول يم
وايه نور د په خاطر کښې ارمان څه دے
زهٔ بے صبره يم که مهر د ستا نشته
له دے دواړو د په زړهٔ کښې ګمان څه دے
چه مے وينے ترو ئے څه پېښے له حاله
له عيانه احتياج د بيان څه دے
هر چه وائے ستا رسی د رحمان غاړه
و توانا وته حجت د ناتوان څه دے

۳۹۱۷ ۳۴/۳۱۷ ۱۰

د عاشق نظر په خوړو و په خواب نه دے
مراد ئے بے د يار له بابه بل باب نه دے
ته نظر په خپل هنر په عقل مه کړه
دا اسباب د عاشقيه اسباب نه دے
چه د يار سره حساب د دنيا کاندی
دغه هيڅ په عاشقی کښې حساب نه دے
چه عاشق په عاشقی کښې ارباب نه وی
که د درست جهان ارباب شي ارباب نه دے

(c) ketabton.com: The Digital Library

هرچه یار منع کوی له خپله یاره
دا کتاب د عاشقانو کتاب نه دے
دا حجاب چه عام عالم ئے حجاب بولی
دا زما د یار ترمیانه حجاب نه دے
که ثواب دے هم سیوا د یار له مخه
ما ګڼلے دا ثواب په ثواب نه دے
که لیدلے زلیخا یوسف په خوب دے
ما په وینه دے لیدلے په خواب نه دے
صبر وشه په هیځ کښے که مراد غواړے
هیڅ کړے دغه کار په شتاب نه دے
رحمان سوال د بوسے کړے دے له یاره
لا ئے هیڅ څنے موندلے ځواب نه دے

۳۶۲۴ ۷ ۳۵/۳۱۸

هغه یار چه بے وفا دے څه یار نه دے
هغه کار چه بے بقا دے څه کار نه دے
که د سر بښندل دشوار په ما او تا دی
دا په عشق کښے سهل کار دے دشوار نه دے
اندیښنه سړے بیدار کاندی له خوبه
کم اندیښه که بیدار دے بیدار نه دے
که څه عمر دے عاشق لره وصال دے
د هجران عمر په عمر څه شمار نه دے

د چشمانو په خپل کښے تیرو بیرشی
اعتبار د زمانے اعتبار نه دے
که د سلو زویو پلار شے به ئے څه کړے
بے وقوفه زویه زویه د پلار نه دے
معشوقے همیشه ناز په عاشق کاندی
رحمان هیڅ له خپله یاره ازار نه دے

۳۶۳۵ ۶ ۳۶/۳۱۹

په تلخی د میو هر څوک میخوار نه دے
هغه خار چه پوئے د ګل لری خار نه دے
هر نګار چه بے وفا وی نګار نه دے
په ګلزار کښے چه ګل نه وی ګلزار نه دے
دینداری دنیاداری دی و بله لرے
مالیدلے هیڅ دیندار دنیادار نه دے
که روزګار دے په جهان کښے عاشقی ده
د دے نور عالم روزګار څه روزګار نه دے
چه بنا ئے د تصدیق محکمه نه وی
دا ظاهر په خوله اقرار څه اقرار نه دے
په هر زره چه د خپل یار د غم غبار وی
دغه ابر د رحمت دے غبار نه دے
چا به کسب د عشق نه کړ بارے څه کا
چه دا ګنج و هر یوه ته اظهار نه دے

معشوقے وفا له هیڅا سره نه کا
ګنه کوم یو د دے رخت خریدار نه دے
د خپل یار وصال د خدائے په دادمونده شی
دغه کار د هیڅ بنده په اختیار نه دے
که یار سل ځله وعده د وصال وکړه
د رحمان په ترکو هیڅ اعتبار نه دے ق
په رحمان باندے منت د خپل محبوب دے
د بے حسنو معشوقو منت بار نه دے

۳۶۴۵ ۱۰ ۳۷/۳۲۰

د عشق زخم څه د زخم په شان نه دے
د بل زخم په شیر سهل و اسان نه دے
عاشقان او معشوقے سره پوهیږی
دغه راز د نور عالم ته عیان نه دے
عاشقی نه ده که کوره حیرانی ده
کوم سړے په دغه کار کښے حیران نه دے
یو عاشق د څوک راوښئی په عشق کښے
چه ئے رود په مخ د اوښو روان نه دے
هومره اوښئے د عاشق په ګریوان دروی
نه به وائے چه یوسیند دے ګریوان نه دے
دا هجران دے چه ئے مرګ په عاشق ګران کړ
که هجران ورسره نه وی هیڅ ګران نه دے

نور غمونه که په ځان د سړی بد وی
غم د ترکو بد د هیچا په ځان نه دے
د دوزخ اور که ډیر تاؤ لری دے ګرم
برابر د بیلتانه له تیران نه دے
که بالله شی څوک په عشق کښے کم عقل
دا کم عقل ډیر هوښیار دے نادان نه دے
چه بے یاره وجهان و ته نظر کړم
رحمان وائم چه ویران دے ودان نه دے

۳۶۶۷ ۳۸/۳۲۱

که د خلقو و نظر ته ادنے دے
خوار عاشق د معشوقے د کوځے سپے دے
هرچه ځان د یار په سپیو کښے داخل کا
نو هاله به ورته وائم چه سړے دے
ما د خدائے د یار له غمه بے غم نه کا
دا په ملک د عاشقی کښے لوئے ورئے دے
زه د یار په غم کښے زیړه څهره خوش یم
دا زما خزان خزان نه دے پسرلے دے
زه ژوندون د یار د وصل و ته وائم
ګنه هر یو دوزخی په ژوند ژوندے دے
نه چه ما منع کوے د یار له دره
کوم یو در له دغه دره بر یالے دے

(c) ketabton.com: The Digital Library

معشوقې وفا له هيڅا سره نه کا
کښه کوم يو د دې رخت خريدار نه دے
دخپل يار وصال دخدائے په داد مونده شي
دغه کار د هيڅ بنده په اختيار نه دے
که يار سل ځله وعده د وصال وکړه
ق د رحمان په ترکو هيڅ اعتبار نه دے
په رحمان باندے منت دخپل محبوب دے
د بې حسنو معشوقو منت بار نه دے

۱۰ ۳۷/۳۲۰ ۳۶۴۵

دعشق زخم څه د زخم په شان نه دے
د بل زخم په څېر سهل واسان نه دے
عاشقان او معشوقې سره يو هېږي
دغه راز د نور عالم ته عيان نه دے
عاشق نه دے که ګورے حيراني دے
کوم سړے په دغه کار کښې حيران نه دے
يو عاشق د څوک راوښئي په عشق کښې
چه نے رود په مخ د اوښيو روان نه دے
هو سره اوښے د عاشق په ګريوان دروی
ته به وائے چه يوسپند دے ګريوان نه دے
دا هجران دے چه نے مرګ په عاشق ګران کړ
که هجران ورسره نه وي هيڅ ګران نه دے

نورغمونه که په ځان د سړي بد وي
غم د ترکو بد د هيڅا په ځان نه دے
د دوزخ اور که ډير تاؤ لري دے ګرم
برابر د بيلتانه له تيران نه دے
که باله شي څوک په عشق کښې کم عقل
دا کم عقل ډير هوښيار دے نادان نه دے
چه بے ياره وجهان و ته نظر کړم
رحمان وائم چه ويران دے ودان نه دے

۳۸/۳۲۱ ۳۶۶۷

که د خلقو و نظر ته اد دے
خوار عاشق د معشوقې د کوڅے سپے دے
هر چه ځان د يار په سپو کښې داخل کا
ترو هاله به ورته وائم چه سړے دے
ما د خدائے د يار له غمه بے غم نه کا
دا په ملک د عاشقۍ کښې لوئے ورانے دے
زه د يار په غم کښې زيره څېره خوش يم
دا زما خزان خزان نه دے پسرلے دے
زه ژوندون د يار د وصل و ته وائم
کښه هر يو دوزخي په ژوند ژوندے دے
ته چه ما منع کوے د يار له دره
کوم يو در له دغه دره برمالے دے

زه د يار مينے په يار باندے شيدا کړم
که څوک ما ګڼي نه نديم وارد دے دے
چه وحشي مجنون نے بنهر لره راوست
د ليلى د زلفو مے غروندے دے
زره داوان که اوبه څښي په جام د زړو
خويش زما دا خپل د خاورو کنډولے دے
اورنګ زيب که د ډيلي په تخت نازيږي
خپله خونه هر ګدائے لره ډيلے دے
چه له خپله کوره ووځي مسافر شي
څوک نے پيژني ساهو دے که مړيے دے
چه نے خاورے شي له خاورو سره ګډ شے
ترو چا څه زده چه د کوم نيکه نمسے دے
توره شپه په اشنايانو رڼا ورځ ده
رڼا ورځ په ناآشنا تروږمے دے
سترګے څوړ سترګے څور نه دي د کم شناختو
په معنئ کښې يو ديوال سوريه سوړے دے
عاشقان نے د دنيا له غمه خلاص کړه
عشق په مثل د سليمان بادشاه غمے دے
هر چه حب د عاشقي لري په زړه کښې
که په قطع صد ساله وي هم زليے دے
دا هلال دے چه ليدے شي په شفق کښې
که په لاس د کل لندے سپين ونيے دے

ناآشنا په بهره څشکل څخه موي
چه مدام نے په آشنا باندے څورنے دے
څربوي د قرباني لره يو هسې يم
دا چه کرے نے په ما باندے زړه سوے دے
چه په نوم باندے بلد شي ليد نه شي
معلوميږي چه نه څورنه بلپيرے دے
چه د خط په دور نے خلق پکښې پريوځي
زنخدان نے تر سبزے لاندے کوهے دے
زه رحمان له ياره خوش يم که جفا کا
که جفا نه کا وفا کا څو تيرے دے

۳۹/۳۲۲ ۳۶۷۴

په ظاهر صورت چه ستا د درګاه نے دے
په معنئ کښې د جمله جهان کدخدائے دے
مجنون بيد غوندے رونق د ګلستان شي
چه نے ستا له غمه سر په پښت پاسے دے
چه له غمه د جرس غوندے نالان شه
د جمله و ګمراهانو رهنمائے دے
چه څوک زړه وستا د تورو سترګو ور کا
ستا د وروځيو تر محراب لاندے نے ځائے دے
چه مسکن نے د زړه ستا د زلفو خم شي
د هغو ناستے په سيوري د همائے دے

چه تا وویل وما ته نصیحت کا
شک پر مه کوه بے شکه چه خودرائے دے
که زردار وی اشنایان د زرداں انو
د رحمان د اشنایانو تکیه خدائے دے

۱۰ ۴۰/۳۲۳ ۳۶۸۳

که مطلب و مدعا د سړي خدائے دے
هر هر مرے د ژوندیو رهنمائے دے
مسافر چه په رحلت کے وبله غوږ کا
هر آواز ئے خواب آلود لره درائے دے
که سرے وحقیقت و ته نظر کا
ژوند ے خلق واړه ناست د مړو په خلئه دے
داخو بخت دے څوک ئے تورکړڅوک ئے سپین کړ
گنه عین لکه زاغ هسے همائے دے
لکه فرق چه د همائے و د زاغ نشته
هم دغه دلیل د شاه او د گدائے دے
ته نظر د کاریګرو په کار مه کړه
کار همه واړه موقوف په کارفرمائے دے
ماتکان چه د جهان تماشا کاندی
له جهانه ئے مطلب جهان آرائے دے
که څوک خپل دست وپښه وباسی له میانه
خدائے په خپله د بے دستو دست وپائے دے

په هغه جهان نیکی و بدی نشته
هر مطلب د طالبانو په دا سرائے دے
که رحمان یوائے نه یم په دا کار کښے
همیشه د یار په یار پسے وائے وائے دے

۹ ۴۱/۳۲۴ ۳۶۹۳

ته په هره گړی غم د سیم و زر خورے
زه د هره گړی ویم چه خپل سر خورے
عاقبت به د یو ځنی تر سینے وو ځی
ته چه تل په هر هر ښاخ باندے ثمر خورے
معلومیږی چه خپل غم د سره نشته
ځکه غم د برادر و د پسر خورے
په عوض ئے کوم طاعت کړے راته وایه
دا نعمت چه په هر شام په هر سحر خورے
روژتی هم ځلور پهره پس افطار کا
ته ځلور ځله طعام په هر پهر خورے
که یو ځله تر ښکاله ورسیږے
نور به غوښه د خپل ځان لکه قمر خورے
که بنیښه د نام وننگ د ځی تر ځنګه
د هر چا په کج روی به خپل ځیگر خورے
بے هنرو سرو قند زهر قاتل دے
قند ئے وګڼه که زهر په هنر خورے

نهال په زړه د صبر تحمل کړه رحمانه
چه مدام د برخوردارو په خیر برخورے

۱۰ ۴۲/۳۲۵ ۳۷۰۳

تر ابده ورځے پورے به جفا کړے
که به مهر وفا هم چرے پیدا کړے
معشوقے کله جفا کله وفا کا
می باید چه کله هغه کله دا کړے
ما ستا خوئے دے وهرچا وته ستاشلے
چرے نه چه دروغژن ے تر هر چا کړے
چه دغه او بے زما دغه ستا خوئے وی
دا پټ راز به ے په درست جهان رسوا کړے
ستا څه لاس رابانده نه رسی دلبره
چه په لاس د رقیبانو ے سزا کړے
مرم په دا چه د رقیب په رضا درومے
نه په دا چه ته په ځان خپله رضا کړے
په درست عمر به هیڅا لیدلے نه وی
هغه چارے چه ته هر ساعت په ما کړے
ما رنځور په کښے پریږدے چه کړیږم
ته لاګرځے د رقیب سره خندا کړے
لاس تر غاړه د رقیب سره خندا کړے
چه ما ووینے له قصده راته شا کړے

هر بیګاه وائے چه خوله به سبا درکړم
دا بیګاه به په رحمان کله سبا کړے

۹ ۴۳/۳۲۶ ۳۷۱۳

په پیری کښے چه هوس د میوناب کړے
بیهوده ګمان په صبح د ماهتاب کړے
بے طاعته عنایت له خدایه غواړے
د عتاب په ځائے امید د آب وتاب کړے
دانسته ګناه کوے توبے وکاږے
لکه بت هسے په غتو سترګو خواب کړے
په هغو غوږو چه ذکر د خدائے اورے
بیا سماع په هغو غوږو د رباب کړے
په هغو شونډو چه حمد و ثنا وائے
هم هغه شونډے بیا د وبه په شراب کړے
علم وکړے هیڅ عمل وربانده نه کړے
لکه طفل هسے لوبے په کتاب کړے
په شپه پروت ئے د مغان په میخانه کښے
او په ورځ مخ په لوری د محراب کړے
تمام عمر د دنیا په طلب ګرځے
بیا د خدائے په طالبانو ځان حساب کړے
له خالقه د نه شرم نه حجاب شی
له رحمانه ګوښه وتے حجاب کړے

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۷۳۳ ۴۴/۲۱۹ ۲۱

چه ملا م د بل وعیب وته نظر کړے
خدائے د خپله عیبه وے ناخبر کړے
که یوه جو دانه عیب وی په بل کښے
دا یوه جو دانه عیب ئے تور غر کړے
که د خپله ګناه لویه لکه غر وی
په حیله حیله دا غر د ځ وزر کړے
که څوک ته د انصاف درته په لاس کا
خپل ځتو د بل له اسه برابر کړے
تو لعنت د په دا هسے منصفی شه
چه له حقه و باطل وته ګذر کړے
خدائے وتا د ملائکو مقام درکړ
ته دا خپل صورت په څپلکاؤ خر کړے
چه خدائے ستا په رضا کار کا ستا هم بویه
چه دا خپله رضا وارو وخدائے ور کړے
نه هغه د چا دستا په رضا کار کا
ته خپل ځان د ده په کار کښے موقر کړے
په نعمت ئے شکرانه کوے نه شے
چه رحمت دریاب ئے درشي شور وشر کړے
که د یو وینته د ځان دپاسه کوږ شي
ځان هغه ساعت له خدایه مرور کړے

که بندګے د په خدائے وی یو کیکوړے
شایان ئے په جهان کښے لکه نمر کړے
لکه څوک تر مکے ورشي بیا تر راشي
د دنیا دپاره هسے لوئے سفر کړے
که په (بیعه به) څوک ځ ورځے پیری
و مکے وته روان به تول ځیر کړے ق
که یوه رتیه زر د په لاس کښیوځي
خرڅ خرواړ د عبادت په رتی زر کړے
په دنیا پسے د نمري دی رنګ کړی
ځان و خلقو ته درویش وقلندر کړے
د ځوانۍ عمر د تیر کړ په غفلت کښے
د پیریه په وقت زیرمه د محشر کړے
لکه وار چه د زړے لولیه شیر شي
اوس توبه له ضرورته په سپین سر کړے
په پیری کښے د ځوانیه چارے نه شي
د عاشور په ورځ به څشکل اختر کړے
لکه یخ د زړے وښے چیچي وخوری
په دا تیر عمر به څه بناغ وثمر کړے
دغه باغ به د خلاص نه شي له خزانه
که چاپیر ورځے سد د سکندر کړے
وبدخواه وته څوک نیک نصیحت نه کا
رحمان ستا په غم شریک دے که باور کړے

۳۷۳۹ ۴۵/۲۲۸ ۹

که نظر په ماتو ګوډو د روزګار کړے
هو مره نه دی چه حساب یا به ئے شمار کړے
په هر غم کښے خاموش اوسه او که نه وی
د بد خواه خاطر به بنه دوست به ازار کړے
صبر ونسه په ځ کښے که مراد غوارے
په تلوار به هیڅ ونه کړے که تلوار کړے
رضا پاسله و قضا ته فراغت شه
او که نورځه نور ځه وائے ځان به خوار کړے
ازادی لو کاروبار دی وبله لرے
لاس له کارو باره وباسه که کار کړے
چه په خپله ئے قانی بوے رحمانه
تر و بیا څه په عفو چارو اعتبار کړے

۳۷۴۸ ۴۶/۲۲۹ ۹

ما په تا پسے دا سینے جامے رنګ کړے
ته لا بیا په ما ګمان د نام وننګ کړے
هیڅ اثر د په سنګین خاطر ونه شه
که هر څو مے مُصلے درپسے لنګ کړے
دلسوزی به د په نور وګړی څه شي
چه له ما غونډ ئے خلاصه سره جنګ کړے

نه په عشق کښے ما هاله دروغژن بوله
که یو بل هم هسے ماغوندے ملنګ کړے
دا انارے سورے غمازے دی په عشق کښے
ګنه ما به د بلبل په څیر اهنګ کړے
عاشقی و معشوقے ته سپینه لار ده
ته وما وته دا سپینه لار ګړنګ کړے
چه یو دم ئے له نظره پناه کیږے
دا جهان لکه لحد را باندے تنګ کړے
په بند خوئی سره د خلقو افسانه شے
خدائے زما له کم بختیه په زړه سنګ کړے
دا د څوک د څنګه ناست دے نه یوهیږم
چه خبرے له رحمان سره په جنګ کړے

۳۷۶۶ ۴۷/۲۳۰

خدایه زړه د مهرویانو مهربان کړے
ما له یاره یار له ما سره یکسان کړے
هغه درد چه د اشنا د بیلتانه دے
رفع دفع ئے د وصل په درمان کړے
نه چه ما منع کوے د یار له لوری
کشکے باد د سحر منع په بوستان کړے
نه به منع کړے نه ماله خپله یاره
نه به ګوز په زنګ ستوری د اسمان کړے

غم د هجر چه بتر تر همه درد دے
له دے غمه مے په امن په امان کړے
کاروبار د عاشقیه ډیر مشکل دے
دا مشکل زما په ما باندے اسان کړے
حجاب لرے کړے زما د یار تر میانه
بے حجابه مخ د یار راته عیان کړے
که مطلب د نور چا نورے مرتبے وی
ما ګدا دے په استانه د خپل جانان کړے
که دا نور عالم و بله خوا ته ګوری
ما په لوری د دلبرو نګران کړے
زه چه یار لره ورځم په هغو لارے
مهتر خضرؑ مهتر الیاسؑ مے رهبران کړے
تاریکی د معصیت را څخه واخلے
د طاعت په روښنائی مے زړه روښان کړے
چه زما په پریشانی نے زړه ښه کیږی
زړه نے ما غوندے په یار پسے پریشان کړے
چه زما په چمن راشی ګستاخی کا
د شبنم په څیر نے عمر یو زمان کړے
چه ازاده د منکر تر سره پرېوځی
د فلک په څرخ مے توره د زبان کړے
هغه غشے چه د ترکو د غمزے دے
هر کلام مے د هغه غشی پیکان کړے

چه کشور د افغانانو معطر کا
د هر بیت مصراع مے زلفه د خوبان کړے
چه هر حرف نے د نافے په څیر خوشبوئے شی
برکت مے په جزودان په قلمدان کړے
الهی د خپل حبیبؐ له برکته
دا ساده انشا رنګینه د رحمان کړے

۳۷۷۴ ۳۴۸/۳۳۱ ۸

ق

څو به هسے ازادی په دا جهان کړے
چه خبرے به د سراو د سامان کړے
همیشه به دا بهار درباندے نه وی
چه به سیل په بوستان په ګلستان کړے
واړه دُر دی پد لوے نے په مشکبو
هر تلاش چه د دنیا په سود وزیان کړے
غمخواری د آل عیال د احمقی ده
چه د بل په زیرمه کړے خپل نقصان کړے
په نفاق کښے به ضائع شے مرد هغه دے
چه پښوا تر دښمن جمع خپل کاروان کړے
چه په دوه بیړیو پښے ږدی هغه ډوب شی
بیهوده نے د لبستګی په این وان کړے
د تیر عمر ارمان مه کوه رحمانه
چرے نه وی چه په یاد ساعت ارمان کړے

دا وېل واړه د سود او د بهبود دی
که باور په دا وېلو د رحمان کړے

۳۷۸۴ ۳۴۹/۳۳۲

تا چه مخ د پری سترګے د اهو کړے
ترو پری نے که اهو نے که جادو کړے
دعاګو چه د چا ومری څه ښادی ده
ته په څه زما ومرګ و ته ارزو کړے
په محراب د عاشقانو کافی وورې
ته چه چین د جبین غوټه په ابرو کړے
تا چه رنګ د ګلو واخست زه پوهیږم
زرغونه به په څهره زما کونګو کړے
ستا له ډیره ډیره جوړه معلومیږی
چه به ما په خپلو اوښیو کښے لاهو کړے
که یو څله تورے زلفے په شانه کړے
خاکستر به په چمن کښے کشمالو کړے
درست جهان به قاف تر قافه معطر شی
که یو څلد شانه ګړه په ګیسو کړے
ستا د زلفو مار غوږله به روغ نه شی
که افسون د مسیحا ورباندے پُو کړے
لاس وپښے د بے زلوره ښائسته دی
څه منت به د پایلو د باهو کړے

که سوزن د بڼو راوړے تار د زلفو
د رحمان د زړګی زخم به رفو کړے

۳۷۹۶ ۳۵۰/۳۳۳ ۱۲

که د عشق شکرے تیرے ترکلو کړے
نوس لذت به لکه زهر هسے تُو کړے
که د وشی ملاقات له سرو قدو
د فاختے په څیر به کوکے په کوکو کړے
عاشقی به د عشق توره درپه لاس کا
ترو د صبر د سکون په ملک به هو کړے
په انصاف په عدالت به نوشیروان شے
هر عمل به د خپل خان په ترازو کړے
د سکندر په څیر جهان په درځکند شی
که سر کوز په ائینه د خپل زانو کړے
ترخ لوګے به د قندو په څیر لعردشی
که صورت د عشق په اور کښے تماکو کړے
و به نه وینے د ترکو هسے سترګے
مګر خان په خپلو وښو کښے سالو کړے
روغ به نه شے به د یار د ښه دیدنه
که سل پنډه سپیلنی وخان ته لو کړے
د غفلت لیمی لیمه به د روښان شی
که د یار د کوڅے خاورے رنجکو کړے

دا دوا که بد دوا کوے طبیبه
چه د یار په درد و غم کښے دارو کړے
نصیحت په عاشقانو اثر نه کا
دا محنت واړه به ځایه بے قابو کړے
په رحمان باندے به یاره خوب حرام دے
که دے سل بچاوے لاندے ترېلو کړے

۵۱/۳۳۴ ۳۸۰۸

ولے ولے و عاشق ته نظر نه کړے
خوار ګدا ئے په دیدن ولے توانګر نه کړے
ستا دے ډیرے حیا ډیر کورونه وران کړه
چه و مچیا ته کاته برابر نه کړے
ستا په ډیر حُسن ے داعقیده نه شی
چه دا روغ وګړے واړه اوتر نه کړے
ته پلو له مخه واخله زه ضامن یم
که اورنګ د زمانے قلندر نه کړے
خبرتن لاس د سپی په سر باندے راکاری
ته تش سیورے د مخلصو په سر نه کړے
زما هر زمان هر دم په تا ګذر وی
ته یو دم زما په لوری ګذر نه کړے
لکه ته چه دلاور زما په مرګ یے
چرے دا رنګ رقیب دلاور نه کړے

زه د ستا په جفا خوښ یم تل تر تله
که غماز ے له دے رازه خبر نه کړے
ګذشته جور و جفا د آوازه وی
که دا جور و جفا یار ذکر نه کړے
هغه څوک دے چه به ستا له دره درومی
که ئے ته له خپله دره بدر نه کړے
سنګدلی ده هغو خلقو لره ختمه
چه ئے ته په مجلس ورشے اثر نه کړے
رحمان ستا هیڅ رسوا کړ یارے حیف دے
چه ته هیڅ په دا خبره باور نه کړے

۵۲/۳۳۵ ۳۸۱۵

و خوبانو وته ولے نظر نه کړے
د چمن په ګلو ولے ګذر نه کړے
دا بهار چه درست جهان ئے معطر کړ
دماغ ولے په دا بوئی معطر نه کړے
رضا ولے په قضا سپارلے نه شے
دغه زهر په ځان ولے شکر نه کړے
چک زده چه په ناره د مرګ خبر یے
ځان پخوا تر مرګه ولے خبر نه کړے
چه د خاورے په سر اچوی نور خلق
ته پخپله خاورے ولے په سر نه کړے

پس له مرګه چه بیا مرے له لوږے تندے
ولے نن ساعت توښه د محشر نه کړے
داوښن چه د اثر کاندی په نورو
اے رحمانه په ځان ولے اثر نه کړے

۵۳/۳۳۶ ۳۸۲۱

له دے کبه له پوزیه خو به ولاړ شے
ترو بیا ځانے خبر چه کوم خوا ته به لاړ شے
په ظاهر صورت خو هے معلومیږی
چه به خس خوند ے تر پښولاندے تېر شے
دا اسمان زمکه به وی او ته به نه یے
په ودانه ودانی کښے به ویجاړ شے
د بهار د ګلو عمر مدام نه وی
عندلیب غوندے به پاتو په اصار شے
په ولاړ ولاړ به ځان ورپسے وچ کړے
چرے نه چه د ګل زخوپه وهلاړ شے
که لیدے غواړے رحمانه یلیده دا دی
چه مجنون غوندے ساکن د کوه و کار شے

۵۴/۳۳۷ ۳۸۲۸

اشنائی توره بلا ده اشنا مه شے
جدائی به د فنا کا فنا مه شے

دغه غم به د د زړه ولے کا خوښے
ګرفتار په درد و غم د جانا مه شے
په زیړ رنګ به د تل سرے اوښے بهیږی
د دو رنګو په څیر ګل د رعنا مه شے
م په دا چه د روغزن د خدائے دښمن دے
و مچیا ته د روغزن په وینا مه شے
خپل خرښت د هر خاروی په ځان قصاب دے
توانائی د تن تاوان دے توانا مه شے
که اعلیٰ مرتبه غواړے عاشقی ده
نور همه واړه ادنیٰ دی ادنیٰ مه شے
همیشه به سرنګون په فکر نست یے
د رحمان په څیر مشغول په ثنا مه شے

۵۵/۳۳۸ ۳۸۳۶

ستا د مینے کوهر نشته په هراب کښے
مګر بیامونده شی د اوښو په دریاب کښے
که ته وینے زما پټے ځیے دلبره
رنګ د لبو د ګواهی لی په دا باب کښے
په هر ځائے چه ستا د لبو نوم آغاز شی
د لاله و باران ووری په حباب کښے
له خسته زړونو به څه دلستانی کا
د خراج ګنجائش نشته په خراب کښے

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه حیران د ستا د وروځو په تورخال یم
کافر څشکلـه سجده کا په محراب کښې
گل له ډیرې باریکۍ په شبنم خوږېږي
نازکان زړه بد وي په صاف څواب کښې
د بهار په کلو ووری بارانونه
د څڅوبکۍ طاقت نشته په حباب کښې
د رحمان غلطۍ وبخښه اے خدایه
د اوترو چارے نه وي په حساب کښې

۳۸۴۴ ۸ ۵۶/۲۳۹

ی

یا دا ستا چشم (و) ابرو ویم په خواب کښې
یا مستان دي وودہ شوي په محراب کښې
یا په جام کښې ستا د مخ عکس لیدہ شي
یا خورشید دے تجلّا په حباب کښې
یا ترخط لاندے غوټۍ ستا د خولو دي
یا کوکب دے غریق شوے په سحاب کښې
یا د زلفے په مخ دوارہ راخورے کړے
یا سنبل دی ګڼبلک د اور په تاب کښې
یا د زلفو په مخ توره تاریکي کړه
یا خو تند رخان ځرګند کړ په آفتاب کښې
یا دا ستا مژگان زما په خاطر ننغ دي
یا سیخونه دي پټ شوي په کباب کښې

یا خو ستا له غمه غرق زما صورت دے
یا مخسته دے جاروتي په گرداب کښې
چه د یار د مخ کاته له میانه ووځي
د رحمان به څه عزت وي په حساب کښې

۳۸۵۵ ۱۱ ۵۷/۲۴۰

زړه ے بابیلو ستا په مهر محبت کښې
عاشقیه زهر راکړه په شربت کښې
لار زما ویاړ ته مه تړه ناصحه
ما موندلے دے دا یار په ډیر محنت کښې
که صورت د هیغ مستے درښکاره شي
عقل هوش به د هیغ نه وي په صورت کښې
که د عشق ترکمر پرېوځے غاښن به بانلے
ته چه ماته غاښن چیچې په نصیحت کښې
زه توبه په هغه تیر عمر وکاږم
چه صرف شوے دے بے یاره په غفلت کښې
د اشنا د مینے پت به رامات نه شي
که ے سر له تنه درومي په دا پت کښې
له ادبه ئے و مخ ته کتے نه شم
خدائے راببنه جدائي کړه په وصلت کښې
په قیامت که څوک له نیته ببنتیده شي
زه د یار د کوڅے خاورے یم په نیت کښې

لکه زه چه ئے د در په خاورو خوښ یم
خوښ به نه وي سلطانان په سلطنت کښې
د درګاه په خاک نشینو ئے تل حق وي
د غمونو دخل نشته په جنت کښې
د دنیا له دولتونو بے پروا یم
زه رحمان د عاشقیه په دولت کښې

۳۸۷۰ ۱۰ ۵۸/۲۴۱

مغرور مه اوسه د عشق په کاروبار کښې
هر خسنے تیره تیغ دے په دا لار کښې
دا سُورگل به د دستار په وینو سُور کا
چه د پینے زمانے دے په دستار کښې
مخ د ترکو چه تر آب حیات صاف دے
زه دے آب حیات سوے یم په نار کښې
چه د او سپنے اٹینه پر اوبه کیږي
ترو زما هستي به څه وي په دیدار کښې
په هروارے چه وسترګو ته نظر کړم
لاس ے ولي وي له خانه په هروار کښې
یاره ته چه له ما صبرو قرار غواړے
عاشق کله وي په صبرو په قرار کښې
هیڅ صرفه مه کړه د زړونو ازار اخلہ
که چا سود وي دربنووے په ازار کښې

که ے سر و مال د ستا په مینه دروځي
زه له سر و ماله تیر یم په دا کار کښې
ستا له دره له دربازه به وا نه ورم
څو ونه مرم ستا په دراو په دربار کښې
عشق د عقل په کوځه استوګه نه کا
چا موندلے نه دے یار په دا دیار کښې
ق
کم بختان د یار په وصل کښې مهجور دي
د وچ ونکی بهره نه وي په بهار کښې
مفلسانو لره عین کوهستان دے
که همه عمر ئے کور وي په بازار کښې
و هغو چه خدائے حق پنے سترګے ورکړے
ق
د یوسف تجلے وینې په دیوار کښې
عیب ژن ته واړه عیب ځرګندیږي
بناشته که خان یوسف کا په سنګار کښې
چه هنرد عاشقی نه خدائے نصیب کړ
بے هنره نور څه نه وینې په یار کښې
خپل داغونه د خپل زړه ورلره بس کا
څه حاجت دے د رحمان په لاله زار کښې

۳۸۸۳ ۱۲ ۵۹/۲۴۲

مدام نالست یم وچ کوګل سترګے په نم کښې
عشق راوړیو بحرو بر په خپل حرم کښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما چه ستا تُوره د زخم په خوله بَنګل کړه
نورے دالذت بیا نه مومن په مرهم کښے
خوار مجنون چه سر په پښو د لیلیٰ کښیښو
سرفراز شه په عرب او په عجم کښے
زوراور مدام غالب وی په کمزوری
زه له نوره غمه خلاص یم ستا په غم کښے
لکه زه چه ستا په غم کښے مستغرق یم
بل به نه وی په جمله بنی اٰدم کښے
لکه مرے د ژوندیو ترمیان پروت وی
هسے بیل یم له عالمه په عالم کښے
هیڅ دمه مے د دم کړیو په دم نه شی
هم په دا چه زما دم دے ستا په دم کښے
ندے بے تا تګ و پوئے نه جستجوئے شته
مراد مے ته ئے په هردم په هرقدم کښے
که نصیب مے شی کوڅه ستا د سپیو
و به نه کړم نور نظر په جام دجم کښے
زړه مے هسے ستا په زلفو پسے ورک شه
لکه غوټه له چا پریوځی په تورتم کښے
سرۀ په وینو د سرو ګلو په خیر زانګی
هزار زړونه ستا د زلفو په هرخم کښے
زه رحمان کناره خوښ وم له عالمه
بارے ستا ستړګو رسوا کړم په عالم کښے

۳۸۹۱ ۶۰/۳۴۳ ۸

د بلبلو له حال زده کړه په خزان کښے
بیا د ګلو شداره کړه په بوستان کښے
غو د تیرو تلخانۍ ترستونی نه شی
شیرینی په خوند درنه کا په دهان کښے
ما په هجر کښے لذت د وصال بیاموند
له یوسفهٔ ملاقی شوم په زندان کښے
لکه متن له معنو معنیٰ له متنه
یار هم هسے دے زما په دل وجان کښے
عاشقی اسانه مه ګڼه خبر شه
سر بازی ده هر نفس په دامیدان کښے
د ناتوان له ناتوانیه وو بیریږه
که هزار ځله توانا ئے په خپل ځان کښے
هم هغه به پس له مرګه ازاریږی
هرچه بل ازاروی په دا جهان کښے
په رحمان باندے بے یاره هسے حال وی
لکه حال د زندانیانو په زندان کښے

۳۹۰۲ ۶۱/۳۴۴ ۶

هسے بے یاره خفه یم په جهان کښے
چه مے نه شی ځلئے په زمکه په اسمان کښے

سرۀ ګلونه د چمن راته سوړ اور شی
چه قدم مے بے یاره کیږدم په بوستان کښے
چه ئے مرنه یم له ویرے بے نیازیه
حیرانیږم د ناتوان صورت په توان کښے
که هرڅو فکر د ځانه سره وکړم
هیڅ د صبر طاقت نه وینم په ځان کښے
هیڅ ساتنه د سرکښی خاطر را نه شی
څوک ساتلے شی بڅری په ګریوان کښے
ترهغه به نادان بل په جهان نه وی
چه څوک مهر وفا غواړی په نادان کښے
که ئے سل ځله په ځار په قربان بولم
غوږ را نه باسی په ځارلو په قربان کښے
هسے رنګ زما په ویره ژړا خاندی
لکه ګل د پسرلی خاندی په باران کښے
جوهری شی دُر و لعل کاندی برخیره
چه مے کښیږی د دوو سترګو په دکان کښے
چه مے هیڅ ئے په خوا په خاطر نه وی
زمانه ئے راشرکند کا په زمان کښے
چه په وصل کښے ئے اوښے نه وچیږی
ترو به حال د رحمان څه وی په هجران کښے

۳۹۰۹ ۶۲/۳۴۵ ۷

زړه مے ډوب ډوب کیږی ستا د غم په غلغلو کښے
هسے لکه څوک چه مستغرق شی په اوبو کښے
ستا د عشق له موجه په هیڅ لوری وتے نه شم
دواړه لاس مے پریوانه د عقل په لامبو کښے
سل توبه مے ماتے کړے وانه وښتم له عشقه
سا ویسا مے نوره پاتو نه شوه په توبو کښے
ته چه له ماتے زما د اوښیو باران ګوره
رنج د سفر هیڅ نشته په داګتو شیبو کښے
نه یوه سپوږمۍ نه هزار ستوری لا ساته
بے تا به څوک څه وکا د خلقو په جنبو کښے
عشق او عقل دواړه سره ضد دی که پوهیږے
کله وردی د اور څخه په پُنبو کښے
هرڅوک چه د عشق په اتش سوی دی رحمانه
ځائے ئے ابراهیمؑ غوندے ګلاو کا په لمبو کښے

۳۹۱۷ ۶۳/۳۴۶ ۸

هسے خوښ یم ستا د در په خاکساری کښے
لکه خوښ وی سرداران په سرداری کښے
عاشقی که نورو خلقو ته خواری ده
ما موندلے دے دولت په دا خواری کښے
و بیمار ته که ناخوښ واقع وګړے
خوښ یم زه د ستا د عشق په بیماری کښے

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ خپل بام و روزنو ته نظر کړه
هسې سترګې وی زما په بیدارۍ کښې
یار دَ یار له سترګو اوښې پاکیزه کا
تا دریاب کړے زما اوښې په یارۍ کښې
ما له ویرے ناچارۍ وَ یار ته شا کړه
سرې عذر دے په ویرے ناچارۍ کښې
غم به هیڅ یوه هوښیار خوښ کړے نه وی
ما خوښ کړے دے ستا غم په هوښیارۍ کښې
دَ رحمان اوښې به څرنګه په قرار وی
چا لیدلے دے دریاب په قرارۍ کښې

۳۹۲۵ ۸ ۶۴/۲۴۷

سپین مخونه تور کودے شی په پیرۍ کښې
سم قدونه کوږ لوګے شی په پیرۍ کښې
لکه شمع دَ سحر افتاب دَ ژمی
هم بې تا به هم زیږے شی په پیرۍ کښې
که یل یو سر بوده وے بانځواته دروی
خپل صورت تمام پروے شی په پیرۍ کښې
دَ مرده ؤ په حساب وی غزا و شر ے
که څرګند لیده ژوندے شی په پیرۍ کښې
مړ لا ښه دے پس له مرګه بیا ژوندے شی
نشته دا چه څوک ژلے شی په پیرۍ کښې

که څه وخورے لکه زهر نه ارزیږی
نه څه ځښے نه څه خوږے شی په پیرۍ کښې
دا خوانی ده چه څه اورے یا څه وینې
نه لیدے نه اوریدے شی په پیرۍ کښې
اے رحمانه پیری هسې عاجزی ده
که رستم وی زړه پرسوے شی په پیرۍ کښې

۳۹۳۳ ۸ ۶۵/۲۴۸

وقت دَ عیش و طرب تیر شه خزان راغے
خنکدن دَ بلبلانو په ځان راغے
دلداری ے تر امید وه یارے څه کرم
هغه یار دَ دلبرانو په شان راغے
سود سودا دَ عاشقۍ که نفع مند وی
ما هیڅ سود پکښے و نه لید تاوان راغے
تمام عمر که وصال وو هومره نه وو
لکه یو زمان دَ ښکلیو هجران راغے
اشنائی مے په هوس وه خو چه بیل شوم
دوارۀ لاس مے ویله ومښو ارمان راغے
کوے زما دَ زړۀ ے یو ور په چوګان کښے
بیا دَ ناز په نیلی سور په جولان راغے
غنچه لب چه په خندا کلدی پریشانه
په شیبو زما دَ اوښیو باران راغے

دَ مرزا دَ ارزانی دعوے به پرے کا
قدردان دَ شاعرانو رحمان راغے

۳۹۳۹ ۶ ۶۶/۲۴۹

ق

مست په هغه مخ یم چه مستانے لری سترګے
بې تورے بې تیغه قاتلانے لری سترګے
بې لیدو کتو غلیان زړونه وړی له خلقو
هسې چشم بنده ساحرانے لری سترګے
هر څوک چه ئے وویني بل سر کښے نه شی
کښلے په دیوار غوندے حیرانے لری سترګے
لب اب حیات دی او نفس ئے دَ عیسیٰ دے
هیڅ څه عجب نه دے که خوبانے لری سترګے
هر چه عاشقان دی هغه کله بل سر کوری
وارۀ ستا په لوری نګرانے لری سترګے
اے رحمانه دا اوښے هم تخم هم باران دے
کښت دَ هغه شین دے چه ګریانے لری سترګے

۳۹۴۵ ۰ ۶۷/۲۵۰

چه وصال دَ خپل جانان مے دے موندلے
ګنج دَ دُر وُ دَ مرجان مے دے موندلے
هومره طمع مے له خپله بخته نه وه
نه پوهیږم چه څه شان مے دے موندلے

که په ډیر مشقت لاس لره خدائے راوست
زه خو وائم چه اسان مے دے موندلے
چه مے یو نفس وصال ورسره وشه
وارۀ اجر دَ هجران مے دے موندلے
څه عجب دے که تمام جهان زما شی
چه بادشاه دَ درست جهان مے دے موندلے
زه رحمان په خپل اشعار شکر ګزار یم
چه دا هسې رنګ دیوان مے دے موندلے

۳۹۵۷ ۲ ۶۸/۲۵۱

بدلوے په دنیا دین و ایمان ولے
نه پوهیږے په خپل سود و په زیان ولے
همیشه په خالق دَ شکر شکایت کړے
منکریږے په عطا دَ سبحان ولے
درخښلے خدائے دَ هرے چارے توان دے
په ډیر توان کښے خپسر بولے ناتوان ولے
مدام اوښے تویوے دَ رزق له غمه
در ګوهر په بها پلورے ارزان ولے
چه په هر بیګاه سامان دَ هر سبا کړے
کور و کر شوے دَ محشر په سامان ولے
هیڅ ګیاه له ځایه نهٔ خوځی نم مومی
ته دَ رزق په طلب مړے جهان ولے

چه چغوا تر قضا خپله رضا غواړے
بیهوده په لوټو وُلے اسمان وٖلے
په ژوند ومره چه د مرګ له غمه خلاص شے
اسان کار دِ کړ په ځان بالندے ګران وٖلے
غیرے میئے دِ په زړه بالندے انبار کړے
په کعبه کښے ننباسے بُتان وٖلے
زړه دِ نفس په پیروی درځغه لاړ شه
دُخبیث په لاس دِ ورکړ قران وٖلے
چه یوسفُ دُحبشی په بها موے
دُ مطلوب په طلب نه بندے ځان وٖلے
بد په بدو پښیمانی کاندی رحمانه
ته په خپلو بدو نه شوے پښیمان وٖلے

۳۹۶۵ ۸ ۶۹/۳۵۲

په نور چا پسے بے خدایه ژاړے وٖلے
دُ چارپائے په څیر بے ځایه ناړے وٖلے
چه روتی میده کوے په شخوند خوجوړے
تر وخیرے کوے لواړے لواړے وٖلے
ته داخپل کلام میده په داخپل شخوند کړو
و دارل ته دِ ټیرے کړے دارے وٖلے
هغه کار چه دِ په نرم وٖئیل کیږی
بیهوده په پورته نولے لاړے وٖلے

نیک له نیکو بد له بدو مناسب دی
نیک و بد وبله پر بله نغاړے وٖلے
یو قدم دُ خدائے په لورے نه بیوے نه شے
تمامی عمر په بیر ته لاړے وٖلے
تن په غاړه کښے دِ طوق دُ تعلق دے
وُکښے ته شے دغه طوق له غاړے وٖلے
چه په ورځ دُ شیخی لاف کړے رحمانه
په شپه سے له سے فروشه غواړے وٖلے

۳۹۷۵ ۱۰ ۷۰/۳۵۳

کشکے زه خاورے ایرے دُستا دَر وے
چه قدم دِ همیشه زما په سر وے
خو یو ځله زما ستا و بله مخ شوے
نور سے موخه ستا وغښیوته بهتر وے
تمام تن سے دِ رانجو په څیر لوړه شوے
خو په ماد تورو سترګو یو نظر وے
په زبر رنګ په سپینو اوښیو به ما بیا مونده
که دُ ترکو ملاقات په سیم و زر وے
ملامت به په ما څه لره وایه نشه
که دُ ستا دُ دلبریه څوک خبر وے
مرتبه که ستا دُ عشق شی ورځر کسند ده
ملائک به واړه وائی که بشر وے

تماشا به زما هله دربنکاره شوه
که ته ماغوندے بیدل وے زه دلبر وٖے
په خوښاږ به زما سترګو غوندے نه وو
که په مخ سے دُ تیرو تورو پرهروے
یا نسیم دُ صبح دم یا عندلیب شوے
چه دُ ستا په ګلشنونو سے ګذر وٖے
ستا په درکښے طبیب وائی و رحمان ته
لا به بنه وو که دحال تر دا بتر وٖے

۳۹۸۷ ۱۲ ۷۱/۳۵۴

دُ وصال په هوا والوتے مرغه شوے
دُ هجران په اور کښه درست صورت لوبه شوے
نه وزر کا له هوس نه مری له غمه
سرے سخت دے کنه یوا ثرخو وشوے
زړه که چاود وے هم له دغه غم به چاود وو
چه دُ یار دُ بیلتانه خواری په زړه شوے
چه بیلتون ورته اسان دے هغه خلق
لامثیبت لره په بند دُ بیلتانه شوے
دُ رقیب و نا کردو ته چه نظر کرم
دُ عاشق له اهه روند په تور لیمه شوے
هیڅ پوره به دُ نیکګری نه شوے خدایه
که بیلتون دُ دوه یارانو وبله نه شوے

چه بیلتون دُ دوه یارانو وبله کاندی
دُ هغو خلقو له مرګه واوریده شوے
خدائے رضا لره چا سے تعوین وکړے
چه لیږ زه دُ هغه یار تر فهمه نه شوے
یو ځل یار په سترګو ولیدے چه دا دے
هر چه شوے له هغه په بیا هاله شوے
خو لیږ نوم ئے زما واخسته په ژبه
نورے نوم په دا جهان کښے یا تو مشوے
لکه درست عمر په خوله دُ رقیب کار کا
دغه سے یو زمان زما په خوله شوے
زه رحمان په دا ما مده کښے حق حیران یم
نه یوهیږم چه دُ یار له غمه څه شوے

۳۹۹۳ ۷ ۷۲/۳۵۵

ویرے خولے زما په یاد شکر خورے شوے
بیا زمونږ په زمانه خاورے ایرے شوے
دُ چندنو وُنے وسولیدے لا رے
هزار ځانګے دُ شمشادو په ارے شوے
په هغو زمکو چه روغے وے ماتیه
دُ ایام په ګردشونو هدیرے شوے
په دنیا کښے چه بنیاد دُ اشنائی کا
دُ هجران تورے هغو لره تیرے شوے

(c) ketabton.com: The Digital Library

کہ ځوانی لہ خدایہ غواړے ځوان بہ وھرې
او کہ پس لہ ځوانی پائے ځو بہ زوړ یې
بندہ کان خو کلہ جوړ کلہ ناجوړ وی
څہ خدائے نہ یې چہ بہ تل تر تلہ جوړ یې
عاشقی بہ د اسمان غوندے څرګند کا
کہ مجنون غوندے ھر څو پہ صورت ووړ یې
عبادت خو پہ ځوانی کیږی رحمانہ
ق پہ پیرئ کښے بہ څہ زھد کړے چہ زوړ یې
ق بدنے واړہ پہ بنہ ونسہ رحمانہ
چہ پائے بند د یار پہ مینہ یا پہ مرور یې
ق کہ د شعر د رحمان مومند تر غوږ شی
دواړہ لاس بہ پہ ارمان وړپسے مروړے
عاشقی بے جذبے چیرے دہ رحمانہ
تہ مجذوب د یار پہ مھر کښے لا ووړ یې

۸ ۷۶/۳۵۹ ۴۰۲۵

ق
کہ پہ قطع د تمام جھان ملک یې
چہ لہ ځانہ خبر نہ یې لا ھلک یې
ادمیت خو څہ پہ مل او پہ شال نہ دے
تہ چہ خیال پہ شال و مال کړے ځکہ سپک یې
منصفان بہ د انصاف خبرہ وائی
څہ شو څہ شو کہ پہ خپلو کښے شیرک یې

کہ د نمر پہ څیر څرګند شے پہ جھان کښے
څو پہ زړونو پسندیدہ نہ شے لا ورک یې
بزرګی پہ دلجوئ کښے دہ د خلقو
تہ چہ خلق ھوبوے څرنګہ څرک یې
پہ لوی کښے لوئی چیرے دہ احمقہ
کینیہ و تہ مټ کړہ کہ سالک یې
فلک تا غوندے ھزار فنا پیدا کړہ
تہ لا نوے نوخاستہ پہ ناز نازک یې
دانایان پہ دیوال کښلے پند اخلی
تہ رحمان پہ خوار نظر ګورے مورک یې

۳ ۷۷/۳۶۰ ۴۰۳۹

پہ ځوانی کښے بد دماغہ بدګمان یې
چہ پیرئ دربانددے دریشی ناتوان یې
کہ پہ دا د زړہ بنہ کیږی دا خو نشتہ
چہ بہ تل تر تلہ ژوے ھم بہ ځوان یې
چہ بے خدایہ زړہ ترے پہ نور څہ پورے
ھم پہ خدائے ھے باور کړہ چہ نادان یې
پښیمانی تر پښیمانیہ پخوا بویہ
نہ ھغہ چہ بیا پہ تیر ساعت پښیمان یې
ھے رنګ و وَ ھغہ جھان تہ شا کړہ
ګویا تل بہ مستقیم پہ دا جھان یې

ھو مرہ سر د و خپل خدائے وتہ ټیټ نہ دے
لکہ ټیټ پہ لور د خان و د سلطان یې
یوہ شپہ پہ طاعت نہ شے رونولے
ھرہ شپہ پہ مال و ملک باندے پاسبان یې
پہ تسبیح د تالندہ ژبہ وچ لرګے شی
پوچ ګوفہ لرہ بلبل غوندے ګویان یې
وَ نمانځہ تہ چہ نمر خیزی ھالہ پاځے
پہ قلبہ پسے لا نیمہ شپہ روان یې
اودسہ لرہ کوزہ اخستے نہ شے
چہ پہ لو لو پہ لور ورشے پھلوان یې
د ھلک پہ څیر لاس اچوے واور تہ
نہ خبر پہ خپل بھبود نہ پہ نقصان یې
پتے سترګے لکہ ستور پہ کانړ ګرځے
چہ پرېوځے و کوھی تہ ھم دوان یې

چہ و بل تہ نصیحت کا ځان د ھیر دے
نور ځوک نہ دی ھغہ تہ عبدالرحمان یې

مخمس

ھغہ یار چہ بناشتہ دے تر افتابہ
مخ بہ کلہ راڅرګند کا لہ نقابہ
بیلتانہ پہ زړہ زھیر کړم بے حسابہ
یو سبب وکړے مسبب الاسبابہ
چہ زما ملاقات وشی لہ احبابہ
ملاقات د بناشتہ و مے نصیب کړے
د بناشت پہ ګلستان مے عندلیب کړے
عندلیب مے پہ ګلشن د خپل حبیب کړے
خدایہ ما پہ دلبرانو کښے قریب کړے
ومے ژغورے د دے اھل لہ عتابہ
ھغہ یار چہ زہ ئے مینہ پہ دیدار کړم
ھمیشہ ئے و دیدن تہ انتظار کړم
شپہ و ورځ پسے ناریے وھم کوکار کړم
کہ پہ روئے ورتہ تمام جھان رونیار کړم
سترګے نہ پورتہ کوی د ناز لہ خوابہ
بیلتانہ ئے پټ پنھپہ زړہ تاراج کړم
و دیدن تہ ئے پہ ھے رنګ محتاج کړم
چہ غرقاب ئے د مضو پہ امواج کړم
ھیڅ پایاب د مینہ نشی څہ علاج کړم
د اشنا د مینے غم شہ ناپایابہ

ته چه کس یې د جمله وُ بیکسانو
هم کارساز یې د جمله وُ خام کارانو
الهي په بزرګۍ د بزرګانو
زه وصال په دعا غواړم د خوبانو
لا به کله دا دعا کړې مستجابه

اسیر کړې د د زلفو په طناب یم
تکبیر کړې د د سترګو په قصاب یم
د کشتۍ غوندې مدام په اضطراب یم
لکه زه چه ستا له غمه په عذاب یم
خبر مه شه هیڅ بنده له دې عذابه

دریغه مه وې په دنیا کښې پیدا شوې
او که وې هم خو دا هسې شان خومه وې
لکه زه یم د هجران په لمبو سوې
څو به ګرځم په دا هسې اور اولوې
چه سینه مې په درست کړ شوه کبابه

هسې څه مې دا خراب خاطر نا باد شه
زیست روزګار مې همیشه اه و فریاد شه
عمارت مې د زړه هسې رنګ برباد شه
چه حباب غوندې بې بنیاد شه
د ښادۍ طمعه به څه کړم له حبابه

پټ پټ ګرځم د ناصح له نصیحته
را نه کاندي نصیحت په څوصورته

چه توبه کړم د خوبانو له قربته
هیڅ خواب یې په ما نه شي له غیرته
درمانده ورته ولاړ یم بې خوابه

دا خولې څه هسې نه دې چه په خوله شي
د عشق راز څه هسې نه دې چه وایشي
دا مشکل حکایتونه په ما نه شي
د دې بحر بې پایان حساب په څه شي
چه زه وچاته وایم له حسابه

چا موندلې د دې بحر پایان نه دې
دغه راز و هر سړي ته عیان نه دې
هیڅ پا کړې د دې چارې بیان نه دې
دغه واړه عاشقي ده رحمان نه دې
چه په خوله کښې لعل و دُرلري سیرابه

❁

مسبّع

ستا جفا د حد په هورته شوه صنمه
تل مې اوښې موج وهي د زړه له یمه
یکښې ډوب شومه له سره تر قدمه
د زړه زخم مې محروم دې له مرهمه

څو به پټه واقعه اوسي پښهمه
هسې ډوب په فکر ژاړه یم له غمه
نه پوهیږم چه په غرړم که په سمه

که مې زده وې له دې هسې رنګ خواریه
ما به نوم اخستې نه وو د یاریه
خبر نه وم د هجران له دلګیریه
صبر وکړم عاقبت له ناچاریه
ستا د غم په دریاب ډوب یم تر سریه
بې تا نه لرم هیڅوک د دستګیریه
مکر ته په خپله لاس راکړې همدمه

ما وې نور به اشنائي له هیڅانه کړم
هم په دا رنګې مې نیت وو بارې څه کړم
دانسته د غم کوهي ته پریواته کړم
په هنر به شلو هې څه رنګه شوده کړم
د قسمت علاج په چا شي چه یې زه کړم
که په سل رنګه تلاش و تدبیر وکړم
خلاصې نه مومم له لوح له قلمه

خوبرویان که بې وفا دي هم خو ورو دي
عاشقان که وفادار دي هم خو پړه دي
په ژوندونی په حساب کښې د دوی مړه دي
مقتولان واړه د هیڅ په چاړه دي
ستا له غمه هر چه دي زما په زړه دي

اوس به حال وچاته څه وایم چه څه دي
غرض دا دې چه زه کړم تمنا کړمه

یو خو دا چه په صورت یې پري رویه
هم په خوی او په خصلت یې فرشته خویه
ګلاب لب و ابرو واخست ستا له رویه
په تخته د زړه نامه ستا کښلې یویه
هم په قد و په قامت هر کوره لویه
بیا به نه مومي څوک تا غوندې دلجویه
که یې غواړې په عزّه هزار عالمه

ستا له غمه زه په خان کړم هسې چارې
چه دښمنه یې و بله نه کا کل عذارې
که باور نه کړې دا حال وګوره بارې
چه له سترګو مې د وینو دروې دارې
نه په څه سبب زما له لاس الزار یې
دا زما ګناه را وښیه دلداري
چه توبه کړم نصوحا غوندې محکمه

لاس ترغاړه د رقیب سره خندا کړې
چه ما ووینې له قصده را ته شا کړې
په غمونو د عیش ورځ زما بیګا کړې
څوا نه وې په دا خوئي اموخته چا کړې
خدائې دې وینې هغه چارې چه په ما کړې
تر لبدې ورځې پورې به جفا کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

که به کله هم جار ووځې له ستمه

تا چه هسې بې نیازي دخان پیشه کړه
په عاشق دې د خندا زمکه مټره کړه
(جور ستم دې په عاشق دخان شیوه کړه
زه غبږ نه کړم چه دې زړه غواړي(هغه کړه
بیا دې ورځ په غریبانو توره شپه کړه
نور دا هسې دجفا خوبونه مه کړه

خلقه په دې له جوره شي برهمه

ستا زما له مینې هرڅوک خبردار دی
دا خبرې کورا کور په هر دیار دی
(د پیغور مالګې پرتې مې په پرهار دی
دا خبرې شپه او ورځې(څه) پکار دی)
چه فلانا فلانا سري سره دوستدار دی
اوس په بیرته جار واته وما ته عار دی

چه رسوا شوم تر عربه تر عجمه

هغه ژوي چه په تاباندې مین وي
په وګړي کښې رسوا لکه کوهکن وي
(په دا خونوستا د عشق نه زړه ګلشن وي
د کاکل ناز ته عشاق لکه سوزن وي)
همیشه انګشت نما په مرد و زن وي
چه دا غښې پکښې نه وي دروغژن وي

که په هره ګړۍ خوري هزار قسمه

نښانه د عاشقانو اول دا ده
چه مدام ئې سر پکار وي له فریاده
ښکلې یار بوه دم نه وباسي له یاده
شیرین نوم خپل برابر کا له فرهاده)
تل نامه د بدنامیه وي پر زیاده
نه ویریږي له پیغوره له اهداده

بې د یار د جداشیه له ماتمه

هر چه زړه ئې مبتلا شي په بتانو
زیست ئې نه شي بو ساعت بې مهرویانو
(خپل روغ ځان کاندي حساب له دیوانګانو
کا د عشق په اور بازي د پتنګانو)
که څوک ورکا بادشاهي د بادشاهانو
په نسبت د هغو سوېو سوختګانو

دا متاع ده تر بوه خسنې کمه

که سلیمان غوندې مسند ئې په هوا وي
په سبب د عاشقي به خاک پا وي
(قیس مجنون غوندې له خلقه به جدا وي
له خاطره ئې هرڅه هیر بې د لیلې وي)
همیشه به په فریاد و په غوغا وي
چه دا هسې نښانې پکښې پیدا وي

ترو هاله پر عاشقي ده مسلمه

عاشقي د هیڅوک نه کښي اسانه

دا خبره ده د حد په صورت ه کرانه
د بهار راتله خو نشته بې خزانه
غواص نه مومي ګوهر بې له عمانه
وصال نه دې چا موندلې بې هجرانه
ته له زړه سره اتکل وکړه رحمانه

په دنیا کښې بناري چرې ده بې غمه

ضمیمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

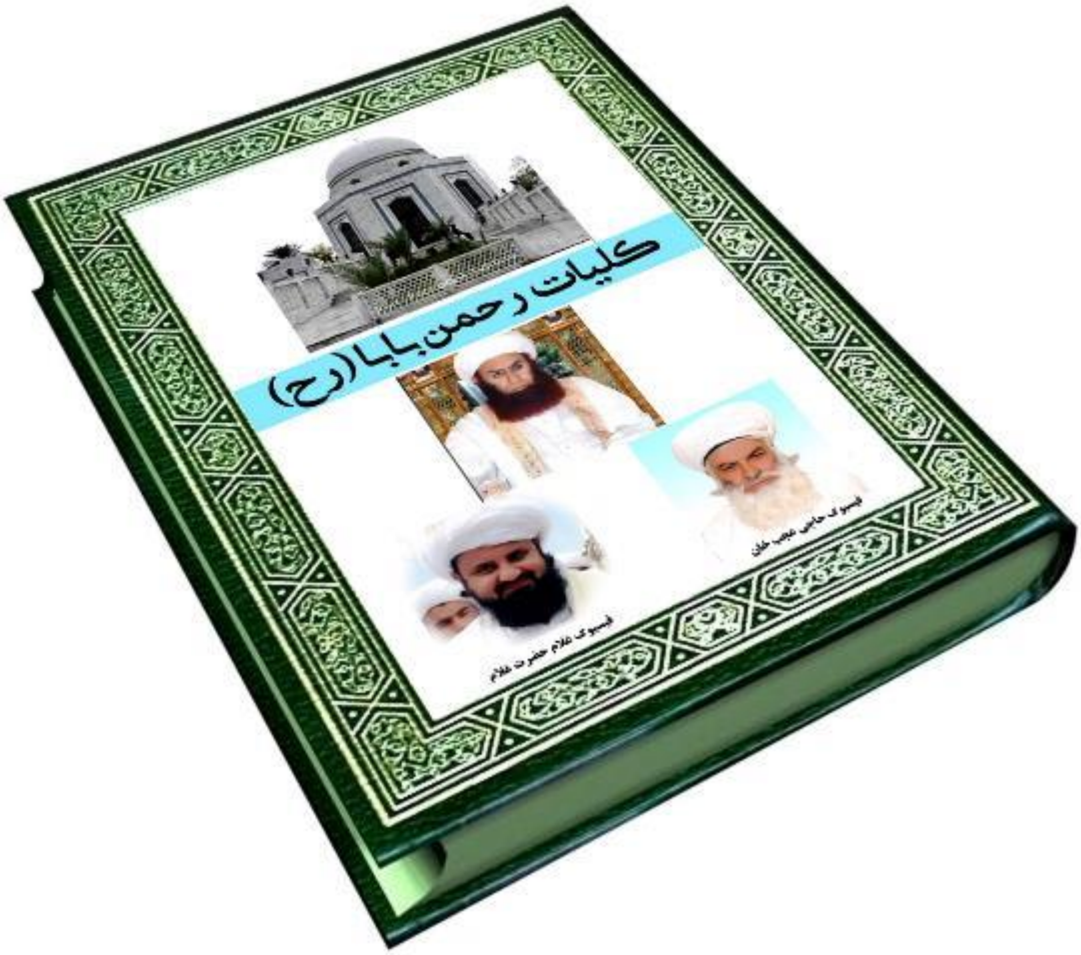

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library